

Alfredas Rosenbergas

Žydų kelias per amžius

plius

Nemoralumas Talmude

plius

Dr. J. Pohl

Talmudo dvasia

Žydų kelias per amžius

Originalus įžanginis žodis

"Žydų takas" buvo mano pirmasis straipsnis, parašytas 1919 m., jis pasirodė 1920 m. Kadangi atitinkamos diskusijos rado tiesioginį susidomėjimą vėlesnėje kovoje, po pirmojo leidimo jis nebebuvo perspausdintas. Tačiau šiandien, kai visi klausimai reikalauja gilesnių tyrimų švietimo mokyklai, šis prieš 18 metų parašytas straipsnis įneš savo indėlį į žinias apie žydą ir jo pėdsaką per amžius, nes didžiąja dalimi remiasi žydų šaltiniais, kurie anksčiau antijudaizmui buvo nežinomi. Man čia - išskyrus stilistinius patikrinimus - neprisiekė imtis jokių taisymų, nes beveik viską apdorojau pats. Keletą asmeninių išpuolių prieš politikus baigiamuosiuose skyriuose būtų galima sušvelninti, sutrumpinti keletą skyrių apie idėjų istoriją.

Todėl tikiuosi, kad naujasis leidimas bus naudingas žydų prigimties nekintamumo pažinimui. Ateityje viskas priklausys nuo to, ar ateinančios kartos supras gilią mūsų laikų kovos būtinybę, kad netaptų pavargusios ir silpnos, kaip tie, kurie buvo prieš mus.

A.R.

Berlynas, 1937 m. kovo mėn.

Bendrieji klausimai

Diaspora

Iš tikrųjų šiandien dar reikėtų švaistytis žodžiais apie žydų pasiskirstymo pasaulyje pobūdį, tačiau kartą suformuluoti šūktai, regis, turi neįveikiamą priešistorę ir gyvybingumą. Net ir tarp žmonių, užėmusių poziciją žydų klausimu, vis dar sakoma, kad žydai vis dėlto buvo priversti palikti savo tėvynę, kad vienas iš pradžių patraukė į Babiloną, o vėliau į Romą. Abu šie visada įvardijami atvejai yra visiškai teisingi, tačiau ir vieninteliai. Mat jau gerokai prieš Jeruzalės sunaikinimą ir jau gerokai prieš Kristaus gimimą, žiūrėk, žydai gyveno išsibarstę po visus anuomet žinomus kraštus. (Pavyzdžiui, jau prieš tremtį įrodyti žydų bankų namai Mesopotamijoje). Iš Babilono jie iškeliavo į piligriminę kelionę savo tėviškės link; tuo pat metu jie jau gyveno Jonijos salose, Mažosioje Azijoje ir, jei tikėtume pranašais, Ispanijoje, į kurią atvyko kartu su finikiečiais.

Tačiau šio laikotarpio informacija vis dar skurdi, tačiau vėlesnių laikų pranešimai rodo, kad žydai tūkstančiais mieliau palikdavo savo tėvynę, kur, šiaip ar taip, reikėjo užsiimti geresniu ar blogesniu žemės dirbimu ir vynuogynais, ir užsiimti lengvesniais ir pelningesniais darbais. Plačiau apie tai vėliau; tegul čia bus paprasčiausiai pasakyta, kad iš pradžių žydai įkūrė nuolatines kolonijas pas finikiečius, būtent Tyrose ir Sidone. Jie paplito ir likusioje Sirijos dalyje, ypač gausiai gyveno Antiochijoje, Seleukijoje, Laodikėjoje ir Damaske. Toliau jie traukė į Mažąją Aziją, kur ieškojo gyvenamosios vietos tiek karavanų kelyje, tiek pusiasalio pakrantės miestuose. Taip jie gyveno Kapadozijoje, Frygijoje, Tarse, Tralyje. Jonijos salose jų ypač daug buvo Smirnoje, Efeze, Milete, taip pat Halikarnaso ir Knidoso miestuose. Jų kolonijos pasklido po Kiprą, Rodą, Delosą, Parosą, Kretą, Tesalonikus, Korintą, Spartą ir Atiką.

Italijoje pirmoji patikima informacija apie 139 metus prieš Kristų yra iš Romos. Ir čia žydai turėjo įsikurti gerokai anksčiau, kad būtų galėję suformuoti didesnę bendruomenę, kokia egzistavo jau tada. Šiaurės Afrikos miestuose, ypač Egipto, žydai taip pat gyveno gausiau. Čia jie

daugiausia traukė į Aleksandriją ir netrukus jau sudarė stiprią mažumą visoje bendruomenėje. Tolerantiškos Ptolemėjaus Lago vyriausybės dėka žydams buvo leista gyventi visur, - taip užsibaigia žydų gyvenviečių žiedas aplink visą Viduržemio jūrą. Kolonijos palaiko glaudžius tarpusavio ryšius, pritraukia naujų naujakurių iš Palestinos, vis labiau žengia pirmyn prekybos keliais, tad tuomet Strabonas teigus, jei teigia, kad apie Kristaus laikus nebebuvo nė vieno miesto, kuriame negyventų - ir nedominuotų - žydai.

Šios trumpos nuorodos, kurias galima padauginti pagal pageidavimą, turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad, pirma, žydų emigracija iš Palestinos, prasidėjusi dar senovėje, vis didėjo, ir, antra, kad ši emigracija *buvo savanoriška*. Jokia liaudis neprašė žydų, o juo labiau neverčia jų apsigyventi tarp jų; ne, tarsi demono apsėsti, žydai kraustėsi iš vieno krašto į kitą, ir "po kelių šimtmečių", kaip rašo žydų istorikas Herzfeldas, "ir apskritai be jokios akivaizdžios prievartos iš išorės, žydai įsikūrė visuose kraštuose nuo Medijos iki Romos, nuo Ponto iki Persijos įlankos, nuo Makedonijos iki Etiopijos, ir šiame didžiuliame žemių regione nebuvo nė vieno reikšmingo prekybinio miesto, kuriame nebūtų žydų".

Prekyba ir lupikavimas

Mūsų turima erdvė neleidžia išsamiau sekti polinkio prekiauti žydų dvasios istorija iki pat tolimiausios praeities, kur jis galėtų būti išsamiau nagrinėjamas. Reikėtų tik konstatuoti, kad šis polinkis nebuvo tariamo smurtinio žydų ištūmimo iš liaudies pusės vaisius, veikiau jis visada buvo nuolatinis žydų gyvenimo varomasis impulsas. Savaime dėl to negalima išsakyti jokio priekaišto, nes prekyba ir komercija yra būtini mūsų egzistencijos elementai, tačiau galima daug ką paprieštarauti dėl žydų verslo dvasios pobūdžio, apie tai plačiau vėliau.

Faktas tas, kad jau Saliamono laikais, o tikriausiai ir daug anksčiau, per Palestiną į Babiloną vedė gyvi karavanų keliai, kad Saliamonas rinko duoklę iš pro šalį keliaujančių pirklių, kad Damaske ir kituose miestuose jis įkūrė turgus, kad jau jo laikais prekyba arkliais su Egiptu įgavo didelį mastą, kad galiausiai kartu su finikiečiais buvo surengta garsioji kelionė į paslaptinę Ofyrą, aukso šalį toli rytuose. Be pagrindinio maršruto, kuris ėjo iš Damasko per Jisrelio lygumą į Akko įlanką, buvo ir kitų dažnai lankomų prekybos kelių. Vienas iš jų vedė iš Skitopolio į Sichemą, kitas - per Genują taip pat į Sichemą, o iš ten - į Jeruzalę. Tarp šio miesto ir Ailato uostamiesčio vyko intensyvi prekyba; kitas kelias vedė į pajūrio miestą Jopę. Žydai visada palaikė aktyvią tarpininkavimo prekybą palei šias prekybos arterijas, ir jet daugelis jų, min norėdami egzistuoti žemėje, turėjo užsiimti ir kitais būdais.

Kai jie buvo išvesti į tremtį, žydų prekybos dvasiai atsivėrė naujos galimybės. Per trumpą laiką daugelis jų, ypač tarp tolerantiškų persų, visiškai atsidavusių augalininkystei, pasiekė didelių turtų. Ir kai pagaliau išsipildė sielvarto giesmės dėl prarastos tėvynės, atgal į Palestiną persikėlė, tarkime, ne visa liaudis, o tik vargšai ir "pamaldieji", kurie buvo priversti ir kurie sudarė mažesnę išvartųjų dalį. Tie, kurie liko, savo prekybos ir bankininkystės įmones stūmė vis tolyn į rytus ir visi liko svetimose žemėse.

Sugrįžėliai rado retai apgyvendintą žemę, kuri laukė energingo įdirbimo. Jei ir žydai būtinai turėjo į ją patekti, tai jie visai ne apie tai galvojo, o tai geriausiai įrodė netrukus prasidėjusi masinė emigracija į minėtus kraštus.

Didysis melas, kuriuo mus vėl ir vėl lepina, yra teiginys, kad dėl išsklaidymo ir suvaržymo įstatymų žydai negalėjo užsiimti jokia kita veikla, išskyrus prekybą, ir dėl to turėjo pereiti prie pinigų skolinimo. Priešingai: žydas emigravo, nes tikėjosi svetimose šalyse rasti geriausią dirvą šiam pelnui gauti. Todėl neatsitiktinai būtent didžiuliosiose prekybos centruose buvo labiausiai klestinčios žydų kolonijos, nes jei žydo širdis būtų troškusi darbo, jis būtų persikėlęs į kraštą su derlinga dirva, o ne į akmenuotas salas ir siaurus uostų rajonus. Šiam senovės faktui pagrįsti jis gali pateikti kiek tik nori pavyzdžių iš visų amžių ir kraštų. Pavyzdžiui, Ispanijos baskų žemėse

dar buvo nedaug miestų. Norėdamas pagyvinti prekybą ir komerciją šiose provincijose, Sančas Išmintingasis (1189 m.) senąjį Gasteizą pakėlė į miestą ir išleido ediktą, pagal kurį kiekvienas užsienietis, parduodantis savo prekes, galėjo jame gyventi be jokių prievolių. Dėl to, norėdami nepraleisti palankios progos, į Gasteisą iš karto persikėlė būrys žydų iš visų Ispanijos kraštų. Kai Persijoje Abasas Sofyras norėjo ekonomiškai atgaivinti savo karo nuniokotą kraštą, jis suteikė užsienio pirkliais didelių privilegijų. Rezultatas ir čia buvo toks, kad, be kitų žmonių, iš visų sričių daugiausia plūstelėjo žydai. Lygiai tas pats vyko Lenkijoje, Čekijoje ir kitose valstybėse. Žydas neturėjo tėvynės jausmo, niekur negalėjo jos įsigyti, taip pat jos netroško ir kaip amžinas klajoklis judėjo ten, kur galėjo klestėti tarpininkų verslas ir lupikavimas.

Čia slypi neginčijamas charakterio bruožas, kuris laikui bėgant vis stipriau vystėsi, bet jokių būdu nebuvo primestas žydams piktų žmonių. Kaip anglosaksai, skandinavai ir germanai persikėlė į svetimas šalis, kad žmonių neturinčius regionus paverstų derlingais, kaip jie kūrė savo ūkius ir su plūgu rankoje kūrė savo gyvenimą svetimose žemėse (kitos gamtos broliai tuo tarpu tyrinėjo žemę ir kosmosą), taip ir žydas buvo nenumaldomai traukiamas į spalvingą uostamiesčių šurmulį, valiutos keityklas ir metinius turgus.

Kaip minėta, žydai aktyviai dalyvavo Babilono prekyboje, kuri gabeno kinų ir indų produktus į Vakarų ir tiekė brangius gaminius Viduržemio jūros regiono rinkoms. Vis dėlto daugelis įvardytų prekybos meistrų turi prasčiausią reputaciją. Ypač liūdnai pagarsėjo trys Babilono miestai, ir tai turėjo savo priežastį žydų prekybos veikloje. Žydai noriai bendravo su finikiečiais, tačiau dažnai įsiveldavo į aršius ginčus su savo rasės pusbroliais. Aleksandrijoje jie iškilo iki krašto finansų karalių, nes gudriai prekiaavo ir sudarinėjo piniginius sandorius, tapo mokesčių rinkėjais, būtinai skolindavo pinigus net karaliams (pavyzdžiui, Agripai keitė valiutą) ir įgijo įtakingiausių postus teisme. Dėl šios žydų galios kilo keli liaudies sukilimai, ypač 116 m. jiems buvo padaryta pikta, tačiau jie labai atkakliai vėl pradėjo savo verslą ir netrukus vėl susigrąžino senąją įtaką.

Kaip ir Aleksandrijoje, žydai gyveno iš veržlaus tarpininkavimo verslo Kirenėje, Etiopijoje (kur, kaip spėjama, vienas žydas buvo karalienės Kandakės išdininkas, Apaštala 8, 27), Arabijoje, aplink Juodąją jūrą, Graikijos salose, kur jie ypač pasižymėjo vergų prekyba.

Trumpai tariant, žydai nuo istorinių laikų laikėsi klasikinio Talmudo teiginio, traktato Jebamont Fol. 66a: "Padaryk 100 fl. prekyboje, kad kasdien galėtum mėgautis mėsa ir vynu, o 100 fl. augalininkystėje reiškia vos ne druską ir daržoves".

Pamatęs javų lauką, kuriame buvo pasodinti kopūstai ir runkeliai, rabis Eleazaras tarė: "Net jei kas ir norėtų sodinti daržoves ilgomis eilėmis, prekyba yra geresnė už tave". Kai kartą rabinas ėjo tarp eilių ir pamatė, kad jos svyruoja tai į vieną, tai į kitą pusę, jis pasakė "Tiesiog supkitės, komercija yra geriau už jus".

Lupikavimas ir sukčiavimas visada buvo darbotvarkėje; reikėtų atidžiau skaityti pranašus, kurie nesiliauja skundęsi dėl šių savybių. Pasikartojantys Talmudo pamokymai dėl sąžiningumo taip pat iš tiesų daro pamokslininkui garbę, tačiau aiškiai rodo, kad jų nebuvo paisoma. (Be to, jie taikomi tik žydams tarpusavyje.) O jei jis reikalavo nedaryti svarsčių iš metalo, nes jis nusidėvi (!), verčiau iš kieto akmens ar stiklo, tada tai daryti druskoje, nes ten bus nupigintas, tai šiems įsakymams (o gal reikėtų sakyti pasiūlymams?) netrūksta tam tikro komiško ir jie sutampa su Ozėjo žodžiais: "Kanaanas turi po ranka apgaulingas svarstyklės, jis mėgsta jomis pasinaudoti".

Jei imsime domėtis amžių kelionių aprašymus, susidursime su nuolat pasikartojančiu reiškiniu, kad visų kraštų, kuriuose žydai gyveno gausiai, gyventojai skundėsi apgaulinga žydų prekyba ir nepakenčiamu lupikavimu. O jei žydai ir akli žydų draugai taip pat visada pasirengę tai paaiškinti kaip gryną pavydą, tai vis tiek galima spėlioti apie pernelyg didelį skaitytojų vaikiškumą. Jei žydų pasirodymas *visur* sukelia tuos pačius rezultatus, tai turi egzistuoti kita priežastis, o ne krašto ir gyventojų nemeilė. Tačiau nereikia griebtis šios teorinės įžvalgos, nes visų amžių faktai dažniausiai yra tokie pagrįsti ir tokie gausūs, kad vardijamai nuomonei paremti galima atsiversti pirmąją geriausią knygą ir veikiau atsispirti, nei ieškoti gausybės.

Kai žydai, kaip minėta, persikėlė į Ispanijos baskų žemių miestus, kad Sančo Išmintingojo valia padidintų prekybą, jiems buvo patogiau skolinti pinigus su palūkanomis neturtingiems valstiečiams ir miestiečiams jų įmonėms. Bet kadangi šios palūkanos, savaime suprantama, buvo didelės, baskams teko įkeisti savo turtą ir jie tapo vis labiau priklausomi. Netrukus jų nepriklausomybės jausmas sukilo prieš svetimšalius užpuolikus, kurie tik dėl lupikavimo ir Viktorijos miesto taryba tiesiogiai kreipėsi į karalių su apsaugos prašymu, o šis išleido dekretą, pagal kurį žydams buvo uždrausta užsiimti skoliniais vekseliais, "nes, jei viskas taip ir toliau vyktų, krikščionims miestiečiams būtų padaryta didžiausia žala, o miestas net visiškai ištuštėtų" (1332 m.).

Persijoje, į kurią, kaip matėme, taip pat buvo priviliota daug užsieniečių, "žydai savo priemonėmis ir gudrybėmis taip nuskurdino vietinius gyventojus, kad šauksmas pasiekė net patį imperatorių", - praneša kronikininkas ir priduria, kad "valstybės ministras ilgai galvojo, kaip atsikratyti žydų, neatstumiant kitų užsieniečių".

Konstantinopolyje žydai apsigyveno labai gausiai ir ten taip pat pasiekė didelių turtų. "Daugiausia pinigų, - praneša Tavernier, - yra imperatoriaus ir žydų rankose; Bet aš suprantu Konstantinopolyje gyvenančius žydus. Nes, kalbant apie tuos, kurie gyvena provincijose, jie yra vargšai žmonės, ir dar vargingesni už krikščionis, nes nedirba žemės; o kadangi jie nesitiki nieko kito, kaip tik savo knaisiojimosi, jie visi negali pakankamai užsidirbti iš prekybos." Žydai avansu duoda basus pinigus, kaip pasirodo, dažnai padirbinėja monetas, jie prižiūri muitų sistemą, "nors daugiausia apgaudinėja krikščionis", jie taip pat turi nuomos teisę į muitines Sirijoje, Palestinoje ir Egipte, o Sargredo savo įspūdį pateikia tokiais stipriais žodžiais: "Avaringumas Konstantinopolyje yra tarsi žema prostitutė, kaip jos suteneris veikia žydai".

Apie tai, kaip klostėsi reikalai Portugalijoje ir Prancūzijoje, kalbėsime vėliau; kalbant apie Ispaniją, ten žydai jau nuo seniausių laikų buvo žinomi kaip nesąžiningiausi vergų prekeiviai, kurie savo milžiniškais pinigais engė krašto gyventojus ir sugebėjo sužlugdyti krikščionių apsaugai priimtus įstatymus arba užkirsti kelią jų vykdymui. Galiausiai buvo griebtasi griežtų priverstinio krikšto ir ištėrimo priemonių. Tai, savaime suprantama, nieko nedavė, ir mes šimtmečius matome aukso ir civilinės teisės kovos pakilimus ir nuosmukius, lydimus religinio fanatizmo iš abiejų pusių.

"Nuo seniausių laikų, - rašo žydų istorikas, - žydai užsiėmė pinigų ir valiutos keitimo verslu, kuriam antižydiški kronikininkai suteikė lupikavimo vardą." Istorikas savo darbo pradžioje pripažįsta, kad žydai "buvo traktuojami lygiai su kitais piliečiais, taip, netgi naudojosi ypatingomis teisėmis [Infanzonen-Recht]", taigi lupikavimas nėra priešiško žydams padarinys, veikiau, kaip ir kitur, daugelio kronikininkų priešiškus žydams tapo lupikavimo padariniu.

"Kur viduramžiais egzistavo labiau lankomas vergų turgus nei Tudeloje?" - išdidžiai skelbia Kayserlingas ir tęsia: "Prekyba su žydais Ispanijos žydai vertėsi nuo ankstyvųjų laikų; ji čia įgavo didesnę mastą ir svarbą nei kitose pusiasalio karalystėse ir nesumažėjo iki pat visiško maurų pralaimėjimo arba, jei kas nori, iki pat žydų ištėrimo. Ši prekyba vergais padėjo Tudelai tapti "svarbiu prekybos miestu". Tačiau visa ši prekyba tampa ypač pikantiška dėl to, kad sėkmę vergauti patyrė beveik vien maurai, taigi būtent palikuonys tų vyrų, kurie prieš šimtmečius išdavikiškai į šį kraštą sukvietė žydus. Tačiau likimas išsipildė, nes, kaip vardijamame veikale rašo Hemanas, nuvertus paskutinę maurų karalystę, buvo nuspręsta išvaryti žydus.

Romoje, mieste, kuris per visus amžius buvo politinių ir religinių kovų centras, kuriame vienas užkariautojas per kitą daugiau plėšikavo ir kur pilietiniai karai buvo dienotvarkėje, žydų gyvenimas natūraliai klostėsi ne itin kontempliatyviai. Ten imperatoriams ir popiežiams taip pat teko rūpintis žydų klausimu. Reikėjo arba patvirtinti jų teises ir laisves, arba (pavyzdžiui, 1215 m. ketvirtajame Laterano susirinkime) priimti nuostatus prieš žydų lupikavimą, arba priversti žydus mokėti atsisakytą dešimtinę, uždrausti nusižengti prieš dvasininkus, jų įstatus perduoti teismui ir t. t.. Žydai jau anksti tapo turtingais žemvaldžiais, tačiau ne tam, kad patys dirbtų žemę, veikiau, buvo Vogelstein-Rieger pranešimai: "Vergų prekyba buvo taip uoliai puoselėjama (ypač daug vergų buvo įvežama iš Galijos regionų), kad būtų galima įdarbinti tinkamos darbo jėgos žydams

priklausiusioms valdoms". Permainingos ir lemtingos Romos žydų istorijos čia negalima išsamiau aptarti, užtenka nuorodų, kad parodytume, jog ji panaši į visų kraštų istoriją.

Taip pat ir kituose Italijos kraštuose žydai taip pat pasiekė didelių turtų ir valdžios, pavyzdžiui, Cesenoje vienas jų karštai klykė, kad per savo kapitalą jie taps viso miesto šeimininkais. tai nenustebintų, jei sužinotume, kad magistratas buvo visiškai patenkintas, jei "hebrajų skolintojai" pasiimtų ne daugiau kaip 20 proc. Livornoje žydai tapo tokie galingi, kad krikščionys dėl jų turėjo švęsti šeštadienį, panašiai buvo ir daugelyje kitų miestų.

Venecija, Genuja ir Florencija, atrodo, bent jau kurį laiką buvo išimtis, nes pranešama, kad šie pirkliai gudrumu nenusileido žydams. Panašūs kaltinimai, kaip ir žydams, buvo metami ir būtent lombardams, kaip, pavyzdžiui, Prancūzijoje, kur prieš juos buvo išleisti įstatymai. Tai rodo, kad ir europiečiai ne kartą galėjo būti "ne krikščionys, o greičiau pakrikštyti žydai", kaip anuomet buvo išsireiškama. Tačiau būtent tai, kad prieš lombardus taip pat buvo pasipriešinta, įrodo, jog lupikavimas kaip toks buvo stipriai jaučiamas veiksnys, kad gynyba nuo jo buvo nukreipta prieš visus, kurie juo užsiėmė, ir kad dėl to visame pasaulyje pasklidęs verkšlenimas dėl žydų lupikavimo ir žydų sukčiavimo, net jei jis aidėjo ten, kur rašytinių įrodymų ne visada iš karto turima po ranka, turi savo pagrįstą priežastį.

Žydai sugebėjo ir dažnai stengėsi tapti nepakeičiamais valdovams, nes skolino jiems pinigų karinėms operacijoms, taip pat skatino jų lengvabūdiškumą ir dosnumą, tačiau mainais už tai gaudavo dideles palūkanas. Todėl ir karaliai visur gynė žydus, o liaudies agitacija turėjo labai sustiprėti, kol jie pasidavė raginimams apriboti žydų ypatingąsias privilegijas. Dažnai jie gynė žydus kariniu būdu, pavyzdžiui, Navaroje, kur už žydo įžeidimą buvo baudžiama taip, tarsi jis būtų buvęs padarytas Ispanijos didikui; kur žydas negalėjo būti suimtas dėl finansinių reikalų; kur, svarbiausia, jis buvo atleistas nuo visų prekių mokesčių. Tuledo mieste karalius Sancho (1170 m.) dėl didesnio žydų saugumo paskyrė jiems tvirtovę kaip rezidenciją. Prie to prisidėjo ir tai, kad žydai neprivalėjo mokėti dešimtosios dalies nuo jiems atitekusių paveldėtų prekių; jei žydas turėjo būti ką nors skolingas krikščioniui, krikščionis turėjo pateikti du liudytojus, "iš kurių bent vienas turėjo būti žydas". Tudela sukilo 1235 m., pastangomis buvo sutramdyta, gavo naują konstituciją, kol senoji apgavystė įsitvirtino iš naujo.

Navaros karaliai galiausiai visiškai nuskurdo: jie grįžta namo neradę supermaistų, negali sumokėti už iš žydų pirktus grūdus ir t. t. Jei kas nors dabar mano, kad žydai būtų bent kiek atsižvelgę į sunkią savo geradarių padėtį, kurie, reikia pripažinti, gynė ne tik savo, bet ir žydų teises, labai klysta. Jie vis dar sugeba padaryti save "nepakeičiamais". "Viskas buvo atiduota kaip užstatas: valstietis atidavė savo plūgą, riteris - savo pilį, karaliai - brangenybes, vyskupas - žiedą."

Taip buvo visuose kraštuose: valdovų lengvabūdiškumas ir pompastikos troškimas derėjo su žydų godumu ir lupikavimu; abu buvo atskirti tik prievarta, o liaudis turėjo sumokėti. Todėl Liuteris teisingai sako: "Išgirstu sakant, kad žydai duoda dideles pinigų sumas ir todėl yra naudingi valdovams. Ne iš savų, greičiau iš pavaldinių ir valdovų gėrybių, kurias jie vagia ir plėšia per lupikavimą... Pavaldiniai turi duoti pinigų ir leisti, kad žydai juos apiplėštų. Jie, žydai, turi juoktis patys iš savęs, kad mes leidžiame save taip apiplėšinėti ir daryti iš savęs kvailius". Kitas vokiečių pateikia tokį filosofinį pastebėjimą apie žydų lupikavimą: "Tokia šlapia kempinė yra žydai, jie iš tiesų kažką duoda bendram gėriui, bet prieš tai savo lupikavimu iščiulpia krikščionis. Vorai linkę savo tinklais sugauti muses, jas apgyvendinti, užmegzti kokoną, bet vargšėms musėms tai labai kenkia, nes paskui jas išdžiovina taip, kad jos lieka gulėti negyvos. Tokie vorai yra žydai, jie iš tiesų duoda šiek tiek pinigų, leidžia į save atkreipti dėmesį, tarsi elgtųsi dėl bendrojo gėrio, bet jie tokie savo lupikavimu išdžiovina krikščionis. Žydų pinigai, kuriuos jie skiria bendrajam gėriui, yra tinkami voratinkliai, ant kurių lieka kaboti krikščionys". Žmogus turėjo pagrindo tokiems melancholiškiems pastebėjimams, nes Vokietija žydų klausimo orbitoje nebuvo išimtis, ir kažkas panašaus kartojosi čia kiekviename didesniame mieste, kaip ir Tudeloje, Konstantinopolyje, Persijoje ir, kaip gerai matėme, Portugalijoje bei Prancūzijoje.

Dar ir šiandien sklaido pasakos, kad žydai Vokietijoje buvo engiami ir skriaudžiami. Taip visiškai nėra. Anksčiau jie galėjo čia laisvai judėti, visur įsikurti. Bet ne tik tai, lygybė su krašto

gyventojais buvo taip toli pažengusi, kad žydus galėjo apkaltinti tik jų pačių teisėjai. Tada seniausias dokumentas, kuris mums rodo šią teisę kaip seną, privilegiją ir iš naujo ją patvirtina, kyla iš 1230 metų. Be to, atsiranda nuostata, kad nė vienas krikščionis negalėjo pareikšti ieškinio prieš žydą, jei jis negalėjo pateikti bent vieno žydo liudytojo. Žydų teismo posėdžiai paprastai vykdavo sinagogoje, ir net Katalikų bažnyčios prelatai turėdavo ten eiti, jei turėdavo teisinių ginčų su žydaus.

Tačiau žydai sugebėjo išplėsti šias privilegijas į visas sritis su senoviniu paveldėtu įžūlumu. Plačiai paplitusiame lombardo versle, kuriuo jie vertėsi, turėjo būti laikoma pakankama, jei žydas apie rastą vogtą daiktą paliudydavo, kad jį išigijo sąžiningai! Pareikalavus grąžinti jo turtą, teisėtas savininkas privalėjo sumokėti kainą, kurią, kaip teigė žydas lombardo savininkas, sumokėjo. Goslaro įstatymas leidžia žydui, ir tik jam, privilegiją skolinti pinigus už daiktus, apie kuriuos jis žinojo, kad jie buvo vogti. Vadinasi, nors vokiečiai, pas jį radus teisėtai įgytą prekę, privalėjo ją grąžinti savininkui be jokios kompensacijos, žydas galėjo reikalauti iš jo paties nustatytos kainos!

Laisvė nuo lupikavimo buvo tikslas, kurio buvo siekiama su didžiausiu užsispyrimu ir kuris paprastai taip pat būdavo pasiekiamas. Teisiškai nustatyta palūkanų norma svyravo nuo 33 % iki 125 %, tačiau faktiškai reikalaujamos palūkanos dažnai būdavo daug didesnės. Todėl ir tada vėl ir vėl matome bajorus, miestiečius ir valstiečius, esančius didžiausioje priklausomybėje nuo žydų; tai liudija didelė masė dokumentų. Grafas Walramas von Zweibrücken atsidūrė 17-os žydų lupikautojų rankose, Samell Oberwesel mieste buvo įvardyti ne mažiau kaip 217 skolininkų žydoms, grafas von Öttingen įkeitė savo aukso karūną, grafai Balthasar, Friedrich ir Wilhelm von Thuringia visiškai atsidūrė penkių Erfurto žydų rankose. 1385 m. vien Ulmo žydas turi 43 skolos raštus, kuriuos galima parodyti, yra 55 įkeitimai, kuriuos turi du Erfurto žydai. Kai Miuncheno žydas pabėgo ir vėliau jį pavyko sugauti, pas jį buvo rastos miestiečių, bajorų brangenybės, taip, karaliaus sidabro dirbiniai. Šias ekspozicijas būtų galima tęsti puslapiais. Dėl lupikavimo ir lombardo verslo žydas vėliau tapo įtakingas ir valdovų bei prelatų dvare, kuriame jis dažnai veikė kaip finansų patarėjas ir mokesčių rinkėjas. Beveik šalia šio dvaro žydo kaip raštininkas stovėjo gentainis, kuris vedė buhalterinę apskaitą hebrajų kalba ir todėl vienintelis turėjo įžvalgą ir verslo situacijos apžvalgą.

Iš šių trumpų nuorodų jau galima daryti reikiamas išvadas. Žydų valdžia vis labiau didėjo, atitinkamai didėjo ir liaudies pyktis, prasidėjo pogromas. Tačiau nereikėtų manyti, kaip visada tvirtina žydai, kad vokiečiai juos visada išvarydavo ir blogai su jais elgdavosi. Atvirkščiai. Žydas iki pat XIII^{amžiaus} galėjo užsiimti visomis profesijomis, jam viskas buvo atvira. Tačiau jis pats nė nemanė dirbti ranka rankon su gojais, griežtai atsiribojo ir su žydaus bendravo tik tiek, kiek tai buvo būtina prekybai. Kokio nors intereso dėl priimančiosios liaudies prigimties nėra nė pėdsako, kurį būtų galima pastebėti. Tai, kad, būtent atiduoti jų plėšikavimui nesąžiningo okupanto, vokiečiai kaip ir vėliau tapo kietesni, žydai gali priskirti sau. Žydas taip pat nebuvo, kaip vis dar teigiama šūkiu, visuomenės atstumtasis. Iš tiesų žydas ir lupikautojas buvo tapę sinonimais, o panieka šiai profesijai buvo daugiau nei pagrįsta.

*Ir nelaikykite žydų tokiais brangiais,
Nepasitikėkite juo,
Jie yra jūsų sielos vagys,
Jūsų moterų prievartautojas,*

atvirai sakoma senoje dainoje, bet apie nuolatinę netinkamą elgesį negali būti nė kalbos. Juk Pfalco grafas Filipas su sūnumi eidavo į sinagogą, bet žydas turėjo sutikti su dešimties guldenų bauda, jei iškišdavo liežuvį prie Mergelės Marijos atvaizdo; juk 1837 m. Regensburge kunigui teko bėgti nuo dviejų žydų, kurie norėjo jį nužudyti. O kai žydų bendruomenė atsisakė nubausti kaltininkus, krikščionių teismas pasitenkino draudimu su jais bendrauti. Anot Štrasburgo kronikininko, žydą įžeidę žmonės turėjo tikėtis griežtesnės bausmės nei tie, kurie įžeidė paprastą

pilietį. Jau nuo seniausių laikų žydai buvo miesto tarybos ir vyriausybės skolintojai; liaudis turėjo būti tikrai privesta prie nevilties, kad smarkiai sukiltų prieš jų valdžią. Tai vis pasikartojantis įvykis: tada žydų valdžia visada sutampa su vokiečių liaudies nuosmukiu, jų pasitraukimas - su jo iškilimu. Po antrojo kryžiaus žygio ir Juodosios mirties metu (XIV^{III} a. viduryje) vokiečių vargas pasiekė du aukščiausius taškus. Tuomet į teisę ir tvarką linkęs vokiečių nebebuvo toks pajėgus pasipriešinti, kad neišreikštų anksčiau slopinto pykčio ir neišvartytų savo parazitų. Tai, ką žmogus pasakoja apie "gerai apsinuodijimą" ir pan. iš žydų pusės, norėdamas tokiu būdu atskleisti "priežastis", yra tuščiažodžiavimas, skleidžiamas arba žmonių, nesugebančių atskirti lukšto nuo branduolio, arba žydų, norinčių pavaizduoti vokiečius kaip idiotiškus fanatikus (kaip, tarkime, Graetzas). Vokiečiai ant savo kūnų skaudžiai pajuto, kad jų žemėje yra liaudies priešas ir nesąžiningas išnaudotojas. Kad net juodojo maro metu jie suvokė, kas tai yra, galima spręsti iš Erfurto kronikininko, kuris kaip priežastį nurodo "begalę pinigų, kuriuos baronai ir riteriai, miestiečiai ir valstiečiai valdo žydams". Tačiau nevilties protrūkiai visai nepadėjo. Mat po kelerių metų sąlygos vėl buvo tokios pat, sunkus palūkanų vargas dar blogesnis nei anksčiau. Jei žemė kentėjo nuo karo, tai, galiausiai, pilną turėjo žydai. Juk visiškai kaip šiandien: "visi komisarai buvo žydai ir visi žydai komisarai; žydai turi įstatymą ir laisvę, kuri vadinasi meluoti ir apgaudinėti, jei tik tai jiems naudinga", - eina giliai į širdį ženklas iš Trisdešimtmečio karo. "Pastebėjimas pats save stumia į priekį, - sako Liebe, - tas viešojo gyvenimo sumaišties laikotarpis, kuris iškart sukėlė ekonominio gyvenimo paralyžių ir suteikė atkakliam verslo pojūčiui progą negailestingai veiklai, nebuvo nepalankus žydams".

Tada reikėtų pamiršti, kad visi persekiojimai buvo išimtys, kurios visada būdavo pažymimos kaip išimtys, o apie kasdienį gyvenimą, žinoma, pranešama daug rečiau, ir tai, galų gale, buvo viduramžių charakteristika. Maištas, kurį žydų istorikai padarė iš "žydų žudynių", gerokai išsiplėtė; būtų gerai nors kartą patikrinti, kiek liaudies energijos per tą laiką tarp jų buvo apiplėšta, pamažu išsiurbta, kiek tarp jų glūdi nepranešta vokiečių neviltis. Bendroji panieka žydų dvasiai vėliau virto iš taip periodiškai išliejamo sukilimo. Amatai, kurie iki XIII-XIV(a) a. buvo atviri žydams, jiems nesijaučiant įpareigotiems verstis fizine veikla, dabar žydams iš principo buvo uždaryti. Jei anksčiau žydas galėjo gyventi mieste (paprastai jis mieliau apsigyvendavo savo rajone), tai dabar sekė segregacija, getas, anksčiau egzistavusi padėtis dabar buvo laikoma norma. Uzurpatorius žydas išoriškai žymimas smailia kepure, eismas su juo buvo draudžiamas ir t. t.

Nepaisant to, ši atskirtis nebuvo tokia bloga, tačiau tuo metu ji vis tiek buvo būtina. Kad žydas iš tiesų stovėjo pačiame socialinės padėties dugne, matyti jau iš "kuklaus" titulo, kurį valstietis taip pat turėjo ir apie kurį praneša Frankfurto portretas: "Prieita iki to, kad jų apie žydų tvarką klausiama tiek pat, kiek Konstantinopolio turkų imperatoriaus". Tritheimo abatas 1516 m. pateikia tokį objektyvų teiginį, dar ir šiandien tokį tinkamą ir rekomenduotiną: "Paaiškinama, kad tarp aukštųjų ir žemųjų, mokytų ir nemokytų žmonių įsišaknijo priešiškas lupikaujantiems žydams, ir aš pritariu visoms teisinėms priemonėms, kad liaudis būtų apsaugota nuo žydų lupikavimo. O gal, tarkime, svetima, įžūli liaudis turėtų mus valdyti, ir iš tiesų ne dėl didesnės jėgos, drąsos ir dorybės, o dėl pinigų, kurių įsigijimas jai atrodo brangiausias dalykas? Bet ne smurtiniais persekiojimais ir plėšikavimais reikia išsivaduoti nuo žydų maro, veikiau tuo, kad atriboja žydus nuo bet kokio lupikavimo ir kiekvieno gėdingo apgaudinėjimo ir įjungia juos į naudingą darbą laukuose ir darbovietėse." Šie ir panašūs pasiūlymai, kaip ir kitur, nuvedė į nieką. Jei, pavyzdžiui, pavartytume Niurnbergo kronikos puslapius ir paklaustume savęs, kas tada paskatino miestiečius 1499 m. išvartyti žydus, gautume lakonišką atsakymą: "Niurnberge įsikūrusiems žydams buvo visai neblogai. Jie tapo arogantiški ir nežaboti. Pernelyg didelis jų lupikavimas, nepasotinamas godumas, kuriam jie pasidavė, ir kasdien didėjantis jų skaičius galiausiai privertė tarybą ir miestiečius susigėsti, kad jie nebenorėjo ilgiau tarp savęs priglausti tokių piktų svečių ir pijokų, kenkiančių prekybai." Jei jau ankstesniais laikais dėl įvairių ekonominių ir religinių klausimų kildavo sukilimai, tai tada buvo matyti, kad problemos taip išspręsti nepavyks, ir 1499 m. žydai (kad jiems nieko neatsitiktų, saugomi kariuomenės) buvo išvesti iš miesto, "kuriame jie taip ilgai sėdėjo ir kuriame įgijo tiek daug turtų dėl grobuoniško

lupikavimo". Kad šis skundas buvo visiškai pagrįstas, galima spręsti jau iš to, kad 1310 m. kaizeris Heinrichas VII Niurnbergui suteikė "malonę" ["Vergünstigung"], pagal kurią žydams buvo uždrausta imti iš piliečių daugiau kaip 43 1/3 %, o iš svetimšalių - daugiau kaip 55 % *savaitinių* palūkanų. Tačiau maloni paslauga!

Kituose Vokietijos miestuose viskas atrodė lygiai taip pat, ir gyventojai su palengvėjimu pasirašinėjo, jei žydai turėjo palikti miestą. Taip kalbėjo pamokslininkas Hartmanas Kreidijus žydų išvarymo iš *Augsburgo* proga: "Ir tai yra didelė nauda miestiečiams, kurią jie čia turi, palyginti su kitais miestais, nes prakeiktieji žydai ne tik per lupikavimą ir pernelyg dideles kainas siurbia vargšų krikščionių kraują, bet ir per visokius prekybinius ir verslo sandėrius atima duoną iš burnos, todėl daugelis miestiečių kartu su žmona ir vaikais turėjo atsidurti griuvėsiuose ir su elgetų lazda".

Aptarti kiekvieno Vokietijos miesto istoriją atskirai būtų per daug sudėtinga, be to, tai būtų nereikalinga, nes visur kartojasi tas pats. 1539 m. visoje Vokietijoje buvo išleistas ediktas, kuriame galima perskaityti, kad žydams reikia uždrausti lupikauti, įdarbinti juos fiziniiais darbais, kad jie išmoktų užsidirbti duoną iš savo kaktos prakaito kaip krikščionys. Žinoma, visa tai buvo veltui.

Jei skaitysime vokiečių kronikininkų užrašytus pranešimus apie Viduramžių žydų prekybą, juose vis iš naujo pastebėsime jų nuostabą dėl agajiško ir vėl naujai pabudusio žydų gudrumo, apie kurį jie turi ką papasakoti. Mainų klastotės, padirbti banknotai, nepatyrusių jaunuolių, turtingų tėvų vaikų, klaidinimas, skolos rašteliai, išleisti hebrajų kalba, kuriais tikima ir kurie vėliau išverčiami, o juose yra tik vienas grubus sakiny, pakuočių keitimas parduodant, kai pirkėjai vietoj prekių randa akmenų ar šiaudų ir t. t. Neretai prie visų skundų rašytojas prideda humoristinę pastabą, kurioje pašiepiamas vokiečių patiklumas, dažnai jis ieško įvaizdžių, kad drastiškai pavaizduotų žydų ir krikščionių santykius, tarkim, kai rašoma "Valdovas, kuris tarp savo pavaldinių įkurdina žydus, daro tą patį, ką ir žemvaldys, kuris į užtvanką įleidžia žuvų jauniklių, o paskui į ją įmeta kelias dideles lydekas, kurios suėda jauniklius; kas tada yra toks kvailas ir padaro ožką sodininku? Galų gale, kas norėtų lapę padaryti žąsų ar vištų ganytoja? Tik tik patikėkite tikrai, brangūs viršininkai, kai norite marinti tik vargšus žmones, tai tik įkurdinkite žydus savo žemėse".

Jei norėčiau visa tai išsamiau paaiškinti, tai peržengtų šios knygos ribas. Tegul bus pasakyta, kad visais amžiais ir visuose kraštuose, kur gyveno daugiau žydų, kilo tos pačios liaudies pretenzijos dėl žydų sukčiavimo ir žydų lupikavimo. Šį faktą ir jo neginčijamą pagrindimą papildo dar daug svarbesnė įžvalga: Jei, savaime suprantama, tarp krikščionių buvo ir nešvarių elementų, jei netrūko vagių ir niekšų, tai visi sutartinai smerkė jų aferas; kita vertus, žydų įstatymas aiškiai skiria žydų elgesį vienu su kitais ir su nežydais.

Žydų moralės teisė

Bet kad taip yra, šiandien nėra nė menkiausios abejonės, nors žydai, savaime suprantama, viską stato ant kortos, norėdami save pateikti kaip pateptus humaniškumo aliejumi. Tai jam ir pavyko, nes mes visi klystame žvelgdami į žydų praeitį iš germaniškojo ar krikščioniškojo pasaulėvaizdžio ir esame lengvai linkę ten perteikti idėjas, nuo kurių žydai buvo labai nutolę. Jei, pavyzdžiui, kalbame apie kitą bičiulį ir turime omenyje bet kurį žmogų, tai žydas tuo įvardija tik žydus. Tie mums tokie žmogiški įsakymai, kuriuos sutinkame Penkiaknygėje, kurie taip pat glūdi, palaidoti kaip oazės vakaruose, Talmude ir kuriuos mielai priimtume kaip susidūrę su kažkuo žmogišku net ir ten3e, paprasčiausiai turi kartėlio poskonį nuo vėl ir vėl akcentuojamo žydų ir gojų (nežydų, pagonių) skirstymo. (n traktate Baba Kamma Fol. 113 b) skaitome: "Baba Baba Baba (Baba Baba Baba) - tai tikra ir labai svarbi knyga: "Įst 22, 3 sakoma: su visais tavo brolio pamestais daiktais, o tai reiškia: tu turi grąžinti savo broliui, bet nereikia grąžinti pagoniui". -

Rabinas Chanina yra pasakęs: Jis atsakė: "Ką tai reiškia, kas parašyta Kun 25,17: nereikia naudotis savo artimaisiais? Atsakymas: su tuo, su kuriuo tave sieja Tora ir taisyklės, turėtum jį apiplėšti". Kitose vietose augšta, kad draudimas vogti taikomas tik žydams tarpusavyje, taip, net kad jis susijęs tik su žmonių vagystėmis.

Visiška klasika vadintinas Talmude aprašytas Jakobo pokalbis su Rachele. Jakobas klausia Rachelės: "Ar nori mane vesti?" Ji atsako: "Taip, bet mano tėvas yra sukčius ir tu negali jo pasiekti". Į tai Jakobas atsako: "Aš esu jo brolis sukčius". Tuomet ji paklausė: "Ką jūs darote? Jokūbas paklausė: "Ar tuomet leidžiama, kad didis žmogus būtų didis apgavystėje?" Į tai jis atsakė: "Tyrujų atžvilgiu tu pasirodai esąs tyras, o apgautųjų atžvilgiu - neištikimas, žr. 18, 27 psalmę".

Rabinai, matyt, neranda nieko atgrasaus šiose savo genties tėvo Jakobo sentencijose, nes su malonumu šią istoriją pakartoja kelis kartus. Ir kitu atžvilgiu jų nekankina skrupulai: kai Hamanas sako Mardochajui, kad reikia džiaugtis prieš žlugimą, šis atsako: "Ne, ne: "Tai galioja tik izraelitui, o apie tave parašyta Įst 33,29: tu juos nuvertei nuo aukštumų".

Tačiau visas žydų teisės sąmonės būdas atsiskleidžia ne tik šiuose pasisakymuose ir nuostatuose, bet ir gana ypatingai formuojančiame pasakojime apie konkretų įvykį, piešiamą su regimu malonumu: Rabinas Šila papeikė vyrą, kuris miegojo su egiptiete. Tas pats vyras nuėjo pas karalių ir apšmeižė jį žodžiais: "Tarp žydų yra žmogus, kuris teisia be karaliaus leidimo". Karalius nedelsdamas pasiuntė pas jį pasiuntinį. Atvykęs rabinas Šila prakalbo apie teisėjus: "Kodėl jūs sudrausminote šį žmogų?" - atsakė jis. - "Todėl, kad jis permiegojo su moterimi asilu", - nuskambėjo atsakymas. "Ar turite liudytojų", - paklausė jie. - "Taip!" - atsakė jis. Tuomet Elijas atėjo žmogaus pavidalu ir tai patvirtino. "Jei taip, - tęsė rabinai, - tai jis yra baudžiamas mirtimi". Į tai rabinas atsakė: "Nuo tos dienos, kai mus išvarė iš mūsų žemės, mes turime teisę žudyti, bet jūs galite su juo daryti, ką norite". Kol teisėjai svarstė šį klausimą, rabinas Šila pradėjo sakyti posakį: 1 Kar 29,11: "Tavo, amžinasis, yra didybė ir valdžia." Teisėjai jo paklausė: "Ką tu pasakei?" - klausė jie. Jis atsakė: "Jis sukūrė karalystę žemėje ir dangaus karalystę ir suteikė jums galią bei gailėstingumą teisme". Teisėjai pokštavo: "Jie ištiesė jam lazda ir prabilo į jį: "Šis žmogus labai brangus karalystės garbei: "Kalbėk teisybę".

Kai rabinas Šila išėjo, tas vyras (kuriam jis priekaištavo) su juo pasikalbėjo: "Ar gailėstingasis daro tokį stebuklą melagiams?" Rabinas: "Gėdingasis! Argi jie ne asilais vadinami?" Kaip stovi užrašyta Ezechielio 23,20: "kurių kūnas panašus į asilo kūną". - Pamatęs, kad vyras nuėjo pasakyti teisėjams, jog juos pavadino asilais, rabinas pagalvojo: "Tai persekiojamas žmogus, o Tora sako: "Kas nori tave nužudyti, tą sumušk". Jis paėmė lazda ir jį užmušė. Paskui jis tarė: "Aš esu tas pats, kas ir tavo tėvas: Kadangi mane ištiko stebuklas per 1 Kar 29,11 eilutę, noriu jį paskelbti: tavo, amžinasis, yra didybė, tai reiškia kūrimo darbą ir pan. Toliau seka visa eilė beprasmėms sumestų Biblijos posakių". Tai nedaug gali kalbėti aiškia kalba be didelių komentarų; joje telpa viskas: beprotiška panieka viskam, kas nežydiška, pranašo Elijo sankcionuotas melas ir Toros patvirtintas nužudymas. Jei prie to pridėsime žodžius iš Mozės knygos 5^(osios) knygos 23,20: "Gali lupikauti prieš svetimšalius, bet ne prieš savo brolių", tai toks yra ekonominis motyvas. Tautinis skamba pasakojime apie persų imperatorių, kuris, visai panašiai kaip šių dienų europiečiai, žengė prie žydų, išskleidė tolerancijos rankas ir tarė: "Ateikite, mes visi norime tapti liaudimi!" "Teisingai, - atsakė į tai Eabbai Tanchumas, - mes, apipjaustytieji, negalime tapti tokie patys kaip jūs, tad leiskite sau apsipjaustyti ir tapti tokiais pat kaip mes".

Šis tautinis atskyrimas ir dviguba moralė yra nepaneigiamas žydų praeities ir dabarties faktas tiek jų pačių, tiek praktikoje. Nenoriu čia masinti daugybės citatų, tik autoritetingiausių ir kartu visiškai prožydiškų mokslininkų žodžius: "Į akis krinta pradėtos mintys apie įžulumą, jei susirinkę rabinai bando įtikinti krikščionių visuomenę, kad žydai privalo vienodai moraliai elgtis su visais žmonėmis, ir žydams klijuoja meilės artimui religijos etiketę". Tačiau iš šio fakto išplaukia labai svarbios įžvalgos.

Kad ir kaip krikščionis, europietis, būtų nuklydęs, taip, kad ir kaip dažnai jis būtų nukritęs dar giliau nei žydas, jis savo besąlygiškoje moralės doktrinoje turi kažką, kas net iš giliausio nuopuolio rodo jam kelią aukštyn. Europos visuomenės rašytinis ir nerašytinis įsakymas priešinasi vagystei ir apgauliui. Žmogaus polinkis atsiduoti savo egoizmui per moralę gauna atsvarą, kita vertus, žydas per savo moralės doktriną gauna didelį energijos antplūdį savo prigimtiniam potraukiui, kuris jungiasi su šiaip ar taip atkaklia rasine energija. (Apie tai vėliau.) Jei žydas neżydo nuosavybėje įžvelgia daiktą, kuris pagal teisę iš tikrųjų priklauso jam, tai pagonių gėrybės yra tarsi bešeimininkė dykuma, ir kiekvienas, kuris jas užvaldo, įgijo jas sąžiningai, nėra svetimavimo su neżyde moterimi: "žmona santuokoje pagonims neegzistuoja, jos iš tikrųjų nėra jų moterys", taigi reiškia tai teisiškai įteisintas plėšikavimas prieš visus žmones. Taigi visas lupikavimas, visa apgavystė, per amžius įvykdyta prieš visus pasaulio žmones, nelaikytina *nukrypimu*, veikiau priešingai, kaip Sinajaus ir Talmudo gydytojų įstatymo *laikymasis*. Todėl jau Liuteris piktinasi šiuo faktu, todėl Gėtė galvoja apie žydus: "Jie turi tikėjimą, kuris juos pateisina apiplėšinėti svetimšalius"; taigi Fichtė desperatiškai skelbia: "Jie turi tikėjimą, kuris juos pateisina apiplėšinėti svetimšalius": "Žydai galų gale visada nenorės tikėti į Jėzų Kristų, gal net netikės į jokią dievą, jei tik netikės dviem skirtingais moralės įstatymais ir antižmogišku dievu".

Jei kas nors puola žydus, tai daroma ne siekiant apriboti minties laisvę, kaip jie piktinasi, o siekiant užpulti teisės aktus, kurie visiškai prieštarauja visų valstybių teisės aktams. Vieną kartą ir visiems laikams reikia pasakyti, kad rasė, turinti tokį teisės jausmą, negali būti teisinga europiečių atžvilgiu ir kad dėl to žydams taip pat turi būti visiems laikams užkirstas kelias daryti įtaką per jų užimamas valstybines pareigas, nes žydų teisėjas negali ir negali elgtis kitaip, kaip tik visada ir visur saugoti ir ginti tik žydus.

Naivūs žmonijos entuziastai dabar mano, kad žydų įstatymai bus atgyvenę mūsų amžiuje. Reikia paprieštarauti, kad maždaug devyni milijonai žydų, t. y. beveik du trečdaliai visų pasaulio žydų, vis dar griežtai laikosi Talmudo. Vadinas, visų valstybių įstatymai taip pat visada buvo dyglys žydams ir jie visada stengėsi veikti prieš juos arba paaiškinti juos talmudiniu gudrumu savo tikslams. Todėl taip pat matome, kad žydai retai kada stengėsi integruotis kaip piliečiai į visas profesijas, veikiau visada siekė išsikiovoti sau išskirtines sąlygas ir išskirtinius įstatymus. Valstybių įstatymai iš tiesų mechaniškai šiek tiek trukdė žydams vykdyti savo praktiką, tačiau jei šis draudimas dėl kokių nors įtakų atsipalaiduodavo, žydas kaip pirmas ir su didele energija puolė į spragą. Šiandien tai matome Rusijoje ir iki 1933 m. matėme Vokietijoje. Nereikėtų ateiti su tuo, kad didieji miestai neturi nieko bendra su Talmudo įstatymais. Juk ne Talmudas padarė žydą, veikiau žydas yra tas, kuris padarė Talmudą. Be to, ši knyga jau du tūkstančius metų dominuoja žydų intelektualiniame gyvenime, ji diena iš dienos buvo kalama į galvas vaikams nuo šešerių metų amžiaus ir todėl natūraliai dar labiau išugdė nurodyta kryptimi visų žydų charakterį, nesvarbu, ar jie tada buvo ateistai biržos spekuliantai, religiniai fanatikai, ar Talmudo rūbų žydai. Be to, mūsų didmiesčių žydai yra kilę iš mažų Galicijos ir Lenkijos kaimų.

Pripažinkime, kad ir ką į šį lauką iškeltų geranoriški žydų draugai, kad yra pakankamai krikščionių spekuliantų, vis tiek negalima paneigti, kad būtent vokiečių teisės jausmas buvo ypač aukštas. Liaudis jau gali suvirškinti tam tikrą procentą blogesnių egzempliorių, bet jei apgaulinga dvasia, visiškai neturinti santarvės, kuo puikiauusiai parengta per visas teisines subtilybes ir korupciją, besilaikanti su neįtikėtinu atkaklumu, remiama didžiulėmis finansinėmis priemonėmis, tai reiškia pavojų liaudžiai. Istorinių ir rasinių problemų negalima spręsti šūkiais apie žmoniškumą ir lygybę, kaip šiandien, pasitelkdami žydiškas insinuacijas, tikina galintys padaryti internacionalistai. Be to, būtina įgyvendinti žydų valios kryptį, tačiau šūkiais aptemdytam mūsų laikmečiui trūksta tam reikalingo charakterio.

Religinė netolerancija

Jei žydas sąmoningai atskiria save nuo kitų žmonių moralės, teisės ir nacionaliniais klausimais, savaime suprantama, kad jo religinis mąstymas nėra išimtis. Kaip jo liaudis buvo išrinktoji, taip ir jo religija jam galioja kaip vienintelė religija apskritai.

Jehova, kurio veiksmingumas senaisiais laikais apsiribojo tik Kanaano teritorija, žydų vaizduotėje palaipsniui augo ir formavosi į vis galingesnę ir visapusiškesnę dievybę. Tačiau tai netrukdė vis dar gerbti jį kaip nacionalinį dievą, kuris egzistavo tam, kad vadovautų ir saugotų Izraelio tautą. Aukštos sienos, kurias Nehemijas pastatė aplink Jeruzalę ir kurios turėjo fiziškai atskirti žydus nuo pagonių, išreiškė vidinę pamatinę segregaciją ir religinį nepakantumą. Dievas yra dievas, o mes esame jo liaudis - tokia yra žydų tikėjimo pradžia ir pabaiga iki pat šių dienų. "Žydas yra viso nepakantumo, viso religinio fanatizmo, visų žmogžudysčių dėl religijos instruktorius, į toleranciją jis apeliuodavo tik tada, kai jausdavosi prispaustas, bet niekada jos nepraktikavo ir pagal savo įstatymus negalėjo praktikuoti", - teigia Chamberlainas savo knygoje "19th amžiaus pamatai", kurios nuopelnus vokiečių tautai įvertins tik vėlesni laikai. Šie žodžiai visiškai neginčijami. Pavyzdžiui, nuo seniausių laikų būtent žydai persekiojo krikščionis, kur tik galėjo, ir ragino pagonis juos slopinti; kai Julijonas Apostata vėl įvedė pagoniškąją kultą, žydai Sirijoje pasinaudojo proga su dvigubu uolumu organizuoti krikščionių persekiojimą. Vėliau, kai Kipre žydų padaugėjo, jie nusprendė per vieną naktį išžudyti visus kitus gyventojus. Šis įsimintinas sprendimas kainavo 240 000 ne žydų gyvybių. Tertulijonas pasakoja, kad krikščionių persekiojimo metu Kartaginoje žydai teikė sau malonumą nešiotis paveikslą, kuriame buvo pavaizduotas žmogus su asilo ausimis ir asilo kanopomis, rankose laikantis Bibliją ir aprūpintas užrašu: krikščionių Dievas.

Kad ir koks būtų "vienos ir vienintelės tikrosios religijos" ["Alleinseligmachung"] principas, jis tebegyvuoja visose mūsų bažnyčiose, tai yra Penkiaknygės ir pranašo Hesekielio įtakos nuosėdos. Stiprus tikėjimas be kruvinos neapykantos žydams ir šiandien neįmanomas (deja, ir daugeliui jo dvasia užsikrėtusių krikščionių), visai nekalbant apie ankstesnius laikus. Tai patvirtina net žydų autoriai ir rabinai, tiesa, švelnesne forma nei Chamberlainas, bet iš esmės sakydami tą patį.

Pavyzdžiui, kai Napoleonas 1807 m. Paryžiuje sušaukė garsųjį visuotinį žydų kongresą (allgemein-jüdische Synedrium) ir, siekdamas išsiaiškinti ginčytinus klausimus, davė žydams daugybę kietų riešutų, jie kaip atsakymą pateikė visą eilę straipsnių, kuriuose skalbė save baltus kaip nekaltus ėriukus. Tačiau šių atsakymų įžanga skamba taip: "Garbė Viešpačiui, Izraelio dievui, kuris pasodino į Prancūzijos ir Italijos sostą valdovą pagal savo širdį". O į klausimą, ar žydai į visus prancūzus žiūri kaip į brolius, žydai pateikė itin diplomatišką atsakymą: kad jie "pagal Mozės įstatymą į visus tautų individus žiūri kaip į brolius, kurie tvirtina dievą, dangaus ir žemės kūrėją, ir gyvena tarp kurių žydai naudojami privilegijomis ar net tik draugišku priėmimu". Vadinas, žydas nesusidūrė su prancūzu, italų, taip pat ir ne krikščioniu, veikiau laisvai leido pasirinkti „brolių“, kurį norėjo suprasti „privilegijomis“ ar „geranorišku priėmimu“ ir padarė priklausomą nuo to paties tikėjimo dievu, dangaus ir žemės kūrėju. Bet kadangi šis dievas, kaip rodo pirmieji žodžiai, yra Izraelio dievas, pirmojo suvažiavimo [Sanhedrino] diplomatai gražiais žodžiais sako tą patį, ką ir Talmudas, kad asmuo, nepripažįstantis Jehovos kaip vienintelio, vargu ar yra žmogus, juolab tada brolis.

Tačiau naujesni autoriai mano būtent taip, pavyzdžiui, vienas dabartinis rabinas sako: "Tam tikras išskirtinumas natūraliai susijęs su išrinktumo idėja. Juk pripažinti tiesą kartu reiškia: stengtis laikytis atokiau nuo klaidos. Izraelis savo tikėjimą kaskart aiškiau suprato priešindamasis liaudžiai. Todėl Izraelio religija turėjo prasidėti nuo partikuliarizmo [Partikuliarismus]". Ir toliau: ""Žydija yra pasaulinė religija tiek, kiek visos religijos, kurios sąmoningai siūlomu tikslu laikė universalizmą, kilo iš jos, ir dėl to, kad jos kilo iš jos, užsibrėžė sau šį tikslą."" Be to, pabaigoje jis visiškai atvirai sako, kad visus kitaip manančius laiko nukrypstančiais nuo vienintelio tikėjimo apostatais.

Dr. Artūras Kuppinas taip pat mano, kad tikėjimo stiprybė ir netolerancija būtinai turi eiti kartu, kai apie žydus sako: "(Žydų) ortodoksija nuo pat pradžių buvo ne tiek religija, kiek religija

aprengta kovos organizacija, skirta žydų liaudies išsaugojimui". "Žydas nepažįsta tolerancijos religiniuose reikaluose ir jam neleidžiama jos pažinti; jo religija jam per daug svarbi, kad tai būtų įmanoma."

Žydų istorikas Bédarride'as taip pat baigia savo darbą žydų tikėjimo, žydų rasės ir žydų teisės šlovinimu, kurio nereikia jam užkrauti, jei tik vėl nepasirodytų panieka viskam, kas nežydiška. Jis sako: "Žydai yra įstatymo, kuris, grįždamas į žmonijos lopšį, atsiduria pažangiausios civilizacijos viršūnėje, administratoriai. Argi jie gali atsisakyti šio įstatymo, kurį pagrįstai laiko aukštesniu už viską, kad įsigytų kitą, kuris, jų akimis, tėra kopija?"

Griežtai ortodoksų stovykloje natūraliai kalbama dar aukštesniais tonais. Užtenka žvilgtelėti į dabartinius žydų laikraščius: anot jų, žydai yra daug aukštesni už visus kitus žmones, nes jie pirmieji pripažino dievą. Jaunimo federacijos "Agudas Jisroel" programoje priimtas toks teiginys: "Žydai yra dievo tauta". Kaip programos punktas!

Vienas Talmudo mokslininkas iš Lenkijos (iš kur, galų gale, kilę visi mūsų žydai) kalba taip: "Jis giria rabiną Izmaelį, kuris sako, kad evangelijos sėja pavydą, neapykantą ir pavydą tarp Izraelio ir jo dangiškojo brolio. Kaip daktaras Lippe suvokia eskapizmo priešingybę, pakankamai aiškėja iš Talmudo, vienintelės jo pripažintos knygos. Pavyzdžiui, Jesėja sako karaliui Chiskai: "Tu mirsi, nes neužsiėmei prokreacija". Susirūpinęs vertinga gyvybe, kalba rabinas Jehuda: "Kas ilgai gyvena prie maldos, prie stalo ir tualetu, tas ilgai gyvena prie maldos, prie savo stalo ir tualetu". Rabinas Elsirai Didysis sako: "Kas miega su yra motina sapne, gali tikėtis proto. Kas sapne miega su sužadėtine mergina, gali tikėtis Toros. Kas sapne miega su seserimi, gali tikėtis išminties. Kas sapne miega su vyro žmona, gali laikyti save užtikrintu, kad jis yra būsimąjo pasaulio sūnus. Kas sapne mato žąsį, gali tikėtis išminties! Kas su ja miega, taps mokyklos direktoriumi. Kas sapne palengvėja, tam tai yra geras ženklas. Bet tai tik tuo atveju, jei jis (po to) neapsivalė ir t. t.". O rabinas Izmaelis, kuriuo žavisi daktaras Lipė, mano apie krikščionis: Jie sakė Dovydui: Ps 139,21: "Argi neturėčiau nekęsti tavo (Izraelio dievo) nekenčiančiųjų ir negerbti tavo maištininkų? Kupinas visiškos neapykantos, aš nekenčiu tavo nekenčiųjų, jie man priešai".

Baigdami pridėkime dar keletą antitalmudisto žodžių, kuriuos verta išgirsti. Waltheris Rubensas rašo: "Mendelsono pradėtas reformų judėjimas, praktinis žydų susitapatinimas su humanizmu, ši srovė užsisklendė, taip, ji kartais virsta retrogradišku judėjimu..., puoselėjami tie patys fanatizmo jausmai, kaip ir Spinozos laikais, kurie prieš jį nukreipė žudikišką dagtį, nors dabartiniai žydai politiškai yra pakankami, kad šį fanatizmą paslėptų, ir vilkas avies kailyje išlenda tik šen bei ten. Šulchan-Aruchas, šis neaiškus kūriny, kuriame knibždėte knibžda įvairiausių absurdo ir fanatiškų įstatymų, yra nematomas šios krypties kodeksas."

Šių pavyzdžių gali pakakti. Jie turėtų parodyti, kokios dvasinės konstitucijos žydai įžengė į Europos ir Azijos kraštus, kaip jie buvo ir tebėra nusiteikę moraliniu, tautiniu ir religiniu požiūriu.

Be principinio nepakantumo ne žydams, ne mažiau aštriai persekiojami bendruomenės nariai, kurie tapo neištikimi įstatymui. Kaip žinia, mirties bausmė už atkritimą nuo tikėjimo gresia užmušant akmenimis, uždusinant, į gerklę įliejant karšto metalo, kad sudegtų siela, visa tai taip pat buvo vykdoma.

Be kita ko, apie tai rašoma: "Vienas įkiša nusikaltėlį į mėšlą iki kelių; tada vienas įkiša kieta audeklą į minkštą ir apvynioja jį aplink kaklą; vienas liudytojas traukia vieną galą į save, kitas - kitą, kol nusikaltėlis atidaro burną. Tuo tarpu vienas įkaitina šviną ir pila jį į burną taip, kad jis nubėgtų į jo vidų ir tą patį sudegintų".

Šiam žiaurumui priešinosi žydus priglaidusių tautų įstatymai, tačiau tai nesutrukdė bandymams tęstis iki šių dienų. Tačiau ypač ankstesniais laikais rabinai nestokojo gailesčio tiek pavieniams asmenims, tiek atsiskyrėliams, tiek sektoms. Ekskomunikacijomis ir ekonominiu boikotu talmudistams pavyko nuslopinti bet koki kitoki dvasinį sujudimą. Šiuo požiūriu pamokanti yra karaitų (Karäer arba Karaimen) istorija.

Jie atmetė mokslinius žydų gydytojų raštus ir griežtai laikėsi tik Senojo Testamento įstatymų. Išsibarstę po kraštus, jie gyveno su kitomis žydų bendruomenėmis ir karštai ginčijosi. Jie visur buvo šmeižiami, prieš juos buvo skelbiamos polemikos, kuriose ypač išsiskyrė vienas Toledo mokslininkas Abraomas Ben Doiras, galingai keikęs karajerus. Tačiau to nepakako, vienas nutraukė kiekvieną verslo ir žmonių judėjimą su jais, kiekviename žingsnyje trukdė jiems tvarkyti verslo reikalus. Rezultatas buvo toks, kad karajeriai pamažu išnyko iš užjūrio, pavyzdžiui, Ispanijoje, kur jų buvo daugiausia, dar gerokai prieš žydų išvargimą iš šio krašto. Jie traukėsi vis tolyn į rytus ir iki šiol egzistuoja tik kaip nedidelės kolonijos Rusijos pietuose, ypač Kryme, ir negausios jų kolonijos Palestinoje.

Panašus priešiškas vyrauja tarp rabinų ir sadukiejų. Visur, kur vienos bendruomenės narių buvo daugiau nei kitos, jie nuolat terorizavo mažumą. Paprastai būtent rabaniteniečiai, kaip bene gausiausi, būdavo besąlygiški nugalėtojai ir engdavo sadukiečius, tačiau šie, kur tik galėdavo, nenusileisdavo. Taigi kartą jie ir Burgosas sudarė daugumą ir privertė talmudistus išsižadėti daugelio savo knygų, pavyzdžiui, buvo griežtai uždrausta per šabą uždegti žibalinę lempą, kaip šventę pagal talmudinę praktiką. Šis draudimas, savaime suprantama, labai žeidė rabinus, ir vienas R. Nehemija, nebegalėdamas daugiau priešintis, pagal seną paprotį per šabą pats sau uždegė lempą. Tai sukėlė audringą sąmyšį, kuris būtų priėjęs prie kruvino susirėmimo, jei nebūtų įsikišusi Ispanijos administracija, į kurią kreipėsi talmudistai. Ginčas buvo išspręstas rabinų naudai, sadukiejai nuslopinti kaip ir Karėeras, sinagogos nubaustas ištrėmimu, o Talmudas su savo pasekėjais triumfavo.

Kaip ir su ištisomis sektomis, taip, kaip minėta, buvo ir su atskirais asmenimis. Žinome Spinozos istoriją, kuris buvo ekskomunikuotas skambant Amsterdamo sinagogos Sofaro dūžiams; tačiau ypač tipiška yra Urielio d'Acostos istorija.

Kilęs iš į krikščionybę atsivertusių ir šioje religijoje užaugusių žydų tėvų, jis vis dėlto jau abejoja šios religijos tikrumu. Jis noriai studijuoja Senąjį Testamentą, ir kadangi šis jam sako daugiau nei Naujasis, nusprendžia atsiversti į judaizmą, palieka savo gimtąjį Porto miestą Portugalijoje, kur jam neleidžiama to daryti viešai, ir keliauja į Amsterdamą, kur leidžiasi apipjaustomas. Tačiau netrukus paaiškėja, kad rabinų mokymas buvo kitoks, nei Urielis įsivaizdavo išstudijavęs Penkiaknygę, apie kurią jis nepamiršo pareikšti pastabų. Tai erzino mokytus rabinus, ir jie pateikė jam ultimatumą besąlygiškai paklusti visoms jų pažiūroms ir nuostatams arba laikyti save ekskomunikuotu. Jis nepasidavė ir buvo ekskomunikuotas. Visiems žydams, neišskiriant ir jo paties brolių, buvo įsakyta persekioti jį įžeidinėjimais, mėtyti į jį akmenis bei mėšlą ir neduoti jam ramybės net jo paties namuose.

D'Acosta parašė gynybinę knygą, kurioje neigė sielos nemirtingumą, nes tokį tikėjimą jis rado Mozėje, sakydamas, kad ten kalbama tik apie kūno ir laiko pažadą. Rabinai apkaltino Urielį, kad jis yra "epikūrininkas" ir krikščionių religijos puolėjas. Po to jis buvo įkalintas, bet vėl išlaisvintas mainais už išpirką ir knygų konfiskavimą.

Kita vertus, persekiojimas iš žydų pusės nesiliovė, ir jis, pavargęs nuo 10 metų trukusių kančių ir izoliacijos nuo liaudies draugų, nusprendė susitaikyti ir pasiduoti. Kai susitarimas kaip tik turėjo baigtis, jo sūnėnas apkaltino jį, kad jis sąžiningai nesilaikė visų mitybos įstatymų. Tai sukėlė naują įnirtingą bendruomenės neapykantą, iš d'Acosto buvo atimtos prekės, sabotuota jo santuoka, o kai teismas net ėmė tvirtinti, kad jis patarė dviem krikščionims, norėjusiems pereiti į žydų tikėjimą, to nedaryti, žydų pasipiktinimas nebeturėjo ribų. Vienas jų išsikvietė Urielį į sinagogą ir pareikalavo viešo pažeminimo bei besąlygiško pavergimo. Jis atsisakė tai padaryti, tačiau buvo ekskomunikuotas ir septynerius metus turėjo kentėti tokius pat persekiojimus kaip ir anksčiau. Galiausiai, jau būdamas senas, jis pareiškė esąs pasirengęs išsižadėti savo pažiūrų ir paklusti rabinams. Acosta, apsirengęs gedulo drabužiais, rankoje laikydamas juodą žvakę, turėjo tvirtinti nužengęs nuo Almemoro, kad dėl savo nuodėmių užsitarnavo tūkstanteriopą mirtį, kad paklūsta bet kokiai bausmei ir pasižada daugiau nebeatsižadėti. - Tada jis turėjo nueiti į sinagogos kampą ir nusirengti iki diržo, po to buvo pririštas prie stulpo, kur, visai bendruomenei giedant psalmes, taigi dalyvaujant abiejų lyčių atstovams, jam buvo suduoti 39 smūgiai per nugarą. Tada

jis buvo išvaduotas iš ekskomunikos, tačiau Urielis buvo priverstas atsigulti priešais sinagogos išėjimą, kur kiekvienas iš išėinančiųjų taip pat jį spardė kojomis, ko negailėjo net jo giminaičiai, priešingai, jie spardė jį stipriausiai.

Nusivylęs dėl tokio baisaus elgesio ir tuo pat metu įskaudintas, senolis nusprendė atkeršyti. Jis šovė į brolių, kuris su juo elgėsi blogiausiai; šūvis nepavyko, Urielis pamatė, kad jį atrado, užsidarė ir pistoleto šūviais užbaigė savo gyvenimą.

Nors kituose kraštuose žydai buvo griežtai prižiūrimi, Amsterdame jie vis dar turėjo visišką laisvę, ir neįtikėtina matyti, su kokia neapykanta žmogus galėjo būti agituojamas ir persekiojamas dešimtmečius, o valdžia nesikišo. Žydai Amsterdame paprasčiausiai naudojosi tokia didele laisve, kad Urielis d'Acosta savo autobiografijoje, kurią parašė prieš pat mirtį, galėjo pagrįstai sakyti "Jei Jėzus iš Nazareto atvyktų į Amsterdamą ir žydai norėtų jį nukryžiuoti, jie galėtų tai padaryti nesulaikant".

^{XVII} a. pabaigoje keliaujantis žydų pamokslininkas Nehemja Haja Hadžimas pelnė didelį pripažinimą tarp visų Europos žydų ir sugebėjo įgyti daug pamaldžių žmonių. Tačiau netrukus paaiškėjo jo ketinimai, kuriais jis siekė įrodyti, kad ir judaizmas moko apie dievo trejybę. Kai tai tapo žinoma, iš visų pusių buvo sukilta prieš šį "šventvagišką melą". Nehemja buvo įnirtingai persekiojamas; jis nenorėjo kentėti kaip Acosta, verčiau pabėgo į Rytus, iš kur žydų bendruomenės metė paskui jį ekskomuniką, kuri buvo prasidėjusios įnirtingos kovos su "klaidingu mokymu" rezultatas.

Kai Pinchas per šabą užmušė rūkantį hebrajų, jis buvo viešai pagirtas ir gavo paveldimą kunigystę. Abraomas Geigeris 1848 m. aprašo tokį atvejį: "Vienas įpareigotas Jeruzalės prozelitas, kuriam jau buvo atliktas apipjaustymas, vis dar prikaustytas prie lovos nuo šios operacijos padarinių, dar negalintis išsimaudyti prozelito vonioje, kad jis turėjo dirbti šabo dieną, ir taip ilgai stūmė į jį, kol jis tikrai parašė kelias eilutes. Tai sukėlė kitų ten buvusių talmudistų nepasitenkinimą, kurie tokį elgesį vertino kaip nepadorų, be to, niekada anksčiau nebuvo girdėję apie tokį elgesį panašiais atvejais. Tik žmogus įrodo, kad yra teisingas Talmudas. Į judaizmą įstojęs asmuo, kuris, nors ir apipjaustytas, dar nėra atlikęs prozelito maudynės, dar nėra žydas, o pagal Sanhedriną 58 b, ne žydas, kuris švenčia dieną pagal šabo būdą (ir iš tiesų tegul tai būna kokia nors savaitės diena), netenka gyvybės." Kai XIX^{XX} a. pirmoje pusėje rabinas Drachas perėjo į katalikybę, jis užsitraukė visos Prancūzijos žydų rūstybę. Iš jo buvo atimti vaikai, jam pačiam kelis kartus grasinta mirtimi. Toks prožydiškai nusiteikęs mokslininkas kaip Bernardas Stade'as, kalbėdamas apie Išt 17-2 knygos įsakymą užmušti akmenimis atsimetėlius, mūsų dienų atžvilgiu rašo: "Tuo visiškai negalima abejoti, nes iki pat mūsų dienų teisingas judaizmas už atkritimą nuo tikėjimo skiria mirties bausmę - dar 1870 m. Rusijoje buvo bandyta ją įvykdyti dar gyvam žmogui, atsivertusiam į krikščionybę, vardu Elieseras Bassinas, kurį kažkas prievarta atgabeno iš svetimos šalies, į kurią jis buvo pabėgęs." Kas pažįsta Rusiją, tam nieko keisto, kad Lenkijoje ir Galicijoje yra dar blogiau; bet kad Vokietijoje tvyro ta pati dvasia, matėme anksčiau.

Jau cituotas W. Rubensas sako: "Pagal Schulchan-Arucho antrojo tomo 223 paragrafą, izraelitams privalu smurtu ar išdavyste nužudyti kitą izraelitą, kuris iš pasipriešinimo ignoruoja religines apeigas..." "Žinoma, jei valstybės įstatymai negintų įžūlaus šabo rūkaliaus, jis daugelyje sričių patirtų didžiausius įžeidimus, kokių pavyzdžių iš savo patirties galėčiau išvardyti pakankamai. Ortodoksinis žydas ir šiandien taip fanatiškai nusiteikęs prieš savo atsiskyrėliškus genties bendražygius, kaip tas fanatikas, kuris išsitraukė dalį prieš Spinozą (Mainco linija). Šiomis dienomis žydų šovinizmas iš tiesų taip pasistūmėjo istorijos klastojimo mene, kad dėl fanatiško Amsterdamo rabinų kolegijos elgesio kaltina krikščionių įtaką ir įžūliai tvirtina, jog žydai visada laikėsi mokymo laisvės principo. Breslaujos linija pasižymi labiau chameleonišku charakteriu. Ji gali prisitaikyti prie laiko reikalavimų, akimis flirtuoja su radikaliaisiais mokslais, bet nė kiek nenusileidžia tam tikriems apeiginiams nuostatams, bet stengiasi juos pagrįsti racionaliais motyvais, net jei tie motyvai tokie supuvę ir supuvę, kad trečiokas galėtų juos nušvilpti."

Čia taip pat reikia dar kartą pabrėžti, kad situacija visiškai nepasikeičia, jei žydas atsisako Talmudo kaip religinės knygos, nes nuoseklus tautinis charakteris ir tada kitose srityse tebėra toks pat nepajudinamas dogmatinis požiūris. Šiandien tai matome viešajame gyvenime, pavyzdžiui, socialistinės pasaulėžiūros doktrinoje. Nenoriu ateiti kalbėti apie marksizmo ekonomines priemones ir pasiūlymus, verčiau tik atkreipti dėmesį į principinį netolerantiškumą, glūdinį visos jo ankstesnės prigimties pagrinde. Komunizmo idėjos buvo susiformavusios dar gerokai iki Markso, tačiau sumanus žydas sugebėjo jas suvirinti į griežtą formą. Apie žydų dvasią ir valią kaip žydų charakterio centrą kalbėsime vėliau, čia tiesiog pabrėžkime, kad tai, kaip ir Talmudas, teigimas, griežtai atmetantis visa kita. Su tokiu pat doktrininiu neklystamumu kaip didžioji sinagoga ir Esra, Marksas ir Lasalis prisiekinėjo savo manifestu. O dogmos griežtumas, pateikiantis atsakymą į kiekvieną klausimą ir neleidžiantis diskutuoti, yra sėkmė, kaip ir bet kokia pasekmė. Jei vieną kartą ateina laikas, kai žmogaus gyvybingumas, elastingumas ir pasipriešinimo dvasia susilpnėja, jis visada leidžiasi į piligriminę kelionę, kurioje su neklystančiu tikrumu jam žadamas dangus arba rojus žemėje; ir griežta kaip niekada stovi, šiuo atveju ateistinė, žydų dvasia, pamokslaujamos žiaurios klasių kovos priešakyje. Iš tiesų, kai ateina laikas pačiai kovai, visi žydų lyderiai išnyksta antrame plane, nesąmoningai laikydamiesi Talmudo principo: "Jei eini į karą, tai neik priekyje, verčiau eik užpakalyje, kad grįžtum pirmas; susivienyk su tuo, kam nusišypsos valanda. Kanaanas savo sūnums rekomendavo penkis dalykus: mylėkite vienas kitą, mylėkite nesaikingumą, nekęskite savo šeiminkų ir niekada nesakykite tiesos".

Išvestos iš pusiausvyros masės, kurios visada turi turėti raminantį atsakymą į viską, seka paskui juos į pražūtį. Ši dvasia, ryžtingai vadovaujanti anarchijos kariuomenei, diplomatiškai ir kartu brutaliai, yra religinė, ekonominė, politinė ir principinė netolerancijos dvasia, išaugusi ant rasinio pagrindo; ji žino tik religijos universalizmą (reiškiantį žydų dievo viešpatavimą), komunizmą (reiškiantį vergų valstybes), pasaulinę revoliuciją (pilietinį karą visose liaudyse) ir visų žydų internacionalumą (reiškiantį pasaulinį viešpatavimą). Tai nevaržomo ir be skrupulų nepasotinamumo dvasia: juodasis, raudonasis ir auksinis internacionalas - tai žydų "filosofų" Esros, Hesekielio ir Nehemijos iki Markso, Rotšildo ir Trockio svajonės.

Prieš pereidamas prie naujo skyriaus, noriu palyginti ir sugretinti kitą mąstymą su siaurakaktišku žydų tikėjimu. Tai turėtų būti ne Kristaus doktrina, o veikiau tolimosios Indijos mintys.

Čia taip pat yra šventų knygų, kurios pripažįstamos kaip įkvėptos dieviškosios būtybės, čia liaudis savo raidos eigoje apsisprendė dėl tam tikrų sąvokų (į kurias čia negalime gilintis), remdamasi savo tautine prigimtimi. Nuo pat pradžių visas dievo klausimas indėnui iškilo kaip kosminis, ir jis savo, kaip dieviškosios sielos, jausmą perkelia į kiekvieną šio pasaulio būtybę. Ant šio šventųjų knygų pagrindo išaugo šešios didžiosios religinės sistemos, kurios visos buvo ortodoksinės, ir dar devynios, kurios iš tiesų buvo laikomos heterodoksinėmis, bet vis dėlto niekur nebuvo persekiojamos smaugimu, užmėtymu akmenimis ir pan.

Indų mąstymas visą dvasinį gyvenimą aprėpia materializmu, kuris niekuo nenusileidžia mūsų mąstymui, iki pat nematerializmo, kai kūnui, kaip nepatogiam apvalkalui, vos ne vis dar suteikiamas egzistencijos pateisinimas.

*Nurykite riebalus ir pasidarykite skolų,
Gyvenkite laimingi neilgai,
Kur gyvenimas jums jį suteikė,
Pirmiausia turite išverti mirtį,
Grįžimas niekada nėra!*

dainuoja viena grupė, o kitos atsako:

*Bet kas mintimis suvokia savąjį "aš",
Kai jis gali vis dar norėti ilgėtis kūno,*

*Kad ir kas būtų, kūno bedugnėse dėmėse,
Tapo savastimi, prabudimu,
kuris, kaip visagalis, pažįsta pasaulių kūrėją,
Jo yra visata, nes jis pats yra visata.*

Kai budizmas ėmėsi kovoti su senuoju brahmanizmu, taigi pradėjo kovą, neretai kildavo fizinių susidūrimų, tačiau jie buvo tokie menki, kad į juos galima visiškai nekreipti dėmesio. Tada suprantami ir karaliaus Acoka žodžiai, kurie buvo iškalti akmenyje, matomame visiems žmonėms: "Kiekvienas turi gerbti savo tikėjimą, bet negalima peikti kito. Tik darna daro pamaldžius. Tegul kiekvieno tikėjimo išpažinėjai būna turtingi išmintimi ir laimingi dorybėmis".

Iš vėlesnių laikų perduodamas dar vienas posakis, kuris mums perteikia visą indų minties atmosferą: "Žolės kvadratas - kaip lova, tyras akmenis luitas - kaip sėdynė, medžių papėdė - kaip gyvenamoji vieta, šaltas krioklių vanduo - kaip gėrimas, šaknys - kaip maistas, gazelės - kaip draugės. Miške, kuris vienintelis siūlo visus šiuos turtus, niekam jų neprašant, yra tik viena klaida, kad ten, kur miške sutinkami labai reikalingi žmonės, žmogus gyvena be pastangų dirbti kitiems." Kaip toli mes čia, šiame dvasiniame pasaulyje, esame nuo bet kokio godumo valdžiai ir auksui, nuo bet kokio nepasotinamumo ir netolerancijos, nuo bet kokio siauraprotiškumo ir arogancijos.

Panašiai mąstė ir daug kartų išniekintas senas germanų žmogus, kol jam nebuvo primesta Mozės ir Hesekeelio knygų dvasia. Tai mums rodo, pavyzdžiui, Ispanijos senieji gotai: "Nešmeižk doktrinos, kurios nesupranti, sakė gotas Agila katalikų tikėjimo bendražiūiui; iš savo pusės mes, nors ir netikime tuo, kuo tiki tu, vis dėlto nešmeižiame tavęs, nes tarp mūsų yra posakis, kad nebaudžiama, jei kas nors praeina nors tarp pagonių altorių ir Dievo bažnyčios ir parodo pagarbą abiem".

Dabar pažvelkime į trečią indogermanų gentį - persus. Šios tautos tolerancijai žydai apskritai skolingi už savo egzistenciją; jos dėka jiems buvo leista išvykti grįžtant į tėvynę, be to, jie buvo aprūpinti pinigais. "Žydija, - sako istorikas Eduardas Mejeris, - buvo sukurta persų karaliaus vardu ir jo imperijos autoritetu, todėl archajiškosios imperijos padariniai galingai ir tiesiogiai tebesiekia mūsų dabartį". Ir tas pats visiškai prožydiškas mokslininkas sako apie išvykstančią žydų tautą: "Religinė segregacija, arogantiška panieka - per kurią visos kitos tautos (kurios buvo skirtos sunaikinimui) tapo pagonimis tautos, išrinktos pasaulyje viešpataujančio dievo, atžvilgiu - buvo atgrasi visiems kaimynams. Kunigų kodeksas - tai žydijos pagrindas, kuris iki šių dienų išliko visiškai nepakitęs nuo Esros ir Nehemijos įstatymo įvedimo 445 m. pr. m. e., su visais trūkumais ir pabaisomis, bet ir su ryžtinga, negailestinga energija, kuri nuo pat pradžių jame glūdėjo ir su kuria žydija kartu sukūrė būtiną jo papildinį - neapykantą žydams. Apipjaustymas, šabo šventimas, susilaikymas nuo kiaulienos ir panašių valgyto keistenybių bei esminė panieka visiems nežydams, į kurią jie nuoširdžiai atsilygina, - tai Antiocho Epifano, Tacito ir Juvenalio laikų ir dabartinės žydijos bruožai.

Getas

Iš aptartų faktų galbūt galima susidaryti apytikrą vaizdą apie dvasinę būklę, su kuria žydai atvyko į Europą; iš to išplaukia visi įvykiai, susiję su kryžminių poveikiu tarp žydų ir kitų tautų. Ryškus fizinis ir dvasinis išskirtinumas visų tautų atžvilgiu tada taip pat lėmė apraišką, kurios pobūdis dar ir šiandien yra labai klaidingai suprantamas: getą.

Svetimos imigrantų tautos izoliacija vietinių tarpe - visur pasitaikantis faktas, kuriam paaiškinti nereikia ieškoti sudėtingų priežasčių. Visi europiečiai kolonijose įkūrė savo miestų rajonus, visos portugalų, ispanų, Hanzos sąjungos atstovybės užsienyje visada traukė arti vienas kito. Lygiai tą patį darė ir žydai; ir tai, kas galioja kitiems žmonėms, turėtų būti vienpusės priespaudos su jais

rezultatas? Priešingai, būtent su jais, remiantis jų netolerantišku rasiniu charakteriu, izoliacija turėjo būti vykdoma daug kruopščiau.

Kad taip buvo iš tikrųjų, mums pakankamai liudija žydų imigracijos istorija; kai žydai, pavyzdžiui, kaip minėta, atvyko į Aleksandriją didesniu skaičiumi, jie ne tik susitelkė, bet ir garsiai reikalavo turėti savo miesto rajoną. Flavijus Juozapas šį reikalavimą grindė taip: kad žydai "galėtų gyventi tyrą gyvenimą ir nesimaišyti su svetimšaliais". Galiausiai žydų buvo tiek daug, kad iš penkių miesto rajonų jie apgyvendino ištisus du.

Romoje sąlygos buvo lygiai tokios pat. Kai žydai apsigyveno šiame mieste, jie, kaip ir visur, sekė savo prekybos siekiu ir įsikūrė ten, kur tam buvo palankiausia proga. Romoje tai buvo dešinysis Tibro krantas, kur prisišvartavo finikiečių ir graikų jūrininkai ir išpardavinėjo savo prekes. Kiekvienas naujai atvykstantis žydas taip pat traukė čia lyg koks didikas, ir netrukus žydų rajonas smarkiai išsiplėtė. Kai dešinysis krantas buvo gana užimtas, naujieji imigrantai, kad neliktų nuošalyje, persikėlė į kairįjį krantą, ir netrukus ten atsirado antroji gyvenvietė. Žydų kvartalas Romoje buvo baigtas statyti dar prieš įvedant privalomąją priemonę. Daugybė potvynių, nuo kurių būtent šis miesto kvartalas buvo ypač nukentėjęs, dėl jų kilusios epidemijos - visa tai per visus šimtmečius nesugebėjo priversti žydų palikti, palikti geriausias miesto prekybos vietas. Į kelias išimtis neatsižvelgiama. Kai vėliau Romoje žmogus matė save motyvuotą pastatyti sieną aplink žydų kvartalą, vadinasi, tokiu būdu jis užtvirtino jau seniai egzistavusią būklę, kurią pripažįsta net žydų istorikai. Pavyzdžiui, Vogelstein-Rieger teigia: "Jau nuo XIVth a. žydų kvartalas apėmė vėlesnį getą." Vėlesniais laikais minėta siena dažnai tarnavo žydų apsaugai nuo liaudies sukilimų, ką pripažino ir patys žydai.

Istorikas Hemanas taip apibendrina geto būtinybę, kurią lėmė tuometinės aplinkybės: "Dėl segregacijos, nukreiptos prieš viską, kas neżydiška, žydų dvasia įprato įsitraukti į sąlygas tik tiek, kiek tai naudinga jai pačiai. Tačiau pasekmės netruko pasireikšti: liaudis netrukus pajuto, kad tarp žydų neegzistuoja joks nuoširdus susidomėjimas jais ir jų institucijomis. Jiems susidarė įspūdis, kad žydai nori juos tik išnaudoti. Liaudies antipatijos žydams pagrindą sudarė ta pozicija, kurią žydai užėmė visų neżydų atžvilgiu."

"Tai, kad vėlesniais laikais žydai buvo priversti likti savo getuose, įvyko tiek dėl jų apsaugos nuo gyventojų neapykantos, tiek dėl kitų gyventojų apsaugos nuo jų godumo. Ir čia vėl matome, kad tai, ką žydai smerkia kaip gėdingą krikščionių slopinimą, yra paprasčiausia jų pačių pasirinkto partikuliarizmo pasekmė."

Kaip matyti, noras geto įkūrimą sieti su piktavaliais kunigais yra labai vienpusiškas, bet suprantamas, ypač populiarius tarp žydų. Tuo metu besiformuojančios tautybės reikalavo, kad jų įtvirtinimui būtų užtikrintas gyvenimas, kurį mažai trikdytų svetimšaliai. Geto, įvairūs nuosavybės apribojimai ir užsieniečių įstatymai tada buvo būtinybė, o ypač jie bus tokie ir visais laikotarpiais, kai tautinė sąmonė nėra aiškiai apibrėžta ir kai žydų gyvena daug. Turime saugotis, kad su pranašesne šypsena nežiūrėtume į išniekintus viduramžių laikus ir kažkaip nepamalonintume savęs, kad pagaliau taip toli nuėjome. Tuomet žmonės veikė remdamiesi karčia patirtimi ir neleido sau vadovautis akivaizdžiai kvailais šūkais ir išgalvota kritikos stoka, kaip tai be pasipriešinimo leido daryti mūsų dabartinė "civilizuota" Europos visuomenė. Tik svetimi įstatymai išlaisvins ir mus nuo dabartinio žydų viešpatavimo, arba turime apsispręsti tapti dar nesąžiningesni, "gabesni" už žydus. (Nacionalsocialistinė valstybė, savaime suprantama, pasielgė taip, kaip pasielgė pirmieji.)

Suprantama, kad po žydų emancipacijos dalis jų iš pasipriešinimo persikėlė į žydų kvartalą, tačiau žydų alėjos vis dėlto išliko tokios pat geros kaip ir senaisiais laikais. Pavyzdžiui, Galicijoje, Rusijoje, Amsterdame. Tada nereikia pamiršti, kad didieji miestai yra naujos epochos kūriniai, kad žydai net ir geriausiu noru negalėjo įsikurti kartu, kad be to, jų atvykimas buvo labai laipsniškas. Tačiau nepaisant viso to, polinkis gyventi kartu visada išliko. Reikėtų pažvelgti, pavyzdžiui, į sąlygas "laisviausiame pasaulyje krašte". Jungtinėse Valstijose gyvena daugiau kaip trys milijonai žydų. Iš jų daugiau kaip du milijonai gyvena vien Niujorke ir šiame mieste sudaro tikrą getą. Visi bandymai atlaisvinti Niujorką ir įtikinti žydus apsigyventi kaime žlugo. Visi jie

grįžo tam, kad galėtų gyventi su antrarūšėmis prekėmis pasauliniame mieste, jiems nepatiko fizinis darbas kaime.

"Filantropų pastangos, - sako Adolfas Böhmas, - išsklaidyti žydus po kraštą buvo mažai sėkmingos... Imigrantai plūdo ten, kur jau buvo įsikūrę daug jų brolių". Senasis siekis būti tarpine liaudimi (tarptautine-tautine), bet kartu sudaryti vieningą branduolį, grįžta ir šiandien, jei, kaip Amerikoje, galima stebėti masinius judėjimus, žydai yra tiesiog nepamainoma, "susikristalizavusi žmonių liaudis", apie kurią praneša Gėtė (Faustas II).

Talmudo deginimas

Kaip ir getas, taip ir žydų knygų persekiojimas vertinamas labai vienpusiškai. Jame vis dar galima įžvelgti aukščiausio barbariškumo ir žemo fanatizmo aktą, kurį įvykdė Romos kunigai. Apie tai, kuo pagrįstas šis priekaištas, dar reiktų pakalbėti vėliau, tačiau tegul čia pat bus pasakyta, kad Talmudo cenzūravimas ir deginimas visiškai nebuvo riboto prietaringumo padarinys, veikiau turėjo pateisinamų priežasčių.

Žmogus turėtų įsivaizduoti tokią situaciją: krikščioniškose valstybėse gyvena svetima liaudis, kuri savo knygose karštai niekina valstybinės religijos įkūrėją, kiekvieną savaitę sinagogoje meldžiasi, kad dievas prakeiktų krikščionis, ir kitais būdais nesistengia slėpti savo neapykantos. Net ir mažiau savimi besirūpinanti bažnyčia, nei Romos, būtų turėjusi imtis priemonių, kad ši būklė baigtųsi; bet kad ji egzistavo, šiandien jau nebekelia abejonių. Pirmiausia išgirskime balsą iš ankstyviausios krikščionybės; Justinas rašo: "Žydai laiko mus priešais ir kankina, kur tik gali. Juk neseniai pasibaigusiam žydų kare žydų sukilimo kurstytojas Bar Kochba vien krikščionis, kiek jie nenorėjo neigti ir piktžodžiauti Jėzui Kristui, liepė tempti į baisias kankinystes".

"Kad Jėzaus vardas visame pasaulyje būtų išniekintas ir piktžodžiaujama, tai padarė jūsų liaudies aukštieji kunigai"... "Jūs savo sinagogose keikiate tuos, kurie tiki Kristų". "Kiek nuo jūsų priklauso, kiekvienas krikščionis yra išvartytas ne tik iš savo nuosavybės, bet ir apskritai iš pasaulio; jūs neleidžiate gyventi nė vienam krikščioniui". "Užuot apgailestavę, kad nužudėte Kristų, jūs nekenčiate mūsų, tų, kurie per Jį tikime Dievą ir visų daiktų tėvą, ir žudote mus taip dažnai, kaip tik turite galimybę, ir nuolat keikiate Kristų bei jo sekėjus, o mes visi meldžiamės už jus, kaip apskritai už visus žmones."

Tais laikais žydai tikrai sugebėjo nukankinti Kristų ir buvo patys uoliausi žmonės, kurie kurstė pagonis persekioti krikščionis. Tačiau kai Katalikų bažnyčia apvertė kortas, jie suvaidino persekiojamus nekaltuosius.

Žydai labai sąžiningai palaikė šį priešišką santykį su Kristumi, ir visuose kraštuose šimtmečius nuo altoriaus buvo nuolat skelbiama persekiojimo formulė.

Kai XVI^{III} a. Persijos imperatorius, kaip pasakoja kronikininkas, paklausė ten gyvenančių rabinų, kaip jie vertina Kristų, pastarieji atsakė, kad krikščionys "iš tiesų yra stabmeldžiai, kurie tarnauja ne dievui, o nukryžiuotam piktadariui ir apgavikui".

Taip tvirtina žydai nuo Azijos iki Vakarų Europos. Kai Katalikų bažnyčia pagaliau griežtai pasisakė prieš prakeiksmų formules, Talmudui taikė griežtą cenzūrą ir išvalė visus apie Kristų, žydų pusėje kilo garsus pasipiktinimas dėl dvasinės laisvės prievartavimo. Nereikia menkinti Bažnyčios, tačiau bet kuris nešališkas žmogus turi pripažinti, kad ir šiuo atveju tai buvo visiškai *žydiškas* principas, kuriuo jie vadovavosi ir kurį taip apibrėžė rabinas Tarfonas: "Dėl savo vaikų gyvybės, jei į mano rankas patektų krikščionių raštai, sudeginčiau juos visus kartu su juose esančiu dievo vardu".

Tad ką Talmudas sako apie Kristų, ką tokio atgrasaus Katalikų Bažnyčiai yra šiose ištraukose?

Kaip dabartiniam žydai liūdnai išgarsėti padėjo pokštas, žodžių kaitaliojimas ir žodžių žaismas, taip ir praeities žydai naudojos šiuo keistu talentu. Ir Kristus už savo gėdingiausius įžeidžiančius vardus iš dalies skolingas nuodingam ir paniekinančiam žodžių žaismui.

Remdamasis 4 Mos. 24. 17: "Žvaigždė iškyla iš Jakobo", krikščionys dažnai vadino Kristų žvaigždžių sūnumi Ben Starra; žydai tai pavertė Ben Stada (paleistuvės sūnus, pasak P. Casselio).

Talmudas Mariją laiko tik prostitute, o kadangi jis ne visai tiksliai laikosi chronologijos (pavyzdžiui, leidžia, kad Kristaus pikčiausias priešas rabinas Akiba būtų jo amžininkas), tai ir rabio Akibos laikais gyvenusio kažkokio Pafoso žmoną, kuri dėl savo palaido gyvenimo buvo laikoma tiesiog paleistuve, jis tapatina su Marija. Šios serijinės svetimautojos ir romėnų kareivio sūnus, taigi pačios niekingiausios būtybės, kokią tik žydai galėjo įsivaizduoti, yra "bastardas" Jėzus Kristus.

Dažnai pasirodo dar vienas Jėzaus vardas: Ben Pandera, pažodžiui "panteros sūnus".

Šis pavadinimas aiškinamas taip: susidūręs su graikų gyvenimu, žydas (žr., be kita ko, Paulus) pastebėjo jų ištvirtimą ir niekas jo taip neatbaidė kaip Dionizo šventės orgijos, skirtos žlungančiam antiklos pasauliui. Pantera buvo ypač šventas Bakcho gyvūnas; Bakcho tarnai miegodavo ant panterų odų, pantera vaizduojama ant graikų monetų ir pan. Taigi šis gyvūnas žydams buvo "ištvirtimo gyvūnas", visų pirma ištvirtimo simbolis. Iš šio požiūrio gimė toks žodžių žaismas: krikščionys Jėzų pavadino mergelės sūnumi (iš graikiškojo *parthenos*, Ben Parthena), iš kurio žydai sukūrė paniekinamąjį Ben Pandera (ištvirtimo gyvulio sūnus). Laible atkreipia dėmesį, kad neapykanta nukreipta ne tiek į Mariją, kiek tiesiogiai į asmenį Jėzų, todėl prieš kiekvieną praeiksmą buvo vartojamas Ben (sūnus).

Kristus taip pat vadinamas kvailiu, liaudies suvedžiojotoju (Bileam) ir, žydų nuomone, yra didžiausias kada nors kilęs iš Izraelio vidurio, burtininkas, parsinešęs slaptų priemonių iš Egipto ir "gundęs bei suvedžiojęs Izraelį".

Talmudas Jėzų mirties proga vadina tiesiog "pakaruokliu", o jam skirtą bausmę įvardija kaip gėdos stulpą ir šleikštulį. 2. Thargum prie Esteros knygos 7.9. dievas klausia visų medžių, ar būtų galima ant jų pakabinti Hamaną; visi atsisako šio prašymo, kol kedras pasiūlo jį pakabinti ant specialiai Mordechajui skirtos gulsčiuoko. Šį pastarąjį dievas pavadina "pakilimu į mokymą visų Ben Pandero". Ši į dievo lūpas įdėta panieka Kristaus asmeniui ir mokymui nereikalauja komentarų.

Kokia riebi neapykanta Kristui, kuri, pasak Laible'o. "ribojosi su beprotybe", galėjo eiti, iliustruoja istorija, kurioje Kristaus sekėjas Jokūbas von Kefaras praneša rabinui Eleiseriui atsakymą, kurį Jėzus neva davė į žydų labai rimtai traktuojamą klausimą, ar galima statyti vyriausiojo kunigo laiptus šventykloje iš paleistuvių pinigų, ar ji taip pat yra šventa vieta. Iš esmės jame sakoma, kad tai, kas atsiranda iš šiukšlių, turi sugrįžti į šiukšles (Micha 1, 7), ir tai labai patiko rabinui. Tačiau šis sutikimas su - net tariamais - Kristaus žodžiais sukėlė didžiausią žydų įniršį, ir Elieseris vos išvengė užmėtymo akmenimis; vėliau jis skaudžiausiai priekaištavo sau, kad apskritai klausėsi Jėzaus žodžių.

Kai tas pats Jokūbas Sekanja kartą buvo pakviestas rabino Izmaelio išgydyti rabio Izmaelio sūnėną, kuriam įkando gyvatė, jis jo neįsileido. Kai vaikas mirė, rabinas pasakė: "Sveika tau, kad tavo kūnas būtų švarus ir kad nepažeistum savo bendražygių žodžių". Kitoje ištraukoje pasakojama, kad Jėzus buvo rabino Josua ben Perachijos mokinys, ir kadangi manė, jog rabinas nori jį išvaryti, Jėzus išėjo, pastatė plytą ir ją pagarbino.

Trakte Sota Fol. 49 a, b rašoma: "Į Mesijo pėdsakus reikia žiūrėti kaip į Mesijo pėdsakus: begėdiškumas didėja, ambicijos dygsta, vynmedis iš tiesų duoda vaisių, bet vynas brangus; valdžia virsta erezija; nėra atmetimo, susirinkimo namai tarnauja prostitucijai, Rašto žinovų išmintis ima smirdėti; tie, kurie vengia nuodėmės, yra niekinami, o tiesos pasigendama; sūnus žemina tėvą, duktė maištauja prieš motiną, žmogaus priešai yra jo sugyventiniai, amžiaus išvaizda šlykšti..."

Rabinas Jehuda panašiai kalba apie krikščionybės laikus ir taip pat daro išvadą: "...ir šio amžiaus veidas bus šuns veidas."

XIX a. pabaigoje rabinas Nacht moko, kad žodžiai: "Kadangi padaugėjo spjaudančiųjų, padaugėjo ir išdidžių..." (Sota Fol. 47 b), turėdamas omenyje krikščionis, nes šie iš savo mokytojo Jėzaus išmoko žaizdas gydyti spjaudymu.

Ši žydų neapykanta turi kažką neįprasto, nes tikriausiai niekada žmogus, kuriuo net ir svetimtaučiai neneigia savo susižavėjimo, per tūkstantmečius nėra gavęs tiek daug įžeidžiančių vardų, pavyzdžiui, bastardas, paleistuvės sūnus, ištvirkėlės sūnus, pakaruoklis, svetimautojos ir menstruacijų moters sūnus (rabinas Akiba) ir, kad juos visus vainikuotų, "mėšlo krūvoje palaidotas negyvas šuo"!

Net pragare rabinas sugalvoja Kristui tokią bausmę, kokią gali sugalvoti tik baisi neapykanta: Jėzus ten bus "nubaustas verdančiu mėšlu". (Gittin 57 a).

Be Talmudo, žydai turi ir iš jo sukurtą bei Kristui skirtą veikalą, kuris tūkstančiais egzempliorių buvo išplatintas visoje žydų bendruomenėje: Toldoth Jeschu ("Kufė Jėzus"), "kuris nebuvo išspausdintas, o parašytas hebrajiška forma ir kurį žydai slapta skaitė savo namuose naktį prieš Krikščionis", kaip rašoma vienoje senoje knygoje.

Šie įvairūs Toldoth Jeschu pasakoja apie Jėzaus gyvenimą daugybėje skaitinių. Čia pateikiami keli pasikartojantys pagrindiniai bruožai.

Mirjam (Marija) buvo sužadėtinė su vyru iš karališkosios šeimos, vardu Jochananas. Jis buvo puikus mokytojas ir labai bijojo dangaus. Jozefas, panteros sūnus, gyveno šalia Marijos ir metė į ją akį. Vieną šeštadienio vakarą jis smarkiai gėrė ir, eidamas pro jos duris, čia apsilankė. Ji pasakė, kad jai menstruacijos, ir paprašė jo išeiti. Tačiau jis nekreipė į tai dėmesio, permiegojo su ja ir ji pastojo. Tai sužinojęs sužadėtinis Jochananas labai nusiminė ir iškelia į Babelį. Tačiau Mirjam pagimdė sūnų, kuriam vienas davė Josua vardą.

Jėzus studijavo Talmudą, mokėsi Toros ir buvo arogantiškas žmogus. Šis romusis vaikščiojo pro rabinus pakelta galva, nesidengdamas galvos ir su niekuo nesisveikino. Tuomet vienas rabinas pasakė: "Aš esu rabinas: "Jis yra bastardas", o kitas pridūrė: "Ir menstruacinės moters sūnus".

Tai išgirdęs, Jėzus pasibaisėjo savo gimimo gėda, nuėjo pas motiną ir paprašė jos pasakyti jam tiesą: "Pasakyk man tiesą, kad nesupykčiau prieš tave, nes nenoriu gerbti paleistuvės". Kadangi Marija nenorėjo prisipažinti hber pati, Jėzus ją privertė tai padaryti. Pasak vieno skaitymo, tuo, kad uždarė ją trobelėje ir neišleido, kol ji neprisipažino, pasak kito skaitymo, spausdamas jos krūtis tarp durų vyrių.

Kadangi Jėzus, būdamas suvedžiotojas ir magas, turėjo magišką žodį, jis padarė daug stebuklų, prie jo prisijungė daug Izraelio atsiskyrėlių, ir liaudyje kilo skilimas. Kai jis pasigyrė, kad gali pakilti į dangų, buvo priverstas varžytis su Judu Iskarijotu. Jėzus ištarė žodį (iš raidžių) ir pakilo į orą. Tada Judas taip pat ištarė žodį ir pakilo kaip erelis. Nė vienas negalėjo įveikti persvaros, kol galiausiai Judas šlapinosi ant Jėzaus, taip jį sutepė ir privertė nukristi.

Jėzui turėjo būti įvykdyta mirties bausmė kaip apgavikui ir politiniam nusikaltėliui, tada po juo sulūžo visi kryžiaus medžiai. Tačiau kvailiai, pamatę, kad joks medis negali jo panešti, pamanė, jog taip atsitiko dėl jo pamaldumo. Tačiau tai buvo tik stebuklingas žodis, turėjęs galios medžiui. Tada vienas atnešė kopūsto kotą ir jį nukryžiuvo.

Po mirties Jėzus buvo skubiai palaidotas sode kartu su Judu. Vėliau Jo įpėdiniai sakė, kad Jis iškelia į dangų.

Toldoto, kuris įvairiomis versijomis buvo paplitęs tarp visų žydų, esmė. Vokietijoje jis buvo parašytas ir papasakotas vokiečių kalba, tik vėliau išverstas į hebrajų kalbą, taigi buvo *populiari prozos* knyga [Volsbuch]. Viename žydų rankraštyje pasakojama štai kas: "Ši knygelė - tai tradicija žmogus žmogui, kurią galima kopijuoti tik raštu, o ne spausdinti. Negalima jos skaityti viešai ar prie mažų mergaičių ir lengvabūdžių žmonių, juo labiau prie krikščionių, kurie supranta vokiškai... Aš ją nukopijavau iš trijų knygelių, kurios nėra kilusios iš vieno krašto, bet sutampa, tik aš ją parašiau protingųjų kalba (hebrajų), nes ji mus išsirinko iš visų tautų ir davė mums protingųjų kalbą. Pridėsiu keletą dalykų, nes pasišaipant galima šiek tiek praplėsti kalbą..."

Kaip Vokietijoje, taip ir Lenkijoje bei romanų kraštuose Toldotas buvo plačiai paplitęs. Jau Liono vyskupas Agobertas (IX a.) buvo su juo susipažinęs. Tačiau kaip ir rabinai, taip ir kariai, kitaip didžiausi jų priešai, puoselėjo brangią populiariąją sagą. Neapykantoje prieš Jėzaus asmenybę buvo susivieniję visi žydai nuo pat jų atsiradimo iki šių dienų. Nes tikėtinas žydšaudžių

[Judentzer (taip ankstesniais laikais buvo vadinami žydų globėjai) atsakymas, kad visa tai kadaise buvo, bet šiandien jau neabejotinai įveikta, yra klaidingas. Kas tik šiek tiek įdėmiai skaitė žydų laikraščius ir knygas, galės aiškiai sekti neapykantą Kristui, šį "nacionalinį žydų bruožą", iki pat naujausių laikų; nes kova prieš Jo asmenybę, vykdoma po įvairiais skraistėmis, ir šiandien tebėra visų žydų ortodoksų ar "laisvamanių" šūkis. Bet kam burbulas dar nesprogo, tegul sau pasako, kad minėtas Talmudo ištraukas, skelbiančias įnirtingiausią neapykantą Kristui, žydai vadina savo "perlais ir brangakmeniais"; kad pavadinimas "negyvas šuo" kyla iš 1880 m. perleisto Sohoro, kad visos cenzūruotos ištraukos buvo surinktos XIX^(-ojo) (!) amžiaus pabaigoje ir (ypač Vokietijoje) išspausdintos bei išplatintos tarp žydų. Bet kad mieli krikščionys ir europiečiai be reikalo nesijaudintų, šie rinkiniai beveik be išimties išspausdinti nenurodant vietovės ir jų nebuvo galima įsigyti knygų prekyboje.

Toldothb šiandien taip pat platinamas kaip ir anksčiau. Žydo S. Krausso liudijimu, Toldoto rankraščiai "ir šiandien tebėra paprastų žydų rankose", o išsilavinę žydai "dar ir šiandien Rusijoje ir t. t. (taigi ir kituose kraštuose) rašo savo rūšies Toldotą". Krausas kartą ir visiems laikams atmeta abejones, kad Toldoth neatitinka žydų pažiūrų. "Mano bendraminčiai, - sako jis, - protestuos prieš tai, kad Toldoth reikia laikyti autentišku žydų pažiūrų perteikimu; tik tada jie turės protestuoti ir prieš Talmudą". Žydų neapykanta krikščionims, nesvarbu, ar ji slopinama, ar ne, yra bendra visos žydų tautos nuosavybė. Seniai laikas, kad žinios apie tai pagaliau prasiskverbtų į plačiausius sluoksnius, nes čia slypi raktas į žydų veiksmingumo supratimą. Europiečiai turi suvokti, kad yra dalykų, kurie snaudžia pasislėpę po plonu krikščioniškosios kultūros lukštu. Jei šis vieną kartą nukris, tuomet į mus žvelgs ta pati dvasia ir charakteris, kurie beveik prieš du tūkstančius metų prikėlė krikščionybės įkūrėją prie kryžiaus.

Jau labai anksti krikščionys buvo gerai informuoti apie žydų pasisakymus, tačiau prireikė daug laiko, kol buvo pradėta rimtai cenzūruoti žydų raštus. Tik XIII^(XIII) a. pradžioje imta konfiskuoti ir deginti Talmudą, ir tai iš tiesų buvo padaryta remiantis kivirčiais pačioje žydų bendruomenėje. Būtent dėl Maimonido raštų žydų mąstymas sukėlė didžiausią sujudimą. Šis "didingiausias žmogus po Mozės", kaip jį vienas vadino, iš tiesų buvo vienos nuomonės su griežtaisiais talmudistais, kad iš tikrųjų tik žydai yra žmonės ir bus prikelti: lietaus meilė skirta tiek geriesiems, tiek blogiesiems, bet prisikėlimas - tik žydų teisuoliams. Jis taip pat visiškai sutinka, kad galima apgaudinėti netikinčiuosius, netgi pritaria griežtesnei nuomonei, kad tai *reikia* daryti, ir prisijungia prie Levi ben Gersono, kuris sako "Šis įsakymas, kad reikia lupikauti svetimšaliams, yra vienas iš 248 įsakymų, kurių dievas nori, kad mes laikytumėmės, ir iš tiesų taip, kad ne tik skolintume svetimšaliams pinigų lupikaudami, bet ir padarytume jiems kuo daugiau žalos, ir mes nesame laisvi lupikauti ar ne, veikiau tai yra dievo įsakymas, nes svetimšaliai tarnauja svetimiejiems dievams." Maimonidas taip pat laikosi pozicijos, kad reikia naikinti "epikūriečius" ir kitus netikinčiuosius, kad jie grįžtų prie vienintelio tikrojo tikėjimo. Taigi matome, kad jis iš esmės buvo visiškai ištikimas Talmudui. Tačiau jis vis tiek bando prasibrauti pro baisią sofizmų painiavą ir visą palikimą sugrąžinti prie kelių pagrindinių dalykų. Šios pastangos, kaip minėta, tada sukėlė didelį pasipiktinimą. Žydijs pasidalijo į dvi dalis, kurios karštai menkino viena kitą ir pakaitomis ekskomunikavo viena kitą. Siekdami užgrobti valdžią, griežtieji rabinatai kreipiasi su pagalbos prašymu į - Romos bažnyčią. Ši pagalba jiems iš tiesų buvo suteikta, tačiau tai jiems kainavo didesnę dalį pasekėjų. Inkvizicijos teismų iškvietimas žydų bendruomenės vidiniams ginčams spręsti pirmiausia lėmė tai, kad Monpeljė ir Paryžiaus dominikonai, visada taip norėję sudeginti Maimonido raštus, juos sudegino.

Po šios pirmosios intervencijos netrukus įvyko ir antroji, ir vėlgi ją inicijavo žydai. Į krikščionybę atsivertęs Prancūzijos žydas Mikalojus Doninas popiežiaus rūmuose Romoje viešai pasisakė prieš Talmudo mokymą, šmeižiantį krikščionybę. Po to Grigalius IX išleido pirmąjį popiežiaus ediktą (1239 m.), kuriuo įsakė konfiskuoti visus Talmudo egzempliorius. Žydai, siekdami sužlugdyti šį ediktą, pasistengė, bet jiems nepavyko. Popiežius Inocentas IV jį patvirtino ir ediktu "*Impia Judearum perfida*" įsakė Talmudą sudeginti. Vėliau šis ediktas buvo

plačiai vykdomas Ispanijoje, Portugalijoje, Romoje ir kituose kraštuose. Paryžiuje liepsnoms buvo atiduoti ištisi 24 vagonai.

Vėliau Talmudo persekiojimas vėl prasidėjo kelių atsivertusių žydų iniciatyva. Ypač Salomo Romano, garsaus žydų gramatiko palikuonis, popiežiaus Julijaus III dvare atliko prokuroro vaidmenį ir nurodė Talmudo ištraukas, šmeižiančias Kristų ir krikščionybę. Tuomet 1553 m. rugpjūtį taip pat buvo išleistas griežtas popiežiaus įsakymas konfiskuoti visas žydų knygas. Kiek tik pavykdavo jas gauti, 1552 m. rugsėjį jos buvo sudegintos Romoje, vėliau kitos - Feraroje, Mantujoje ir kt.

Tačiau vėliau popiežius leido palikti žydams jų knygas, tik Talmudas turėjo būti griežtai persekiojamas, kaip ir anksčiau.

Vėlesni laikai įrodo, kad šiuo atveju Roma iš esmės buvo teisi ir tik praktiškai dažnai užglaistydavo pėdsakus. Atsiradus knygų spausdinimui, įsakymas deginti vis labiau pasitraukė į antrą planą, o jį pakeitė cenzūra, per kurią žydai buvo priversti išbraukti visas su Kristumi susijusias ištraukas. Sunkia širdimi rabinai praleido savo "viršūnėles ir brangenysbes", tačiau pagelbėjo sau taip: vietoje Kristų šmeižiančių pastabų buvo įdėtas apskritimo formos simbolis, apie kurį (1631 m.) buvo išleistas toks rabinų dekretas: "Kadangi sužinojome, kad daugelis krikščionių įdėjo daug pastangų mokydami kalbos, kuria parašytos mūsų knygos, pabrėžiame jums, kad, grasindami ekskomunikacija, nė viename iš savo naujų Mišių ar Gemara leidimų neskelsitumėte nieko apie Jėzų iš Nazareto... Įsakome, kad, jei išleisite naują šių knygų leidimą, ištraukas apie Jėzų iš Nazareto palikite, o vietą užpildykite apskritimu. Rabinai ir mokytojai žinos, kaip jaunimas turi būti žodžiu pamokytas. Tuomet krikščionys nebeturės ko nors mums rodyti šia tema ir galėsime tikėtis išsilaisvinimo iš priespaudos. Šis rašinys įdomus ne tik todėl, kad rabinai puikiai žinojo, jog dalies persekiojimų prieš žydus priežastis buvo šmeižtas prieš Kristų, bet ir todėl, kad jis rodo, jog žydai nė akimirkai neketino atsisakyti šio Kristaus šmeižto.

O sinagogos malda, kuri turėjo baigtis prašymu už krašto valdovo gerovę, skambėjo taip: "Jo ir mūsų dienomis Juda bus atpirkta, Izraelis gyvens saugiai ir ateis gelbėtojas iš Siono". Isaakas Abrabanelis pateikia tokį paaiškinimą: "Visas atpirkimas, apie kurį praneša izraelitai, įvyks kartu su Edomo (krikščionybės) žlugimu".

Šiandien ji jau beveik pasiekė tokį lygį. Šios trumpos pastabos šiuo atveju pateisins Romos bažnyčios veiksmus. Bet kadangi negaliu atsispirti trumpai aptarti visų pirma Romos principą, noriu čia vyriškai užleisti vietą šioms pastaboms.

Jei Roma pagrįstai uždraudė svetimšaliams šmeižti priimančiųjų tautos tikėjimą, tai šis tinkamas veiksmas buvo ne tiek teisingumo įgyvendinimas, kiek netolerancijos, netoleruojančios nieko, išskyrus save pačią, išraiška. Buvo persekiojami ne tik krikščionybės šmeižikai, bet ir jai ištikimi žmonės, kurie kartu pasisakė už laisvą mintį ir tyrimus, buvo negailestingai trypiami, persekiojami po visus kraštus, užmušinėjami ir deginami. Rodžeris Bekonas, Galilėjus, Brunonas yra ryškiausi pavyzdžiai. Koks nors Kopernikas pamaldžiai dedikuoja savo raštą popiežiui, o šis uždraudžia jo veikalą, visas knygas, kuriose buvo dėstoma heliocentrinė Saulės sistema, įtraukia į uždraustų raštų rodyklę, kur jos išbuvo iki pat XIX^(-ojo) amžiaus. Ši griežta Romos sistema dar 1904 m. į tolerantiškesnes katalikų dvasininkijos pastangas atsako griežtėjančia cenzūra. Jei tai priklausytų nuo Romos noro, visi mokslo darbai ir šiandien degtų ant laužo. Tai gana nuoseklu: jei žmogus turi visą tiesą, tai visa kita yra melas ir turi būti sunaikinta. Didžioji dalis mūsų katalikų, be abejo, galvoja kitaip ir savo tikėjimą, kaip ir kitų konfesijų tikintieji, suvokia kaip simbolį; tačiau tai netrukdo pripažinti aukščiau pateiktos pastabos pagrįstumo. Taigi galima nueiti ir taip toli, kad vokiečių katalikų prelatai "su pasipiktinimu atmeta" Goethe's meną kaip "bjaurius nuodus". Jei vokiečių dvasinis patarėjas taip menkai supranta didžiausio iš visų vokiečių kūrybą, vadinasi, tokiu būdu jis atskleidžia prarają, kurią galima sieti tik su visiškai svetimos dvasios veikimu.

Žydų istorikas, tapęs įsitikinusiu kataliku abatu, savo veikale "*L'entrée des Israélites dans la société française*" (Paris 1880) teisingai pastebi, kad žmonės, kurie buvo antisemitai oritnetai, tuo pat metu kovojo su Romos principu (vėlgi neturiu omenyje vokiečių katalikų tikėjimo). Šis

pastebėjimas grindžiamas, nors ir neišreikšta, nuojauta, kad Romos ir Jeruzalės dvasioje glūdi kažkas bendro. Vargu ar po proceso man reikia sakyti, kur slypi ši giminystė: tai iš semitų Europos nenaudai perimta fundamentalaus netolerantiškumo dvasia. Jau Renanas ją paminėjo, Čemberlenas ją aiškiai išvydo, todėl aš ją nurodysiu.

Taip pat atkreipiu dėmesį, kad šį jausmą, taip, net suvokimą, turėjo tik minėtasis abatas, bet ir kiti žydai. Žydų istorikas Blochas, norėjęs netolerancija mielai apkaltinti arijus, nors ir visai sąmoningai tarnauja senajai žydų linijai, pataiko į dešimtuką, jei aukščiau pavaizduotų ginčų dėl Maimonido raštų ir pagalbos prašymo iš žydų pusės proga sako štai ką: Tada visi kiti ginčai buvo pamiršti: vienuolis ir rabinas ėjo broliškai susikibę rankomis - tai buvo už eretiko, degančio bendro dievo garbei". Tačiau ir kitiems žydams nebuvo sunku visiškai įvykdyti romėnų principą. Katalikų tikėjimo simbolika natūraliai paliko juos šone, tačiau religinio persekiojimo džiaugsmas rado savo tipišką atstovą - sutartinai nusiteikusius žydus. Taip dar gotų valdymo Ispanijoje laikais, valdant karaliui Egikui, žydų valstybės veikėjas ir arkivyskupas Julianas fon Toledo, šio miesto taryboje prastūmė žiaurius nutarimus, pagal kuriuos žydų tėvų vaikus, sulaukusius septynerių metų, reikėjo atskirti nuo jų, kad būtų galima juos auklėti tik krikščionių tikėjimu. Čia reikėtų pridurti, kad dekretas dėl turto konfiskavimo, taip pat paskelbtas šiame susirinkime, kaip visada, turėjo ne tik religines, bet ir kitas priežastis: Ispanijos žydai rengė sąmokslą nužudyti karalių, tai buvo atskleista ir įsakyta imtis griežtų priemonių.

Didysis Kordovos inkvizitorius Lukero, savo laiku vienas baisiausių eretikų persekiotojų, buvo žydas. Žydų istorikas Kayserlingas taip jį apibūdina: "Jis kiekviename žmoguje mato eretiką, žydą, riterį, kilmingas damas, vienuolius ir vienuolės, ugnies aukomis jis pasirinkdavo garbingiausius visų klasių asmenis. Apie Lukero žiaurumą Romoje sklandė legendos".

Šio žmogaus pagalbininkas buvo Henriquezas Nunezas, kuris, prisistatęs slaptųjų žydų broliui, visus juos pasmerkė ir įvarė į inkvizicijos rankas. Vėliau jis dirbo Kanarų salose ir taip išgarsėjo kankinimo mene, kad Portugalijos karalius, gavęs rekomendaciją, pasikvietė jį pas save, kur jis taip pat atliko šnipinėjimo paslaugas.

Johanas Pfefferkornas taip pat buvo žydas, kuris ^{XVI} a. siekė sunaikinti žydų raštus ir persekioti žydus; Margarita taip pat buvo žydė, kuri 15630 m. parašė traktatą "Visas žydų tikėjimas", kuriame pasisakė prieš veidmainišką pamaldumą. Vienas fanatiškiausių žydų persekiotojų buvo į krikščionybę atsivertęs Abneris fon Burgosas, "žydų priešų čempionas Kastilijoje". Žydams taip pat buvo liūdnai pagarsėję Pablas de Santa Marija (Pablo de Santa Maria), Chosua Lorkis (Josua Lorqui), Frajus Vinsentas (Fray Vincente) ir, svarbiausia, didžiausias visų laikų eretikų persekiotojas, didysis inkvizitorius Torkvemada (Torquemada).

Trumpai tariant, susidomėjimas religiniais kankinimais neabejotinai buvo labai didelis. Žydai terekėjo savo talmudinius principus nukreipti tik su galu prieš savo genties brolius ir į eretikus - ir Didžiajam inkvizitoriui buvo baigta.

Tegul to užtenka, kad ant rankos padegant žydų kūrinius būtų parodyta, kokia dvasia vyravo tiek Romoje, tiek pas rabinus ir dėl kurios neapykanta neretai liepsnojo labai ryškiai. Tačiau vis dėlto reikia pabrėžti, kad šis klerikalinis-religinis impulsas nebuvo lemiamas. Tai turėtų iliustruoti toliau pateikiami istoriniai faktai, todėl, kad surinkome visą medžiagą, siekdami pabandyti žydų dvasios ir žydų charakterio sintezę.

Istorinė apžvalga

Jei be nusidėvėjusios dogmos, kurią lemia ašarojantis jautrumas, žvelgtume į visą istorinių įvykių kompleksą, susijusį su žydais ir jų santykiais su kitais žmonėmis, jau dabar galėtume nustatyti vieną dalyką: jei *visų* žmonių elgesio su *viena* žydų tauta rezultatai yra vienodi, tai, bent jau iš esmės, gali lemti tik šios žydų tautos charakteris. Nes persų, ispanų ar vokiečių

individualybės yra skirtingi istorijos veiksniai, susiję su žydais, kita vertus, žydo asmenybė yra vienodas, nekintantis veiksnys, be to, dar labiau sustiprintas griežtu rasiniu veisimu.

Daugelis istorikų, kuriuos iš istorinės pusiausvyros išmuša iš vėžių faktiškai įvykdyti nežmoniški veiksmai žydų atžvilgiu, grynai žmogiškame pasmerkime pernelyg lengvai įžvelgia nuosprendį; reikia pripažinti šį sentimentalų jaudulį, kuris daro garbę žmogui, bet istoriką nubloškia žemiau, kad jis galėtų jausmais suvokti giluminę istorijos būtį. Jei tai padarėme ir jei naudojome daugiausia žydams draugiškus ar bent jau iš pat pradžių antisemitiškai orientuotus portretus, tai prieš mūsų akis iškyla iš tikrųjų stulbinamai panaši žydų gyvenimo, žydų darbo ir žydų kančių visuose pasaulio kraštuose spiralė. Žydai visur iš pradžių priimami be jokių išlygų, visur matome, kaip jie nuo pat pradžių sąmoningai tiek fiziškai, tiek dvasiškai atsiskiria nuo vietinių gyventojų, visur uoliai stengiasi įgyti valdovų palankumą ir, pervesdami jiems prekybos ir lupikavimo būdu įgytus pinigus savo įmonėms, užsitikrina jų apsaugą ir taip įgyja sau įvairiausių privilegijų. Tada vėl pasirodo antižydiški judėjimai, kurie iš pradžių žybteli keliuose taškuose, o paskui apima visą kraštą ir išsilieja baisiu įniršiu. Šių persekiojimų priežastys buvo įvairios: ar tai būtų žydas, pagautas su padirbtais pinigais, ar žydas, apkaltintas krikščionybės šmeižimu, kryžiaus vagyste ar panašiai. Tačiau jei istorinio stebėjimo migloje visur atkreipiamas dėmesys į socialinę struktūrą, siekiant atskleisti ne trigerius, o priežastis, dėl kurių prasideda audringi įvykiai, tai visai ypač tai pasakytina apie visų kraštų žydų klausimo stebėjimą. Iš tiesų politinės ir kultūrinės, o ypač klerikalinės sąlygos buvo svarbios, jos kartais iškyla į pirmą planą, pavyzdžiui, inkvizicijos laikais, tačiau jos sudaro tik atpažįstamus veiksnius; greta jų visada ejo ekonominio ir charakterio pobūdžio klausimai. Kaip žydų klausimas šiandien daugeliui iš tiesų yra labai svarbus, taip jis vis dėlto yra susijęs su socialine žydų padėtimi dabartiniame pasaulyje. Turint neišmatuojamus turtus, kuriais jie disponuoja, būtų įmanoma vadovauti pasaulio politikai ir priversti daugelio kraštų valstybininkus atrodyti kaip žydų valios marionetes; nebūtų įmanoma į europiečių širdis įsileisti seklumo, nesiskaitymo su savo prigimtimi nuodų ir išlaikyti žydams palankią dvasią, jei ne visagalis auksas, sistemingai administruojamas, nesamdytų jų pakalikų visuose kraštuose. Bet kaip yra šiandien, kai despotiškas bankų kapitalas savo naudai laiko ištisas liaudies grupes, tokia padėtis, nors ir mažesniu mastu, buvo Ispanijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje ir daugelyje kitų valstybių. Žydas visur buvo valdovų, dvasininkų, liaudies interesų šeimininkas; ir persekiojimai prieš žydus, tegul ir numanomi, daugiausia yra bandymas vis iš naujo sulaužyti lupikavimo jungą, juo labiau kad jis kyla iš rasiškai svetimumo, religiškai ir morališkai priešiško okupanto. Pati liaudis tai pripažino, ir tik ten, kur jos balsas nebuvo išgirstas, kunigai galiausiai pasinaudojo jos paaštrėjimu savo tikslams ir neapykantai uždėjo grynai bažnytinį antspaudą.

Mūsų laikų žydų ir prožydiškų pažiūrų šalininkai elegantiškai kalba apie žiaurius vargšų, nekaltų žydų persekiojimus. Šią seną frazę jie gali dėstyti juo labiau, kad puikiai žino, jog šiais laikais ne daugiau kaip vienas žmogus iš tūkstančio žino detales apie tikrąsias sąlygas. Persekiojimai buvo žiaurūs, jei laikysimės humaniško požiūrio, bet ne mažiau būtini. Juk žydų istoriją, kai jie turėjo abipusį poveikį Vakarų tautosakai, reikia pradėti ne nuo inkvizicijos, kaip paprastai būna, norint įmesti smėlio į akis, o nuo žydų emigracijos, tik per kurią sužinoma, kaip buvo paruošta dirva bažnytiniam persekiojimams.

Žydai Portugalijoje

Kada žydai imigravo į Portugaliją, tiksliai nustatyti neįmanoma, tačiau jau turime keletą ^{XI} a. pranešimų, kurie neleidžia abejoti, kad jie turėjo visas pilietines teises, galėjo įsigyti nekilnojamojo turto, taip, įvairiais atvejais naudojosi specialiomis privilegijomis. Taigi matome, kad jau tame amžiuje jokios paniekos iš portugalų pusės apskritai nebuvo, arba, jei jie, kaip svetimšaliai, taip pat nebuvo vertinami draugiškai, tai niekur jiems nebuvo sudaryta sunkumų gyvenime ir sandėriuose, greičiau priešingai, netrukus jiems buvo suteiktos privilegijos. Jie

sudarė valstybę valstybėje, turėjo savo jurisdikciją, kuri, nors ir skyrėsi nuo krašto įstatymų, buvo valdžios pripažįstama. Vyriausiasis rabinas kartu buvo ir karūnos pareigūnas, jis visada turėjo įtakos teisme, turėjo teisėjo įgaliojimus visoms žydų bendruomenėms, savo rankose sutelkė tarnybinę ir baudimo galią, kas kitu atveju galiojo tik paties karaliaus suvereno teisei.

Jei žydas ir krikščionis bylinėjosi teisme, jei žydas buvo atsakovas, jį į teismą galėjo atvesdinti tik jo rabinas; krikščionis turėjo eiti į atsakovo forumą. Krikščionių teisėjai jokių būdu negalėjo kištis į žydo ir žydo ginčus, ir joks žydas negalėjo provincijos teisme pareikšti ieškinio savo genties draugui. Buvo griežtai laikomasi žydų religinių papročių, žydas negalėjo būti šaukiamas į teismo posėdį per šabą ir savo šventes, nes, kaip rašoma viename iš karaliaus Alfonso dekretų (1248-79 m.): "Kadangi jie (žydai) dėl savo religijos privalo švęsti šabą, niekas neturėtų jų kviesti į teismą šią dieną". Be to, žydai buvo atleisti nuo įvairių mokesčių, kuriuos turėjo mokėti vietiniai gyventojai, todėl jie, kaip svetimšaliai, ne tik turėjo lygias teises krašte, bet ir sudarė privilegijuotą gyventojų dalį.

Žydai, prekiaudami vergais ir versdamiesi pinigų verslu, įgijo didelių turtų, kuriuos tuoj pat panaudojo skolindami pinigus skurstantiems kaimo ir miesto žmonėms už dideles palūkanas. Alfonsas III, dosniai suteikęs jiems visas laisves, iš daugelio Reicho vietų gavo skundų dėl neregėto lupikavimo, ir karalius pasijuto priverstas išleisti įstatymus, draudžiančius tai daryti. Kadangi šie potvarkiai nedavė vaisių, kitas karalius, donas Dinizas (1279 m.), bandė žydus atkalbėti nuo lupikavimo verslo, įstatymais priversti juos dirbti žemės ūkio darbus ir įsikurti. Jis išleido įsaką, kad *Braganzaso* žydai kasmet privalo už tam tikrą sumą įsigyti namų, vynuogynų ir dirbamos žemės, neturėdami teisės jų perparduoti. Kiekvienas naujai atvykęs žydas turi įnešti savo dalį į pirkimo sumą. Tačiau kartu šia proga buvo dar kartą patvirtintos visos žydų teisės ir griežčiausiai uždrausta kištis prieš juos bei bet koks jų nepaisymas. Šis noras paversti žydus dirbančiais valstiečiais ir miestiečiais visiškai nepavyko, nes vyriausiasis rabinas ir finansų ministras donas Juda (kuris, pasak Graetzo, buvo toks turtingas, kad galėjo avansu mokėti pinigus ištisiems miestams pirkti) bei kiti Izraelio galvažudžiai nesunkiai sugebėjo pamažu sužlugdyti įvardyto dekreto vykdymą. Žydų turtai, taigi ir lupikavimas, daugėjo, jiems priklausė gražiausi Lisabonos rūmai, jie vadovavo karaliaus finansiniams verslams ir sugebėjo įtraukti vargšus ir turtinguosius į ekonominės priklausomybės nuo jų santykius. Kai visi karaliaus pagalbos prašymai nedavė jokių rezultatų, 1309 m. popiežiui buvo nusiųstas skundas, kuriame pasipiktinimas rado išraišką, kad valdovai apsupo save žydų valstybininkais, kad nėra tokio verslo, kuris nepraeitų pro žydų rankas, kad net vyskupai vienuolynuose buvo žydų nelaisvėje. "Žydai tampa išdidūs ir pakyla, - rašoma toliau, - jie puošia savo žirgus tuopomis ir užsiima prabanga, kuri daro neigiamą poveikį krašto gyventojams".

Liaudies nepasitenkinimas taip išaugo, kad Alfonsas IV (1325-57) griežtai uždraudė žydams vaikščioti gatvėmis su sidabrinėmis ir auksinėmis grandinėmis ir puošti savo žirgus brangakmeniais, kurie jau anksčiau buvo uždrausti krikščionims. Dėl vis naujų skundų karalius išreikalavo dekretą prieš lupikavimą (1353 m.), kuriame buvo nurodyta, kad niekas negali būti verčiamas mokėti daugiau kaip 33 1/3 % palūkanų. Šis dekretas, kurį žydai pajuto kaip precedento neturintį jų laisvės suvaržymą, paskatino daugelį jų emigruoti - tai buvo ženklas, kad visi jie turi viltį kituose kraštuose nepatirti tokio baisaus pažeidimo. Tačiau kadangi su jais išvyko ir neišmatuojami turtai, Alfonsas nusprendė krašto labui surinkti valstybei didelę dalį emigruoti norinčių žydų turto. Šis įstatymas paženklino jį žydų akyse kaip vieną baisiausių žydų engėjų.

Atrodo, kad įvardyto edikto, draudžiančio lupikavimą, nelabai kas bijojo, nes 1361 m. susirinkus imperijos seimo kunigaikščiams ir aukštiems pareigūnams, vėl pasigirdo skundų, kad žydų verslas žlugdo visą kraštą. Tačiau tai visai nepadėjo, priešingai, žydams pavyko per tuometinį karalių Pedrą I., "teisingumo pavyzdį", kaip jį vadina žydų istorikas, pasiekti, kad visos baudmės už lupikavimą būtų panaikintos, o žydams suteikta precedento neturinti privilegija visus krikščionių daiktus prieš sąžiningai sudarytą sandorį, kurį jie prisiekė sudaryti, paversti iliuziniais! Ši "lengvata" [Kayserlingas] nepaprastai padidino žydų įtaką. Jie buvo karaliaus išdininkai, muitų rinkėjai Lisabonoje, iš tiesų aukščiausi krašto pareigūnai. 1383 m. kilo liaudies

sukilimas, ir tik populiaraus imperatoriaus regento, o vėliau karaliaus Joao pastangomis pavyko išgelbėti žydus nuo kruvinos bausmės. Įsidėmėtinas dabar jų elgesys jų gelbėtojo atžvilgiu. Kai Joao prirėmė pinigų karui su Kastiljonu, Lisabonos gyventojai jam padovanojo 1 000 000 dukatų, o žydams - visas 70 markių sidabro ir 6 000 samdinių kaip paskolą!

Taigi žydai tebebuvo krašto šeimnininkai, laikė žirgus su sidabriniais pakinktais, ėjo svarbiausias pareigas, iš bažnyčių ir vienuolynų gaudavo dešimtinę, taip, buvo pakankamai įžūlūs, kad tai darytų net per didžiąsias mišias. Vėliau vienas karalius priekaištavo vienam patikimam žydui dėl jo genties draugų; provokuojantis elgesys, nes liaudis turėjo manyti, kad auksu ir brangakmeniais besipuikuojantys žydai šią prabangą įgijo dėl plėšimų, kuriuos jie įvykdė prieš krikščionis. "Tačiau aš nenoriu, - tarė jis, - kad jūs man atsakytumėte, nes puikiai žinau, kad tik plėšikavimas ir mirtis jus patobulins, tada gailėsitės dėl savo poelgių."

Naujas (1449 m.) sukilimas, kilęs karaliui nesant, prieš žydus, vėl buvo numalšintas, tačiau portugalų liaudies pyktis jau buvo taip išaugęs, kad ji sukilo net prieš karalių ir vėl galėjo būti numalšintas tik negailestingai įsikišus. Taip tęsėsi dar pusę amžiaus. Vėl ir vėl liaudies atstovai reikalavo, kad negalima žydams atiduoti bažnytinių mokesčių nuomos, kad žydų ir krikščionių ginčiuose turi dalyvauti krikščionių teisėjai, kad reikia įsikišti prieš krikščionis šmeižiančius pamokslus sinagogose, bet viskas nesėkmingai. Tada gali būti tiesa, kad, kaip sakoma, "žerinti portugalų liaudies neapykanta žydų rasei nebeturėjo jokių ribų ir dabar liepsnojo atvira liepsna".

XVI a. pradžioje, kilus žydų ir krikščionių susirėmimui, ilgai slopintas pyktis prasiveržė sukrečiančiai. Žydų persekiojimas prasidėjo Evoroje, o vėliau išplito po visą Portugaliją. Natūralu, kad didžiausio masto jis buvo Lisabonoje. Pirmiausia siekta apsaugoti turtingiausią žydą, mokesčių rinkėją Joao Maskarenhasą, kuris sukėlė griežčiausius įstatymus prieš liaudį. Jis ir dabar tikėjo, kad gali elgtis kaip šeimnininkas, užsibarikadavo savo rūmuose ir iš balkono keikė minią. Galiausiai vienas jų pagavo jį bėgantį per stogus ir užmušė. Per 48 valandas, vienų istorikų duomenimis, buvo nužudyta 2000, kitų - 4000, žydų. Bausmė gyventojams už tai buvo įvykdyta visu griežtumu, daugelis ištremti, 50 žmonių įvykdyta mirties bausmė.

Tačiau daug laiko nepraėjo ir žydai, jau laikydami ranką ant vadelių, sugebėjo užsitikrinti sau grūdų pardavimo monopolį, kad dėl sistemingo pasipelnymo liaudis vėl atsidūrė senojoje padėtyje. Tačiau portugalų pyktis dabar sulaukė didelio pastiprinimo inkvizicijos teismų pavidalu, ir nuo šiol matome, kad žydų persekiojimas prisidengė religinio fanatizmo ženklui. Vis dėlto tai tik išorinė pusė, nes visi priverstiniai krikštai ir kankinimai žydų klausimo neišsprendė, pobūdis visada išliko tas pats. Prasidėjo didesni persekiojimai, net sistemingas išstūmimas iš krašto, ir tai dažnai vykdavo su dideliu griežtumu. Inkvizicijos teismas visada bus vienas tamsiausių skyrių ir pavyzdys, kurio tikriausiai neapgins nė vienas žmogus, kur link turi nuvesti žydų-romėnų principas savo grynumu, paliktas pats sau. Vis dėlto, norint teisingai pažvelgti į, galiausiai, visiems žinomus įvykius, reikia pabrėžti, kad inkvizicija buvo nukreipta ne tik prieš žydus, veikiau daugiausia prieš albinigenus, valdenus ir protestantus. Juos Roma persekiojo ne mažiau baisiai, taip, dažniausiai baisiau nei žydus. Nors popiežiai juos dažnai imdavo globoti, taip, net vadino "ištikimais pavaldiniais", šie eretikai buvo negailestingai atiduodami skaudžiam teismui.

Tačiau žydų persekiojimo laikai praėjo, žmogaus teisių paskelbimas atnešė naują erą viso pasaulio žydams, taip pat ir slapta pakrikštytiems Portugalijos žydams; šiandien ten klesti turtinga bendruomenė, kuri sudaro gražią šakelę ant žydų pasaulio valstybės medžio.

Žydai Prancūzijoje

Jei Portugalija buvo nedidelė valstybė, kurios centro ir provincijų sąlygos nebuvo itin skirtingos, tai Prancūzija buvo didelis kraštas su įvairialypio charakterio gyventojais, kuriuos buvo nelengva valdyti iš vieno centro. Atitinkamai įvairus ir žydų likimas, visada atitinkantis Prancūzijos karalių jėgą. Tačiau vis dėlto visur matome, tai anksčiau, tai vėliau, visur tą patį

rezultatą: abipusę neapykantą ir žydų persekiojimą. Kada žydai atvyko į Prancūziją, ginčijamasi. Pirmieji rašytiniai pranešimai yra iš VI^{III} a. pradžios ir liudija, kad jau tada žydai gyveno išsibarstę po visą kraštą. Kaip rodo pirmieji dokumentai, žydų ir krikščionių santykiai buvo visiškai taikūs; žydai galėjo netrukdomai praktikuoti savo papročius ir veiklą, priimti ir grąžinti krašto gyventojų vizitus, buvo priimami į savivaldybės miliciją ir kariuomenę, trumpai tariant, naudojosi visomis pilietinėmis teisėmis. Tačiau netrukus prasidėjo trintis. Jei prisiminsime, su kokia gausybe mitybos ir papročių įstatymų žydai atėjo apsupti į kraštą, kurie, siekdami apsaugoti išrinktuosius nuo susimaišymo ir susitepimo su pagonimis, nukreipdavo savo taikiklį prieš visus nežydus; jei prisiminsime, kad neapykanta Kristui ir krikščionims buvo nepamainoma imigrantų savybė, kuri, nepaisant slaptumo, vis tiek turėjo smogti į išorę, tai galėsime gana gerai suprasti vietinių gyventojų skundus, jei jie teigia, kad nepagarba kalba apie krikščioniškos duonos ir vyno atsisakymą, kad arogancija dažnai neslepiai pasireiškia pasisakymuose apie krikščionybę. Prie to prisideda ir tai, kad žydai, kaip reikalauja jų įstatymai, visus krikščionis vergus privertė laikytis žydų apeiginių aktų ir prievarta juos apipjaustė, o tai tapo nuolatinio skundo objektu visuose kraštuose. Jie taip išnaudojo savo valdžią vergams, kad jiems dažnai tekdavo ieškoti bažnyčiose apsaugos nuo piktnaudžiavimo.

Tad nenuostabu, ypač jei atsižvelgsime į Romos charakterį, kad Bažnyčios susirinkimai griežtai pasipriešino krašto gyventojų tolerancijai, uždraudė abipusius žydų ir krikščionių vizitus, uždraudė mišrias santuokas, grasindami ekskomunika, išleido dekretus, turėjusius užkirsti kelią žydams versti savo vergus atlikti krikščionių tikėjimui prieštaraujančius veiksmus, o žydams užimti teisėjo postus krikščionių atžvilgiu. Prie šių konfliktų prisidėjo ir kiti įvykiai, kurie turėjo pakenkti vis dar geriems žydų ir krikščionių santykiams, kuriuos net prelatai vis dar palaikė, prieštaraudami Susirinkimo nutarimams.

Kai, pavyzdžiui, Arlį sėkmingai apgulė burgundai, o jie tik su didelėmis pastangomis priešinosi puolimui, vieną naktį ant miesto sienos turėjo budėti žydas. Norėdamas iškovoti švelnų elgesį su savimi ir savo raseiniškiais broliais, jis metė akmeniu pasvertą raštelį apgulėjų link su prašymu tam tikrą valandą prie sienos prieiti su šturmo kopėčiomis. Tada jis pažadėjo juos įsileisti į miestą su viena sąlyga, jei jie pasigailės jo ir jo genties bendražygių. Tačiau šis raštelis nenuskriejo pakankamai toli ir kitą dieną jį rado vienas iš garnizono kareivių. Tai, savaime suprantama, mieste sukėlė nemažą sumaištį, žydas buvo perduotas teismui ir nuteistas mirties bausme. Likusieji pabrėžė, kad yra nekalti dėl išdavystės ir turėjo minčių apie pasikėsinimą. Apie jų likimą nieko nežinoma, nors P. Danielis sako, kad buvo arti to, kad būtų pradėtas žydų persekiojimas, bet galiausiai pasitenkinta tuo, kad neleista jiems eiti sargybinių pareigų. Ar tai tiesa, negalima įrodyti.

Kitas incidentas taip pat sukėlė didelį triukšmą. Kai 576 m. vienas Klermono žydas norėjo pasikrikštyti ir, kaip buvo įprasta, į krikšto bažnyčią atėjo apsirengęs baltais drabužiais, kitas žydas jį apipylė nuskendusiu aliejumi. Tik dėl vyskupo išvaizdos užpuolikas nebuvo mirtinai sumuštas įsiutusias liaudies. Tačiau jis neleido sau būti paneigtas vėliau sudaužęs sinagogą.

Šie ir daugybė kitų nepaneigiamų faktų rodo, kad kaltė tenka ne tik dvasininkams, jei panašiais atvejais žydai buvo deportuojami iš daugelio vyskupijų arba, pagal tuometinę praktiką, turėdavo leisti pakrikštijami. Kad religija yra tik tautinio jausmo išraiška ir kad krikštu to nepakeisi, to meto vienuoliai nežinojo, o ir kaip turėjo žinoti, kai net ir šiais laikais dar yra žmonių, kurie mano, jog jau vien krikšto pakanka, kad žydas taptų europiečiu.

Dabar žydai buvo sulaukyti nuo visų pareigų ir valstybinių postų, galiausiai išvaryti iš Prancūzijos, bet, Merovingų valdžiai nusilpus, jie vėl sugrįžo. Karlas Didysis [dar vadinamas Karoliu Didžiuoju], o ypač Liudvikas Pamaldusis, visur palankiai vertino žydus, todėl žydų nesąžiningi veiksmai ir lupikavimas netrukus visiškai nevaržomai įsivyravo visose Prancūzijos žemėse. Netrukus matome juos besinaudojančius dideliais turtais, užimančius aukštus postus ir turinčius galingą sekimą jų pinigais valdomame dvare. Netrukus pusė Paryžiaus jiems įkeičiama ir priklauso kaip nuosavybė, bankrutavę skolininkai laikomi nelaisvėje arba dirba vergais žydų kreditoriams.

Žydų valdžia ir nesąžiningumas ypač aiškiai atsiskleidžia Liono metraščiuose. Lionas dėl savo palankios padėties jau nuo romėnų laikų buvo gyvos prekybos miestas: Cezario, Augusto, Trajano laikais jo reikšmė vis didėjo, o Konstantinui imperijos sostinę perkėlus prie Bosforo sąsiaurio, jis neprarado savo reikšmės. Čia buvo prekiaujama šilko medžiagomis, esencijomis, brangakmeniais iš Indijos, vazomis, aukso ir sidabro dirbiniais bei alabastru iš Persijos. Liono forume buvo parduodami liūtai ir tigras iš Azijos, panteros ir paukščiai iš Afrikos, bronzinės skulptūros iš Korinto ir Atėnų, trumpai tariant, prekybos objektai ir retenybės iš viso pasaulio. Kai Roma žlugo ir žmonės iš šiaurės puolė griauti visko, kas buvo prieš juos, ši banga persirito per Lioną ir sugriovė ramų pirklių gyvenimą. Vėliau Prancūzijos pietus vėl užplūdus vandeniui, ši kartą arabams, miestas pirmą kartą vėl atsigavo VIIIth amžiuje. Į Lioną persikėlė romėnai, burgundai, gotai ir ypač daug žydų, kuriuos išvarė musulmonai. Sumaniai prekiaudami, ypač vergų dirbiniais, jie pasiekė didelių turtų, todėl Lionas netrukus tapo "naująja Jeruzale". Žydai mieste ir apylinkėse grobė krikščionis ir pardavinėjo juos savo religiniams broliams Ispanijoje ir Italijoje. O kadangi Pirėnų pusiasalio maurams reikėjo eunuchų, jie taip pat juos gamino ir tiekė. Kadangi jie stovėjo valdininkų globoje, kuriems turtingi žydai labiau patiko kaip draugai nei kaip priešai, netrukus jie elgėsi provokuojančiai ir pasipūtę su gyventojais. Tačiau krikščionys vis tiek paslaugiai elgėsi su Abraomo palikuonimis, labiau gerbė šabą nei sekmadienį, eidavo pas juos į svečius, valgydavo su jais net savaitę prieš Vėlykas, klausydavosi rabinų pamokslų ir t. t.. Toks perdėtas draugiškumas svetimtaučiams, kurie tuo metu griežtai ir griežtai vykdė savo religines apeigas ir moralinius įsakymus, nė kiek nesirūpindami krašto gyventojų apeigomis, daugeliui katalikų, o ypač prelatams, kėlė priešiškas nuotaikas. Kai Agobertas buvo Liono vyskupas, jis nusprendė padaryti galą šiam vienpusiškam netaktiškam familiarumui, uždraudė krikščionims prekiauti su žydais, uždraudė jiems pardavinėti vergus ir atlikti žydų tarnybą. Jis taip pat išleido įstatymą, draudžiantį pirkti iš žydų mėsą ir vyną, nes krikščionys pirkdavo tik tuos gaminius, kuriuos laikė kaip nors užterštais. Pastarasis dekretas ypač išjudino žydus, jie kreipėsi į Paryžių ir iš ten buvo išsiųsti du komisarai šiam reikalui ištirti. Žydai juos priėmė Lione su prabangiomis nakvynėmis ir auksu, kad jų "laisvės" būtų patvirtintos ir jie galėtų papildomai gauti naujų. Jiems, žydams, buvo leista parduoti visus savo gaminius krikščionims, kūno bausmės jiems buvo taikomos tik tuo atveju, jei tai įsakė jų įstatymas, jie buvo išvaduoti nuo Dievo bausmių ugnimi ir vandeniu; jie turėjo teisę importuoti vergus iš svetimų kraštų ir prekiauti su jais Prancūzijoje, galėjo švesti savo šabą pagal įstatymą, tačiau, kad nieko neprarastų prekyboje, turgaus diena buvo perkelta iš šeštadienio į sekmadienį.

Žydų arogancija dėl šios sėkmės buvo labai išpūsta, o krikščionims šios neregėtos privilegijos sukėlė didžiausią pasipiktinimą, kuris pasireiškė pasipiktinimo demonstracijomis, tačiau rezultatas buvo tik jų vadovų suėmimas, po kurio daugelis pasislėpė arba turėjo bėgti iš miesto. Jie atvirai gyrėsi, kad naudojami karaliaus, kuris juos gerbė dėl jų patriarchų, visada suteikiančių jiems audienciją, apsauga; jie labai sureikšmino, jei tas prestižinis asmuo dvare rekomendavo jų palydą, ir pripažino, kad žydai ir krikščionys turi tik vieną įstatymų leidėją, būtent Mozę.

Agobertas, kuris negalėjo patikėti, kad minėti ediktai buvo išleisti atidžiai išnagrinėjus faktus, parašė jam laišką, kuriame skundėsi dėl šališkų komisarų, išaiškino karaliui, kad tarp žydų ir krikščionių negali būti jokios draugystės, kad jie piktžodžiauja Jėzaus Kristaus vardui, apie krikščionis kalba tik su panieka, kaip apie nazarėnus, ir iš savigarbos atsisako bendrauti su priešais. Be to, jis pranešė karaliui apie patvirtintus baltųjų vergijos ir prekybos vergais į užsienio šalis atvejus. Šis laiškas dvarui įspūdžio nepadarė, todėl Agobertas išsiuntė antrą panašaus turinio laišką, tačiau jis buvo toks pat nesėkmingas. Pasipiktinęs jis pats išvyko į Paryžių, kur jam buvo labai šaltai pasiūlyta vėl grįžti namo.

Tačiau tuo reikalas nesibaigė. Mat kai po kurio laiko keli žydams priklausantys užsienio vergai kreipėsi į vyskupą, norėdami pasikrikštyti, šis dėl visų blogų patirčių nedrįso to padaryti iš karto. Jis pasiūlė žydams kanoniškai nustatytą išpirką, bet jie tik pasijuokė iš jo; jis kreipėsi su prašymu paremti į įvairius prelatus, stovinčius netoli dvaro; nesėkmingai. Atvirkščiai, per žydų reikalų komisarą, kuris egzistavo tik tam, kad prižiūrėtų jų privilegijų neginčijamumą, jie panaudojo savo

įtaką, ir pasirodė naujas karaliaus dekretas su aiškiu draudimu krikštyti žydų vergus be jų savininkų leidimo.

Dabar Agobertas kreipėsi į dvaro kapelioną ir paprašė jo pasinaudoti savo įtaka ir pasiekti, kad šis dekretas, kuriuo tyčiojamas iš visų bažnytinių įstatymų, būtų atšauktas. Jis gynėsi nuo priekaištų, kad nori atimti iš žydų jų vergus ir priversti atsiversti, tačiau vis tiek turėjo pareikalauti, kad krikštas negalėtų būti paprasčiausiai sabotuojamas iš žydų pusės. Šis žingsnis buvo bergždžias, o rezultatas - atmetimas iš valdžios pusės.

Galima įsivaizduoti, kaip jis jautėsi matydamas, kaip žlugo visi bandymai apginti krašto gyventojų ir bažnyčios teises nuo svetimšalių, o žydų rūmų savininkai elgėsi vis labiau provokuojančiai. Tad nenuostabu, jei laiške Narbono arkivyskupui jis išliejo savo širdgėlą, papasakojo jam apie dvaro intrigas ir nepakeliamas savo vyskupijos sąlygas, susidariusias dėl žydų prekybos ir pinigų galios, o pabaigoje nuoširdžiai prakeikė žydus: "Visi, kurie gyvena pagal Mozės įstatymą, yra apsilvėję niekšybėmis tarsi paltu; niekšybės įsiskverbia į jų kaulus ir drabužius kaip vanduo ir aliejus į žmogaus kūną. Žydai prakeikti mieste ir kaime, savo gyvenimo pradžioje ir pabaigoje: prakeiktos žydų bandos, mėsa, kurią jie valgo, jų vynuogynai, jų darbai ir sandėliai".

Priedu šiuos žodžius, nes vienas XIX^(trečiojo) amžiaus žydų istorikas jais veidmainiškai skelbia: "Toks yra vieno iš mokyčiausių savo amžiaus vyskupų santūrumas. Tada dar drįsta priekaištauti keliems rabinams už tai, kad jie blogai atsiliepė apie krikščionis". Nežinia, kuriais skaitytojais spekuliuoja Bédarride'as, nes neapykanta Kristui ir krikščionybei, šis "tautinis senovės bruožas", jau tada buvo daugiau kaip 800 metų senumo, ji buvo neabejotinai įtvirtinta šventuose rabinų tekstuose, jau šimtmetį buvo skelbiama nuo altoriaus ir tariama konkrečia prakeikimo formuluote, ji reiškėsi pokalbiuose apie "nazarėnus", žydų moralės įstatymuose ir t. t.. Žinoma, Bédarride'as vyskupo Agoberto klausimą traktuoja lengvabūdiškai, žydų privilegijas, "visais atžvilgiais pranašesnes" už krikščionių, laiko visiškai tvarkingomis ir nusistėbi, kad Liono vyskupas yra kitokios nuomonės. Ginkluojantis ir kartu naivus žydo įžūlumas vėl pasirodo ir čia.

Tačiau tai, kad jau IX a. buvo šiek tiek žinoma apie žydų paslaptis, rodo Liono vyskupo laiškas, pavadintas po Agoberto mirties, kuriame jis iš naujo nagrinėja šį klausimą. Šiame laiške jis prašo Reimso arkivyskupo užstoti teisme už tai, kad žydams būtų taikoma tokia pati valstybės teisė, kaip ir visiems kitiems piliečiams, juo labiau kad jie yra svetimšaliai ir su krikščionimis elgiasi paniekinamai, apaštalus vadina apaštalais, tyčiojasi iš evangelijos žodžių, juos iškraipydami, krikščionių kultą tituluoja stabų garbinimu, o patį Kristų - paleistuvės sūnumi, kilusiu iš Marijos neištikimybės su pagonimi. Kad yra šie priekaištai pagrįstai egzistuoja, šiandien nebereikia pagrįsti, Žodžių žaismas su goselėmis taip pat iš tiesų turimas omenyje kiek kitaip, nei manė vyskupas, bet vis dėlto jis teisingas. Dėl žydiško humoro ir Evangeliją (atpirkimo žinią) pavertė avon-gillajon (nuodėmingu tekstu), panašiai kaip beth-galja (spindulingoji svetainė) - beth-karja (kiaulidė).

Liudvikas mirė, o jo vietą užėmė Karlas Baltasis, taip pat palankiai nusiteikęs žydams. Vis dėlto naujasis skundas turėjo lemti žydų "laisvių" apribojimą, bent jau popieriuje. Daugiau detalių nežinoma, tik žydai turėjo mokėti 1/10^(th) o krikščionys - 1/11th savo pajamų.

Visą Liono vyskupų klausimą nagrinėjau išsamiau, nei iš tikrųjų leido turima erdvė, nes man atrodė svarbu atidžiau išnagrinėti atskirą atvejį. Tik taip galima iš tikrųjų įsigilinti į teisinės sąlygas ir intrigas; tik taip galima įgyti ir gebėjimą mesti žvilgsnį už mažiau aiškių ginčų uždangos, nes jėgos, kurios vieną kartą aiškiai išryškėja, veikia ir kitą kartą, tik labiau paslėptos.

Remdamiesi išsamiu pavyzdžiu, dabar matome du pagrindinius viduramžių varomuosius motyvus: finansines sąlygas ir religinį fanatizmą. Žydų pusėje matome didžiulius pinigus, įgytus iš prekybos ir lupikavimo, kurie visur, kur tik reikėjo, samdė ir organizavo savo tikslams pagalbininkus, suporuotus su griežtais religiniais principais ir beribe panieka viskam, kas nežydiška. Krikščionių pusėje matome nuoširdų pasipriešinimą pavergimui pagal žydų privilegijas, lydimą tokio pat fanatiško religinio uolumo, bent jau po artimesnės pažinties su žydais. Paprastai triumfavo auksas, o žydai po kiekvienos sėkmės tapdavo dar labiau

provokuojantys. Gyventojų neapykanta atitinkamai dar labiau eskaluojama, kol vis dėlto prireikia tik lašelio - tikro įvykio ar tik pasirodžiusio gando pavidalu, kad katilas užvirtų ir prikeltų į gyvenimą pikčiausią žydų persekiojimą.

Vokiečių istorikas J. Šudtas (Schudt, 1718) prie Liono vyskupo Agoberto bylos pabaigos pridėjo tokį ramų ir visiems laikams, konkrečiai mums, galiojantį komentarą: "Jau daugiau kaip prieš 800 metų žydų pinigai turėjo tokią didelę galią, jos turi ir šiandien, todėl visur yra tiek daug žydų globėjų, tiek tarp didžiųjų, tiek tarp mažųjų; juos pagerbia, už juos pasako gerą žodį, dažnai jiems teikia pirmenybę prieš krikščionis ir greičiau randa supratingą ausį."

Po daugybės su žydų klausimu susijusių neramumų svetimšalių valdžia Lione su siaubu baigėsi ^{XIV} a. pradžioje: 1310 m. pasipiktinusi liaudis prievarta atėmė iš žydų visą jų nekilnojamąjį turtą ir išvyjo juos iš miesto. Jie bėgo į gretimus miestus, apsaugą rado Trevūre, Šatiljone ir Dombe, tačiau ir ten tęsė seną praktiką, todėl jau po kelių dešimtmečių situacija susiklostė panašiai kaip Lione - ir baigėsi taip pat: 1429 m. jie buvo išvaryti ir iš šių prieglaudų.

Kai XI ^{XI} amžiuje per Europą ėmė siausti isterijos banga, o kryžiaus žygiai kilo iš plėšikavimo ir nuotykių, religinės ekstazės ir neapykantos dangui mišinio, suprantama, kad šis judėjimas negalėjo likti be įtakos žydų likimui. Juk be keliaujančių pamokslininkų, kurie šventosios žemės užkariavimą pristatė kaip krikščionio pareigą ir kurstė religinį fanatizmą iki virimo ribos, kartu ėjo daugybė žmonių, kurie neturėjo ko prarasti tėvynėje. Ir dabar, kai ramią valstybę supę saitai, ramybės laikais atrodo neperskiriami, buvo suplėšyti, matome, kad kunigų ir skolininkų slopinamos aistros pasirodo nevaldomos. Kaskart išvykstant buvo skelbiami ir sekami atviri žydų persekiojimai, žydai persekiojami iš miesto į miestą, iš namų į namus, plėšiami ir žudomi. Jei skaitysime šių dienų skyrius apie agitaciją prieš žydus, tai nė vienas humaniškai mąstantis žmogus negalės to padaryti nesudrebėjęs ir turės gėdytis, kad Europos istorijoje rado tokius puslapius. Bet jei tada atsiversime puslapius atgal, kad ne pateisintume šį terorą, o iš tiesų jį suprastume, tada taip pat su šiuurpu pamatysime, kad Prancūzijos, Vokietijos ir kitų kraštų centruose šimtmečiais sėdėjo parazitai, kurie lupikavo su juos priglaudusios liaudies darbo energija ir smegenimis. Jei debesis staiga išsisklaido, tada žmogus su siaubu atsistoja katastrofos aukų akivaizdoje, tačiau negalima nepastebėti, kad tai buvo būtina nuslopintos, bet dar neparalyžiuotos liaudies energijos pasekmė.

Tačiau net ir per pačius kryžiaus žygius žydai, nepaisant visų persekiojimų, išliko turtingi žmonės. Paryžiaus miestiečiai ir valstiečiai buvo jiems smarkiai įsiskolinę ir dėl palūkanų turėjo tiesiogiai ar netiesiogiai dirbti sunkiausių juodžiausių darbų žydų tarnyboje. Riteriai didžiąja dalimi įkeitė savo turtą žydams, kad turėtų pinigų kryžiaus žygiams, taip, vienas istorikas (Paulis Emilis) teigia, kad būtent šiam tikslui reikalingi pinigai privertė diduomenę atsišaukti išsvargintus žydus.

Klounio abatas 1146 m. laiške Liudvikui VII, kuriame protestuoja prieš žydų persekiojimą, taip apibūdina situaciją: "Kokia bausmė nešlovingiems žmonėms (žydams) būtų teisingesnė, jei ne konfiskuoti iš jų tai, ką jie uždirbo sukčiaudami, ką pavogė? Ne atsidavę žemės ūkio darbams ar kitai garbingai veiklai jie pripildė savo tvartus vaisiais, savo lagaminus auksu ir sidabru. Tai, ką nesąžiningai atėmė iš krikščionių, jie įsidėjo į kišenes ir už juokingai mažą kainą įsigijo sau gražiausių daiktų, kuriuos nusipirko iš vagių. Jei plėšikas pavagia šventą daiktą, paskui su juo nueina pas žydą ir pavogtą daiktą parduoda. Šią skandalingą prekybą jiems skatina senas, bet paniekos vertas įstatymas. Pagal jį žydas, pas kurį randamas pavogtas prietaisas, neprivalo jo grąžinti, taip, net įvardyti vagies. Taigi jų nusikaltimas lieka nenubaustas; o tai, kas baudžiama paskutiniam vagies bendražygiui krikščioniui, praturtina žydą. Iš jo reikia atimti turtus, pasiektus per apgaulę; krikščionių kariuomenė, kuri, norėdama nugalėti saracenus, aukoja savo laimėtas žemes ir pinigus, neturi pasigailėti žydų išdo."

Valdant Filipui Augustui žydai turėjo tokią pat gerovę ir nuosavybę, o karalius, kaip ir visi valdovai, nebuvo priešiški nusiteikę jų atžvilgiu. Kartą būdamas Sen Žermene en Lajė, jis gavo žinią, kad Bray mieste vienas krikščionis dėl žydo įvykdytos vagystės buvo atiduotas teismui, jo

rankos buvo prištos prie nugaros, galva vainikuota erškėčiais, jis buvo velkamas gatvėmis ir galiausiai pakartas. Dėl to karalius sudegino daugiau kaip 80 žydų.

Tačiau liaudies nuotaikos žydų atžvilgiu buvo tokios pakilios, kad Filipas Augustas buvo priverstas pasiduoti raginimams konfiskuoti daug žydų turto ir išvaryti juos iš krašto, tačiau tai nebuvo griežtai įvykdyta. "Šie metai, - rašo istorikas Rigordas, - nusipelno tapti džiaugsmo metais, nes karaliaus priemonių dėka krikščionys visiems laikams atgavo savo laisvę, [anksčiau] pavergtą žydų."

Tačiau nuo 1181 m. žydai buvo galutinai išvaryti iš daugelio miestų, nors daugelyje jų jie taip pat liko: Ruane, Etampėje ir kt.

XIII ir vėlesni šimtmečiai Prancūzijos žydams, nepaisant nuolatinių deportacijų, buvo turto ir galios metas, kurį jie vėl pasiekė tik XX amžiuje.

Įvairiose Prancūzijos dalyse žydų sąlygos susiklostė gana skirtingai; labiausiai jie buvo toleruojami pietuose, kur Aligenseriai, priešindamiesi katalikų bažnyčios principui, su žydais elgėsi labai liberaliai, todėl jie čia galėjo ramiai kaupti didžiulius turtus, kol ir jiems, šiek tiek vėliau nei likusioje Prancūzijos dalyje, atėjo skaudus galas.

Pirmiausia panagrinėkime padėtį centrinėje Prancūzijoje. Nuskurdę dėl karo suirutės ir kryžiaus žygių ir stokojantys pinigų, kaip ir gyventojai, žydai matė, kad jiems pasisekė ir jie gali nustatyti vis aukštesnę palūkanų bazę. Rezultatas buvo tas, kad laikina lengvata per pasiskolintus pinigus apsvirtė savo priešingybę. Liaudis pamatė, kad iš jos atimtos visos piniginės lėšos, kurios vis labiau ir labiau kaupėsi žydų rankose. Skolingi buvo kunigaikščiai, grafai, baronai ir vyskupai, bet ypač žemesnioji liaudis, ir padėtis kasdien darėsi vis beviltiškesnė, žydams godžiai negalvojant susilaikyti nuo pernelyg didelio lupikavimo. Jie net beveik toleravo apleistą prekybą, nesilankydavo mugėse, kad parduotų savo gaminius, kaip ten keliaujantys italai, flamandai ir kiti žmonės, net neužsiimdavo tarpininkavimo verslu, veikiau tik skolindavo pinigus už palūkanas pirkliams. Jie net nesistengė įgyti sau prekybos privilegijų, veikiau tik leidimą gauti vis didesnes palūkanas. Tačiau ten, kur žydai užsiimdavo paviene smulkia prekyba, valdžia visuomet matė, kad yra priversta iš naujo akcentuoti prekybą su nepaliestais kariais, nes Abraomo palikuonys šiame procese siekė tik sukčiauti.

Ilgą laiką žydai turėjo visas galimybes užsiimti reglamentuota prekyba, amatais ar žemdirbyste, tačiau jie apie tai negalvojo. Liudvikas IX netgi norėjo ediktu priversti juos užsidirbti duonai savo rankų darbu, bergždžiomis pastangomis. Buvo nustatyta 40 proc. palūkanų bazė, bet jos, savaime suprantama, nebuvo laikomasi, žydai sugebėjo apeiti visus ta linkme einančius reglamentus. Jie iš tiesų nereikalavo daugiau kaip 40 %, bet turėjo skolos raštelius, išrašytus kur kas didesnei sumai, nei iš tikrųjų skolino. Vienas jų taip pat griežčiausiai draudė tai daryti. Veltui! Tada, siekiant apsaugoti skurdžiausius, žydams buvo uždrausta skolinti pinigus darbininkams už palūkanas, tačiau būtent jiems labiausiai reikėjo pinigų. Paryžiaus archyvuose, be kita ko, yra dvylikos pėdų ilgio rankraštis su asmenų, pateikusių skundus dėl neteisėtos žydų piniginių praktikos, užrašais. Be abejo, labai savotiškas dokumentas! Liudviko VIII, Liudviko IX valdymo laikais priimti įstatymai, skirti apiplėšties gyventojams apsaugoti, nedavė jokių rezultatų; krašto gyventojai, negalėdami sumokėti skolų, pardavinėjo nekilnojamąjį turtą ir prekes, o kreditoriai dažnai juos įkišdavo į kalėjimus. Galiausiai žydus iš krašto išvijo Filipas Gražusis (1306 m.).

Tačiau žydų klausimas dėl to nebuvo išspręstas. Žydų nekilnojamasis turtas iš tiesų buvo konfiskuotas, tačiau skolininkams buvo suteiktas 20 metų laikotarpis, per kurį jie turėjo sumokėti skolą. Kadangi žydai, nors ir nebegyvendami Prancūzijoje, vis dėlto visada buvo informuoti apie visus ten vykstančius įvykius, jie pasisiūlė padėti, kai sužinojo, kad reikia nustatyti visą skolos jiems sumą. Tai buvo priimta; jie tuoj pat pasinaudojo savo buvimu, kad papirktų Prancūzijos pareigūnus ir - pradėtų naujus lupikavimo sandorius. Jų pateiktuose senuose skolininkų sąrašuose buvo tiek daug našlių, našlaičių ir kitų vargšų pavardžių, kad vienas jų pareiškė, jog jis yra melagingas ir nesąžiningas, ir vėl deportavo žydus.

Tačiau tai nesutrukdė jiems tuoj pat vėl įjungti visus mechanizmus, kad galėtų iš naujo imigruoti, kas jiems taip pat buvo leista. Visos skolos buvo pripažintos teisėtai esančiomis,

užtikrintas imunitetas už ankstesnius veiksmus, turėjo būti nustatytos visos privilegijos ir jie priimti kaip piliečiai.

Tačiau pasikartojo lygiai tas pats, kas ir ankstesniais laikais. Žydai vertėsi lupikavimu ir buvo išstremti, tačiau Jonas II vėl leido jiems gyventi Prancūzijoje (1360 m.). Prieš tai vykę intensyvūs karai valdant Johannui Gerajam, kruvini pilietiniai karai, nelaiminga Bretanės taika - visa tai dar labiau pakirto finansus, nes atrodė gera proga šiek tiek papildyti valstybės iždą, jei būtų leista žydams įvažiuoti, bet mainais iš jų paimta šiek tiek prekių. Tačiau karalystė už tai brangiai sumokėjo. Mat žydų atstovui Paryžiuje Manasui de Vesou, gudriam diplomatai, pavyko išsikovoti neregėtų privilegijų: paskolų palūkanos buvo padidintos iki 80 %, bet kokiam skolos reikalavimui krikščioniui įrodyti pakako vieno žydo liudijimo. Žydai buvo nušalinti nuo visų krašto teismų pareigūnų ir pavaldūs tik specialiam vyriausybės komisarui.

Ir vėl viskas vyko taip, kaip turi vykti. Žmonės, kurie ieškojo prieglobsčio už žydų pinigus, netrukus pamatė, kad jų skolos išaugo iki dangaus, ir, neturėdami jokio turto, turėjo vergauti žydams. Savo aklumu ir godumu žydai dabar nepasitenkino, tarkime, patvirtintais 80 %, veikiau peržengė net šią ribą. Skundai dėl to buvo slopinami žydų pinigais, pats karalius matėsi esąs priklausomas, po to iš jo buvo išspausť naujos malonės dėl metinio turgaus.

Kai 1380 m. Paryžiuje kilo sukilimas, daug žydų buvo sumedžiota ir nužudyta, likusieji pasinaudojo proga pasigirti apie savo skurdą ir teigė, kad prarado visus užstatus. Jiems taip pat pavyko pasiekti, kad būtų priimtas dekretas dėl jų grąžinimo. Tačiau nepaisydami šio natūraliai apsimestinio skurdo, jie rėmė karalių pinigais tiek karinėms, tiek kitoms išlaidoms, kuriais dar labiau juos įpareigojo. Galiausiai jie pareikalavo iš nekompetentingo Karolio VII. (1388 m.) paskutinį įmanomą dalyką: leidimą imti ne tik 80 %, bet ir palūkanas nuo palūkanų! O kai per liaudį nuaidėjo garsus ženklas, karalius išleido ediktą, pagal kurį žydai dešimt metų buvo apsaugoti nuo bet kokių kaltinimų.

Niekada anksčiau Prancūzijoje lupikavimas nebuvo pasiekęs tokio monstriško ir įstatymais patvirtinto lygio, ir natūraliai buvo aišku, tačiau godūs lupikautojai dėl savo aklumo laikui bėgant niekada negalėjo laiku pastebėti, kad tokios būklės negalima išlaikyti visam laikui. Prancūzijoje, Burgundijoje, Provanse ir kitur žydams buvo suteiktas trumpas triumfo laikotarpis, paskui žydų klausimas baigėsi kaip ir visur. Savaiame nereikšmingas dalykas suteikė išorinį postūmį žydų persekiojimui, ir 1394 m. rugsėjo 17 d. iš žydų galutinai (tai reiškia iki pat "laisvės ir žmogaus teisių" dienos) buvo atimtos jų privilegijos, konfiskuotas turtas ir jie buvo išvaryti iš Prancūzijos. Nuo tada jie ten nebeturėjo teisiškai patvirtinto egzistavimo.

Kaip minėta, iš pradžių pietų Prancūzija buvo labai dėmesinga žydams, tačiau ir čia vis dažniau pasigirdavo nusiskundimų. 1484 m. Arlyje prasideda didelis žydų persekiojimas, Provansas kreipiasi tiesiai į Prancūzijos karalių su prašymu padėti kovoti su žydų nesąžiningumu, 1487 m. Marselis siunčia delegatus į Paryžių su aiškiu prašymu įsakyti deportuoti žydus, nes jie dėl lupikavimo žlugdo kraštą. Taigi 1498-1501 m. žydai taip pat buvo išvaryti iš tokių svetingų pietų.

Kalbant apie šiaurę, ten procesas sutrumpėjo energingai, daug kartų brutaliai; ypač Bretanėje. 1239 m. susirinkusios kunigaikščių klasės paskelbė, kad skolininkai atleidžiami nuo prievolių, nutarė grąžinti įkeistus pinigus ir nutarė išvaryti iš krašto žydus. Kunigaikštis, baronai ir vyskupai prisiekė daugiau niekada nebeįsileisti žydų į Bretanę; nuo to laiko žydų klausimas čia nekylo, nes atrodo, kad šis sprendimas, ne taip, kaip daugelyje kitų provincijų ir kraštų, buvo iš tikrųjų ir griežtai vykdomas.

Įdomu, taip, gėdingą priešingą pavyzdį pateikia nedidelės žydų bendruomenės likimas Pirėnų kalnų papėdėje esančiame Pamjė. Čia rabinai buvo išleidę griežtus potvarkius, kuriais reglamentavo visą žydų gyvenimą. Žydai buvo raginami laikytis santūrumo visais atžvilgiais, moterims buvo draudžiama nešioti brangius papuošalus, vaikams nebuvo galima duoti brangių drabužių, sūnams - tik nedidelę pinigų sumą, griežčiausiai buvo draudžiama žaisti ir t. t.. Šiuos dekretus krikščionių valdžia energingai akcentavo, kad jie neliktų tik popieriuje. Ir čia, nepaisant religinių skirtumų, per visus metus taip pat neegzistavo žydų klausimas. Kai Abraomo palikuonys buvo išvaryti iš Prancūzijos, grafas von Soir, kurio globoje stovėjo Pamiers bendruomenė,

tiesiogiai kreipėsi į karalių su prašymu padaryti išimtį savo žydams. Tačiau pageidavimas nebuvo išpildytas, ir priverstinai nekaltai čia gyvenusiems teko dalytis likimu su savo kraujo broliais vagimis iš kitų provincijų.

Taip trumpai būtų galima apibūdinti žydų istoriją iki pirmųjų Prancūzijos revoliucijos ženklų. Pastaruosiuose komentaruose nepaminėjau religinių skirtumų, kad galėčiau aiškiau parodyti per juos besidriekiančią raudoną socialinių konfliktų giją. Iš tikrųjų, juk žydų likimą lėmė ne tik lupikavimas, bet ir kiti motyvai, kaip ir kiekvieną didelį judėjimą sudaro daugybė jėgų. Kunigai savo tarybose uoliai agitavo prieš netikinčiuosius, dažnai per pamokslus, taip pat ir ne itin švelniais būdais, siūlė bandymus atverti jiems vien tik palaimintosios bažnyčios glėbį, liepė sudeginti Talmudą, kai tik galėjo jį gauti į rankas, kaltino žydus bažnyčios išniekinimu, krikščionių vaiko paaukojimu Didįjį penktadienį ir t. t. Žydai savo ruožtu griežtino segregacijos įstatymus ir kiekvieną savaitę savo sinagogoje keikė Kristų ir krikščionis. Inkvizicija, deja, pareikalavo aukų ir Prancūzijoje, a šit turėjo religinės beprotybės padarinių, tačiau liaudies jausmai čia prieš ją sukilo energingiau nei, tarkime, Ispanijoje ir Portugalijoje (čia vis dėlto reikia pažymėti, kad inkvizicijos teismai Ispanijoje neretai buvo baudžiamieji teismai ir paslėpti būtent socialinių-tautinių konfliktų atstovai).

Kuo labiau stiprėjo Prancūzijos nacionaliniai jausmai, tuo labiau jie sąmoningai priešinosi žydų rasinei arogancijai ir leido aiškiau atsiskleisti anksčiau jaučiamai paniekai. Taigi tada gali pasireikšti tos ir tos jėgos, kurios padėjo suintensyvėti žydų ir krikščionių santykiams. Tačiau padėtis tapo katastrofiška abiem pusėms dėl gyventojų plėšikavimo, vykdomo su demoniška energija, per socialinę struktūrą.

Jei prožydiški mokslininkai ir, savaime suprantama, visi žydai visą kaltę dėl šių valstybės gyvenimo sukrėtimų suverčia karaliams ir mano, kad jie tik pastūmėjo vargšą žydą į priekį, atėmė iš jo pinigus, bet taip privertė jį gyventi iš lupikavimo, tai, savaime suprantama, esu toli nuo to, kad vaizduočiau karalius kaip nekaltus angeliukus. Jiems reikėjo pinigų karui ir dvarui, ir jie nebuvo itin išrankūs, rinkdamiesi priemones jiems įsigyti. Kad žydas, kuris visada turėjo pinigų, dažnai jiems atrodė visai laukiamas, galima lengvai patikėti, net jei tai ir nebuvo išreikšta patvirtinta. Tuometinių jaunų žmonių gyvenime visur virė ir fermentavosi, per pasaulį ėjo dideli pašėlusiai rūgstančio sidro judesiai, karai drebino, bet kartu ir formavo tautines asmenybes. Kiekvienas valdovas gynė savo kailį nuo kito, kol galingesnis suvienijo abu po savo skeptru. Šiais laikais, kai iškilo tautinės egzistencijos virš visų klausimai, moralizuojančiais sprendimais nedaug ką galima pasiekti, o norėti vien mažajai kampinei žydų tautai suteikti absoliučią neliečiamybę visame tame chaose tada iš tiesų būtų per daug reikalaujama. Vis dėlto į valdovus, kuriems visuomet reikėjo pinigų, galime gana ramiai žiūrėti kaip į žydų gundytojus, tačiau faktas lieka faktu, kad būtent žydams vėl ir vėl teko aukščiau vaizduojamas lupikautojo vaidmuo. Vienpusiškam teiginiui, kad žydai apskritai negalėjo daryti nieko kito, tik užsiimti lupikavimu, galima paprieštarauti paprastu klausimu, kodėl jie nesiėmė, prie ko juos norėjo priversti Liudvikas Hutinas ir Liudvikas IX, fizinio darbo ir žemdirbystės. Tada nebūtų buvę ir žydų klausimo.

Jei dabar paliksimė nuošalyje bet kokią moralinę vertinimą, visus nuolat pasikartojančius įvykius ir tuos pačius rezultatus turėsime vertinti tiesiog kaip gamtos būtinybę, kaip jie visada buvo, šiandien yra ir rytoj bus Europos ir Azijos tautų sąlyčio su viena žydų tauta rezultatas.

Po paskutinio ištremimo Prancūzijos žydai nebegyveno uždaroje bendruomenėje, o buvo išsibarstę po visą šalį. Tačiau užkariavus Elzasą, jų padaugėjo ir netrukus žydų klausimas vėl atsidūrė darbotvarkėje. Per ilgus metus trukusias karaliaus dvaro tiekėjo Cerfbeerio intrigas, per jo sukurptą bylą prieš Štrasburgo miestą, kurioje žydas sugebėjo pasislėpti už karaliaus asmens, kelias buvo atvertas pakankamai toli, kad būtų galima kelti žydų emancipacijos klausimą. Po Bastilijos šturmo, savaime suprantama, buvo įjungta daugiau pavarų. Iš tiesų nedrįsta tiesiogiai kreiptis į delegatus, nes iš Elzaso delegatų tikėtasi pačių nemaloniausių tiesų apie žydų plėšikavimą, verčiau pirmiausia prisidengti nugarą per Paryžiaus savivaldybės administracijos laipsnį ir pasisakyti už žydų įstatymų panaikinimą. Mirabo, smarkiai įsiskolinęs žydams, jau

seniai buvo jiems įsipareigojęs. Jau minėtas Cerfbeer kreipėsi į Mozę Mendelsoną su prašymu pasinaudoti jo dideliu prestižu net tarp krikščionių ir pasisakyti už tekstą dėl žydų emancipacijos. Tačiau jis nemanė, kad tai praktiška, ir pasielgė kaip daugelis Judo giminės atstovų prieš jį ir po jo: savo rupu su išstūmė ne žydą, jaunąjį Doomą, kuris vėliau, įkvėptas Mendelsono, parašė "epochinį" veikalą apie žydų politikos reformą. Kaip ir šiandien, taip ir anuomet Berlyno žydų salonuose buvo kuriama didžioji politika. Ypač žymi buvo Henriette Herz. Čia atvykdavo visų kraštų diplomatai, čia Mirabeau susipažino su vokiečių sargybiniu Doomu. Mirabo "turėjo įtikinamų priežasčių" entuziastingai palaikyti žydus, pats parašė veikalą apie žydų reformą ir Prancūzijos Nacionaliniame susirinkime stojo į jų gynėjų gretas. Kaip padėjo tai, kad elzasietis Rewbell nurodė, jog žydų klausimo negalima spręsti šūkais, jis buvo atmestas. Taip, kai vėlesnėje sesijoje jis norėjo pasisakyti prieš neteisingą klausimo pateikimą (jis vėl buvo permestas grynai į religijos sritį), Regnault, vienas iš vyrų judėjimo rėmėjų, jį nušvilpė: "Reikalauju, kad visi, kurie pasisakys prieš šį pasiūlymą (žydų emancipaciją), būtų išprašyti iš salės, nes tokiu būdu kovojama su pačia konstitucija".

Tačiau Rėvelis neatsisakė pralaimėto reikalo ir kitame posėdyje papasakojo apie didžiulį žydų lupikavimą Elzase. Jis kalbėjo apie gyventojų turtą, kuris neviršijo trijų milijonų, tačiau ant jo gulėjo 15 milijonų skolų, iš kurių 12 buvo grynai lupikavimo skolos, apie nesuskaičiuojamų šeimų apiplėšimą ir t. t. Veltui šūkis triumfavo.

1806 ir 1807 m. Napoleonas labai energingai rūpinosi žydų klausimu ir pateikė delegatams 12 klausimų, į kuriuos jie turėjo atsakyti: ar leidžiama poligamija, ar leidžiama lupikauti, ar žydai laiko prancūzus savo broliais ir t. t. Po šimtų metų buvo surinktas didysis Sanhedrinas - 71 delegatas iš visos žydų bendruomenės, kad pateiktų atsakymą. Natūraliai paaiškėjo, kad žydų įstatymai buvo kupini humanizmo, kad lupikavimas buvo draudžiamas, kad prancūzai buvo žydų broliai ir pan. Bet visa tai iškreipta ir vingiuota kalba pagal Talmudo praktiką. Žinoma, visas šis nevykęs kūrinys nuo pradžios iki galo buvo melas. Net žydų istorikas Abraomas Geigeris apie jį sakė: "Prancūzijoje vis dar vyko pastaroji kova, žinoma, dėl Elzaso žydų, kurių lupikavimas kėlė žmonių pasipiktinimą. Tai ir atsiskyrimas nuo Prancūzijos pilietybės traukė Napoleono žvilgsnį, ir jis drąsiai žingsniu norėjo suteikti pagalbą ir čia. Notablių susirinkimas ir Sanhedrinas turėjo dokumentuoti savo nuomonę savo deklaracijomis ir daryti poveikį religiniams bendražygiams. Tik autoriteto trūko žydams, ten būtinas vidinis vystymasis. Įsikišo senieji čempionai Beeras ir Furtado, tokie rabinai kaip Sinzheimas, Vita di Cologna sugebėjo sumaniai vadovauti, bet visa tai tebuvo didelis melas, mažų mažiausiai regimybė. Prancūzų pripažinimas broliais buvo šūkis, teisminės skyrybos - netiesa, į klausimą: ar gali žydė ištekti už krikščionio? buvo atsakyta melu: draudžiamos tik santuokos su svetimšaliais, stabus garbinančiais žmonėmis, europiečiai nebuvo stabų garbintojai... Klausimai buvo per ankstyvi, atsakymai - tik gudrus melavimas, visa tai buvo be pasekmių."

Šie išsilavinusio žydo žodžiai sutaupo man išsamesnių įrodymų (nedidelis taikomo pettifogo skonis jau buvo pateiktas anksčiau); todėl išrinktieji 71 vyras, kuris visur įkyriai kvietė dievą, atvirai melavo. Jei kas nors suvokė Talmudo dvasią, supranta, kad jo pasekėjams nelaikoma nusikaltimu vedžioti gojus už nosies. Jau nuo seniausių laikų tai buvo pagarbą žadinanti "erudicija" plačiai pagarsėjusių išminčių iš Pumbeditos, kurie "mokėjo juodą paversti baltu, o baltą - juodu".

Svarbiausia, kad krito paskutinės kliūtys; šis tikslas taip pat buvo visiškai pasiektas: žydai, apsiginklavę tokiu pat teisiškai pripažintu nesąžiningumu kaip ir ankstesniais laikais, įsiliejo į savaime išsivaduojančių Europos valstybių visuomenę. Praėjo šimtai metų, ir mes juos matėme kaip pasaulio pinigų valdovus.

Žydai ir politika

Istorinė apžvalga

Vienas iš daugelio šių dienų melų, kurį uoliai skleidžia žydai ir jų gynėjai, yra teiginys, kad žydų tauta galėjo politiškai angažuotis tik dabartiniame amžiuje, kad į juos buvo atsižvelgta tik šiame amžiuje. Ši netiesa, kuria vėlgi, kaip ir daugeliu kitų praeityje, siekiama sukelti užuojautą "nekaltai, persekiojamai" ir "engiamai" žydų tautai, pagaliau turi liautis praktikavusi savo piktadarystę.

Nes nors žydai buvo išsibarstę po visą pasaulį (įsidėmėkite mano žodžius!, jų pačių iniciatyva), jie palaikė glaudžiausią bendruomenę ne tik ten, kur kartu gyveno, bet ir palaikė nuolatinį ryšius su liaudies bičiuliais tolimiausiuose kraštuose: prekybos laivai ir karavanai iš visų pasaulio kraštų atgabendavo įvairiausias naujienas ir vėl jas pargabendavo atgal.

Žydai buvo informuoti ne tik apie savo bendruomenės ir etninius reikalus, bet ir apie visų kraštų komercines ir politines sąlygas, o tai užtikrino jiems pranašumą visais atžvilgiais prieš kitus žmones.

Mums yra išlikęs susirašinėjimas, kuris įtikinamai įrodo tarptautinius žydų kontaktus. Pavyzdžiui, XIII a. Barselonoje gyveno vienas žinomiausių to meto talmudistų Saliamonas den Aderetas. Jo vardą į tolimus kraštus išnešiojo žydų keliautojai, o šių bendruomenių rabinai į Ispanijoje gyvenančių išminčių kreipdavosi įvairiausiais klausimais. Jo "atsakymai", kurių yra apie 6000, rodo, kad jis palaikė nenutrūkstamą rašytinį ryšį su Portugalijos, Prancūzijos, Bohemijos, Vokietijos, taip, net Konstantinopolio ir Azijos bei Šiaurės Afrikos miestų žydais. "Matydamas šiuos atsakymus, negali nesisistebėti", - sako žydų istorikas, - "keistomis komunikacijos priemonėmis, kurios, nepaisant visų kliūčių, buvo prieinamos žydams... atrodo, kad Austerlitz, vokiškame Miulhauzene gyvenančiam mokslininkui buvo ne mažiau lengva gauti savo laiškus į Ispaniją nei Vienos Romoje ar Avinjone gyvenančiam mokslininkui". Toliau aprašytas įvykis pateikia papildomų įrodymų apie gerai organizuotą žydų ryšių sistemą:

Afrikos pakrantėje visada buvo daugybė turkų piratų lizdų. Žydai čia apsigyveno pirmenybės tvarka. Turkai juos gerai toleravo, nes jie mokėjo duoklę, tuoj pat supirkdavo pavogtus dirbinius ir juos išsiveždavo; bet pirmiausia dėl jų šnipinėjimo tarnybos. "Jie palaikė, - sako vienas to meto (XVII^{III} a.) autorius, - platų susirašinėjimą visoje krikščionijoje, todėl per juos turkai gaudavo didelį pelną iš vergų mainų. Kartu jie buvo laiku informuojami apie tai, ką kas planuojama dėl krikščionybės. Pavyzdžiui, 1662 m. Hamburgo miestas aprūpino du karo laivus, kad apsaugotų savo laivus nuo plėšikų. Laivai vos išplaukė į jūrą, kai vergai iš Alžyro rašė, kad piratai jau buvo išsamiai informuoti: kokio stiprumo, kiek žmonių yra laivyne ir kur turi pasukti laivų kursas."

Tai, kad žydai geriausiai orientuojasi užsienio sąlygose ir turi gerus ryšius visuose kraštuose, yra ne tik šių dienų pasiekimas - taip buvo jau prieš šimtus metų. Todėl suprantama ir tai, kad Europos valdovai dažnai kviesdavosi žydus politiniais patarėjais: Karlas Didysis, pavyzdžiui, savo pasiuntiniui į Persiją kaip palydovą davė žydą (abu, kaip bebūtų keista, kelionėje mirė), teisingai apskaičiavęs, kad iš ten gyvenančių žydų jis geriausiai ir greičiausiai sužinos viską, ką verta žinoti; Ispanijos karaliai nuolat buvo apsupti žydų patarėjų, bet ne mažiau jų turėjo ir Feso, Tripolio, sultono bei kitų valdovų valdovai.

Taigi ši tauta, išsibarsčiusi po visą pasaulį, tačiau neatsiejamai susijusi, jau pačiais seniausiais laikais vaidino apčiuopiamą vaidmenį tautos politikoje. Jie neabejotinai atlikdavo valdovams paslaugas, tačiau ne mažiau neabejotina, kad neretai prišaukdavo jiems dar didesnių nelaimių. Čia priklauso esminis pastebėjimas.

Žydai, kad ir į kokią karalystę jie būtų atvykę, atvyko kaip iš esmės vieninga tauta, kuri niekur ir niekada nerodė nė menkiausio noro ištraukti daugiau, nei buvo būtina prekybai su vietiniais gyventojais. Iš prigimtinės ir įskiepytos tautinės arogancijos jie nuo pat pradžių į visus žmones žiūrėjo kaip į žemesnius, todėl apie tai, kad žydas įsilietų į jį svetingai priėmusią tautą, negalėjo būti nė kalbos. O kadangi tada visiškai natūralu (moralinį vertinimą nustumiant į šalį), kad kai jis

buvo pakviestas ar sugebėjo prasimušti į aukštas pareigas, jis taip elgėsi, kaip atrodė geriausia jo asmeniniams ir nacionaliniams poreikiams.

Jei žemės interesai sutapdavo su žydų tautos interesais, jie būdavo remiami, o jei ne, jie būdavo be skrupulų atiduodami. Kas įsivaizduoja, kaip atkakliai žydai, nepaisydami visų persekiojimų dėl savo pačių kaltės, laikėsi drauge religiniu ir tautiniu požiūriu, kai jie, kraustydami iš vieno krašto į kitą, tapo tik dar griežtesni ir sustingę, tam nebus sunku suvokti, kad ši liaudis, žinoma, išskyrus labai retas išimtis, nesugebėjo suvokti valstybės piliečio idėjos, net pakilti iki nesuinteresuotos pareigos sąvokos.

Jei ankstesniais laikais žydų politika apsiribojo keliomis tautomis ir dar neapėmė viso pasaulio, jei ji dar nebuvo taip sistemiškai nukreipta kaip šiandien, tai nacionalinis motyvas visada buvo šalia grynai asmeninio motyvo politinės veiklos priešakyje. Iš pradžių ši veikla paprastai būdavo nukreipta prieš juos priglaudusią tautą, ir, kaip sakyta, tik ten, kur buvo remiami ir žydų interesai, buvo tarnaujama ir atitinkamam kraštui.

Jau Jonas Krizostomas matė, kad turi pakelti balsą: "Šie išdavikai, šie didžiausi piktadariai, išduoda mūsų tėvynę, mūsų jėgas turkams, o mes juos toleruojame, juos maitiname! Tai reiškia maišyti vandenį į mūsų krūtinę, šildyti gyvatę ant mūsų krūtinės".

Dar prieš prasidedant kryžiaus žygiui, saracėnai kiekvieną kartą buvo gerai informuoti Europos žydų apie Europos ketinimus ir galėjo laiku imtis priemonių prieš juos. Kai Leono, Kastilijos ir kitų kraštų karaliai (apie 1221 m.) kariavo su maurais, jie pasitelkė Ispanijos dvarams artimus žydus kaip šnipus, kurie jiems išduodavo krikščionių valdovų planus ir pasirengimus; Taip pat, kai Florencijos kunigaikštis ruošėsi pulti Negropontės salą, šį sumanymą turkams anksti išdavė Livorno žydai, taip, jie tiekė turkams amuniciją ir šautuvus, pavyzdžiui, venecijiečiai 1646 m. Kandijos karo metu Istriene užgrobė laivą su žydų pakrautu kariniu inventoriu, kuris turėjo plaukti į Konstantinopolį. Kai 1509 m. kardinolas Ximensas pradėjo kampaniją prieš Oraną, užkariauti būtų buvę sunku, jei nebūtų radęs kelių išdavikų, kurių viršūnėje stovėjo žydas Catorra, taip iškovojęs daug laisvių savo religiniams bendražygiams. 1513 m. portugalai apgulė Azamopro miestą. 1513 m. maurai drąsiai atrėmė jų puolimą, tačiau jų gretose krito vadas, o tai sukėlė neramumus stovykloje. Gausiai Azamore gyvenantys žydai surengė konferenciją, kurioje nusprendė atverti portugalams miesto vartus, jei šie įsipareigos pasigailėti žydų. Portugalų vadas, Bragansos kunigaikštis, džiaugėsi, kad galės išvengti varginančios apgulties, sutiko, ir Azamoras jam buvo atiduotas dėl žydų išdavystės. Miestas buvo apiplėštas pagal tuometinę praktiką, tik žydų namus nuo to saugojo specialūs sargybiniai.

1508 m. portugalai, padedami žydų, vėl užėmė Safio miestą, bet kadangi užkariautojų buvo nedaug, jie buvo priversti užsibarikaduoti citadelėje. Mieste kilo nesutarimai tarp dviejų tarpusavyje kovojančių partijų, o kadangi portugalų kariuomenės vadas daug dėmesio skyrė piliečių susiskaldymui, jis per žydų gydytoją perdavė tokio pat turinio laiškus konkuruojančių partijų vadovams, kuriuos abu žydas gerai pažinojo, ir juose buvo rašoma, kad vienas priešininkas planuoja nužudyti kitą, o tada atėjo kvietimas susivienyti su portugalų gubernatoriumi. Kiekvienas iš lyderių juo patikėjo, ir dabar Azambuja galėjo lengvai užgrobti miestą visam laikui.

Citibebo miestas pasiskelbė nepriklausomas nuo Feso valdovo ir trejus metus kariavo karą už savo nepriklausomybę. Už savo laimėjimus jis ypač dėkingas savo lauko vadui. Tai pripažinęs Feso valdovas nusprendė, jei įmanoma, slapta nužudyti vadą. Tam pasisiūlė žydų gydytojas iš Citibedo, nunuodijo vadą, ir to nusivylęs miestas pasidavė apgulėjams.

Kai Trajano laikais žydų Kirenoikoje buvo tiek daug, kad jie sudarė gyventojų daugumą, jie pasielgė taip pat, kaip vėliau Kipre: išžudė visus kitus gyventojus, kurių buvo 220 000. Izaokas de Kaestro daug vėliau taip pat galėjo išdidžiai pranešti: "Kaip turkų ir persų imperatoriai ir jų regentai nieko nesiima be žydų, taip ir pasiuntiniai savo karalių reikalus gali laimingai užbaigti tik tarpininkaujant žydams".

Šiuos žydų pavyzdžius galima dauginti kiek tik norima, tačiau reikia pabrėžti, kad galima nekreipti dėmesio į tuos, kai žydams iš tikrųjų sekėsi blogai, nors niekada dėl to nebuvo jų pačių kaltės, ir todėl jie galėjo veikti iš keršto jausmo, kaip, pvz, kai žydų persekiojimo metu Romoje

buvo savo gudrybėmis garsėjantis portugalų pasiuntinys Duarte de Paz, kuris, būdamas šiame poste, kartu su popiežiumi įjungė visus mechanizmus prieš Portugalijos karalių, aiškiai pritariant ir gausiai remiant jo genties bendražygiams Lisabonoje.

Taip žydai veikė nuo ankstyvųjų laikų pasaulio kraštuose iki pat Vienos kongreso, kuriame Rotšildai vykdė Vokietijai pražūtingą politiką, iki pat taikos sudarymo 1871 m. ir dar labiau mūsų dienomis. Prie to pridursiu tokį pastebėjimą.

Žydas ir vokiečiai

Atsižvelgiant į šaltą žydų prigimties logiką, reikia skirti du motyvus: racionalių ir labiau emocinių. Tiems priklauso aiškus asmeninių, taip pat nacionalinių interesų siekimas ir jų pasvėrimas tarp kišimosi į valstybių politiką; šiems - neapykantos šiems žmonėms aistra, dažnai pažeidžianti šiuos apskaičiavimus.

Žydas ne visada išlikdavo šaunus verslininkas ir politikas, vos tik įgijęs įtakos; kažkoks godumas traukė jį į nesaikingumą ir galiausiai turėjo skaudžiausių pasekmių jam pačiam. Ne taip godžiai praktikuojamas siurbimas ir lupikavimas, ne taip ryškiai išreikšta religinė ir tautinė arogancija visiškai būtų jam atėmę daug kančių; tačiau žydų pagrindinė idėja nusisukti visus žmones, tokia, kokią pripažino Dostojevskis, Fichtė, Gėtė ir kiti didieji vyrai, gimusi iš giliausios paniekos viskam, kas nežydiška, kepurė galiausiai visada paversdavo iš pažiūros šaltą žydą aistringą nekentėju. Ši neapykanta yra tokia pat sena kaip ir pati žydija, ji pasireiškia visur, kur tik jai atsiveria kryptis. Dabartiniai laikai yra vos suvaldomų žydų aistrų, kurios susipynė su pasauline politika, vadovaujama nepaprastai turtingų žmonių, žaidimų aikštelė; ši žydų neapykanta daugiausia nukreipta prieš du žmones: prieš rusus ir vokiečius. Tik vaikas ar žydų globėjas šiandien dar gali su šypsena žvelgti į šį visada egzistuojantį faktą; jis sklinda iš visų žydų laikraščių miškų puslapių ir skamba tik pusiau paslėptai iš žydų politikų lūpų.

Kad iš karto pasiektume gana giliai: jokia kita tauta žemėje taip nekenčia misticizmo, sunkiai žodžiais nusakomos paslapties įminimo, kaip žydai. Tokios vertybės nebuvimą jie laiko ne, sakykim, trūkumu, priešingai, nuostabaus talento požymiu, ir giriasi, kad neturi nei mitologijos, nei lygčių (būtinų bet kokio misticizmo padarinių). Kiekvienam žmogui užtenka tik vieno žvilgsnio į religijų istoriją, kad tai suvoktų. Tegul bus išsakytas tik vienas 1905 metų posakis: "Žydų religija yra vienintelė iš visų religijų, iš esmės prieštaraujanti bet kokiai mistikai". Toliau: "Religija yra pasitraukusi nuo bet kokio misticizmo ir bet kokio slapto darbo". Ir daug kitų ištraukų. Dabar Europoje turbūt nėra tautos, kuri taip siektų ir taip perkeistų žmogaus vidinę paslaptį, kaip vokiečiai. Taigi ji savo giliausia prigimtimi sudaro žydų dvasinę priešpriešą; bet jei kas nors mano, kad tai liks visiškai be įtakos veiksams, labai klysta. Juk tai, kas giliausioje gelmėje priešpriešina įstatymą ir religiją, schemą ir fantaziją, dogmą ir simbolį, paprastai nesąmoningai, bet ne mažiau aiškiai pasirodys kaip priešingybė ir gyvenimo paviršiuje. Ir kas nors šiek tiek persekiojo rusų žemę, išgirs ir iš jos giluminių akordų, kurie iš tiesų beveik niekada neprasiskina kelio iki sintezės, bet ne mažiau neigiamai konfrontuoja su žydų polinkiu.

Vokiečiui taip pat būdingas jo legendinis sąžiningumas ir nepaperkamumas (kuris per karą ir revoliuciją, deja, labai nukentėjo), taip pat paprastumas, nerangumas ir patiklumas, t. y. visi motyvai, kurie žydui visada buvo dyglys akyje, kuriuos jis visada stengėsi sumenkinti, apie kuriuos juokavo neturėdamas supratimo ir visada manė esąs pasaulinio masto išsišokėlis, kaip tai išreiškia klasikiniai žydo Auerbacho žodžiai: "Mes, žydai, vis dėlto esame protingiausia rasė. Paimkite antrarūšį gerą žydą, apsirengusį skudurais, ir pastatykite jį akis į akį su inteligentiškiausiu Švarcvaldo valstiečiu, už kurį nuspręsite? Žinoma, už žydą, nes germanų valstietis yra per daug kvailas, kita vertus, pats prasčiausias žydas visada lieka žydu". Tai ir šiandien tebėra instinktyvus ar sąmoningas visų hebrajų tvirtinimas.

Žydai visada nekenė vokiečių tautos. Iš tiesų jis taip pat nemėgsta prancūzų ir anglosaksų, tačiau jaučiasi jiems daug artimesnis. Tuščias prancūzas, visada tampantis vis paviršutiniškesnis, blaivus anglosaksas, kartu linkstantis į fanatišką prietaringumą, yra kur kas prieinamesni personažai žydui, nei kada nors gali tapti vokietis, nepaisant viso noro pažinti. Todėl jau nuo seniausių laikų galima pastebėti, kad Vokietijos žydai yra aršiausi vokiečių idėjos priešai; ir kuo labiau jie įtemptai jo siekia ir nuo jo maitinasi, tuo aiškiau neapykanta išryškėja. Štai kodėl koks nors Heinrichas Heine nusileido iki moralinio bailumo priekaištų Gėtėi lygio; štai kodėl Ludvigas Börne skaičiavo Vokietijos laisvės dienas nuo Gėtės mirties datos; štai kodėl visi žydų žurnalistai ir profesoriai stengiasi sumenkinti mūsų didžiuosius vyrus, "pavaizduoti juos objektyviai", kaip vadinama ši falsifikacija; štai kodėl jie vieningai šmeižia Bismarką, štai kodėl žydų entuziastingai liaupsinamas profesorius Graetzas apibendrina savo nuosprendį, kad germanų žmogus buvo "bazinio tarnų mentaliteto išradėjas", o už "išgrynintą skonį, gyvą, nenuilstamą tiesos jausmą ir laisvės siekį vokiečiai turi būti dėkingi ir žydams Heinei, ir Börnui!"

Kaip teisingai Lagarde atsakė į klausimą, kur reikėtų ieškoti žydų: "Visada tų, kurie mažiausiai supranta Vokietijos istoriją". Taigi mūsų dienomis vėl matome, kad toks Isidoras Witkowskis (Maksimilianas Hardenas), tariamas Bismarko atstovas, tuoj po revoliucijos pradžios surengė "švietėjiškas paskaitas, kuriose išdrįso apkaltinti mūsų amžiaus didįjį žmogų Hindenburgą, o po to Vokietijos žlugime pavaizdavo "didžiosios eros" pradžią. Ši neįveikiama liaudies sielų priešprieša yra pagrindinė žydų neapykantos priežastis; jos veikla išryškėja tik antroje vietoje. Žydai Rusijoje turėjo nekęsti ne rusų liaudies, veikiau tik carizmo; juk pats rusas nukentėjo nuo ankstesnio režimo ne mažiau, taip, netgi daugiau nei žydas; po revoliucijos jis iš karto jam taip pat ištiesė brolišką ranką. Tačiau žydų valdžia Maskvoje, atėjusi į valdžią dėl visiško nesąžiningumo, instinktyviai ir sąmoningai persekiojo viską, kas rusiška, ir stengėsi ją visiškai išnaikinti. Jų neapykanta triumfavo nevaldomai; bet ji žus iš grobuoniškumo - tokia yra istorijos eiga, būtinai pagrįsta liaudies charakteriu.

Vokietijoje žydai jau seniai sugebėjo įsitvirtinti, visomis menkiausiomis priemonėmis įsigijo sau ir savo bendražygiams šilčiausias vietas, tačiau tai nesutrukdė, kad dėl spaudos laisvės beveik nebuvo dienos, kai vokietis ir krikščionis nebūtų patyręs įžūlaus pokšto, arba kad (karo metu) nebūtų uoliausiai griunama vokiečių pasipriešinimo dvasia šlovinant sąjungininkų žmones ir juodinant vokiečių "militarizmą".

Jokiame kitame pasaulio krašte žmonių nacionalinio likimo valandą negalėjo būti išsakytos tokios provokuojančios, antinacionalinės pastabos, kaip žydai Cohn ir Haase Vokietijos Reichstage, ir iš tiesų visiškai begėdiškai ir netrukdomai! Susirūpinęs savo rasinių bendražygių sąmokslu Maskvoje sėkme, ponas Hugo Haase kartą (1918 m. vasarą) sušuko "Jei Vokietijos vyriausybė imsis ko nors prieš sovietų vyriausybę, tai mūsų šventa pareiga - paraginti Vokietijos proletarus revoliucijai". Šiems liaudies agitatoriaus, be skrupulų išdavusio Vokietijos žemę ir jos interesus, žodžiams buvo leista nuskambėti nebaudžiamai!

Sąjungininkai žydai

Pasaulinis karas priešišškai supriešino dvi jėgos grupes, o vėliau padalijo žydų tautą į dvi dalis. Be Rusijos, pagrindiniai Prancūzijos, Anglijos, Italijos, Šiaurės Amerikos žydų veikėjai iš karto pritarė ir prisijungė prie šių valstybių antivokiškų vyriausybių, ir iš tiesų tai buvo turtingiausi ir įtakingiausi pasaulio žydai, palyginti su kuriais Berlyno žydų pasaulinės valstybės kolonija negalėjo atlikti lemiamo vaidmens. Tačiau Londonas buvo centras; iš čia driekėsi pasaulinių žydų federacijų veikla, čia buvo akcentuojamas žydų klausimas. Sakoma, kad žydija sudaro valstybę valstybėje. Bet tai tik pusiau tiesa; daug svarbiau pabrėžti, kad ji sudaro valstybę *virš* valstybių. Palyginti su Londono centrine žydų pasaulinės valstybės vyriausybe, Vokietijos filialas buvo nemalonioje padėtyje. Be apakusių, neapykantos kupinų pašaliečių Cohn, Haase, Luxemburg ir t.

t., savaime suprantama, buvo pakankamai šaunių žydų verslininkų, kurie, kadangi iš pat pradžių galėjo pritarti visiškam Vokietijos laimėjimui visų žydų labui, vis dėlto nenorėjo atiduoti savo pavogtų avinėlių. Todėl jie siekė, kad Vokietijos politika būtų lygiosiomis. Tai būtų sustiprinę jų galią, bet kartu galbūt pernelyg supykde galinguosius Londono vyrus. Tai, kas jau prieš karą buvo žydų pinigų vyrų išvalga, visiškai aiškiai paaiškėjo jo metu, būtent tai, kad žydų tarptautiniu mastu nukreipti nacionaliniai tikslai turėjo būti laikomi sutampančiais su Britų imperijos tikslais.

Tai reiškia, kad žydai norėjo kuo labiau koncentruoti savo interesus, leisti, kad jų interesai būtų sutelkti, kad jų nacionalinį saugumą visur garantuotų galinga pasaulinė valstybė ar konsorciumas, kurį jie rėmė. Pamažu vis labiau pripažindami tokios orientacijos naudingumą, vokiečių-žydų žurnalistai taip pat vis labiau stabdė vokiečių vežimą, o anglų-žydų - vis labiau tepė savąjį. Iš žydų vadovaujamų laikraščių skambėjo patys aršiausi įžeidinėjimai Vokietijos atžvilgiu, kuriuos, savaime suprantama, mielai palaikė sąjungininkų valstybės dėl jų aiškiai antivokietiskų nuotaikų. Skaitytojas visur rasdavo tas pačias mintis šimtais pavidalų, o ką tai reiškė dabartiniais laikais, nesunku įsivaizduoti kiekvienam. Čia veikė riteriški žydai, palaikantys draugiškus santykius su Aukštesniaisiais rūmais. Žinia, Anglijoje žydai įgijo didelę įtaką, jie nesivaržydami pirkė baronų ir peerų titulus su visomis teisėmis už dešimt, penkiasdešimt, šimtą tūkstančių svarų sterlingų (karo metais tą patį darė su kariuomenės tiekėjais). Čia išsiskiria du žydai: Abraomas Sasunas, emigravęs iš Vokietijos, seras Ernestas Saselis. Aukštųjų rūmų užkulisiuose veikė tokie veikėjai kaip Montague (Montagas, buvęs laikrodininkas iš Galicijos), Rothschildas, Burnhamas (Lewy Lawsonas), Herschelis (Neftalis), Ludloy (Levis) ir kiti.

Žydų bendruomenės centrą sudarė gerai žinomas *Alliance Israélite Universelle*. Dar ir šiandien esama žydų ir žydų globėjų, kurie stengiasi šią sąjungą vaizduoti kaip filantropinę ir politiškai nekenksmingą draugiją, ir, žinoma, yra dar daugiau žmonių, kurie tiki šiuo grubiu melu. Parama neturtingiems žydams, savaime suprantama, tėra tik pretekstas; jau pats sąjungos įkūrėjas Crémieux nuo pat pradžių turėjo politinę užduotį. "Vietoj imperatorių ir popiežių... turi atsirasti nauja karalystė", - sako jis pirmajame visuotiniame susirinkime ir vėliau praneša: "*Aljansas* tampa tikra galybe". Tai pakankamai nedviprasmiška; o tuometinė *Aljanso* labdara taip pat dešimtmečius reiškėsi skandalingų aferų prieš žydus, "nekaltuosius, persekiojamuosius" ir dar kokių nors panašių dalykų slopinimu. Kaip niekada teisingi žodžiai, kad *Aljansas* "randa priėjimą prie galingiausių sostų ir kad jam nusilenkia visos politinės ir civilinės valdžios institucijos". Šiai, galima sakyti, visagalei, slaptai organizacijai, be išvardytų Anglijos lordų, priklauso šie valstybės veikėjai: Burnay, Herbertas Samuelis (buvęs Londono lordas meras), Readingo grafas (Rufusas Isaacsas, kurį buvo siūloma skirti teisėju Vilhelmui II, apkaltintam "tarptautinės moralės išniekinimu", dabar jau miręs), George'as Ernestas (Seligsohnas), B. Putmanas (Simonsohn); visi Anglijoje; Rotšildai ir Lavino Prancūzijoje; didysis matas Lemmi, iždininkas Luidžis Luzati (Luigi Luzzati); užsienio reikalų ministras Sonnino (Sonnino), karo ministras Ottolenghi (Ottolenghi), Barzilai (Bürzel), visi Italijoje; Natanas Štrausas (Nathan Strauss), Bernhardas Baruchas (Bernhardas Baruchas (Bernhard Baruch) (visų ginkluotės pramonės šakų direktorius Jungtinėse Valstijose ir 26 sąjungininkų valstybių atstovas sandoriuose visuose pasaulio kraštuose); visi Amerikoje; Fonseka, Kastro (Castro), Pereira Portugalijoje ir Brazilijoje ir t. t.

Šie vardai, net ir neįvardijant milijardinių įmonių, taip pat kalba garsia kalba, ir kiekvienas, kuris vis dar yra bent kiek nešališkas, turi pasakyti, kad jie iliustruoja tvirtą bendradarbiavimą. Kad ir kokie verslo ginčai kildavo, dėl vieno dalyko jie visada sutarė: sunaikinti Vokietiją.

Žydai ir masonerija

Žydų pasaulio spekuliantai yra glaudžiai susiję su sąjungininkų valstybių likimų vadovais dar vienu būdu - per masoneriją.

Nenoriu išsamiai kalbėti nei apie daugybę "paslapčių", nei apie tariamas masonerijos paslaptis, o tik nušviesti politinį ordino veikimą ir jo tikslus.

Šalis, iš kurios kilo tikroji masonerija, yra Anglija. Iš Anglijos ^{xviii} a. pradžioje ložės buvo įkurtos Prancūzijoje ir Vokietijoje: 1721 m. Diunkerke ir Monse, 1725 m. Paryžiuje, 1733 m. Valansjene ir kt. Nors karalius grasino slaptosioms draugijoms viskuo, jos įgijo tokį populiarumą, kad net Bastilijos perspektyva nebuvo pakankamai baisi. 1756 m. kelios draugijos susivienijo į "Didžiąją Prancūzijos ložę". Nepriklausomai nuo jos 1772 m. Paryžiuje susikūrė "Didysis Prancūzijos Orientas", kurio didžiuoju magistru tapo Šartro kunigaikštis, vėliau Filipas Egalitas. 1778 m. Paryžiuje veikė 129 ložės, provincijose - 247! Panašiai slaptosios draugijos kūrėsi ir kituose kraštuose. Nors tarp jų būta daug nesutarimų, dėl vieno dalyko jos sutarė: dėl kovos prieš monarchiją ir bažnyčią.

Trumpai apibendrinant: masonų ordinas buvo ir yra tarptautinė slapta draugija, kurios tikslas - sukurti antireliginę pasaulinę respubliką. Šis tikslas visada kabo prieš ją, net jei ji dažnai naudojosi monarchija ir ją rėmė, atitinkamai jos galiai ir nuo jos nepriklausomoms aplinkybėms.

Pamokslas, kad reikia tarnauti žmonijai, o ne atskiroms tautoms, joje rado veiksmingiausią organą; joje buvo sistemingai mokoma apie visa apimančią "žmogiškumą", visų žmonių "laisvę, lygybę ir brolybę", kad galiausiai pradėtų savo žygį kaip Evangelija, vis iš naujo skelbiama visame pasaulyje.

"Ištrinti iš visų žmonių bet kokius skirtumus, - sako Grantas Rytų pareigūnas Klavelis, - štai koks yra didysis masonerijos darbas".

"Jei panaikinsime visus rangų, tikėjimo, pažiūrų, tėvynės skirtumus... visą žmoniją paversime viena šeima", - teigiama kitoje vietoje.

Šių liudijimų galima nesuskaičiuoti. Šūniai, kurie vėl sukrėtė pasaulį, buvo pasaulinės tvarkos monetos. Pirmą kartą jie garsiai nuskambėjo 1789-aisiais nelaimės metais. Antimonarchinę tendenciją masonai dėl tikslingumo dažnai slopino, tačiau ji niekada nebuvo prarasta ir šiandien triumfuoja labiau nei bet kada anksčiau.

"Bet koku atveju monarchistinėse valstybėse masonai per nacionalinius pietus gerdavo už karaliaus sveikatą. Bet koku atveju buvo pabrėžiamas paklusnumas įstatymui. Tik tokių saugumo priemonių, kurias įsakmiai reikalavo asociacijos "gudrumas", kurį stebėjo tiek daug nepasitikinčių vyriausybių, nepakako, kad būtų sunaikinta revoliucinė įtaka, kurią masonai iš prigimties turėjo daryti.

"Reikia, kad ji pasiektų aukščiausią politinę galią, kad sėdėtų visuose sostuose, tiksliau, kad valdytų visus sostus per savo didžiuosius vyrus ir per savo brolių susivienijimus." Nebūtina pateikti daugiau citatų apie masonų pastangas; jose visose sakoma tas pats, o kalbant apie darbus, revoliucijos nuo 1789 m. iki šių dienų daugiausia yra masonų darbo vaisiai. Tačiau prieš pereidamas prie šių faktų, turiu pabrėžti labai svarbų postūmį - žydų priėmimą į slaptąsias draugijas.

Visą savo prigimtį atitinkanti žydų tauta, išsibarsčiusi po visas valstybes ir vis dėlto glaudžiai susijusi, yra gimusi sąmokslininkų tauta. Tarptautiniai masonų principai teoriškai žydams nieko netrukdo. Jau 1722 m. Anglijoje buvo pareikšta: "Masonerija yra žmonijos federacija tolerantiškiems ir humaniškiems principams skleisti, kurios ordino siekiuose žydas ir turkas gali dalyvauti lygiai taip pat, kaip ir krikščionis". Vis dėlto panieka žydai buvo nelengvai įveikiama, ir tik gudriais šachmatų ėjimais jam pavyko prasiskverbti ir, įvaldžius intrigas, valdyti. 1754 m. Portugalijos žydas Martinezas Paschalis Paryžiuje įkūrė kabalistų sektą, į kurią gausiai plūstelėjo žydai. Po jo mirties šventasis Martynas perėmė vadovavimą draugijai, Ji išsišakojo į visus kraštus ir net į Rusiją (martinistai). Anglijoje Tolandas pasisakė už Anglijos žydų natūralizaciją ir tuo tikslu parašė du rankraščius (1715 ir 18=1718 m.); Vokietijoje žydų salonai buvo tapę politinės įtakos centrais; Mendelssonui pavyko žydų tikslams laimėti ir įpainioti Lessingą, jo prašymu Dohmas (1718 m.) parašė jau minėtą tekstą apie žydų politikos reformą, kurio rekomendacija, kaip matėme, pasitarnavo Mirabeau kaip žydų interesų propagavimo pagrindas.

Taigi žydų ložių nuotaikos ir galia buvo pakankamai stiprios, kad jos būtų oficialiai priimtos į bendrą federaciją. Tai įvyko 1781 m. Vilhelmsbade vykusiame įsimintiname suvažiavime. Vokietijos iliuminatų ordino įkūrėjas Veišauptas (Weishaupt) ten sušaukė visų slaptųjų draugijų suvažiavimą. Jame dalyvavo delegatai iš visų Europos kraštų, Amerikos, taip, net iš Azijos. Visi sąmokslai čia buvo suvienyti pagal Veišaupto formuluotę: Prancūzijos martinistų atstovas atsakė į užklausą apie kongreso rezultatus: "Suvienyti aukštesniais interesais ir patvariais ryšiais visų kraštų, klasių ir religijų mokytus žmones..." Ir Prancūzijos martinistų atstovas atsakė į užklausą apie kongreso rezultatus: "Nepasakosiu jums paslapčių, kurias atnešiau, bet tai, ką manau galįs jums pasakyti, yra tai, kad buvo sumanytas sąmokslas ir kad religijai bei vyriausybėms bus sunku nesugriūti."

Šie žodžiai buvo ištarti likus aštuoneriems metams iki jų išsipildymo. Tada laikas iki tol praėjo energingai dirbant požeminį darbą. Apie tai praneša Louisas Blancas:

"Susiformavo keista asociacija. Jos nariai gyveno pačiose įvairiausiose šalyse, priklausė visoms religijoms (taip pat ir žydams) ir visiems rangams. Prancūzijos revoliucijos išvakarėse ji jau buvo įgijusi didžiulę reikšmę. Ji išplito po visą Europą ir visur pasirodė kaip draugija, kurios principai prieštaravo buržuazinės visuomenės principams..." Dar vienas didelis pasitarimas įvyko 1787 m. Paryžiuje, kuriame, be kitų, neišvengiamą vaidmenį suvaidino Kaljostro (žydas Juozapas Balsamas, "Egipto sistemos" kūrėjas). Čia buvo galutinai nuspręsta dėl Prancūzijos revoliucijos. 1787 m. Kaljostro turėjo įžūlumo nukreipti manifestą į prancūzų liaudį ir numatyti jai visus vėliau nutikusius įvykius: Bastilijos sugriovimą, monarchijos nuvertimą, proto kulto įvedimą.

Buvo karštingai stumiamą reklaminę veiklą, skleidžiami žinomi šūkiai, valstiečiai, darbininkai tampa kareiviais, sukilimo diena pasirinkta 1789 m. liepos ^{14-oji}. Tada ložės užsidarė, o broliai išsiruošė į rotušes ir revoliucinius komitetus. Kai pagaliau 1789 m. susijaudinusi liaudis išsiveržė į lauką, sąmokslininkai sėdėjo su nebyliu karaliumi, prisiekinėjo jam ištikimybę, piešė jam melagingus paveikslus apie baisią pasipiktinusios liaudies jėgą, patarė išsaugoti pilietinę taiką, atsisakyti monarchistinių teisių ir pan. O kai galutinai jį susilpnino, užgrobė valdžią, įkišo jį į šventyklą.

Labai įdomų dokumentą apie to meto valdžią mums pateikia buvęs Prūsijos užsienio reikalų ministras grafas Haugwitzas 1822 m. memorandumė, kurį jis parašė pasitraukęs iš politinio gyvenimo. Iš jo ištrauka yra tokia:

"Polinkiai ir išsilavinimas sužadino manyje žinių alkį, kurio įprastos žinios nepatenkino. - Per grafą Štolbergą ir daktarą Mumserį, savo draugus, pats buvau paimtas į kapitulą... Buvau pakviestas perimti dalies Prūsijos, Lenkijos ir Rusijos ordino susirinkimų aukštesniąją vadovavimą. Masonerija buvo susiskaldžiusi į dvi partijas. Viena ieškojo išminčių akmens, rūpinosi alchemija... Kitaip buvo su antrąja partija, kurios išorinis vadovas buvo kunigaikštis Frydrichas fon Braunšvigas. Atvirai tarpusavyje besivaržydami, jie susivienijo dėl vieno dalyko: sostas jų žinioje ir monarchų patarimai - toks buvo jų tikslas. Tada man neliko nieko kito, kaip tik triukšmingai pasitraukti arba eiti savo keliu. - Visada buvau įgijęs tvirtą įsitikinimą, kad tai, kas prasidėjo 1789 m., Prancūzijos revoliucija, karaliaus nužudymas, per ryšius buvo pradėta dar gerokai anksčiau. - Pirmasis mano noras buvo pranešti Frydrichui Vilhelmui apie savo atradimus. Kunigaikščiui atrodė patartina ne visiškai griežtai bendrauti su masonerija, nes teisingų vyrų ložėse jis įžvelgė priemonę apeiti išdavystės įtaką. - Slaptasis tinklas egzistuoja šimtmečius ir kelia žmonijai grėsmę kaip niekada anksčiau..."

1790 m. gegužės 21 d. vykusiame revoliucijos propagandos komiteto posėdyje vienas pagrindinių sąmokslininkų (Duportas) pasakė:

"Dėl mūsų pavyzdžio sosto nuvertimas neišvengiamas, o Prancūzijos revoliucija numes karalių skeptrus prieš liaudį. Bet mes neturime likti gynyboje, jei nenorime perkelti revoliucijos į kitas karalystes, tada ji pralaimėta... Kiekviena valdžia turi ieškoti revoliucijos galimybių ir jomis operuoti... Tuštynė buržuaziją išpuošia, neatidėliotinas poreikis liaudį sugadina. Vienam reikia aukso, kad galėtų lošti, kitam užtenka susikurti vilčių..." Prancūzijos Didysis Orientas išleido manifestą, kuriame rašoma: Jame rašoma: "Visos ložės susivienijo tam, kad susivienytų,

suvienytų savo jėgas revoliucijai paremti, kad visur jai užverbuotų draugų ir gynėjų, kad pamaitintų liepsną, uždegtų ją dvasią, kad sužadintų uolumą visuose kraštuose ir visomis nuo jų priklausančiomis priemonėmis..." Po viso to nenuostabu, kad tarp 1789 m. vadovaujančių vyrų buvo apie 250 masonų. Tai, kad daugelis jų galiausiai numetė vadžias ir buvo brolių atiduoti giljotinai, nieko nekeičia minėtuose faktuose. Velnias tiesiog galiausiai kaip taisyklė yra kvailas.

Prancūzų kariuomenė žygiavo per žemes triumfuodama, o šlovingoji Prūsijos kariuomenė krito vienu smūgiu. Kodėl? Ir čia, be pedantiškumo, veikė slaptoji galia.

Saksonijos Tešeno kunigaikštis, masonas, kaip Austrijos kariuomenės vadas, ir vyriausiasis vadas Braunšveigo kunigaikštis iliuminatas susidūrė su masonu Dumouriez. Jis net skelbdamas grasinančius rankraščius reikalavo Prancūzijos karaliaus saugumo, tačiau jo poelgiai vis tiek visiškai tam prieštaravo. Nedisciplinuoti Dumouriezo būriai iš pradžių išsisklaidė, tvirtovės atvėrė vartus po pirmojo patrankos šūvio, tačiau pirmasis parodžiusį pasipriešinimą miestas Thionville'is jau atrodė nenugalimas. Paryžiuje jau atidavė viską kaip pralaimėtą, bet pasirodė kitaip. Mat nepaisant akivaizdžios vokiečių kariuomenės persvaros prie Valmi, Braunšveigo hercogas nepakluso Prūsijos karaliaus įsakymui, kuris būtų atnešęs revoliucinei armijai lemiamą pralaimėjimą, ir, prancūzams atsisakius, liepė Prūsijos kariuomenei žygiuoti. Kad čia buvo masonų išdavystė, Napoleonas vėliau Šventosios Elenos saloje aiškiai atskleidė kaip savo nuomonę. Ir net jei nenorime pripažinti išdavystės, tai vis dėlto *vidinis* nesugebėjimas kovoti prieš kariuomenę, kuri atrodė idėjų, kurias puoselėjo didelė dalis Prūsijos karininkų korpuso, nešėja. Pergalingi prancūzai sekė paskui besitraukiančias vokiečių kariuomenes, vokiečių tvirtovės pasidavė, didžiąja dalimi ginamos masonų karininkų, be pasipriešinimo. Mainco šviesuolis Böhmeris paprašė prancūzų generolo Custine'o apgulties, nors jam trūko beveik visko. Praėjus trims dienoms po jo prašymo atiduoti tvirtovę, prancūzai įžengė į Maincą. Lygiai taip pat į Kustino rankas pateko Frankfurtas, Špejeris ir Vormsas, taip pat Brabantas ir Flandrija buvo atiduoti Dumouriezui. Tačiau būtent taip Pichegru "užkariavo" Olandiją, kur dėl daugelio verslo magnatų, kurių viršūnėje stovėjo už revoliuciją "siautėjantis" žydas Sportas, šamokslų daugelis svarbių taškų turėjo būti suvaidinti jo rankose. Vienas iš tiesų atskleidė šamokslą, bet buvo per vėlu, išdavikai nė kiek nenukentėjo; netrukus krito Amsterdamas, Nijmwegenas, Utrechtas.

Slaptosios draugijos taip pat galingai veikė ir vėliau, Napoleonas iš pradžių buvo remiamas visuose kraštuose. Tačiau kai jis nepakluso tvarkai, o norėjo ją panaudoti savo tikslams, buvo nušalintas. Taip atsitiko nuo 1809 m. Jei anksčiau jis buvo puikiai informuotas apie viską, kas vyko prieš stovykloje, o vokiečių kariuomenės vadai buvo klaidinami melaginga informacija, tai dabar Napoleonas pamatė, kad yra blogai informuotas. Niekada, sakoma, jis nebuvo didesnis nei per savo pralaimėjimus; tačiau tai jam nė kiek nepadėjo. Ir tarp pirmųjų jo katastrofos priežasčių lemtingai išsiskiria jo nemalonė su masonais, kurie savo politinių žinių nebeskyrė jo paslaugoms, veikiau dabar dirbo jo žlugimui.

Pereikime prie sąlygų Vokietijoje. Čia pirmiausia reikia atkreipti dėmesį į žydų kėsinimąsi. 1807 m. Frankfurte prie Maino buvo įkurta žydų ložė "*l'aurore naissante*", saugoma Prancūzijos. 1814 m. ją iš naujo suorganizavo patriarchas Hiršbergas. Pagal tai 1816 m. pasirodė masonų knyga: "Žydai masonerijoje. Įspėjimas visoms Vokietijos ložėms" taip vaizduojamas jo įkurtas Frankfurto fondas: "Ši naujoji Frankfurto žydų ložių tamplierių riterių sistema pakankamai akivaizdžiai susijusi su Biblijos organuose išdėstytomis pažiūromis. Trijų kryžių riteriai turi atkeršyti Dievui už tikinčiuosius, nes žydai, visi nežydai yra netikintieji, ir atkurti Viešpaties įstatymą; jų darbo kaina yra tokia: kiekvienam riteriui po gabalėlį netikinčiųjų žemės. Čia ir vėl paslėpta žydija, nes tik žydija turi dievą, kurį tikintieji privalo šlovinti, o netikinčiųjų nuosavybė pažadėta žydams kaip teisėtas paveldas."

Po Frankfurto žydų ložių įkūrimo tokios ložės buvo įkurtos Hamburge ir kituose Vokietijos miestuose. Iš šių slaptųjų draugijų sklido nepaliaujamas ardomasis darbas, kuris neleido ramiai tekėti valstybės gyvenimui. 1848 m. Vokietijos gyvenimo paviršiuje pasirodė ir žydai. Heinė ir Börne yra žinomiausios asmenybės: "Žydai aprūpino Europos revoliucijas gabiais autoriais... 1848 m. pasirodė žydų literatūros turtai, apie kuriuos vargu ar kas nors galėjo numanyti, o visi

ministerijų laikraščiai, vadinamoji konstitucinė ir raudonoji spauda beveik iš karto buvo beveik išimtinai redaguojami ir rengiami žydų." O Izraelis, Anglijos žydų kilmės ministras pirmininkas, žmogus, kuris geriau nei bet kuris kitas žinojo padėtį, išdidžiai pareiškė: "Galinga revoliucija, kurią ji pristatė verdanti Vokietijoje, vystosi visiškai globojama žydo, kuriam atiteko beveik visos profesorių tribūnos monopolis." Tada vieningai buvo pradėtas puolimas prieš religiją, buvo mėtomi nesutarimų kaulai tarp katalikų ir protestantų, siekiant įžiebtį neapykantą Vokietijoje. Visa tai, visiškai kaip ir šiandien, prisidengus mažiųjų tolerancijos, minties laisvės ir humanizmo skraiste. Tuo ypač pasižymėjo Hamburgo žydų ložė "prie trijų erškėčių".

P. Blumröderis per ložės paskaitą (Astrāa) sakė: "Jei norima, kad humanizmo statyba progresuotų, senosios formos valstybėje ir bažnyčioje turi žlugti per galingus plaktuko smūgius. Tuomet senieji pagrindai bus sunaikinti jėga, ir jei už šį sunaikinimą bus baudžiama pagal žmogiškuosius įstatymus, tai amžinasis įstatymas, viešpataujantis žmonijos istorijoje, vis dėlto tinkamai pasitarnaus".

Filosofijos daktaras, kylančios aušros ložės brolis, sidabrinio vienaragio ložės garbės narys Gottholdas Salomonas pateikia visuomenei šią mintį, kurios aiškumas vargu ar dar gali būti pranokstamas: "Kodėl visuose masonų ritualuose nėra nė pėdsako bažnytinės krikščionybės? Kodėl masonai nesieja Kristaus gimimo, o ne, kaip žydai, pasaulio sukūrimo? Kodėl masonerijoje nėra jokio krikščioniško simbolio? Kodėl kompasas, T-kvadratas ir svarstyklės? Kodėl ne kryžius ir kiti kankinio įrankiai? Kodėl vietoj išminties, jėgos ir grožio - krikščioniška trijulė: tikėjimas, meilė, viltis?"

Masonas Liudvikas Bechšteinas, slapstasis tarėjas, vyresnysis bibliotekininkas iš Meiningeno, Raudonojo erelio ordino riteris, atskleidžia savo tikslą tokiais naiviais žodžiais: "Mes visi norime būti laimingi; džiaugtis gyvenimu yra kiekvieno žmogaus teisė, tačiau ši teisė labai nukenčia dėl dabarties spaudimo."

Žydų kilmės brolis p. Goldschndit savo "Patarimuose" rašo apie ložės likvidavimą: "Ordino likvidavimas dalyje Amerikos nenusipelnė jokio pritarimo, kad ir kokia būtų valstybinė forma, jis gali likviduotis tik tą dieną, kai yra tik vienas dievas ir viena invokacija."

Kad čia turima omenyje ne krikščių Dievas ir ne Kristaus pasaulėžiūra, pabrėžė antrasis Goldschmidto bendražygis ir rasės brolis Ludwigas Börne (Baruchas). Jis sako: "Gimė meistriškumas, o kartu su juo ir vergovė. Blogis surengė tarybą, kad įtvirtintų savo valdžią, ir sugalvojo krikščionybę, kad įneštų kruviną nesantaiką tarp žmonių. Kiekvieno amžiaus gerieji ir geriausieji matė tai, kaip žmonija trypčioja savo viduriuose, jie matė ir liūdėjo, bet nenusiminė. Juk jų širdyse sudygo išganymo sėkla. Ir paslaptingas ratas nusidriekė aplink teisybės aukurą. Kaip vadinasi sąjunga, jungianti kilniuosius? Masonerija."

Kaip tai atrodė masonerijos vadovų galvose, apie tai turėtų liudyti toliau pateikiami duomenys: Mazzini kaip savo principą skelbia, kad turi būti sudarytos tokios sąlygos, kad revoliucijos būtų įvykdytos pačios valdžios jėga. Toliau jis rašo: "Tegul liaudis niekada neužmiega. Apgaubkite ją neramumais, sujudimu, netikėtumais, melu ir šventėmis. Revoliuciją krašte galima sukelti ne per taiką, moralę ir tiesą. Liaudis pati turi būti nušalyje". Šis žmogus nukreipia į Ameriką kreipimąsi dėl respublikonų visuotinės sąjungos įkūrimo, kuris baigiamas tokiais žodžiais:

"Manau, kad kiekvienos tautos ir kiekvieno žmogaus teisė ir šventa pareiga yra visomis įmanomomis priemonėmis remti kitų tautų ir kitų žmonių pastangas sukurti visuotinę ir respublikonišką sąjungą. Ir aš, kaip šios sąjungos narys, įsipareigoju visomis jėgomis ir visomis priemonėmis padėti mūsų siekiui propagandai ir įgyvendinimui."

Kai 1834 m. Šveicarijoje susirinko sąmokslininkai, Mazzini, išvytas iš Prancūzijos, stojo jiems vadovauti. Apsunkintas trigubos žmogžudystės, kurią nusprendė jo vadovaujamas slaptas tribunolas, jis parodė, kad jam iš tikrųjų tinka visos priemonės. Per jį iškilo "jaunoji Italija". "Tačiau didžiajam meistrai neužteko, - sako D'Arlincourt'as, - revoliucionizuoti vieną tautą, reikėjo sukrėsti visas. Vienas įkūrė jaunąją Vokietiją, jaunąją Lenkiją, jaunąją Šveicariją, jaunąją Europą".

Weishauptas, daug šlovės sulaukęs idealistas, rašo aukšto rango broliui: "Kad išliktume savo diskusijų šeimininkais, turime greitai kalbėti vienaip, greitai kitaip. Jei visada norime sakyti, kad pabaiga parodys, ką reikia laikyti tiesa, reikia greitai kalbėti taip, greitai taip, kad būtume viniojami iš keblumų, kad mūsų tikrosios mintys būtų neperprantamos neįsigilinusiems. Aš noriu paversti adeptus šnipais, dėl jų, dėl kitų, dėl visų".

Vienas aukštas brolis rašė kitam (Nubijui): (Nubijus): "Viskas paklūsta tam lygiui, iki kurio mes norime pažeminti žmoniją. Norime pakirsti, kad galėtume valdyti... Bet bijau, kad nuėjome per toli; stebėdamas mūsų agentų asmenybes, pradedu baimintis, kad nebegalėsiu sutramdyti sukeltos audros... Mes atėmėme iš liaudies religinį, monarchistinį tikėjimą, jos sąžiningumą ir šeimą, ir dabar, kai toli girdime griaustinį, drebame, nes pabaisa gali mus praryti. Mes gabalėlis po gabalėlio iš liaudies atėmėme visus garbingus jausmus, tai bus be gailesčio... Pasaulis nuslydo į demokratijos šlaitą, o kurį laiką demokratija man reiškia demagogiją..."

Tam pačiam asmeniui buvo skirtas ir išskirtinis žydo Piccolo-Tigre'o, savo laiku vieno pagrindinių agentų visuose Europos kraštuose, laiškas. Po išreikšto pasitenkinimo agitacine kelione jame rašoma: "Nuo šiol mums nebelieka nieko kito, kaip tik iš rankų į rankas išeiti tom darban, kad prieitume prie komedijos sprendimo... Dirva, kurią suariau, buvo perpildyta, ir, jei galiu pasitikėti pranešimais, matome, kad seniai trokštama epocha nebėra tolima. Sosto nuvertimas man nekelia abejonių, man, kuris studijavau mūsų draugijų darbus Prancūzijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje... Kalbama ne apie revoliuciją viename ar kitame krašte, tai visada galima pasiekti esant gerai valiai. Kad tikrai sunaikintume senąjį pasaulį, manome, jog būtina uždusinti katalikybės ir krikščionybės sėklą... Deja, mums trūksta tik galvos, kuri galėtų įsakyti. Gerasis Mancini vis dar turi galvoje ir ant lūpų savo svajonę apie humaniškumą. Atmetus pasikėsinimų į jį nužudyti pobūdį, jame yra kažkas gero. Savo paslaptį jis žadina dėmesį masių, kurios nieko nesupranta apie apsišvietusio kosmopolito kalbas. Mūsų spaustuvė Šveicarijoje dirba gerai ir leidžia tokias knygas, kokių norime... Netrukus turiu vykti į Boloniją, kur reikės mano auksinio buvimo..."

To paties "mažojo tigre" instrukcijoje, skirtoje aukščiausiems Piemonto ložių atstovams, rašoma: "Jei jie kai kurioms sieloms pašnibždėjo blogą nusistatymą prieš šeimą ir religiją, tada tegul paleidžia keletą žodžių, sužadinančių norą įstoti į ložes. Buržua tuštybė tapatinis su masonerija turi kažką tokio banalaus ir universalaus, kad mane visada apima susižavėjimas žmogaus kvailumu. Stebiuosi, kad visas pasaulis nesibeldžia į visų aukštesniųjų duris ir neprašo leisti jam taip pat būti Saliamono šventyklos atstatymo darbininku".

Labai įdomus dokumentas, kurį aukštas italų kariškis Simonini įteikė jakobinų istorijos autoriui A. Barrueliui (1806 m.), ypač gerai įveda mus į žydų, masonų sąmokslų dirbtuves. Po to, kai Simonini padėkojo Barrueliui už revoliucijos istorijos nušvietimą, jis tęsia: "Valdžia, kuria jie naudojasi visuose teismuose dėl savo didelių turtų ir savo apsaugos, kuri yra priešas ne tik krikščionių religijai, veikiau kiekvienai visuomenei, kiekvienai santvarkai, yra žydų sekta. Atrodo, kad ji yra visų priešas ir nuo visų atskirta, tačiau taip nėra. Juk tereikia, kad kas nors pasirodytų esąs antikrikščioniškas, ir jis tuoj pat bus jos globojamas ir skatinamas. Ir argi nematėme, kad ji dosniai dalijo savo auksą šiuolaikiniams sofistams, masonams, jakobinams ir apšvietėjams. Žydai sudaro vieną sektą, kad, jei įmanoma, visiškai išvalytų Kristaus vardą. Nesakau nieko, ko pats nebūčiau girdėjęs iš žydų. Kai mano gimtasis miestas Pjemontas stovėjo revoliucijos įkarštyje, man teko dažnai bendrauti su žydais. Tuomet be ypatingų skrupulų priverčiau juos patikėti, kad siekiu jų draugystės, ir, prašydamas griežčiausio slaptumo, pasakiau jiems, kad aš, gimęs Livorne, esu kilęs iš žydų šeimos; kad tik išoriškai gyvenau kaip katalikas, bet viduje jaučiausi esąs žydas ir visada išlaikiau švelnią meilę savo tautai. Jie visiškai pasitikėjo manimi. Jie pažadėjo padaryti mane masonų generolu, parodė man auksą ir sidabrą, kurį naudojo savo tautai, norėjo padovanoti man papuoštus ginklus, masonerijos simbolius, kuriuos, kad jų neišgąsdinčiau, taip pat priėmiau. Įtakingiausi ir turtingiausi žydai man įvairiai patikėjo: kad masoneriją ir iluminatus įkūrė du žydai (deja, pamiršau, kaip jie mane pavadino); kad visos antikrikščioniškos sektos kyla iš jų ir kad jų visuose kraštuose yra milijonai; kad vien Italijoje

tarp jų pasekėjų yra 800 katalikų kunigų, profesorių, vyskupų ir kardinolų; kad, norėdami geriau apgauti krikščionis, jie apsimeta krikščionimis ir keliauja po visus kraštus su suklustotais krikšto liudijimais; kad pinigų pagalba jie greitai pasieks lygias teises visose valstybėse; kad tada, užvaldę namus ir dvarus, jie, naudodamiesi lupikavimu, greitai apiplėš krikščionių turtą ir kad galiausiai, nepraėjus nė šimtmečiui, jie taps žodžio šeiminkais, sunaikins visas kitas sekas, kad galėtų viešpatauti."

Barruelis prie šių prisipažinimų pastebėjo, kad vienas masonas jam taip pat buvo pranešęs, jog, ypač aukščiausiuose sluoksniuose, yra daug žydų. Tai įrodė visas 19^(asis) amžius, o ypač mūsų dabartis. Žydų jausmų ir minčių slaptumas po krikščionišku apsiaustu taip pat yra faktas, kurio negalima praleisti pro akis darbotvarkėje. Žydas Davidas Macotta pasakoja, kad Ispanijoje gyvena ištisos kartos slaptų žydų, ypač bažnyčioje. Žydų istorikas Kayserlingas praneša, kad 1895 m. vienas Ispanijos didikų jam pranešė esąs žydų kilmės ir kad jo gimtojoje Maljorkos saloje gyvena tūkstantis šeimų, kurios, visos žydų kilmės, tuokėsi tik tarpusavyje.

Praėjusio amžiaus viduryje iš masonerijos glėbio kaip jos vaikas atsirado Internacionalas, abu siekė dominuoti kovoje prieš bet kokią religiją, abu buvo paskelbti bet kokios monarchijos priešais, abu kovojo prieš nuosavybę ir šeimą. Tai ne pirmas kartas masonerijos istorijoje, kai jos veikloje pasiskelbė dvi tendencijos. Taip galėjo atsitikti, kad visa masonerija iš tiesų pasiuntė Prancūzijos karalių ant ešafoto, bet tik dalis atsisakė paklusti revoliucijos iniciatoriams ir taip pat pakišo juos po giljotiną.

Tai pasikartojė ir mūsų laikais, kai "demokratų" prie sienos priremia "proletarai". Ar laikinai, ar visam laikui, tiesiog negalima tvirtai pasakyti. Tačiau bet kuriuo atveju proletarai buvo pasirinkti kaip taranai tam, kad revoliucijomis nuverstų tas kliūtis, kurių nebuvo galima pašalinti kitaip nei smurtu. Neatsitiktinai būtent žydai vadovauja anarchijos miniai tiek Rusijoje, tiek Vengrijoje ir Vokietijoje. Jie yra geriausi žydiškojo Freemasorny, susivienijusio su *Alliance Israélite Universelle*, pasaulinio valdymo pranašai.

Kažkas panašaus, nors ir mažesnio masto, jau įvyko: 1871. Ložėse buvo žavimasi Paryžiaus komuna, net jei ją teko sušaudyti. Brolis Thirisoque'as ją vadina didžiausia revoliucija, kokia tik buvo įmanoma pasaulyje žavėtis; masonerijos pareiga buvo ją palaikyti. Daugelis taip manė, tačiau netrukus viskas susiklostė pernelyg spalvingai ir buvo įsikišta. Mauras atliko savo pareigą. Netrukus prasidėjo žydo ir brolio Gambetos diktatūra; visa vyriausybė, senatas, spaudos viršininkas ir t. t. beveik be išimties buvo ložės broliai; tarp 1879 m. valdančiųjų buvo 225 vyrai, tarp jų ir Crémieux, *Alliance Israélite Universelle* įkūrėjas. Nuo to laiko taip pat datuojama pasaulį apėmusi antivokietiška propaganda. Masonų delegatai dirbo nenuilstamai, patys žydai Vokietijoje uoliai padėjo, vokiečių masonai visai nesipriešino visai šiai veiklai (jie ieškojo išminčių akmenų), veikiau flirtavo su vakarietišku "broliu". Šiandien sąmokslininkai jau gana smarkiai priartėjo prie savo tikslo: "Per revoliuciją į pasaulinę respubliką".

Tai, kad ne vieno karštakošio perdėtą entuziazmą dažnai tekdavo tramdyti, yra savaime suprantama, tačiau blogi žodžiai, kuriais "kapitalistai" ir "proletarai" vieni kitus vadina, skirti tik kvailiems žmonėms.

"Kad ir koks didelis būtų abiejų kariuomenių karių priešiškas, vadai jam nepritaria. Anksčiau Internacionalas yra rankose žmonių, kurie daugiau ar mažiau stovi slaptųjų sektų įtakoje", - teisingai teigia C. Janet įvade į pavadintą Deschampso veikalą. Mat Vandervelde ir bendražygiai, kurie pradeda entuziastingas proletarines kalbas, tuo pat metu yra ištikimi masonerijos tarnai, tai reiškia, kad tuo pat metu ir žydijos, atsidūrė tos pačios dvasios. Žinios, kad Leninas ir Trockis buvo Paryžiaus ložės nariai, yra visiškai neįtikėtinos, nors iki šiol, kiek man žinoma, jokių galutinių to įrodymų nepateikta.

Gryniausias sąmokslininko tipas buvo Simonas Deutschas, masonų brolis ir kartu, greta Karlo Marxo, vienas iš Raudonojo internacionalo vadovų. Apie šią asmenybę Arnimas (1872) Bismarkui praneša, kad jis yra viena svarbiausių Vokietijos ir Prancūzijos demokratinės spaudos jungčių ir pavojingas politinis tarpininkas. Vokietijos ir Prancūzijos karo metais Deutschas gyveno Vienoje ir ten uoliai užsiėmė propaganda, žinoma, prancūzų naudai. Tačiau 1871 m. jis

vėl pasirodė Paryžiuje, šį kartą kaip vienas aktyviausių komunos narių ir vienas svarbiausių pinigų davėjų. Jai žlugus, jis pateko į kalėjimą, bet neilgam: Austrijos konsulo paragintas jis vėl buvo paleistas į laisvę. Sekanti deportacija iš Prancūzijos taip pat truko neilgai: žydo draugas Gambatta gaiendavo jam leidimą pasilikti Paryžiuje. Čia Deutschas finansavo "*Republique française*" ir iš čia vadovavo Vienos "Neue Freie Presse". Tačiau Saulės karaliaus mieste avantiūristas ilgai neužsibuvo; pajutęs žiurkių kvapą, jis išvyko į Europos galą, kad padėtų ten sukelti gaisrą. Jis nukeliavo prie Bosforo, masonų buvo pasiūstas į Jaunųjų turkų direktoriją, padėjo ten parengti Abd-Ul'Azio nuvertimą ir padarė viską, kad jis išjudintų Turkijos karą su Rusija. 1877 m. atsidavę laikraščiai jį pasiūlė Bosnijos gubernatoriumi; netrukus po to jis mirė. Matyti, kad šio garbingo piligrimo gyvenimo įvairiapusiškumas nepalieka nieko nuostabaus. Būtų įdomu sužinoti, ar ir kokiais giminystės ryšiais su juo susijęs buvęs Austrijos žydų ministras Deutschas.

Judėjas Karlas Marksas net ir šiandien kelia didelį pasipiktinimą, nors ir jame reikia išžvelgti intrigantą, nors ir labai disciplinuotą. Įvairių atspalvių socialistai juo remiasi norėdami pateisinti savo poelgius. Man atrodo, kad didžiausią teisę į tai turi bolševikai. Karlas Marksas šiandien, kai visos kliūtys būtų kritusios, būtų išskleidęs pilietinio karo vėliavą petys į petį su Karlu Liebknechtu ir Leonu Trockiu; juk jis iš Londono plojo Paryžiaus Komunijai.

Mažiau žinomas epizodas atskleidžia tikruosius jo motyvus.

Kai dar jaunas Internacionalas sušaukė kongresą Ženevoje, iškilo trys klausimai, kurie, jei būtų buvę sprendžiami kitaip, būtų galėję iš jo padaryti tikrą darbininkų partiją, o ne ambicingų sąmokslininkų žaidimų aikštelę. Būtent prancūzų delegatai pateikė motyvą priimti į Internacionalą, kuris turėjo būti darbininkų klasės atstovybė, tik darbininkus, fizinius darbininkus siaurąja prasme. Būtų buvę galima atitinkamai siekti savo ekonominių interesų, o ne daug kalbėti ir rengti sąmokslus. Marksas, ypač remiamas savo svainio Lafargue'o, pasitelkė visą savo autoritetą ir iškaltą prieš šį pasiūlymą ir galiausiai pasiekė, kad visos durys liktų atviros "intelektualams". Šio įvykio pasekmių negalima pernelyg pervertinti. Jei būtų buvusi priimta ankstesnė rezoliucija, ekonominė programa būtų buvusi aiški; išimties ne darbininkų interesams nusipelnusiems darbininkams nebūtų pakeitusios pagrindo. Tačiau taip darbininkų judėjime netrukus įsikūrė visokio plauko sąmokslininkai, kurie, pasitelkę puikią demagogiją, sugebėjo darbininkų mases panaudoti kaip trampliną asmeniniams ambicingiems planams įgyvendinti. Kad žydai čia stovėjo ir stovi priešakyje, turbūt vargu ar dar reikia pabrėžti, nes dar niekada su darbininku nebuvo elgiamasi taip atvirai bjauriai kaip žydų intelektualų, tokių kaip Trockis, Bela Kuhnas, Levinas ir nesuskaičiuojama daugybė jų rasės bendražygių. Darbininkai gali dėkoti savo žydų gelbėtojų Karlui Marksui, jis sugadino jų sriubą, ar tyčia, ar iš instinkto, turi likti nenusipręsta, tai jie turi ištaisyti šiandien ir rytoj.

Be šių pavienių asmenybių, kurių čia būtų galima išvardyti daugybę (paminėsiu tik ložės meistrus P. Herzą, M. Löwenhaarą, W. Lewiną, C. Cohną, M. Oppenheimerį, B. Seligmanną, M. Wertheimerį ir kt. Vokietijoje; Crémieux, Moriną Prancūzijoje; M. Montefiore, E. Nathaną ir kt. Italijoje), ypač pasižymėjo visa šeima - *Rotšildai*. Nuo Amšelio Rotšildo, kuris sugebėjo taip siaubingai praktikuoti lupikavimą su Heseno kunigaikščio milijonais, nuo Natano Rotšildo, tikrojo Vaterlo mūšio nugalėtojo, nuo Vienos kongreso, nuo 1871 m. taikos ir labiau nei bet kada mūsų laikais Rotšildai audžia savo aukso tinklą virš žemių. Jie ir šiandien tebėra turtingiausi planetos namai, jie užima aukščiausius postus visose valstybėse, kuriose drįsta gyventi, ir nuo 1809 m. priklauso masonerijai. Tai reiškia, kad jie yra nepajudinami, kad visos pinigų ir diplomatijos priemonės yra po jų ranka, kad užgniaužtų viską, kas jiems prieštarauja. Todėl neturime stebėtis, kad socialdemokratijos lyderiai, žydai arba žydų globėjai, iš tiesų galėjo keikti karališkąją tironiją, Kruppą, Stinnesą, bet nesiėmė nė žodžio pasakyti apie geruosius ponus Rotšildus. Todėl per Komuną iš tiesų buvo apiplėšta daug namų, tik Rotšildų rūmai (15) liko nepalieti. Kad ši šeima, nepaisant jos narystės masonerijoje, mąsto griežtai nacionaliai, yra beveik savaime suprantama. Jos dukterys ištekėjo už grafų ir baronų, tačiau nė viena vyriškos lyties atžala ne žydė. Tačiau tai, kad baronas Karlas fon Rotšildas (Karl von Rothschild) buvo

pakeltas Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo ordino komtūru, neturėtų mūsų stebinti, kokia beždžionių komedija buvo suvaidinta pasaulio akivaizdoje. Viena priemonė tokia pat gera kaip ir kita.

Grynai žydų ložės veikia dar diskretiškiau nei tikroji masonerija. *Bne-Brith* ordinas, kuris dabar jau tapo toks liūdnei pagarsėjęs, buvo įkurtas Niujorke (1843 m.). Prieš kelis dešimtmečius vienoje buvo 206 ložės! Kiek jų gali būti šiandien? *Kesher Shel Barzel* žodžiai nuošalyje; 1874 m. jis turėjo apie 5500 organizuotų narių...

Žinoma, *Bne-Brith* tvarkos tikslas yra išimtinai žydiškas; ne tik nuo šiandien ji siekia Europos žmonių pražūtis. Apie tai rašoma brolio Peixolto pranešime (1866 m.): "Didysis magistras kuo dažniau lanko išlyginamąsias ložes. Šiais metais jis aplankė esančias vienuolikoje miestų. Jis surengė daug konferencijų, kad informuotų juos apie jų pareigas, kad sustiprintų ordino pastangas, pasiektų moralinį ir intelektualinį pakilimą bei visišką izraelitų šeimos vienybę."

Jei geras žmogus mano, kad ortodoksai žydai su siaubu nusigręžia nuo masonerijos pastangų be religijos, jis labai klysta: Žydų ortodoksija apskritai nėra religija, o veikiau "kovinė organizacija žydų tautai išsaugoti". Tik iš šios perspektyvos reikia vertinti jos veiksmus, visa kita tėra šūkliai nieko neįtariančiai miniai. Žydai iš tiesų atkakliai išsaugojo save kaip niekada atkakliai išsaugojo liaudį, tačiau laikas vis dėlto šen bei ten nulaužė akmenį nuo Talmudo pastato. Dabar šios atskiros šakos įkūrė kitas kovines organizacijas, atitinkamai tam tikslui pasitelkė kitas asociacijas: *Alliance Israélite*, masoneriją, Internacionalą, *Anglo žydų asociaciją* ir dar daugiau. Šie įvairūs šturmo būriai dažnai kovoja tarpusavyje tuo, kad vieni giriasi savo patikrinta senąja organizacija, kiti nebemano, kad kostiumas praktiškas, ir nori vietoj kaftano apsivilkti smokingą, vietoj Talmudo prieš nosį kelia Komunistų manifestą. Jie žygiuoja susiskaldę, bet vieningai smogia Europos visuomenei. Viską, kas ją griauja, visada skatino visi žydai. Tik taip pirmiausia galima iki galo suprasti itin reikšmingą 1806 m. birželio 29 d. Leipcige įvykusio žydų tarybos nutarimą: "Sinodas pripažįsta, kad modernių principų plėtojimas ir įgyvendinimas yra saugiausios žydų ir jų pasekėjų dabarties ir ateities garantijos." Masonerija ir ortodoksija - jie eina koja kojon, ir mes patiriame keistą reginį, kad konservatyviausia pasaulio istorijoje institucija, sinagoga, pasisako už revoliuciją - kitose institucijose. Ir vyriausiasis Prancūzijos rabinas Izidorius 1868 m. rašė: "Mesijas, žmogus ar idėja, dar neatėjo, bet jo diena artėja! Liaudis jau pradeda, vadovaujama pažangos ir apšvietos atgimimo draugijų (tai reiškia masonus), lenktis Izraeliui. Tegu visa žmonija, pakludama *Alliance Israélite Universelle* filosofijai, seka paskui žydą - tą, kuris dominuoja pažangiausių žmonių intelekto. Žmonija atsigręžia veidu į atsinaujinusio pasaulio sostinę" - tai ne Londonas, ne, ne Paryžius, ne Roma, veikiau tai iš griuvėsių iškilusi Jeruzalė, kuri kartu yra praeities ir ateities miestas."

Masonų ir žydų valdymo faktą, kaip matyti iš ankstesnių svarstymų, pripažino ir tyrinėjo daugelis žmonių, net ankstesnių laikų laikraščiai kartkartėmis išdrįsdavo apie tai prabilti. Taip, pavyzdžiui, 1862 m. "Münchener Historische Blätter": "Valdžia, kurią žydams pavyko įgyti sau padedant masonerijai, pasiekė zenitą. Egzistuoja slapta masoniškų formų visuomenė, kuri yra pavaldi nežinomiems vadams. Šios draugijos galūnės daugiausia yra žydai".

Tačiau šie ir panašūs bandymai sukilti visiškai nepadėjo. Mat masonų-žydų spauda turėjo monopolį ir galėjo sau leisti paprasčiausiai nutylėti visus bandymus šviesti. Taip atsitiko, kad daugelis žmonių iki pat šių dienų liko visiškoje nežinios apie aukščiausiųjų generolų veiklą tamsoje. Tai tie, kurie ieško "išminčių akmenų".

Juk galima suprasti, kad ieškantis masonas gali pasipiktinti išpuoliais prieš jo ordiną, kaip, pavyzdžiui, Findelis savo gerai žinomoje "Masonerijos istorijoje": Eckerto, Barruelio ir kitų autorių darbuose jis įžvelgia piktą priešiškumą ir kaltinimus, tačiau į priekaištus atidžiau neįsigilina. Visai nebūtina visur pritarti visoms išvardytų tyrinėtojų pažiūroms, bet reikia pripažinti, kad jie teisingai numatė neišvengiamas liūdnas slaptųjų organizacijų pasekmes, nepaisant daugelio geranoriškų pavienių asmenų pastangų. Findelis dar žemai kalba (1861 m.) apie "vadinamąjį" žydų klausimą. Tačiau kaip sąžiningas žmogus jis vėliau, priverstas karčios patirties, garsiai pakėlė balsą prieš žydus. Tuomet jis sakė, kad žydas į visus svetimus žmones

žiūri tiesiog kaip į išnaudojimo objektą", reikalavo pašalinti žydus iš masonerijos, nes suprato, kad jie yra "mūsų engėjai". Šiandien brolis Findelis būtų išvydęs, kaip jis atsikratė visų savo iliuzijų. Kad tarp masonų esama rimtai besistengiančių žmonių, visai nesiekiu paneigti; tik apgailestauju, kad jie leidžiasi vedžiojami už nosies žmonių, kuriuos tenka priskirti prie aukščiausio kalibro nusikaltėlių.

Trumpai susipažinome su keliais žmonėmis, keliomis mūrininkystės srovėmis ir metodais. Jie praktikavo melą, apgaulę, nusikaltimą, įteisintą tariamai kilniais motyvais. Šis darbinis įkarštis Liudviko XVI. Masonai įvykdė pasikėsinimą nužudyti Berry hercogą, taip pat pasikėsinimą į Neapolio karalių Ferdinandą, Austrijos karalių Pranciškų Jozefą ir Prūsijos karalių Vilhelmą I. Nuo nuodų nukentėjo imperatorius Leopoldas II, nuo Ankastrōmo pistoleto šūvio - Švedijos imperatorius Gustavas III ir kt.

Per ložę revoliucija buvo paleista jo laikais (aktyviausiai dalyvaujant žydų kardinolui Neto, kilusiam iš Elzaso); ložei liepiant jausti arkivyskupą Ferdinandą Serajeve serbų masonai ir brolis Jaurėsas (taip pat vienas iš raudonojo Internacionalo narių, taip pat, kai jis staiga patyrė sąžinės graužatį ir nebenorėjo slėpti tiesos. 1914 m. liepos 30 d. jis rašė "Čia, Prancūzijoje, mes visomis priemonėmis dirbame dėl karo, kuris turi būti kariaujamas inn spekuliuojama Peterburge..." Tai buvo paskutinis jo rankraštis. Žudikas buvo išteisintas.

Taigi ambicingų vyrų sąmokslas per dešimtmečius driekiasi kaip baisus kaspinas. "Liaudis turi būti nuošalyje." Vis nauji žodžiai, vis nauji pažadai, į minią metami nauji leisgyviai, lojalūs laikraščiai juos aiškina norima linkme, atsiranda "viešoji nuomonė". "Revoliucija krašte daroma ne per taiką". Vadinas, karas, vadovaujant aukso jėgoms, - žingsnis aukštesnio valdymo link.

1859 m. laiške Ensentiną rašė: "G., kuris visada tiki karu, vakar apsilankė pas jį, iš kurio grįžo kupinas vilčių. Jie visada tiki karu. Manau, kad Rotšildas ir Peersas nori visomis išgalėmis stoti, kad būtent tai atgaivino jo viltį".

Eckertas jau 1852 m. baigdamas vieną iš savo darbų sako: "Masonų ordinas yra sąmokslas prieš altorių, sostą ir nuosavybę, kurio tikslas - sukurti socialinę teokratinę santvarką, valdančią visą žemę ir turinčią savo būstinę Naujojoje Jeruzalėje". Tai tiesiogine prasme jau įvyko, ir Naujoji Jeruzalė dabar statoma! Pasaulinis karas, pasaulinė revoliucija, pasaulinė respublika - tai programa, kuri turi būti įvykdyta; taip ilgai trokšamas tikslas stovi prie durų. Kalbama tik apie tam tikrų asmenybių prestižą ir disciplinos klausimus pasauliniame sąmoksle. Prielaidos yra, pasekmės - rezultatas. Kardinolas Manningas 1877 m. spalio 1 d. Londone sakytoje kalboje šią pranašystę išsakė su keistu aštrumu: "Tai, kas galingiau už juos visus, pasijus, kai ateis valanda. Tą dieną, kai visos Europos kariuomenės bus įveltos į milžinišką konfliktą, revoliucija, kuri dabar veikia slapta ir pogrindyje, šią dieną laikys palankia valanda išdrįsti pasirodyti. Tai, ką anksčiau matė Paryžiuje, iš naujo turės prieš akis visa Europa".

Ilgai puoselėtas darbas galiausiai pavyko, kad Vokietija būtų apsupta ir nugalėta prie masonerijos kojų. Italiją į karą įtraukė ne nacionalinės jėgos, o buvusio karaliaus auklėtojo, vėliau karo ministro Ottolenghi (Ottenheimerio), didžiųjų meistrų Ernesto Nathano ir Sommino veikla. Jam tapus užsienio reikalų ministru, Italijos pozicija buvo aiški. Graikijos karalius pasidavė brolių Venizelosų darbui ir vargšo Jonnarto (Prancūzijos pasiuntinio) grasinimui, kad Atėnai bus supirkti. Panašiai buvo ir Rumunijoje; Šiaurės Amerika pirmiausia susikrovė didžiulius turtus į kišenę, o tamsiosios jėgos aplink Baruchą ir jo bendražygius ruošėsi viskam, kad pasitaikius tinkamai progai galėtų įsikišti. Dabar šiam karui, kuriam su pasididžiavimu vadovavo Oskaras Štrausas (Oskar Strauss), pats būdamas hebrajas; tai bankininkai G. Blumenthalas, E. Mejeris (E. Meyer), Isaakas Seligmanas (Isaak Seligmann), V. Salomonas, Philippas Lehmannas (dar trūksta Lōbo, Schiffa, Kahno ir kt.); stambūs pramonininkai A. Lewisonas, D. Guggenheimeris; rabinai Wise, Lyonsas, Philipsonas; profesoriai R. Gottheilas, Hollānderis, Wieneris; žurnalistai Franklinas, Stranskis, Beeras, Frankfurteris ir kt. Straussas savo laiško (Prancūzijos ambasadoriui) pabaigoje rašo: kad jis yra "entuziastingai" nusiteikęs sąjungininkų naudai, ir teigia, kad žydų nusiteikimą aljansui (sąjungininkams) galima apibūdinti kaip beveik vieningą.

Jei pradžioje žydai esą dar nebuvo visiškai vieningi, tai bet koku atveju broliavimasis tapo visišku, kai Amerikos "vokiečių" žydai prisijungė prie sąjungininkų.

1918 m. pavasarį, lydima triumfuojančių anglų ir amerikiečių spaudos balsų, atėjo žinia, kad visi Amerikos vokiečiai stojo į sąjungininkų pusę, kad taip pat kovotų už humanizmą prieš Prūsijos militarizmą. Negalėjai tuo patikėti, kol neperskaitei parašų ant rezoliucijos: Schiffas, Cohnas, Cahnas.

"Entuziazmą", apie kurį kalbėjo Oskaras Štrausas, galima suprasti dvigubai geriau, jei prisiminsime Amerikos žydo Isaako Markusso kalbą, kurią jis pasakė atsakydamas į lordo Nortklifo kalbą. Garbusis Izaokas žodis žodinė pasakė: "Karas yra didžiulė verslo įmonė, kurioje ne kareivių didvyriškumas, o verslo organizacija yra gražiausias dalykas, ir Amerika didžiuojasi palankia verslo situacija, kurią ji patiria."

Amerika į karą įsitraukė su šiuo "entuziazmu" dėl žmonijos idealų, pridengtu tuščios demagogijos melo skraiste. Paskui ją pasekė ir kitos Amerikos valstijos.

Neturiu kompetencijos kalbėti apie neabejotinai gausias pasaulinio karo šaknis ir judinančius motyvus, tačiau viena šaknis man atrodo neginčijama: pasaulinis sąmokslas, sistemingai vadovaujamas didžiulių žydų pinigų, dengiamas slaptų organizacijų ir šėtoniškai gudriai naudojantis tautinius žmonių siekius viršvalstybinei pasaulinei karalystei įtvirtinti.

Vokiečių žydų kolonijoje nebūtų buvę galima to nežinoti, tačiau didelė dalis Vokietijos žydų, ypač turtingųjų, tikrai tikėjo, kad Vokietijos susilpnėjimo pakaks, kad jie visam laikui užsitikrintų savo valdžią; kita dalis, kuriai nereikėjo atsižvelgti į asmeninius finansinius nuostolius, leido savo neapykantai Vokietijai netrukdomai pasireikšti sąjungininkų ir jų pakalikų naudai, per revoliuciją po pakankamai sėkmingos ardomosios veiklos dūrė peiliu į nugarą Vokietijos kariuomenei, o to nepakako, Maskvos pinigų (Joffe, Radek-Sobelsohn) padedama visuose Vokietijos kraštuose stojo į anarchijos frontą ir neleido prieš ją įsikišti. Tokie buvo Luxemburgas, Levien, Mühsam, Levinė, Haase, Cohn ir kt.

"Demokratinis" ir "revoliucinis" žydus skyrė taktikos ir asmeninio egoizmo klausimai; jų tikslas buvo tas pats - žydų valdžia Vokietijoje. Tačiau vokiečiui viskas galėjo būti tas pats, ar jam pamažu bus išsiurbti kaulų smegenys, ar jis iš karto pasiduos anarchijai.

Pastarasis reiškinys vyko daugelyje vietų ir daugeliui vokiečių atvėrė akis į žydų veiklos pobūdį, dėl kurio "demokratai", apie kuriuos Niujorke kalbėjo ponas Frankas Cohnas, tie patys, kurie iki 1933 m. darė lemiamą įtaką Vokietijos likimui, buvo šiek tiek šokiruoti. Juk jei vokiečiui Micheliui būtų visiškai atsivėrusios akys, tuomet *furor teutonicus* galbūt nebegalėtų būti nukreiptas prieš "visaginiečius", "militaristus" ir t. t., o veikiau prieš svetimą dvasią, pretenduojančią vadovauti Vokietijos likimui. (Šis suvokimas Vokietijai atėjo per Adolfo Hitlerio vadovavimą).

Paskelbus "taikos sąlygas", iš žydų-vokiečių valstybininkų lūpų staiga pasigirdo patriotinės melodijos, o žydų laikraščių miškų laikraščiai dainavo patriotinę dainą. Man atrodo, kad toks pasipiktinimas nebuvo vietoje; juk vargu ar mūsų žydai galėjo reikalauti, kad šeimininkai anapus kanalo ir didžiojo tvenkinio sutramdytų savo neapykantą ir atsižvelgtų į juos, nes vokiečių kariuomenė savo legendinėmis pergalėmis beveik sugriovė jų gudriausius ilgamečio darbo apskaičiavimus. Bet jie jau nusiramins; "Paryžiuje gerai žinomi" ponai Varburgas ir Melchioras jau sugebės, atitinkantys garsius ankstesnių laikų modelius, sėkmingai apsaugoti tai, kas jiems priklausė, ir dosniai palikti vokiečių dangui valdyti.

Sionizmas

Visame tarptautiniame žydų klausime išsiskiria vienas veiksnys, kuris ypač karo metu įgavo vis didesnę reikšmę - *sionizmas*. Jau paskutiniaisiais XIX^{XX} a. dešimtmečiais žydų sluoksniuose buvo žaidžiama su idėja pervesti pinigų savo emigrantams įsikurti Palestinoje. Taip daug žydų grįžo į

savo senąją "tėvynę". Tačiau šis bandymas, nepaisant milijonų surinktų sionistinių centų, liko nesėkmingas. Mat žydai Palestinoje nedirbo, veikiau tinginiavo arba, kaip įprasta, tardavosi.

Kadangi įsigytas turtas pabrango, prasidėjo spekuliacija nekilnojamojo turto, kolonistai pelningai pardavė savo žemę ir grįžo į Europą. Taip viskas klostėsi, kai politinio sionizmo skelbėju tapo Teodoras Herclis. Jo strategija pavyko sudominti plačius sluoksnius, kad būtų sukurta žydų valstybė, po to 1897 m. pirmajame kongrese jis apibendrino savo programą, kurioje teigė, kad Palestinoje turi būti sukurta "valstybinė-teisinė, užtikrinta žydų tautos sodyba". Netrukus Heidelbergo profesoriaus daktaro Schapiro iniciatyva buvo įkurtas žydų nacionalinis fondas. Žydų kolonistas nuo šiol nebebuvo jo įsigytos žemės savininkas, o tik nuomininkas; taigi, nuo spekuliacijos žeme buvo atitrauktas kilimas, o ūkininkai, nepaisant didelės finansinės paramos, vis dėlto buvo priversti dirbti, nori ar nenori. Visų pirma svarbu tai, kad sionistų programoje žydai aiškiai įvardyti kaip liaudis. Tokiais jie buvo visada, ir ypač savotiškais; bet kadangi jie tuo pat metu buvo ir al valstybių piliečiai, jiems atrodė gerai neakcentuoti tautinės savimonės. Mat kai tik atsirasdavo naujų nemalonių machinacijų, jie užsibarikaduodavo už "valstybės piliečio" arba "religinės bendruomenės" ir paneigdavo tada nepatogią priklausomybę žydų rasei. Tai buvo senovinis principas: jei koks nors žydas įgydavo nors menką garbę, tai jo genties bendražygiai ją neproporcingai išpūsdavo kaip žydų dorybę, bet jei patekdavo ant masinių žydų apgavysčių pėdsakų (kaip šiais laikais), tai sakydavo, kad žydų negalima laikyti atsakingais, į juos reikia žiūrėti kaip į valstybės piliečius, kaip į religinius bendražygius, bet ne kaip į vientisą liaudį. Visi valingi žmonės patikėjo šia savaime teisinga ir nepagrįsta gudrybe; kaip valstybės piliečiui žydui buvo leista daryti viską, ko jis nebūtų galėjęs daryti kaip žydas.

Tad suprantama, kad toks atviras tautinės pozicijos pabrėžimas daugeliui žydų, tiek asimiliuotojų, tiek ortodoksų, dažnai kėlė nepatogumų ir jie matė toluoje pasirodančius užsieniečių įstatymus. K. Blumenthalis iš tiesų sako: "XIX^{XX} a. bandymai denacionalizuoti lėmė tik kamufliažą, per kurį nežydai apskritai neleido savęs apgaudinėti, tačiau tai nėra tiesa, nes daugybė nepavojingų žmonių tikėjo žydų išiliejimu į Vokietijos valstybinę sąmonę ir tautinę sąmonę.

Kita vertus, žydas daktaras F. Theilhaberis tikriausiai yra teisus, jei kūrinio pabaigoje paryškintu tekstu išreiškia nuomonę: "Net grynai religinės nuomonės lyderiai ir šalininkai instinktyviai jaučia, kad net ir tie elementai, kurie stovi abejingi religinei žydų pusei ir visiems politiniams, ekonominiams ir etiniams savo aplinkos interesams, yra glaudžiai susiję su žydų visuomene fiziniu impulsu".

O Dr. A. Brūnnas "Centrinės žydų tikėjimo Vokietijos valstybės piliečių sąjungos", už kurios žydai kiekviena proga slepiasi kaip "konfesija", susirinkime sakė, kad Vokietijos žydai negali "neturėti vokiečių tautinių jausmų", ir toliau: "Žydų tautinė sąmonė aš suprantu gyvą bendros protėvių kilmės sąmonę, visų kraštų žydų solidarumo jausmą ir tvirtą valią dėl bendros ateities". Visa tai dar išsamiau nušviesti mums būtų per daug sudėtinga; pakanka vieno įtakingiausio sionistų, daktaro Veizmano, žodžių: "Žydų tautos egzistavimas yra faktas, o ne argumentų klausimas".

Šiuo teiginiu visai nenorima priekaištauti, kaip mano daugelis žmonių, o tik konstatuoti, kad žydai laikytini tauta, kad jie yra tvirtai susiję per pasaulines federacijas (*"Alliance Israélite"*, *"Anglo Jewish Association"*, *"Jewish Congregation Union"*, *"Agudas Jisrael"*), atitinkamai turi bendrų interesų ir žino, kaip jų siekti turimomis esminėmis priemonėmis. Nė pusiau sąžiningas žmogus vis dar negali apeiti šių faktų; tačiau iš to taip pat išplaukia negailestinga pasekmė, kad žydas negali būti valstybės pilietis, jokiame valstybėje.

Prasidėjus karui, sionistai taip pat atsидūrė dviejose priešiškosiose stovyklose. Gali būti, kad dalis Vokietijos žydų iš pradžių į kovą žiūrėjo kaip į kovą prieš antižydiškai nusiteikusią Rusijos vyriausybę, kad sionistai iš dalies tikrai manė, jog gali prilyginti savo interesus Vokietijos orientacinei politikai, tačiau vis labiau aiškėjo tokios pozicijos neįmanomumas. Vokietijos žydas Lazaras Pinkus išdrįso šį supratimą išreikšti tokiais žodžiais: "Žydų bendruomenė Palestinoje negali tapti pagrindiniu Vokietijos interesų Rytų šalyse tašku. Stiprus žydų tautos nacionalinis

jausmas garantuoja visišką svetimų ypatingų interesų išstūmimą". Kadangi Turkija kadaise buvo Vokietijos sąjungininkė, sionistai negalėjo atvirai reikšti Palestinos atskyrimo siekio, veikiau turėjo pasitenkinti išgaudami palankias kolonizavimo teises ir iš pradžių neįtraukdami šio klausimo į karo temas, kad vėliau jį dar energingiau iškeltų ant stalo. Visi minėti žydų valstybės veikėjai rėmė Britų imperiją kaip žydiją globojančią globėją. Ją pačią rėmė stipri valstybė, atstovaujanti Rytų galiai, pakankamai stipriai, kad galėtų užtikrinti ten gyvenantiems žydams maksimalų nacionalinį saugumą. Dabar Anglija turėjo Egiptą, Indiją, tvirtoves Persijos pakrantėje, jai trūko tik sausumos tilto tarp šių kraštų, o Palestina puikiai tiko kaip grandinės grandis. Turkija taip pat buvo priešas, o pažadėti jos žemę žydų tautai kaip valstybės teritoriją reiškė įgyti jos simpatijas. Žydai ir anglai tai vis labiau suprato, ir karštakraujų vyro bei tuo pat metu vėsių politikų žodžiai Th. Herzlis pasitvirtino: "Anglija, galingoji, laisvoji Anglija, kuri savo žvilgsniu aprėpia visą pasaulį, supras mus ir mūsų siekius. Turėdami Angliją kaip atspirties tašką, galime būti tikri, kad sionizmo idėja bus stipri ir pakils aukščiau nei bet kada anksčiau".

Anglijoje daktaras Weizmannas, Nahumas Sokolovas, H. Samuelis, S. ir W. Rotšildai buvo uoliausi idėjos rėmėjai: sionistai keliavo iš vieno krašto į kitą, ir visur jiems buvo žadama parama. Įvairios žydų draugijos iš tiesų priešinosi dėl tada jau minėtų priežasčių nacionalinei-politinei programos pusei, tačiau atviras Rotšildo laiškas, kuriame jis teigė suprantantis, kaip tai gali pakenkti, nes, savaime suprantama, žydams žemėse turi būti išsaugotos jų teisės, vėliau ir lordo Balfūro laiškas Rotšildui pritraukė vis naujų sionizmo šalininkų.

Šis įsimintinas laiškas skambėjo taip: "Jo Didenybės vyriausybė geranoriškai žiūri į žydų tautos nacionalinės tėvynės Palestinoje sukūrimą ir dės visas pastangas, kad palengvintų šio tikslo įgyvendinimą, tačiau aiškiai supranta, kad negalima daryti nieko, kas galėtų pažeisti Palestinoje esančių nežydų bendruomenių pilietines ir religines teises, taip pat žydų teises ar politinę padėtį bet kuriame kitame krašte."

Rusijoje 1917 m. kovo mėn. kilo revoliucija, ir centrinis sionistų komitetas kreipėsi į Anglijos ambasadorių Buchananą su kreipimusi, kuriame buvo toks išskirtinis pastraipos sakinyss: "Manome, kad itin palankus sutapimas, jog šiuo pasaulinės istorijos momentu žydų tautos interesai sutampa su britų liaudies interesais." Vadinas, apie Rusijos valstybinius interesus nebuvo jokios kalbos. Rusijos vyriausybė turėjo nuryti šį patvirtinimą, ji stovėjo sąjungininkų globoje.

Vokietijos sionistų, kurie, pasak Lazaro Pinkuso liudijimo, visą karą noriai rėmė Gesampartei pinigais, širdys suvirpėjo iš džiugaus susijaudinimo, kai tapo žinoma apie Balfūro deklaraciją. 1917 m. rugsėjo 10 d. laikraštis "Jüdische Rundschau" rašė: "Ši Anglijos vyriausybės deklaracija yra nepaprasto masto įvykis", o 1917 m. lapkričio 26 d: "Visuose rimtuose žydų sluoksniuose Vokietijoje ir už jos ribų tai turi sukelti tikrą pasitenkinimą, kad Anglija taip aiškiai apsisprendė dėl žydų pretenzijų Palestinoje pripažinimo: 1917 m. lapkričio 16 d. "Lemberger Tageblatt" rašė apie "diplomatinę sionizmo pergalę", savo simpatijas Anglijai ir t. t.

Dabar prasidėjo derybos dėl Kanaano, tačiau Turkijos pasiūlymai nesiekė Anglijos nustatytos kainos; tačiau Vokietijos sionistai, kurie negalėjo atvirai reikalauti visko, sukiojosi ir laviravo pirmyn ir atgal, nes Vokietijos reichas dar nebuvo toks galingas, kad būtų galėjęs įteikti Balfourui padėkos laišką, kaip tai buvo galima nebaudžiamai daryti Rusijoje Buchanan'o atžvilgiu. Bet vis dėlto matome tragikomišką žaismą, kad 70 milijonų žmonių vyriausybė nuoširdžiai stengiasi atsižvelgti į joje gyvenančios mažytės tautos norus, o ne atvirksčiai; ir dar drįstama kalbėti apie "Mozės vardo piliečius"!

Kai anglai užkariavo Jeruzalę, džiūgavimas neturėjo pabaigos. "Žydų pasaulis", minėtų keturių pasaulinių žydų federacijų organas, rašė: "Jeruzalės žlugimas ir vyriausybės deklaracija (lordo Balfūro) pavertė Angliją didžiausia žydų valdžia žemėje." Didžiuliai kongresai Amerikoje skelbė tą patį džiaugsmą, o Natanas Štrausas (Nathan Strauss) pareiškė, kad Anglija išpildė visus žydų tautos norus.

Kadangi visas žydų pasaulis pasisakė už Angliją, galima būtų manyti, kad Vokietijos sionistų komitetas turėjo išsiskirstyti arba atvirai ir visam laikui nutraukti ryšius su anglų grupe (kaip

Vokietijos valstybės piliečiai); tačiau nieko panašaus neįvyko. Tačiau momentinės tylos ar išsisukinėjimo ir išsisukinėjimo žmonėms iš už sienos neužteko, vokiečių sionistai buvo apkaltinti: "vokiečių patriotinių interesų palaikymu", "toleravimu liaudiškai išdavikiškos žydų asimiliacijos Vokietijoje" ir t. t., o vienas iš daugelio "vokiečių" žydų, jau cituotas Pinkus, kuris nebesijautė patogiai "vokiškoje" odoje, nusileido skelbdamas "Negalima mūsų, sionistų, gąsdinti, kad tas vokiečių ir turkų puolimas vėl gali išstumti anglų kariuomenę iš Judėjos kalnų. Gali taip ir būti! Tuomet per milijonus žydų tautos atstovų nuvilnintų vienintelis pasipiktinimo šūksnis ir nesustotų priešais Centrinės valdžios ir Turkijos sienas".

Juk tas žmogus turėjo žinoti! Kitas "Vokietijos" valstybės pilietis, "Zukunft" ("Ateities") pranašas Isidoras Witkowsky noriai pritarė. "Milijonams vargšų, šimtams tūkstančių žydų, progresavusių nuosavybės teise, Balfūro pranešimas turėjo aiškų patvirtintos Mesijo žinios skambesį: "Diena išlieka ta, kuri niekada nebus išbraukta iš pasaulio istorijos, išgirdusi Didžiosios Britanijos sprendimą panaudoti visą imperijos galią žydų reikalui."

Daugelyje valstybių prasidėjo žydų pogromai, o Londone vykusiame sionistų kongrese buvo nuspręsta, kad valstybės, kuriose jie vyko, būtų atsakingos už padarytą žalą ir kad jos mokėtų paramą išgyvenusiems persekiotojams. "Vokietijos" reicho vyriausybė, rengdamasi taikos kongresui, retkarčiais susirūpindavo žydų klausimu, natūralu, kad kukliai apsieidavo be savo pozicijos ir visiškai pritarė Londono sionistų nutarimo statutui. O ką kita buvo galima daryti, juk vadovaujantys vyrai, galų gale Landsbergas ir Preussas, patys buvo iš Judo giminės!

Tačiau geriausia vokiečių tragedijos komedijoje buvo tai, kad žydų lyderis Melchioras buvo delegacijoje, kuri turėjo atstovauti Vokietijos interesams Versalyje. Ar vokiečiui buvo aišku, ką tai reiškia? Tikrai, Rusijos žydų pagarbos adresas buvo nepavojingas, palyginti su šiuo faktu.

Ji taip pasielgė su Vokietijos reichu ir vokiečių orumu, o blogiausia buvo tai, kad daugelis, regis, gana valingų žmonių to visai nejautė kaip baisaus dalyko. Tačiau kitose galvose pamažu ėmė brėkšti suvokimas, kurį energingai ištarr Martynas Liuteris: "Žinokite ir neabejokite, kad šalia velnio jūs neturite piktesnio ir nuodingesnio priešo už žydą". (Ir 1936 m. arabai sukilo prieš žydus, plūstančius į Palestiną, saugomą Anglijos. Jų apsaugai teko mobilizuoti dešimtis tūkstančių anglų kareivių!)

Rusijos ir žydų revoliucija

"Ar jums neateina į galvą suprantama mintis, kad žydai, kurie be jūsų yra tvirtesnės ir galingesnės už visas jūsų valstybes piliečiai, jei jūs taip pat suteiksite jiems pilietines teises savo valstybėse, visiškai nuskriaus likusius jūsų piliečius?" Šiais šiltais, gilia istorine įžvalga pagrįstais žodžiais Fichtė prieš 100 metų kreipėsi į vokiečių tautą. Jie buvo ištarti vėjais, nenuspėjant, kokį įniršį kelia susivienijusi rasė, apakinta žmonių lygybės šūkių, beribės tolerancijos dogma nunešė pergalę visuose parlamentuose.

Tolerancija svetimšaliui, priešiškam žmogui buvo laikoma aukštesniu žmogiškumo pasiekimu, tačiau, kaip moko XIX a. ir šio amžiaus istorija, tai buvo tik vis didesnis mūsų pačių pasidavimas.

Patiklusis europietis pernelyg naiviai įsiklausė į šias pagundas, kurios skambėjo kaip laisvės, teisingumo, brolybės žodžiai, ir šiandien akivaizdžiai matome šio perversmo vaisius. Ir iš tiesų tokie akivaizdūs, kad net pats nešališkiausias žmogus, nesuvokiantis neišvengiamų istorinių sąsajų, turi suvokti, jog jo pasitikėjimas leido klestėti gudriems ir iškalbingiems lyderiams, kurių tikslas buvo ne jo gerovė, o visos sunkiai įgytos moralės sunaikinimas. Rusijos revoliucija mums duoda tiesą, už tai tapusią kruvina tiesa, apie kurios įvykių prakeiksmą liberalūs ir žydų laikraščiai nutyli, keistai kontrastuojantį su kitais jų šurmuliukais; tiesa, dešiniųjų pažiūrų laikraščiai per karą, siekdami išsaugoti namų frontą, nuslopino tokią aiškią kalbą sakančią datą. Drąsos ėmimasis jiems atėjo per vėlai: Vokietijoje, kaip ir pūvančioje, žydai tapo antivokiškos idėjos lyderiais.

Pereikime prie Rusijos revoliucijos faktų. Nėra abejonių, kad visa Rusijos liaudis troško caro valdymo pabaigos. Kas buvo tokio valdymo liudininkas, turi pripažinti, kad saviveiklos sujudimas tiek ekonominėje, tiek bendruomeninėje, tiek intelektualinėje srityje buvo labai slopinamas, kad supuvusios oficiozinės valdžios valdymas buvo slopinantis. Todėl visa Rusija pasijuto lyg išsivadavusi iš košmaro, kai žinia apie caro nuvertimą nuskriejo nuo Baltijos jūros iki Ramiojo vandenyno. Užgniaužta valstybės piliečio sąmonė visur pasirodė su tokia jėga, kokios nebūtų buvę galima laikyti įmanoma, o vadovaujantys vyrai tikino turintys pagrindo optimistiškai žvelgti į ateitį ir tikėtis, kad pavyks taikiai išspręsti iškilusius klausimus. Tačiau netrukus įsijungė išcentrinės jėgos kareivių tarybų pavidalu.

Visuose miestuose susikūrusios kareivių tarybos, net jei joms jau seniai buvo ruošiasi, vis dėlto rinkdavosi gana spontaniškai. Sąlygų sumaištyje gudriems sąmokslininkams pavyko netrukus patekti į jas ir demagoginiais triukais laimėti darbininkus savo tikslams kaip paklusnius pėstininkus, o vėliau - kaip revoliucijos smogikus. Lemiamos Peterburgo darbininkų ir kareivių tarybos pirmininkas iš pradžių buvo ankstesnis Dūmos delegatas Grusiner Tscheidse. Jis priklausė nuosaikiamajam socialdemokratijos sparnui, iš tiesų vis dar išsižadėdavo perteklinių ir neįmanomų įvykdyti reikalavimų, bet vėl ir vėl traukė kilimą iš po vyriausybės, kuri rusų nacionaline prasme tada dar norėjo reikalauti būtinios krašto gynybos ir karo. Tačiau netrukus jau įsijungė išcentrinės jėgos. Peterburgo tarybos patarėju ekspertu netikėtai atsirado bolševikas vardu *Steklovas*, visai nežinoma asmenybė. Kadangi tais laikais neretai į susitikimus su valdžia kaip oficialūs atstovai atvykdavo žmonės, kuriuos pažinojo tik slapyvardžiu, šis *Steklovas* buvo priverstas parodyti savo pasą. Jis buvo išrašytas pavarde - *Nachamkes*! Savininkas buvo, kuo niekas niekada neabejojo, žydas. *Nachamkesas* vedė kaip nepralengiama asmenybė neprilygstamą demagoginę politiką, ragino siekti taikos ir laisvės, žadėjo broliams vokiečiams pagalbą, duoną ir laimingą sugrįžimą namo po visų karo pastangų. Visi kariai 1917 m. kovą įsipareigojo karą tęsti iki pergalingos pabaigos, o bendra nuotaika ir vėliau anaipol nebuvo slogi. Atsižvelgdami į šias nuotakas ir norėdami įsilieti į visas partijas, įvairūs Rusijos žydai, skubantys iš visų pasaulio pakraščių, veikė iš pažiūros nuosaikiai ir tapo mažiau audringų partijų lyderiais - taip *Menschiwiki* (kaip vokiečių daugumos socialistų) lyderiai *Bernšteinas-Kogganas*, *Lieberis*, *Dan*. Tačiau, kita vertus, kiekviename žingsnyje trukdė vyriausybei įsikišti prieš vis stiprėjančią bolševikų agitaciją.

Šios srovės siela neabejotinai buvo žydas *Leo Bronšteinas (Trocki)*. Jau aktyviai įsitraukęs į 1905 m. revoliuciją, jis pabėgo iš šalies, gyveno Ispanijoje kaip socialistinio laikraščio "Djenj" korespondentas, paskui išvyko į Niujorką, kur priemiesčiuose pasirodė kaip komunistų pamokslininkas. Iškart po Rusijos revoliucijos pradžios jis išvyko į Rusiją ir netrukus tapo viską griaujančio bolševizmo varomąja jėga.

Čia priešakyje kovėsi kalmukų-totorių *Leninas (Uljanovas)*. Tai, ką iki šiol galima laikyti bolševizmo idėja, tai kyla iš jo proto, jam buvo atsidavęs ne vienas rusų darbininkas, ir anaipol ne pats blogiausias, tikėjimas. Ankstesni jo pažįstami jį vaizduoja kaip žmogų, gyvenantį visiškai siaurame savo dogmų rate, nepajudinamą iki hotentoto. Kaip trečiasis žmogus trijų žmonių vadovybėje veikė žydas *Sinejevas*, pastarasis 1919 m. buvo Maskvos internacionalo pirmininkas. Dėl *Trockio* ir *Sinejevo* energijos ir demagoginio nesąžiningumo bolševizmas tapo daugiausia žydų įmone.

Kad rusų bolševizmas buvo ir yra toks, tuo vargu ar galima abejoti. Nuo 1917 m. iki 1918 m. sausio mėn. keliau po Rusiją nuo Peterburgo iki Krymo ir turiu įsitikinti, kad (daug ką galiu atmesti kaip atsitiktinumą) visur, kur tik bolševikai pasirodo universitetuose, gatvių susirinkimuose, darbininkų tarybose, 90 iš 100 buvo žydai. Papildomai juos su laikraščiu "Prawda" (bolševikų organas) po pažastimi sutikau Kryme karo lauko ligoninėse (Krymas buvo pilnas jų), o daugybė pranešimų iš fronto vargu ar leido išskirti ką nors kitą, išskyrus žydų perversmininkų pajėgas. Nepaisant viso to, neturėčiau teisės šių asmeninių pastebėjimų vertinti kaip būdingų bolševikų judėjimui, jei nuo jų nepriklausomi faktai nebūtų liudiję to paties.

Vokietijoje daroma klaida bolševizmą laikyti Rusijos būtinybe. Na, juk tai būtų savaime suprantama, jei, atsipalaidavus suvaržymams, užgniaužti sujudimai prasiveržtų su dviguba jėga. Daugeliu atvejų tai irgi būtų tiesa, Bet apskritai reikia pasakyti, kad būtinybės šioms *masinėms žudynėms* nebuvo, nebent tikra rusiška Tolstojaus idėja: nesugebėjimas pasipriešinti blogiui sukėlė jo pasekmes.

Be lygiagrečios Peterburgo darbininkų tarybų valdžios, Kronštate buvo sukurta speciali jūrininkų respublika. Ji nepripažino jokio sau įstatymo, silpna vyriausybė derėjosi su maištininkais tarsi su lygiateise valdžia, todėl tada buvo įmanoma, kad 1917 m. birželį keli tūkstančiai jūreivių, kurstomi ir vadovaujami Rygos politechnikos instituto studento žydo, liūdnei pagarsėjusio Roschal'o, keliavo aukštyne Neva, kad nuverstų vyriausybę. Ginkluotas sukilimas nepavyko, o svarbiausi lyderiai Bronšteinas (Trockis), Rozenfeldas (Kamenevas), Nachamkesas (visi žydai) buvo įkalinti. Tačiau neilgam. Lieberio energijos dėka jie netrukus vėl buvo paleisti į laisvę, o to reikalavimas natūraliai sekė vardan laisvės, juk bolševikai kovojo tik už savo idealus, ir reikia gerbti šį įsitikinimą. Iš to matyti, kad jis gerai daro, kai leidžia savo broliams dirbti daugelyje partijų.

Dabar prasidėjo tikras perversmas. Trejus metus trukęs karas, savaime suprantama, nualino kareivių moralinį atsparumą, todėl nenuostabu, kad vyrai mieliau klausėsi taikos sirenos, žadančios laisvę, žemę ir duoną, nei įsakymo pulti.

Naujasis ministras pirmininkas Kerenskis negalėjo išgelbėti padėties. Apie jo asmenybę daug rašyta: daugelis Vokietijoje jame matė žydą, kiti - rusų imperialistą, treči - gryną idealistą. Profesoriaus Freytagh-Loringhovo pateiktas Kerensko poveikslas tikrai yra arčiausiai tiesos. Jo tėvas buvo vidurinės mokyklos direktorius, motina (tariamai) - generolo duktė. Taigi jis buvo kilęs iš inteligentijos sluoksnių ir buvo tipiškas didelės kategorijos atstovas iš jos centro. Kas skaito Dostojevskio "Idiotą", randa kunigaikštyje Myškine jo gluminantį panašumą (bet atėmus mistinį, genialų bruožą), netrukus drovų, netrukus degantį idealizmu, paskui tuščiažodžiaujantį oratorystę, paskui megalomaną, svyruojantį pirmyn ir atgal tarp dviejų principų. Kaip Myškinas nežinojo, kurią iš dviejų moterų myli, taip ir Kerenskis nežinojo, ar jam vadovautis marksistine doktrina, ar nacionaliniu jausmu. Po daugiau nei dviprasmiškų manevrų jis galiausiai nusileido ten, kur jam žydėjo pigi kalbėtojo šlovė. Tačiau jo isteriškos kalbos nesustabdė išsekimo, 1917 m. spalį susirinko kareivių suvažiavimas ir per vyriausybės galvą pareikalavo, kad kariuomenės išmestų ginklus.

Šio kongreso istorija yra labai pamokanti. Jame turėjo būti atsakyta į visus socialinio ir politinio pobūdžio klausimus, tačiau dauguma Rusijos kariuomenių, atsižvelgdamos į gresiančią karinę padėtį, politinius klausimus atmetė. Tai nė kiek nesutrukdė uoliausiems bolševikams: jie sušaukė visus savo atstovus, praporščikas Abraomovas (Krylenko) įsitaisė pirmininko kėdėje ir rusų kariuomenės vardu, neturėdamas tam įgaliojimų, išleido proklamacijas ir dekretus. Kerensko pastangos nuslopinti šį įžūlumą žlugo: Peterburgo įgula, demoralizuota neveiklumo ir aprūpinama pinigais iš paslaptingo šaltinio (buvo įsitikinta, kad tai vokiečių [pinigai], nes Stokholmo žydas Fiurstenbergas-Ganzeckis (Fürstenberg-Ganzecki) įrodomai pervedė dideles sumas Peterburgo kareivių tarybai), stojo savo pinigų davėjo pusėn ir 1917 m. lapkričio pradžioje nuvertė paskutinę Rusijos vyriausybę. Būdinga ir tai, kad suformuoto prieškarinio parlamento [Vorparlamento] paskutiniame posėdyje nekalbėjo nė vienas rusas iš priešingos pusės, greičiau be išimties žydai!

Taigi bolševikų pergalė buvo nulemta, ir dabar žydai nebegalėjo nieko sulaikyti: jie numetė kaukę ir sukūrė beveik grynai žydišką Rusijos vyriausybę.

Leninas buvo beveik vienintelis nežydas tarp liaudies komisarų, tarsi rusų žydų įmonės iškaba, bet pagal charakterį neabejotinai stipriausias. Kas buvo kiti? Čia pateiktos tik tos pavardės, kurios visiškai atvirai rodo neginčijamą žydų valdymą. Jau minėtas Bronšteinas (Trockis), raudonojo teroro siela, tapo karo komisaru ir užsienio reikalų komisaru; kultūros komisaras Lunačarskis, prekybos komisaras Bronskis, teisingumo komisaras Šteinbergas, kovos su kontrrevoliucija komisaras pabaisa Mozė Uricki. Į jo kalėjimą liūdnei pagarsėjusioje Gorochovoje Nr. 2 buvo atvežta tūkstančiai žmonių, kurie buvo nužudyti be teismo. (Vėliau buvo sušaudytas.)

Vyriausiasis visų kariuomenių vadas, po pernelyg didelės Krylenkos klaidos, žydas Posernas. Peterburgo darbininkų ir kareivių tarybos pirmininkas Sinovjė, Maskvos darbininkų ir kareivių tarybos pirmininkas Smidovičius, Čarkovo - vienas Rosenfeldas (Kamenevas); taikos delegaciją Breste-Litovske sudarė Bronšteinas (Trockis), Joffe, Karačanas (armėnas), ji buvo žydiška iki pat mašininkės. Pirmasis kurjeris į Londoną (jis atvežė savo kraujo broliams tikriausiai džiugią žinią) buvo žydas ponas Holtzmanas, o žydai dygsta iš žemės kaip grybai po lietaus kaip sovietų valdžios atstovai visuose kraštuose. Berne "rusų" ambasadoriumi buvo paskirtas daktaras Šklovskis (jis buvo išvartytas su visu personalu), Kristianijoje - Beitleris, Stokholme - Worowskis, o į Berlyną buvo deleguotas visiems gerai žinomas Josse. Vėlesnėms deryboms dėl Bresto-Litovsko papildomų sutarčių iš "rusų" pusės vadovavo minėtas Worowsky, jam buvo pavaldūs apie 12 žydų ir žydšaudžių bei du ar trys latviai. Prie viso to prisideda didieji bolševikinių laikraščių agitatoriai, provincijos komisarai ir kiti aukšti dignitoriai.

Įvardijau svarbiausius žydų lyderius: Marow (slapyvardis Zederbaumas), Gussew (Drapkinas), Ssuchanow (Gimmeris), Sagerski (Krachmanas), Bogdanow (Silberšteinas), Gorew (Goldmanas), Wolodarski (Cohenas), Swerdlow (Aukščiausiosios vykdomosios tarybos pirmininkas), Kamkow (Kacas), Mjeschkowskis (Goldbergas), Rjasanow (Goldenbachas), Martinow (Simbaras), Tschernomorski (Černomordkinas), Pjatnizki (Sewin), Abramowitsch (Rein), Ssolnzew (Bleichmann), Swedesditsch (Vonstein), Litwinow (Finkelstein, "taikos derybininkas" su sąjungininkais), Maklakowski (Rosenbljum), Lapinski (Löwensohn), Bobrow (Nathanson), Axelrod (ortodoksas, taip pat "veikė" Miunchene), Garin (Carfeld), Glasunew (Schultze), Mrs. Lebedew (Simon), Kamenski (Hoffmann), Naut (Ginzburg), Sagorski (Krachmaljnik), Jagojew (Goldmann), Wladimirow (Feldmann), Bunakow (Fundamenski), Larin (Lurrje) ir kt. Vėliau bankuose vis dar sėdėjo tik žydai, o ministerijose neretai dvidešimtmečiai žydai vadovavo ištisiems departamentams. Kam nelaimė vertė ten eiti, susidurdavo su ponais rusiškais pavardėmis ir žydiškais veidais... Vyko įvairūs kadrų pasikeitimai, bet atrankos principas visada buvo tas pats: užtikrinti žydams besąlyginę įtaką, rusus ir latvius (svarbiausią sovietinio režimo karinę atramą) įsileisti tik maža dalimi. Senas revoliucionierių lyderis Burzevas parašė liepsnojantį laišką bolševikams, kuriame į pasaulį šaukia rusų nelaimė, kurią sukėlė "asmenybės, morališkai sugėbančios šmeižti, vogti ir žudyti". Jis išdėsto nesąžiningų banditų išdavystę prieš rusų darbininką ir viso pasaulio valstiečius, kurie vis dar mato juose "idealistus", ir griežtai bei aiškiai pasmerkia jų demagogiją ir falšą.

"Mėnesį jie atrodė, - rašė Burzevas, - kad yra Nacionalinio susirinkimo šalininkai, bet po pirmojo posėdžio juos išvijo. Jie visada aistringai pasisakė prieš mirties bausmę, o dabar būtent jie ją iškelia į sistemą. Jie yra paskelbti linčo teisingumo šalininkai; visi jų dekretai baigiasi grasinimu sušaudyti. Jie buvo spaudos laisvės šalininkai, o vis dėlto atsiskleidė kaip spaudos cenzoriai ir persekiotojai, kokių Rusija dar nėra patyrusi. Jie buvo kalėjimų priešininkai, o dabar yra uoliausi jų tiekėjai. Be tyrimo ir nuosprendžio jie įkalino tūkstančius žmonių. Jie kalbėjo apie taiką, bet atnešė tik ausį, kuri pasklido po visą kraštą. Jie piktinosi slaptąja diplomatija, bet į savo diplomatiją įvedė tokį slaptumą, kokio nežinojome net prie caro valdžios." Po brolybės ir taikos ženklų bolševikai pritraukė neišmintingas minias ir tuoj pat ėmėsi įnirtingos neapykantos viskam, kas "buržuaziška", o netrukus - sistemingų žudynių ir pilietinio karo, jei taip galima pavadinti šias vienas kitą žudynes. Tuo tarpu rusų inteligentija, kuri dešimtmečius kovojo dėl rusų liaudies ir dėl šios gerovės ėjo prie grotų arba atsidūrė tremtyje, buvo žudoma iš karto, kai tik buvo galima į ją numoti ranka. Kokoškinas ir Šingarevas, gulėję sunkiai sergantys ligoninėje, buvo klastingai nužudyti. Tuomet žudikai, savaime suprantama, likdavo nenubausti. Visko čia neįmanoma pateikti, tačiau kas tik buvo žinoma apie dorą rusiškumą, buvo negailestingai įvykdyta. Darbininkai ir valstiečiai buvo nustumti taip toli, kad jiems nebebuvo kelio atgal, jie tapo silpnapročiais atkaklios žydų valdžios padarais, kurie už savęs sudegino visus tiltus. Tikrasis Raudonosios armijos branduolys buvo besąlygiškai patikimas, kiti naujokai buvo laikomi baisiausios drausmės sąlygomis.

Verbavimas vyko taip: į atitinkamą kaimą atvykdavo komisaras ir skelbdavo visų vyrų nuo 20 iki maždaug 40 metų karinį šaukimą. Jei šiam skelbimui besąlygiškai nepaklūsavo, pasirodydavo vadinamoji karinė ekspedicija ir iššaudydavo visą kaimą, įskaitant moteris ir vaikus. Kadangi tai dažnai būdavo negailestingai vykdoma, pasirodydavo visi pašauktieji vyrai iki paskutinio vyro. Tokiu būdu ir pirmiausia per jį žydų valdžia save išlaiko, nes gerai žino: dar bejėgė gyventojų neapykanta gali tapti baissi, jei nebus kasdien apeinama. Oficialiojo laikraščio "Prawda" ("Tiesa") datomis per tris mėnesius buvo sušaudyta daugiau kaip 13 000 "kontrrevoliucionierių". Tačiau buvo galima pastebėti, ir visi naujesni pranešimai su tuo sutinka, kad neapykanta žydams Rusijoje, nepaisant viso teroro, brėžia vis platesnius ratus. Patys klusniausi ir tolerantiškiausi rusai dabar yra jos persisotinę lygiai taip pat, kaip ir ankstesnis caro valdininkas. Jei dabartinė valdžia žlugs, Rusijoje neliks nė vieno gyvo žydo; tai galima drąsiai teigti; kas nebus nukautas, tas bus ištremtas.

Žydų dvasia!

Talmudas

Jei norime susidaryti nuomonę apie žydų dvasios prigimtį, būtinai turime grįžti prie tų žodžių, kurie yra monumentaliosios jos išraiška ir kuriuos, kaip minėta, net šiandien du trečdaliai visų žydų gerbia kaip absoliučius ir neliečiamus: Talmudo.

Kai kas apie ją jau buvo pasakyta, t. y. trumpai paminėti jos moraliniai įstatymai. Dabar noriu nušviesti keletą kitų aspektų. Ir net jei ir atgrasu, kad tenka visa tai perteikti popieriuje, to nevalia vengti, jei norima pamatyti, kas visa gali stovėti "religinėje knygoje".

Būtent tai, kad mūsų amžininkai Talmudą laiko religine knyga, prieš kurią kovoti yra atsilikimas ir netolerancija, yra keista. Tačiau jei perskaitysime nesuskaičiuojamą daugybę traktatų, nustebinsime, kad juose nerasime kaip tik nieko religinio, bent jau to, ką mes suprantame kaip religiją. Ten nekyla nė viena metafizinė idėja, nė vienos gyvenimo galvosūkio sprendimo paieškos, nė vieno įvaizdžio, kuris galėtų iliustruoti mūsų paslaptį, nė vienos prielaidos, paslapties. Viskas savaime suprantama ir aišku. Pasaulį iš nieko sukūrė žydų dievas, liaudis, kuri turėtų valdyti pasaulį ir kuriai visa, kas sukurta, teisėtai priklauso. Toks yra "religinis: pamatas. Be moralizuojančių absurdo ir grubumo, smulkmenos kyla iš patologiškai arogantiškos beprotybės, į kurią būtų galima atsispirti rimtai žiūrėti, jei ji neišeitų iš žydų garbinamų rabinų lūpų. Keletas tokių pavyzdžių: "Kai Saliamonas buvo motinos kūne, jis ėmė giedoti giesmę, kaip parašyta Pf. 103, 1: "Šlovink mano sielą Amžinąjį, o mano vidų - tavo šventą vardą"". "Kai jis čiulpė motinos krūtinę ir stebėjo krūtis, jis pradėjo giedoti giesmę V, 2: "Šlovink mano sielą Amžinąjį, ir neužmiršk visų jo gerų darbų"". Pasak rabino Abahu, žodžiais "visi jo geri darbai" norima pasakyti, kad dievas įdėjo jos krūtis į proto vietą, arba kad jis (Saliamonas), kaip ir Jehuda, reiškia nematyti gėdos vietos, arba, pasak R, Mathnos, kad jis nežindo nešvarios vietos.

Pr 2, 22: "Ir amžinasis dievas sukonstravo šonkaulį. Rabas ir Samuelis dėl to yra skirtingų nuomonių. Pasak vieno, tai buvo veidas (iš kurio kažkas buvo suformuotas), pasak kito, tai buvo varpa. Pagal šį teisinga, nes parašyta Pf. 139, 5: "Iš priekio ir nugaros tu mane suformavai", bet ką ištrauka nori pasakyti, anot to, kuris daro prielaidą, kad tai buvo varpa?"...

R. Gamlielas: Vieną dieną kiekviena moteris gimdys, nes parašyta Jer 31, 8: "Nėščia ir gimdanti kartu" Vieną dieną medžiai kasdien duos vaisių, nes parašyta "Ezech. 17, 33: 'Jis išleis šakas ir duos vaisių'".

R. Jeremia: "139, 5: "Iš priekio ir iš nugaros tu mane suformavai".

R. Samuelis: Samuelis: "Kodėl Toros žodžiai buvo lyginami su gazelės žodžiais?" "Tam, kad tau pasakytų: Kaip gazelė turi liekną kūną ir savo patinui kiekvieną valandą atrodo tokia pat

brangi, kaip ir pirmąją, taip ir Toros žodžiai yra tokie pat brangūs savo globėjams, kaip ir pirmąją valandą".

R. Eleazeris: "Jei parašyta Įst 6, 5: "Tu turi mylėti savo dievą Eternalą visa siela, kodėl vis dar sakoma: visa savo geroje?", ir jei parašyta: Kodėl sakoma: "visu savo turtu, kodėl sakoma: visa savo siela?". Jis nori jums pasakyti, kad yra daugybė žmonių, kuriems jo kūnas yra mažiau brangus nei jo pinigai, todėl ir sako: "Su visa jūsų siela, ir dar, kad yra daugybė žmonių, kuriems jo pinigai yra brangesni nei jo kūnas, todėl ir sako su visu jūsų turtu". Tai, kad turtas čia suprantamas tiesiogine piniginių lėšų prasme, būdinga, taip pat tai, kad nekalbama apie sielą, kurią žmogus myli labiau už kūną ir auksą.

R. Papa: "Jei žmogus valgė ar gėrė iš suporuotų dubenų ar ąsočių, kaip išvengti blogų pasekmių? Žmogus kaire ranka paima dešinės rankos nykštį, o dešine ranka - kairės rankos nykštį ir taip kalba: Tu ir aš esame trys. Bet jei girdi sakant: "Tu ir aš esame keturi", reiktų sakyti: "Tu ir aš esame penki ir t. t."

Parašyta: Jona 2, 1: "Amžinasis išsiuntė žuvį, kad prarytų Joną. Juk sakoma, juk 3 eilutė: ir Jona meldėsi Amžinajam iš žuvies pilvo ir kalbėjo: Jona iš savo apkasų kreipėsi į Amžinąjį: "Aš šaukiausi iš savo apkasų į Amžinąjį?". Nėra abejonių: galbūt didžioji žuvis jį išplukdė, o mažoji žuvis jį prarijo".

R. Meiras: R. R. R.: "Ar galima įrodyti, kad net motinos kūne esantys embrionai pradėjo giedoti giesmę? Nes parašyta Pf. 68, 27: "Susirinkimuose šlovinkite dievą Viešpatį, iš Izraelio šaltinio".

Dėl mėšlungio per šabą pučiama į trimitą. Tačiau mes išmokome: Jei kitos bausmės buvo sužadintos ir apima visą, pavyzdžiui, niežai, skėriai, musės, tada žmogus nepučia, o šaukia (meldžiasi dievui)? Tai trumpas klausimas, kalbama tik apie tai, ar niežai yra drėgni, ar sausi.

Rab Jehuda sakė: Rauda Rabas Rabas: "Į Sinedriumą galima įdėti tik tokį žmogų, kuris supranta, kaip paaiškinti roplį vien tik (išvados) iš Toros. Rabas yra pasakęs: "Aš sugebu paaiškinti vien tik išvedžiojimais. Jei tada gyvatė, kuri žudo ir taip didina netyrumą, yra tyra, tai roplio, kuris nežudo ir nedidina netyrumo, atžvilgiu tikrai galioja nutarimas, kad jis yra tyras"! To negalima tvirtinti, nes ji (gyvatė) tėra panaši į sostą (kuris gali mus nužudyti ir vis dėlto yra tyras).

Išėjimo knygos 8, 2 parašyta: "Varlė pakilo ir uždengė Egiptą. Pasak R. Eleazaro, tai buvo tik viena varlė, bet ji padaugėjo ir užpildė visą Egipto žemę. Tannaitenas apie tai yra visai kitokios nuomonės. R. Akiba sako: "Tai buvo tik viena varlė ir ji užpildė visą Egipto žemę". Tada R. Eleazaras ben Asarja kalbėjo su juo: "Akiba, ką tu turi bendro su Haggada? Ten buvo tik viena varlė, bet ji švilptelėjo kitoms, ir jos visos atėjo".

Nutraukiu šią šmaikščią smulkmeną, jos pakanka, kad apčiuopiamai parodyčiau dvasios apleistumą. Tačiau vieną dalyką vis dėlto reikia pabrėžti. Seksualiniai klausimai užima daug vietos visose diskusijose, jau matėme keletą pavyzdžių. Ne su natūraliu jausmingumu, taip pat ne su objektyviu higienisto nešališkumu, veikiau su bjauriu geismu plikų senelių, kurie negali savęs pakankamai patenkinti seksualinių pasirodymų vaizdavimu. Plunksna priešinasi užrašyti šiuos masažus, bet nieko kito nebelieka, norint paneigti priekaištus, kad daroma neteisybė.

R. Chama: Chama: "Kas pasistato savo lovą tarp šiaurės ir pietų, gauna vyriškos lyties vaikus", kaip parašyta Pf. 17, 14: "Ir savo lobiu pripildysi jos pilvą, turėsi daug vaikų".

Trys dalykai yra būsimo pasaulio vaizdinys: šabas, saulė ir tarnystė. Kas? Norėtusi sakyti: tarnystė lovoje (lytiniai santykiai), tai susilpnina, taip? Tik turima omenyje būtent moteriškų angų tarnystė.

Moteris - tai purvo pilnas vamzdis, kurio burna pilna kraujo.

R. Jochananas: "Kiekviena moteris, kuri su vyru lytiškai santykiauja, susilaukia vaikų, kokių nebuvo net Mozės laikais".

Neišsilavinusių žmonių moterys yra padugnės, o apie jų dukteris parašyta Įst 27, 21: "Prakeiktas tas, kuris gulasi su bet koku gyvuliu".

Kas užsiima Tora neišsilavinusio žmogaus akivaizdoje, į jį bus žiūrima taip, tarsi jis miegotų su savo sužadėtine.

Rabinai mokė: "Kas lytiškai santykiauja ant lovos, kurioje miega vaikas, susilaukia epilepsijos.

Klausimas buvo skirtas Ben Somai: "Ar gali vyriausiasis kunigas vesti mergelę, kuri yra apvaisinta, ar negalima atsižvelgti į tai, ką pasakė Samuelis: "Aš galiu guldėti į lovą daug mergelių be kraujo", o gal tai, ką pasakė Samuelis, neįvyksta?". Jis jiems atsakė: "Tai, ką jis pasakė, yra tikra tiesa: Iš tiesų, tai, ką Samuelis pasakė, neatsitinka, bet reikia baimintis, kad galbūt ji pastojo vonioje. Bet juk Samuelis yra pasakęs: "Kiekvienas ištvirkėlis, kurio sėkla nešaudo kaip strėlė, neapsivaisina?". Tik jis anksčiau galėjo būti kaip šaudanti strėlė, galų gale".

Vyresnieji sakė: "Šliužo mėgėjams, raupsuotiesiems ir tiems, kurie sugyvena su menstruacijomis sergančia moterimi, galima skaityti Penkiaknygę, pranašus ir šventųjų gyvenimo istorijas, tik spermos mėgėjams tai draudžiama".

Elia: Elisas: "Kodėl Mesijas neateina? Žiūrėk, dabar Jom Kipuras, aš galiu paguldėti į lovą tiek ir tiek mergaičių". Tada Rabas Jehuda paklausė jo: Jis paklausė: "Ką gi tada sako šventasis?" Jis atsakė: "Jis pasakė su Pr 4, 6: "Nuodėmė ilsisi priešais duris". "O ką sako šėtonas?" Jis atsakė: "Šėtonas: "Ką jis sako?" Jis atsakė: "Šėtonas: "Šėtonas neturi galios Jom Kipuro dieną".

R. Simeonas: "Rimas: "Moteris prosenelė, kuri yra jaunesnė nei trijų dienų ir vienos dienos amžiaus, tinka kunigystei (tai reiškia, kad kunigas gali ją guldėti į lovą). 31, 18: "Ir visus vaikus tarp moterų, kurie nepažino lytinių santykių su vyru, palikite gyventi sau". Vienas ašotis daro moterį gražią, du - negražią, ties trimis ji reikalauja (nepadariai) burna, ties keturiais ji ima asilą turguje (savo pasitenkinimui).

R. Jochananas: "Vargšai vaikai gimsta, nes tėvai apverčia savo stalą (lovą lytinio akto metu); nebylūs vaikai gimsta, nes bučiuoja tą vietą (lytinis organas); kurčnebyliai vaikai gimsta, nes lytinio akto valandą jie šneka; galiausiai vaikai gimsta, nes žiūri į tą sportą".

R. Jochananas: "R. Izmaelio prokreacinis organas buvo toks didelis kaip šešių kabų vamzdis". R. Papa: "R. Jochanano prokreacinis organas buvo toks pat didelis kaip penkių Kab vamzdelis, kitų nuomone - kaip trijų Kab". R. Papos prokreacinis organas buvo toks pat didelis kaip Harpanijos gyventojų krepšys.

Kiekvienas piktadarys (Simri) šią dieną miegojo 424 kartus (Medianiterio moters), o Pinchas laukė vienos taip ilgai, kol nusilpo jo jėgos. Pinchas nežinojo, kad su juo buvo stiprus karalius (dievas). Vienoje Boraitėje buvo mokoma: "Jis gulėjo su ja 60 kartų, kol jis tapo panašus į supuvusį kiaušinių, o ji - į lovą, pilną vandens".

Šių pavyzdžių gali pakakti, kad akivaizdžiai išryškėtų žydų dvasios svetimumas. Kaip įmanoma, kad tokio pobūdžio produktai, perduodami, aptarinėjami, uoliai saugomi tūkstantmečius, gali būti pateikiami kaip religijos ir moralės knyga? Čia turi būti kartą ir visiems laikams aiškiai nuspręsta, kad tai, kas išdėstyta Talmude, kilo iš mums priešiškos prigimties. Tai yra specifinė žydų nuosavybė. "Viena yra tikra, - sako žydas daktaras Bernfeldas, - kad žodinis mokymas yra glaudžiausiai susijęs su žydų gimine, jis yra jos kojos koja ir jos kūno kūnas". O žydų istorikas M. Kayserlingas net nusileidžia ir Talmudą pavadina "puikiausiu" per tūkstantmečius regėtu kūriniu, kokio nėra jokioje literatūroje. Taip mano visi hebrajai.

Turbūt vargu ar būta kantresnio žmogaus, vargu ar būta tokio, kuris būtų taip linkęs užglaistyti ir paneigti individualius liaudies charakterio skirtumus, kaip Tolstojus. Nesibaigiančiais pasikartojimais jis skelbė (būtent savo laiškuose) mąstymo lygybę Kinijoje, Indijoje, Judėjoje, Europoje. Bet kai jis paliko savo oro pilį, pastatytą iš žmonių lygybės dogmos, ir atidžiau pažvelgė į žmonių darbus, tada didysis žmogus vis dėlto priėjo prie kitokių rezultatų. Studijuojant Naująjį Testamentą, taip jis praneša, jam buvo kaip perlų medžiotojui, kuris užmeta tinklą brangiems raumenims, bet kartu su jais traukia purvą ir nešvarumus, iš kurių pirmiausia turi juos ištraukti. "Ir taip šalia tyros krikščioniškos dvasios radau svetimą, purviną, žydišką dvasią".

Schilleris su didžiausia pagarba stovėjo prieš daugelį Senojo Testamento figūrų, būtent prieš Mozės asmenybę, tačiau jau dabar jis patikimai (dar neturėdamas artimesnių žinių apie realias sąsajas) skiria "tautos nevertumą ir žemumą" ir "jos įstatymo leidėjo nuopelnus". Žydus jis vadina "nešvarių ir bjaurių indu", kuriame vis dėlto buvo saugoma kažkas brangaus, kas vėliau galėjo

subręsti "šviesesniuose protuose", "nešvariu kanalu", per kurį buvo atnešta kilniausia iš visų gėrybių - tiesa, kuri "vis dėlto sugedo, vos tik atliko tai, ką turėjo atlikti".

Gėtė manė, kad dabartinių žydų ir jų "protėvių kontrastas mus erzina". Taigi abu didieji vyrai žydų praeitį vertino nevienareikšmiškai. Tačiau tai turi išsisklaidyti savaime, jei, kaip šiandien žinome, didieji hebrajiškos praeities vyrai visai nebuvo dabartinių žydų protėviai, kad žydija yra daug vėlesnis produktas. Mozė taip pat (jau vardas ne hebrajiškas), anot egiptiečių vaizdinių, yra pabėgęs egiptiečių kunigas, vardu Osarsifas.

Ne, žydas nebuvo "sulaužytas", jo formavimasis buvo baigtas nuo pat tremties, taip, net anksčiau, tik jis tapo stipresnis ir ryškesnis.

Šį instinktyvų Tolstojaus, Schillerio, Goethe's, jei paminėsime tik kelis didžius žmones, pasipriešinimą turi pajusti kiekvienas, kuris priartėjo prie žydų dvasios produktų ir vis dar išsaugojo prigimtinių jausmą: tai turėtų paskatinti minėti Talmudo pavyzdžiai. Žydas iš tiesų paskelbs mus "ultrafilosofais", kuriais, pasak Abraomo Geigerio, mes esame per amžius, pagal įpėdinius, Graetzą, mes ir toliau būsime vadinami "ribočiausiais iš visų žmonių", bet tai neturi mūsų trikdyti.

Techninė dvasia

Trumpai panagrinėkime žydų dvasios struktūrą.

Iš tiesų gėdinga, bet vis dėlto tiesa, kad kultūros sąvoka plačiuose sluoksniuose tebėra labai miglota ir nekritiškai taikoma beveik visoms gyvenimo apraiškoms. Šiais laikais kultūrai priklauso geležinkelis ir poezija, dirizablis ir filosofija, centrinis šildymas ir religija; čia reikalingas metodiškas atskyrimas. Sąvoka "kultūra" reikėtų vadinti vien tik žmogaus raiškos formas, kurios yra rezultatas (nesvarbu, ar tai būtų jaučiamas, ar mąstomas), arba pasaulėžiūra. Tam priklauso religija, filosofija, moralė, menas ir mokslas, jei jis nėra grynai techninis. Visa kita yra prekyba, ekonomika, pramonė, noriu tai įvardyti kaip gyvenimo technologiją. Man dabar atrodo, kad tai yra svarbus žvilgsnis į žydų dvasios prigimtį, jei ją pavadinsiu gana vyraujančia technine dvasia. Visose srityse, kurias aš laikau priklausančiomis gyvenimo technologijai, ji, kaip matėme, visada veikė su atkaklia energija ir labai sėkmingai. Tačiau net ir iš ten, kur kyla kultūra, ji yra tik jos išorinė, techninė pusė, kurios įvairiomis formomis ji yra išpausta ar įgyta. Tai reikia siek tiek paaiškinti.

Pavyzdžiui, moralė grindžiama giliai mumyse glūdinčiu jausmu, pasak Gėtės, "švelniai girdimu" balsu, "ką reikia daryti ir ko reikia vengti". Žmonių visuomenėje jis reiškiasi moraliniais įsakymais ir valstybės įstatymais; tai yra moralės technologija. Kuo aiškiau ir tikriau liaudyje išsaknijęs gėrio ir blogio jausmas, tuo mažiau jai reikės sudėtingos teisinės technologijos, tuo daugiau sielos kultūros ji turės. Štai kodėl visiškai klaidinga įžvelgti smulkiame kasdienio gyvenimo įsakomų ir draudžiamų veiksmų sąrašą išraišką, kylančią iš aukštos moralės.

Atvirkščiai: tai ženklas, kad dorovės akcentas nėra žmogaus viduje, veikiau tai turėtų būti nustatoma grynai išoriškai, kur lemiama reikšmę turi atlygis ir bausmė už moralės laikymąsi. Ir čia žydų dvasiai būdinga tai, kad paprasta gėrio ir blogio moralė lėmė įstatymų painiavą ir šimtmečius besitęsiančius komentarus. Vien tik šabui yra 39 paragrafai, kuriuose išvardijami draudžiami veiksmai, Mozė, kaip manoma, prie Sinajaus kalno gavo 365 draudimus ir 248 įsakymus. Tačiau ant šio pagrindo pirmiausia sukonstruota žydų teisė su tūkstančiais elgesio taisyklių, kurių reikia griežčiausiai laikytis. Čia jau kalbama ne apie moralinio jausmo išraišką, veikiau tik apie techninių taisyklių žinojimą ir įvaldymą. "Kas išmano įstatymą, tas doras", - sako Jėzus Sirachas. O Bernhardas Stade, vis dėlto palankiai žydams nusiteikęs tyrinėtojas, praneša: "Veiksmai vertinami įvairiai, visų pirma pagal tai, kaip jie buvo atlikti Kanaane ar ne, apsiriboja izraeliečiais ar užsieniečiais". Čia turime pradžią vėlesniam Talmudui, kuris, žvelgiant iš šios perspektyvos, yra ne kas kita, kaip kruopščiai sukomplikuotas techninis aparatas, kurio pagalba

turi būti sprendžiami visi klausimai. Bet kadangi šio įrankio įvaldymas reikalauja didelės ištvermės, net ir tarp žydų nebuvo per daug vyrų, kurie kiekviename gyvenimo žingsnyje (nesvarbu, ar kalbama apie sinagogą, ar apie tualetą, vis tiek) po ranka turėjo Mozės ar Talmudo citatą. Šie teisės adeptai tada taip pat buvo labiausiai gerbiami žmonės, jų vardas skverbėsi į visus žydų gyvenamus kraštus, stipendija savaime valdė. Žinios grynai kaip tokios buvo taip labai gerbiamos, kad net į mokytą gojų dažnai tekdavo žiūrėti kaip į žmogų. Jei tėvas Samuelis kitaip draudė žmogui (tai reiškia žydui) bendrauti su gojumi, sakė Meiras: "Žmogus kiekvieną dieną turi turėti tris palaiminimus, būtent, kad dievas nepadarė manęs gojumi, moterimi ir kad nepadarė manęs neišmanėliu", tai žmogus pareiškė, kad vis dėlto įmanoma palaikyti santykius su mokytu gojumi.

Tačiau reikia atkreipti dėmesį į esminį skirtumą tarp žinių ir žinojimo. Juk galima nesunkiai pastebėti, kad indėnai turėtų sukaupęs žinias, kurias būtų galima įvaldyti tik po dešimtmečius trukusio darbo, ir tada jie atitinkamai turėtų dvasia, susijusią su žydu. Tada reikia pastebėti, kad indėnų žinios kilo iš troškimo pažinti pasaulio ryšį ir vėl veržiasi į išgrynintą ir simbolinį žinojimą, kad šios žinios taigi tarnavo tik kaip priemonė tikslui, siekiančiam už jų ribų. Žydas per visą savo istoriją atmetė savęs pažinimo paieškas, vengė bet kokios metafizinės idėjos kaip užkrečiamos ligos ir persekiojo tas kelias išimtis, kurios flirtavo su filosofija. Įstatymo pažinimas žydui buvo savaiminis tikslas.

Ši techninė dvasia, kuri moralinį jausmą pavertė draudimų ir įsakymų sistema, kuri dėl savo monstriškos painiavos ir bejausmio fechtavimosi su veidrodžiais neturi sau lygių pasaulinėje literatūroje, būtinai yra antimetafizinė, kitaip ji apskritai nebūtų atsiradusi. Į išorę nukreipta dvasia turi turėti atsakymą į viską, nes viduje ji neįaučia nieko be dugno, begalybės. Tačiau formuojanti jėga priklauso net ir šiam tuomet neišvengiamai siauram požiūriui į gyvenimą. Ir tam žydų dvasia nepateikė daug daugiau nei amžiną tautologiją: dievas yra dievas.

Svetimuose kraštuose žydai pirmą kartą sužinojo apie dievą kaip visatos kūrėją, apie šios kūrybos mitus, apie žmogaus nuopuolį, apie gėrio ir blogio principus, apie sielos nemirtingumą.

Susidūrusi su svetimomis idėjomis, žydų dvasia atskleidė jai būdingą savitumą. Jos rankose vaizdiniai ir mitai tapo anekdotais, bandymas iliustruoti vidinę patirtį buvo interpretuojamas kaip materialus istorinis faktas. Iš žmogaus nuopuolio, šumerų ir akadų dvasinio įvykio simbolio, tapo istoriniu pasakojimu, gyvatė iš tikrųjų buvo ne kas kita, o gyvatė, obuolys iš tikrųjų buvo obuolys, visa tai - kasdienis reikalas. Kai žydai iš persų išgirdo apie žmogaus sielos nemirtingumą, kai išgirdo apie Gelbėtoją iš Čaoshinac, kuris atpirks pasaulį iš, lygybės principo valdžios, kad įsteigtų dangaus karalystę, į kurią ateis ne tik pamaldieji, bet ir, kad ir po griežtų bausmių, visi nesuskaičiuojami nusidėjėliai, tada iš šio pasaulį atperkančios meilės principo suvokė tik pasaulį valdančio Mesijo idėją. Dievo karalystė tapo vergų valstybe, kurioje žydai valdys kaip tironai. Mitas apie pasaulio sukūrimą žydams tapo pagrindiniu jų vėlesnės pasaulėžiūros tašku; jis uždarė jų požiūrį į gyvenimą visiems laikams. Jų sudedamoji dalis buvo ta, kad jis buvo sukurtas iš nebūties. Šiaip ar taip, dabar žydai buvo apie viską išsamiai informuoti: žydų dievas vieną dieną sukuria pasaulį iš nebūties, jis egzistuoja tam, kad mums tarnautų, ir būsimoje karalystėje valdys visus žmones. Žmogus mato, vaizdas užbaigtas, vaizdas logiškas.

Senovės indėnų dainoje sakoma:

*Ausis pakyla, ji atveria mano akis
Šviesa mano širdyje tampa gyva
Dvasia traukia ieškoti į didžiulius atstumus!
Ką turėčiau sakyti ir ką turėčiau sudaryti?*

Argi ne taip, tarsi begalybės sparnas su šiais indėnų giesmininkų žodžiais plačiai suplasnoja ir pakyla nuo visų žemiškų apribojimų? Arba jei melodija, kuria baigiamas vienas seniausių filosofinių žodžių apie pasaulio sukūrimą, baigiasi taip:

*Tas, kuris sukūrė šį pasaulį, ar ne,
Ar jis tai žino, ar taip pat nežino?*

Vėlgi, jis baigiasi klausimu. Šios nuojautos į amžinybę - tai dvasios, kuri kaip ankstyvas stebuklas gyvena žmonėse, "išmintingos, nesenstančios dvasios" nešimas. Indėnas jaučia savyje kažką amžino, jis mato save stovintį priešais begalybę, jis negali užsidaryti nuo visų dvasios vartų. Tačiau žydų dvasia bijo tokių sąvokų, jei jos susiduria su ja. Apie tai liudija Senasis Testamentas. Ir Juda Halevi, bene simpatiškesniausia asmenybė, kokią tik žydijs yra sukūrusi, poetiškai, viduje drebėdamas, išsireiškia taip:

*Neleiskite manęs gundyti graikiška išmintimi,
kuris neduoda vaisių, o tik žydi,
O jo turinys? "Visata nesukurta
Prieš viską trys, apsupti mitų".
Godžiai klausykitės jo žodžių. Jūs grįžtate,
Penis burnoje, širdis tuščia, nepatenkinta.
Todėl ieškau dainų Dievo kelyje
Ir išvengė klaidingos išminties kelio.*

Žydas negali suvokti mitų ir simbolių, bet jei juos priima, jie tampa laukine magija (žr. Soharą, Kabałą), todėl Kristus ir mokymas apie dangaus karalystę, "vidinį mumyse", jam yra atgrasus, jis čia jaučia stipriausią išpuolį prieš savo prigimtį. Kaip Talmudas kalba apie Jėzų, matėme' tačiau svarbu pabrėžti, kad ir žydų autoriai, nemanantys griežtai talmudiškai, šiuo klausimu neturi skirtingų nuomonių. Iš tiesų ne visada susiduriama su neapykanta, bent jau ne ryškia, bet visada visiškai nesuprantama Jėzaus asmenybės atžvilgiu. Visi jie laikosi pozicijos, kad Kristus visiškai nebuvo naujos moralės nešėjas, veikiau tik perėmė didžiojo Sanhedrino, būtent jo pirmininko Hilelio, mokymą; skirtumai tarp jo ir fariziejų yra vėlesni piktavališki pasakojimai ir pan. Tam tikslui iškeliama visi žydų erudicijos rezervai. Keletas pavyzdžių iš didžiosios literatūros. Rabinas *Josefas Eschelbacheris* sako: "Kaip ir dievo doktrinos, taip ir teisingumo, dorovės ir meilės įsakymų atžvilgiu Senasis Testamentas buvo ir liko pagrindinis krikščionybės šaltinis". Juk taip, deja, dažniausiai ir yra, tačiau Kristus dėl to nekaltas. Jis visiškai sąmoningai priešiška konfrontuoja su perduota tradicija: "Jūs girdėjote, kad tai buvo pasakyta vyresniesiems, bet aš jums sakau...". "Velnio vaikai, gyvatės ir gyvatės brolija". Jau pats tūkstantmečių senumo neapykantos Kristui faktas yra neklystamiausias įrodymas, kad žydų prigimtis save pažįsta toli nuo asmenybės Kristaus. Bet mes neva top ir toliau mojuoti Senojo Testamento vėliava? Ne, kol mūsų vaikai turi gerbti sufabikuotas istorijas apie archaiskus Jakobą, Labaną, Judą kaip religijos dokumentus, kol mūsų bažnyčiose sklindo Penkiaknygės ir Hesekielio dvasia, tol mums tinkama religija dar negimė. "Evangelijos paprasčiausiai nėra nepriklausoma, viduje nuosekli religinė doktrina, - sako tas pats rabinas, - Jėzus niekada negalėjo ir nenorėjo tokios pateikti. Krikščionybė, neturinti tvirto Senojo Testamento pagrindo, plūduriuoja ore ir skendi praeinančiame rūke, vis iš naujo keisdama savo pavidalą".

Čia ir vėl žydų baimė dėl figūros, kuri nėra įsispyrusi į ispaniškus batus, ir vėl kalbama ne apie religiją kaip žmogaus vidaus vaizdinį, o apie techninius dėsnius, pagrindus ir pan.

Pasak rabino Bäcko, nėra nė vieno gero bruožo, kurio pranašu nebūtų tapęs žydas; jis buvo pagarbos skelbėjas, iš jo kyla pareigos, ištikimybės ir humanizmo idėja, nesavanaudiški jausmai, tolerancija kitaip manantiems visada buvo žydo namuose... Visa tai pateikiama pagražinant kai kuriomis gražiai skambančiomis Talmudo ištraukomis, ištrauktomis iš konteksto: žydas pasirodo savo didžiausioje šlovėje. Pasak Bäcko, Jėzaus stiprybė glūdi vien tame, kad jis kreipėsi tik į žydus. Priešingu atveju išmintingasis rabinas nemano, kad apskritai būtina minėti Kristų. Atidžiau pažvelgus į jo veiklą, pastebima, kad pusiau suprastas Kantas ir Gėtė stėjo kaip krikštaitėvai,

kurių idėjos vėliau pagal išbandytą metodą buvo priskirtos žydams. Kaip jau Goethe įspėjo dėl kito rabino (Mendelsono): "O, vargšas krikščionis! Kaip blogai tau seksis, jei jis pamažu aplink tave apsuks savo įpareigojančius sparnuočius". *Abraomas Geigeris*, vienas didžiausių liberaliosios žydijos autoritetų, taip pat ne itin gerai atsiliepia apie krikščionybę: "Krikščionybės idėjos ir jausmai yra labai migloti, prieštarauja visiems liaudies tikriems dalykams, todėl negali juose įsitvirtinti, tai tik vaiduokliai, kurie neigia tikrąjį gyvenimą, svajoja apie įsivaizduojamą gyvenimą be kūno, didina prarają tarp dvasios ir kūno, kad jo sunaikinime išvelgtų palaimą". Reikėtų atidžiai perskaityti šią ištrauką, joje glaustai išdėstyta visa žydų pasaulėžiūra. Kadangi krikščionybė priešinasi žydų liaudžiai, ji stoja "į konfliktą su visais liaudies tikrumas".

Todėl suprantama, kad žmogus iš Galilėjos, "derlingo prietarų daigynėlio", ponui Geigeriui pasirodo išskirtinėje šviesoje. "Negalime paneigti Jėzaus gilaus vidujiškumo, tačiau naujų idėjų... didžiųjų reformų darbų pėdsakų nėra. Jėzuje buvo galima rasti keistą proto aiškumą, dvasinio drumstumo ir fanatizmo mišinį, kokį dažnai aptinkame tokio pobūdžio žmonėse, ir tik nuo aplinkybių priklauso, ar pasirodžius tokiems žmonėms išsivysto nykstanti sekta, ar ilgalaikė religinė federacija".

Taigi Kristus iš tikrųjų priklausė sanatorijai.

Aiškesnis ir nuoširdesnis yra Hirschas *Graetzas*, kuris Jėzuje mato "naują gimį su mirties kauke"; tai jau šiek tiek primena Talmudo kalbą. O šių dienų talmudistas savo išraiškos būdo aiškumu nepalieka nieko nuostabaus. Dr. *Lippė*, kurio tokius raštus kaip "ispanų išminčiai" reikėtų skaityti (dr. Bursinas), 1897 m. rašė ir tada: "Praėjo maždaug 1900 metų nuo to laiko, kai germanų kilmės Romos valdytojas, vardu Poncijus Pilotas, liepė nužudyti tūkstančius žydų, tarp jų turėjo būti ir tas, kurį arijų tauta dar ilgai po egzekucijos iškėlė į dievus. Už šio dievožmogio nužudymą arijai nuo to laiko praliejo daugybę upių žydų kraujo, tačiau ir po 60 kartų už jį taip ir neatkeršijo... Bažnyčia rūpinasi, kad kryžių-žaidų simbolis nebūtų atitolintas nuo savo pirminės paskirties (nužudymo)". Šie įvairūs žydų mokslininkų pasisakymų lygmenys rodo tokį kraupų nesusipratimą, kad nevalia pavargti vėl ir vėl pabrėžti pavojų, kurį žydų dvasia, jei ji įsileidžiama į krikščionių bendruomenės vidų veiksmingumo, būtinai turi atsinešti su savimi, nori ji to ar nenori. (Nekalbant jau apie dar daug svetimesnę germanišką aplinką.) *Zunzas* žydiją vadino savo sielos vikšru. Na, žydas šio "vikšro" neatsikratys, net jei bus pakrikštytas dešimt kartų, o būtinas jo įtakos rezultatas visada ir visur tas pats: sudvasinimas, nukrikščioninimas, sumaterialėjimas.

Tokią įžvalgą galima pasisemti iš žydų dvasios istorijos. Iš religijos, filosofijos atsiranda techniniai vadovai; net didžiausi žmonės nedaro išimčių. Tenka pasistengti perskaityti Maimonido "Moreh Nebukim" - milžinišką milžiniškos erudicijos veikalą, kuriame taip trūksta tikros sielos ir dvasios didybės. Daugelis taip pat pamiršo Spinozą. Tačiau, anot Jowetto, nebėra abejonių, kad Spinoza už visas tikrąsias idėjas skolingas dviejų žmonių intelektui: Descartes'o ir Giordano Bruno. Jam, kaip tikram žydų technikui, pavyko šedevras šias priešingybes suvesti į bendrą vardiklį ir sujungti į sofistinę "sistemą". Tai, kad jis galėjo tai padaryti, rodo, jog jie abu to nesuprato. Tačiau tai, kad Spinoza flirtavo su altoriniu panteizmu, savaime suprantama, sukėlė jam karščiausią tuometinių žydų priešišumą; tačiau perdirbdamas juos jis buvo žydas kaip ir rabinas. Jis atvirai patikino, kad viską galima paaiškinti patogiausiu būdu, nepripažįstant paslapties, paslapties. *J. Freudenthalis* tada pagrįstai teigia jį esant žydu, panašiai daro ir daktaras *Spiegleris*. Jis klįjuoja filosofui etiketę "asimiliacinis" ir bando įrodyti, kad už visas žinias esame skolingi žydams. Todėl Spinoza yra "didžiausias iš visų filosofų", "didžiausias naujųjų laikų filosofijos didvyris", Mendelsonas "išaukštino vokiečių kalbą ir savo darbais išpopuliarino filosofiją, per kurią ji išsivystė iki anksčiau neįsivaizduojamo žydėjimo", jis "savo pakylėjančia kryptimi suformavo vokiečių tautą į filosofus" ir t. t. Atidžiau pažvelgus į jo "Galimatijas", iš jų galima sužinoti daugiau nei iš daugelio antisemitinių kūrinių.

Kaip ir moralėje bei religijoje, žydų dvasia reiškiasi ir moksle bei mene. Žydai didžiuojasi, kad per visus amžius mokslui davė daugybę išskirtinių žmonių, ypač medicinos srityje. Sakoma, kad beveik kiekvienas karalius turėjo žydų gydytoją, kuriuo galėjo pasitikėti labiau nei savo kolegomis krikščionimis. Nors neginčijama, kad natūrali gydytojo įtaka sergančiam žmogui buvo

stipri paskata šiai profesijai iš žydų pusės ir atvėrė platų spekuliacijų lauką, be to, ja buvo visapusiškai pasinaudota, vis dėlto norime daryti prielaidą, kad medicina žydus domino ir kitaip. Tuomet galima būtų tikėtis, kad jie pirmieji turėjo sukurti mokslinę anatomiją. Bet toli gražu ne. Nenumaldomas mokslinio tyrimo troškimas, kuris užpildė Leonardą, privertė jį, rizikuojant gyvybe požeminiuose rūsiuose, tyrinėti stebuklingą žmogaus kūno sandarą ir paaiškinti jo funkcijas tokio fenomenalaus tikslumo brėžiniais, kurių net ir šiandien niekas nepralenkė, jo genialus regėjimas, kūrybinės Descartes'o, Koperniko idėjos - visa tai neranda atitikmenų tarp žydų mokslininkų. Nepaisant visų žinių, trūksta genialios intuicijos, kūrybinės energijos. Nuo Kanto laikų skiriame supratimą ir protą. Vieną jų vadiname gebėjimu sujungti pojūčių teikiamus duomenis į vaizdinį ir susieti juos priežastingumo forma, o kitą - gebėjimu susieti šiuos proto sprendimus į sąjungą. Supratimas kuria žinojimą, protas kuria mokslą, formuoja žinojimą. Tačiau net jei protas, o e, kita vertus, apibendrina duotybę, jis vis dėlto yra aktyvus spontaniškai, nes ištisia savo jutimus kaip drąsi, vadovaujanti idėja. Atomo idėja, energijos išsaugojimo dėsnis, eterio teorija - juk tai nėra dalykai, kuriuos gali sugalvoti bet koks manekenas, kurių taip pat negalima lengvai įrodyti logiškai ar empiriškai, tai yra kūrybingo proto, "tikslios jausminės vaizduotės", kaip ją vadino Goethe, į priekį besiveržiantys bandymai. Jie ėjo koja kojon su nepriekaištingais empiriniais tyrimais.

Tuomet sunku aiškiai apibrėžti žydų dvasios sferą. Ji visada dominavo toje mokslo srityje, kurią užpildė tik protas. Vaizduotės ir vidinių ieškojimų stoka, dėl kurios religijoje ir filosofijoje žydas pasmerkiamas nevaisingumui, vėliau pasireiškia ir moksle. Nė viena kūrybinga mokslinė idėja nėra kilusi iš žydų proto, niekur jis nėra parodęs naujų kelių. Iš tiesų, talmudistai dar ir šiandien laiko senuosius rabinus savo globoje ir tvirtina, kad jie "jau prieš tūkstantmečius" atsidavė mokslams ir numatė daugelį šiuolaikinių atradimų. Pavyzdžiui, daktaras Lippė sako, kad traktate Berachot stovi, jog tas, kuris savo lovą pastato iš šiaurės į pietus, susilaukia vyriškos lyties vaikų. Jis neseniai tą patį perskaitė medicinos knygoje! Toliau Talmude minima, kad iki Adomo jau gyveno šimtai kartų; tai tada įrodė moderniausia antropologija. Adomas visai nebuvo pirmojo žmogaus įsikūnijimas, veikiau neabejotinai istorinė asmenybė. Toliau sakome, kad šiuolaikiniai atradimai įrodė, jog žmogus, užsiimantis tik vienu mokslu, kenčia nuo skrandžio negalavimų, o tas, kuris atsiduoda daugeliui, tampa nervingas. Tai žinojo ir senieji rabinai. Juk parašyta: "Didžiausia dalis mokslininkų miršta nuo skrandžio negalavimų. Jei mokslininkas susinervina, tai jį jaudina jo nušvitimas (intelektas). Ben Soma ir Ben Asajas užsiėmė ne tik įstatymo doktrina, bet ir filosofijos mokslu, ir abu tapo nervingi".

Kitas uolus talmudistas, dr. med. *Kornfeldas*, "griežtai moksliai įrodė, kad apipjaustymas taip pakeičia žmogaus organizmą, kad tik apipjaustytas žmogus gali įsisavinti mokymą". Tokio dalyko moko, spausdina, tiki du trečdaliai liaudies, kuri šiandien nori patogiai įtikinti dabartinį pasaulį, kad tai yra būtina! Jei tai yra "genialūs" žydų tyrinėtojų dvasios rezultatai, tai negalima nesusilaikyti nenusiūpsčius dėl taip naiviai demonstruojamos banalybės. Kai pabudusi Europos dvasia nuo Šiaurės Italijos iki Anglijos, nuo Ispanijos iki Lenkijos pasisakė už laisvą mintį ir mokslinius tyrimus, kai kūrybingi vyrai novatoriškomis idėjomis mokė kvestionuoti prigimtį, žydams dar nebuvo veiklos lauko. Ir kai aplink pasaulį plaukiojantys vyrai drąsiai keliavo į tolimas, kai pasaulio atradėjai išrado nuostabius aparatus, kad galėtų tyrinėti dangų ir iššifruoti kosmoso dėsnius, žydas, kaip ir Saliamono laikais, užsiėmė arklių prekyba, lupikavimu ir, geriausiu atveju, loginiu plaukų tampymu nuo Anglijos iki Austrijos. Niekada nepavyko rasti jame dvasios polinkio ieškoti į plotį ir gylį, kurį Balzakas vėliau taip gražiai įvardijo, pavadindamas jį galia, verčiančia germanų mokslininką nueiti šimtą mylių, kad pažvelgtų į akis tiesiai, kuri iš jo juokiasi.

Tačiau XIX a. pasikeitė mokslinių tyrimų esmė. Jei pasiaukojančių žmonių pastangomis mokslas buvo nuvestas taip toli, kad atsidūrė pagrindinių kosmoso dėsnių kelyje, tai dabar prisijungė motyvas, kuris anksčiau galėjo mažiau išsiskirti: techninis, tiesioginį panaudojimą skatinantis sukaupų žinių apdorojimas. Žmogus ėmė vis labiau vergauti savo kūrinui, mašinai, technikai, vis didesnę pagreitį gyvenime įgavo technika. O tai reiškė plyšį, pro kurį žydas įsiveržė į mūsų kultūrą! Gėtė tai numanė, kai liepė kalbėti Vilhelmui Meisteriui: "Mašinos, įgaunančios viršų, mane gąsdina; jos ritasi kaip audra, lėtai, lėtai, bet jos jau įgavo savo kryptį, jos ateis ir smogs". Ir ji smogė tiesiai į širdį. Šiais laikais mes jau taip suvisuomenėjome, kad idėjos vertė vertinama tik pagal jos praktinį naudingumą. Dėl to paskui seka asmenybės vertinimas.

Jei ir XIX a. dirbo genialūs protai (kas norėtų juos paneigti kartu su Faradėjumi ir Mejeriu), tuomet minios kvalifikuotų, atkaklių darbininkų vis dėlto galėjo dirbti mokslo srityje. Kantui ir jo komentatoriams Šileris skyrė tokį posakį:

*"Bet kaip vienas turtuolis išmaitina tiek daug elgetų!
Jei karaliai stato, vežėjai turi darbo".*

Karaliai, kurie pastatė kur Kantas, Gėtė, Mayer, Cuvier, Müller, Baer ir daugelis kitų, nebuvo nė vieno žydo tarp jų. Tačiau jie taip plačiai pasklido tarp draugelių, savo spaudos dėka įgijo tokią įtaką, kad sugebėjo nuslopinti bet kurį karalių. Jie tiesiog visur yra komunistai. Jei koks nors profesorius Ehrlichas žydų laikraščių vokiečiams liaupsinamas kaip naujas gelbėtojas (o kurių nebuvo iki 1933 m.), didesnis už Kristų, skelbiamas didžiausiu šimtmečio genijumi, tai, neskaitant organiško nesugebėjimo atskirti didįjį nuo mažojo, yra tyčinė propaganda nacionaliniais tikslais. Taip pat ir profesorius Žakas Loebas (Jaques Loeb), kuris su dideliu darbštumu ieškojo patriotizmo ligos, kad iššifruotų ją kaip audinių perteklinį stimuliavimą, šalia visų kitų savo rasės žmonių, užvaldytų jos dvasios, priklauso prie amžinai mums svetimų. Tendencija yra ir čia: tyrimo principą (mechanizmą) paversti griežta materializmo dogma. Šis tikslas buvo beveik pasiektas.

Nereikėtų manęs klaidingai suprasti. Aš visai netvirtinu, kad žydas yra vienintelis kaltas dėl mūsų gyvenimo animalistinio materializavimosi, bet konstatuoju faktą, kad jis visą savo energijos ir pinigų galią atidavė tarnauti išorinei tendencijai ir taip pat turėjo tai daryti pagal visą savo tūkstantmetę prigimtį. Vokiečių charakteris, paliktas pats sau, greitai būtų atgavęs pusiausvyrą; dėl žydų galios spaudoje, teatre, prekyboje ir moksle jam tai tapo beveik neįmanoma. Mes patys buvomealti; juk nereikėjo emancipuoti žydo, verčiau reikėjo sukurti neįveikiamus žydo išstūmimo įstatymus, kokių veltui reikalavo Gėtė, Fichtė, Herderis. Negalima leisti, kad nuodai stovėtų be priežiūros, negalima suteikti jiems lygių teisių su vaistais, verčiau kruopščiai saugoti juos mažoje juodoje dėžutėje. Tai pagaliau - po 2000 metų - įvyko nacionalsocialistiniame reiche!

Žinoma, apie meno sritį galima pasakyti tą patį, ką ir apie kitas mūsų gyvenimo sritis. Į išorę nukreiptas mūsų laikų bruožas uždėjo savo antspaudą ir joje. Jau jautrusis Wackeroderis iš anksto pajuto jo dvasią, kai rašė: "Atrodo, kad naujesnieji visai nenori, kad žmogus dalyvautų tame, ką jie mums pateikia; jie dirba puikiems ponams, kurių menas nepuoselėja ir neliečia, veikiau nori būti maksimaliai apakinti ir palytėti".

Šis apakinimas ir šleikštulys šiandien yra karo šūkis, o už jo stovi uždara falanga - žydų dvasia. Žydų dailės prekiautojas šiandien prašo tik tokių kūrinių, kurie gali stimuliuoti jausmus, žydų teatro režisierius - to paties, leidėjas - taip pat. Šiandien mūsų žydų kritikai ieško ne rimtos valios formuoti, o technikos, kūrinio apsimestinumo. Žydų menininkai, anot jų, turi palankų kanalą, nes ten, kur matas yra išorinis, jie gali leisti save pamatyti. Pavyzdžiui, prieš 300 metų taip liaupsinamas Maksas Liebermanas niekada nebūtų sulaukęs tokio pripažinimo. Šis žmogus užima savo vietą meno istorijoje kaip prancūzų meno šykštuolis, su kuriuo išsibaigia ir jo reikšmė. Mat jo paveikslų technika geriausiu atveju turėjo atšaldyti, bet ne paslėpti vidinę tuštumą. Kuo vyresnis Liebermannas darėsi, tuo jo paveikslai darėsi paviršutiniškesni, tyčia orientuoti į efektą. Jaunieji žydai dažniausiai stoja į meninio bolševizmo, futurizmo stovyklą. Tai, kad šio grubumo

atstovai sugebėjo daugiausia pranešti apie sielą ir neišsakomus vidinius išgyvenimus, eina kartu su mūsų dienų beprotybe iki 1933 metų.

Tipiškas žydų meno dvasios pavyzdys - virtuozei, keliaujantys po visą Europą. Dainininkai, smuikininkai, pianistai meistriškai valdo savo instrumentą, aktoriai vaidina savo vaidmenis su didžiausiu pasipūtimu, žydų teatro režisieriai scenos techniką įvaldo su sunkiai pranokstamu rafinuotumu. Bet vėlgi, ar visi šie žydų stebuklingi vaikai, visi šie virtuozei tapo kūrybingais menininkais? Jie stengėsi primesti kokybę per kiekybę ir suteikė menui priemones, visas dirbančias su joslėmis. Mahleris kaip idealą įsivaizdavo tūkstančio balsų orkestrą, Reinhardtas atidarė teatro cirką su šimtais ir šimtais dalyvių. Viskas turėjo būti atvežta, kad sutraiškytų publiką. Stovėdami giliau, kiti žmonės paskui dirbo savo operetėse ir "hituose", prie šiukšlių romanų leidybos ir taip *ad infinitum*.

Iki šiol nepamėnėjau vieno menininko, kurio pavardė galbūt daugeliui prasprūdo pro akis - *Heinricho Heinės*. Heinė pripažintas vienu iš protingiausių žydų, kuris dėl savo "helenistinės intelektualinės krypties" kaip niekas kitas turėjo sugebėti teisingai įprasminėti europiečio sielą. Tačiau tai, ką sakiau apskritai, kad tik išorė yra tai, kas gali būti suprantama ir į ką kreipiamas dėmesys, mums pasirodo ir Heinės atveju. Išskyrus "Giesmių knygą", jo kūriniai gal ir pamiršti, bet būtų gerai nors kartą rimtai į juos pažvelgti; ne dėl malonumo, veikiau tam, kad pamatytume, kaip europietiški ir konkrečiai vokiški jausmai bei mintys atspindi talentingo žydo, kuris, gimęs juokingoje Reino žemėje, su motinos pienu siurbė vokiškas pasakas ir sagas, galvoje. Šis žmogus užaugo, baigė vokišką mokyklą, Vokietijos universitetą, studijavo Europos intelektualinę istoriją ir filosofiją, savo požiūrį į ją užrašė daugybėje raštų.

Pirmasis dalykas, kuris yra H. Heine's dyglys, yra krikščionybė. Galime būti visokie laisvamaniai, dar niekada didis europietis taip įžūliai nekalbėjo apie Kristaus apsiereikimą. Krikščionybė tėra "Europos kultūros atsivėrimas", kitaip - "perdėta studentiška idėja", o "žmonija yra pavargusi nuo pašventintų vaflių" ir "trokšta šviežios duonos ir gražios mėsos", reikia pjauti dideles atnašavimo aukas materijai", nes "krikščionybė, negalėdama sunaikinti materijos, visur ją užkrėtė. Turime apmąstyti savo moteris naujais marškiniais ir idėjomis tarsi po išgyvento maro".

Taip pat ir antgamtiškumo idėja sugriūva žydų žvalgyboje. Apie krikščionybės prigimtį galima turėti įvairių nuomonių. Tačiau tai, kaip Heinė išreiškia savo mintis, rodo visiškai kitokį intelektualinį nusiteikimą nei europiečių. Tai Senojo Testamento įstatymo dvasia. Panašiai Heinė kalba ir apie vokiečių filosofiją.

Kanto gyvenimą jis mini juokais: "Gyvenimo istoriją sunku aprašyti, nes jis neturėjo nei gyvenimo (!), nei istorijos (!)". Išorinis griežto paprastumo gyvenimas Heinei yra supratimo riba, tyliai atliekama pareiga, rezervuotumas, kai prieš visų akis nuolat neskalbiami savi skalbiniai, kaip mėgsta daryti Heinė, jam yra mįslė. Heine's požiūris į žmogų Kantą, apie kurio veiklą jis teigia žinąs, kad jis sukėlė intelektualinę revoliuciją, išsiplečia iki seno bakalauro su maža ispaniška pypke.

Tai, kad linksminasi Heinė puola Kanto stilių, yra savaime suprantama: Jis sako: "Šiuo atžvilgiu Kantas nusipelno daugiau priekaištų nei bet kuris kitas filosofas..." ir geranoriškai priduria, kad anksčiau jis vis dėlto turėjo "dažnai linksmą rašymo manierą". Heine sugeba sau paaiškinti mokyklinei formai tinkančią formą tuo, kad Kantas baiminosi, jog kitaip mokslas praras dalį savo orumo. Iš tiesų išskyla mintis, kad Kanto idėjų linijai reikėjo pamatuotos kalbos, bet ne, Kantas yra tiesiog "filisteris". "Tik vienas genijus naujai idėjai turi ir naujus žodžius, bet Immanuelis Kantas nebuvo genijus". Kad genialumą, visų pirma, sudaro kūrybinė idėja, Heinei taip pat, regis, nė į galvą neateina, jam genialumas ir išorinis sklandumas iš esmės yra tas pats. Prie šio požiūrio nelabai ką galima pridurti, toks genijus, kokį įsivaizduoja Heine, tikriausiai niekada nebūtų leidęs Kantui imtis rimto darbo. - Tai, kad Kantas įrodė, jog Dievo neįmanoma įrodyti, ir išdėstė, kad teorinis protas turi apsiriboti tik tikslųjų mokslų sritimi, kad tikėjimas Dievu gali būti daromas tik iš vidinės patirties, Heine laiko "farsu". "Turėjau sustabdyti žinojimą, kad padaryčiau vietos tikėjimui", - sakė Kantas. Ir šis grynas, nežydiškas ir neistoriškas tikėjimas, gimstantis iš vidinės patirties, štai ko siekė Kantas. Tai, kad Heine nesuprato Kanto, nėra jokia gėda, panašiai atsitiko

ir didesniems vyrams, tačiau tai, *kaip* jis jo nesuprato ir *kaip* drįso be jokio plataus objektyvaus pagrindimo pasišaipyti, mieliausiai atsiduodamas pašaipoms, štai kas atrodo būdinga. Išsamiau čia apie tai kalbėti negalima, tai suvokus, visur susiduriama su "filosofiniu kosmopolitizmu", kaip jį vadino Heine, paviršutiniškumu, techniniu sklandumu ir efekto siekiančiu vaizdavimu, kaip tai galėtume pavadinti. Ta pati dvasia sklendo ir "Giesmių knygoje", kuria pernelyg mėgaujasi mūsų buduaro damos, ir "Romanzero". Sentimentalumo lašėjimas, derinamas su nepadoriais juokeliais, vaizdavimas, susijęs tik su pačiu savimi, amžinos pastangos užimti kuo aukštesnę vietą. Jei žmogus suvokė šią dvasią, tai neleis sau užsimerkti net per tuziną formaliai sėkmingai parašytų eilėraščių. Heinės imitacijos Goethe's ir vokiečių liaudies dainoms tikriausiai jau būtų užmirštos, jei ne vienas pačių didžiausių menininkų, Robertas Schumannas, įkvėpęs į tuščią karkasą.

Kalbant apie taip populiarų "Loreley", reikia pažymėti, kad tai yra beveik tiksli vokiečių grafo (Loebeno) eilėraščio imitacija. Kaip Heine įsivaizduoja vokiečių gyvenimą ir dvasią, matyti iš jo poemos "Vokietija", kas nori sužinoti, kaip anuomet dar buvo įmanoma prancūzui viduje tapti vokiečiu, turėtų perskaityti Chamisso.

*Jūs, mano brangioji Vokietijos tėvyne, turite
Suteikė man tai, ko prašiau, ir dar daugiau.*

*Aš neturiu prašyti, ne skųstis
padėkoti jums iš pamaldžios širdies.*

Negaliu išsamiai aprašyti visų Heinės dvasios transformacijų, kurias jis patyrė, perdirbdamas europietiską mintį: netrukus jis prisistato kaip protestantas, paskui kaip ateistas, šlykščiausiu būdu piktžodžiauja prieš visus kitaip mąstančius intelektualus, kad, baigęs Europos filosofiją, išsižadėtų jos kaip svetimos jo prigimčiai ir nesuprantamos ir sąmoningai grįžtų prie judaizmo. Nepaisant akivaizdaus kosmopolitizmo, jo charakteris buvo stipresnis už visą Europos kultūros idėjų įtaką, visą jų galią. Mirties patalė Heinė sakė: Heine: "Man nereikia grįžti prie judaizmo, nes aš niekada jo nepalikdavau". O apie žydus jis sprendžia kaip rabinas: "Mozė paėmė vargšę piemenų gentį ir iš jos sukūrė didelę, amžiną, šventą liaudį, Dievo liaudį, galinčią tarnauti visoms kitoms pavyzdžio liaudims, taip, visai žmonijai kaip prototipą: jis sukūrė Izraelį!" Ir toliau: "Žmogus tikėjo atpažįstas žydą, nes matė jų barzdas, bet daugiau niekada nepasirodė, ir kaip viduramžiais, taip ir naujaisiais laikais jie yra klajojanti paslaptis. Gali būti, kad tą dieną, apie kurią pranašai pranašauja, paaiškės, kad bus tik vienas ganytojas ir viena banda, ir teisisis, kantriai laukęs žmonijos išganymo, sulauks savo šlovingo pripažinimo."

Šiuos žodžius turėtų įsidėmėti kiekvienas europietis, ypač dabar, kai žydų banga pasiekė neregėtą mastą ir grasina užlieti viską. Juose gyva Talmudo ir Testamento įstatymo dvasia, kuri sklinda: "Tik jūsų tėvams dievas panorėjo, kad juos pamilo, o po jų - jų palikuonims, kuriuos vienus išsirinko iš visų žmonių".

Tačiau negaliu atsakyti dar kartą užsiminti apie Heinės santykį su Goethe. Jis panašus kaip su krikščionybe ir su Kantu: viena vertus, jis apsimeta esąs kupinas didžiulės pagarbos ir mato jame didį mokytoją, tačiau tarp kiekvieno pagyrimo įterpia paviršutiniškiausių pastabų, grubiausiai iškraipiančių Goethe's paveikslą.

Kai Gėtė romantikus vertino šaltai, o vėliau atvirai juos atmetė, Hainė sakė: Heine: "Gėtė gali elgtis ganytojiškai, bet už savo šlovę jis labiausiai dėkingas Šlegelniui". "Žmogus girdi tik Goethe ir visada Goethe, nors atsirado poetų, kurie nuo jo neatsiliko energija ir vaizduote". Čia skamba prozoje žinomi žodžiai: "Ir jei kas nors įvardija geriausius vardus, tai bus įvardyti ir mano". Tai, kad Heine, kuris vis dėlto laikė save tikru poetu, kad lygino save su Goethe, iš tikrųjų jau dabar su stulbinančiu aiškumu rodo, jog jis neturėjo supratimo, kad poezija yra kažkas kita nei pinigauta eilėdara.

"Gėtė bijojo, - rašoma toliau, - bet kokio nepriklausomo, originalaus autoriaus, aukštino ir gyrė visus nereikšmingus smulkius protus: taip, jis nuėjo taip toli, kad galiausiai vidutinybės atleidimo laiškas buvo vertas Gėtės pagyrimo".

Toliau jis kaltina Gėtę religiniu indiferentizmu, kad jis nesuprato filosofinio entuziazmo arba nenorėjo suprasti, kad nebūtų išplėstas iš savo "ramios nuotaikos", kad bijojo išsakyti savo įsitikinimus, kad "užuot užsiėmus aukščiausiais žmonijos interesais, užsiėmė tik meno žaislais, anatomija, spalvų tyrinėjimu, botanika ir debesų stebėjimu". Toliau Heinė susimąstęs sako: "Goethe's panieka pasiduoti entuziazmui yra tokia pat atgrasi, kaip ir vaikiška". Iš "Fausto" jis skaito, kad Goethe pripažino dvasios nepakankamumą, nes į "Faustą" įterpė "materialių malonumų ir kūno" poreikį; "Vakarų ir rytų divanas" - tai jausmingumo išmetimas į užribį, baigiamasis Goethe's poetinio meno etapas ir t. t.. Taip ir toliau, bet kitais atžvilgiais, su kepure pamaldžiai rankoje.

Aršiausias Goethe's priešas vargu ar būtų galėjęs sugalvoti labiau iškreiptą įvaizdį, o norėti paneigti Heinę - nereikalinga.

Jei didysis Balzakas tuo pat metu su pagarba žavėjosi Goethe, jei Carlyle'is priėmė Goethe su meile, jei Taine'as pavadino Goethe labiausiai kultūringa kada nors gyvenusia dvasia, o Dostojevskis įdėjo į lūpas maldą už Goethe, kur išreiškia savo didelį susižavėjimą, tai kažko panašaus nebuvo ir negalėjo būti su Heine.

Šileris sakė: "Tačiau ne jo dvasios nuopelnai mane su juo sieja. Jei jis, kaip žmogus, man neturėtų didžiausios vertės iš visų tų, su kuriais esu susipažinęs, tuomet žavėčiausi jo genijumi tik dėl formos... Jo prigimtyje yra aukštos tiesos ir gėrio, didžiausios rimties teisingumui ir gėriui, todėl jo artumoje visada blogai jautėsi plepiai, veidmainiai ir sofistai".

H. Heine taip pat priklauso prie pastarosios rūšies žmonių, kurie neatsargiai plačiai atvėrė savo paviršutiniškumo spynas. Nesunku įsivaizduoti, kaip Heinė jautėsi apsilankęs pas Goethę. Į Gėtės klausimą apie savo veiklą H. Heine svarbiai atsakė, kad ir jis rašo "Faustą". Ledinis Goethe's atsakymas: "Ar neturite ką veikti Veimare?" Heinė to neįveiks visą gyvenimą, ir tai, be organinio nesugebėjimo, taip pat galėjo būti viena iš uolaus Goethe's gadinimo priežasčių. Tačiau čia pernelyg toli nueitume, jei norėtume išsamiau nagrinėti Heinės charakterį.

Žinau, kad šiek tiek nukrypau nuo tiesiosios temos linijos, bet jausmo ir mąstymo prigimtis atsiskleidžia tokiose detalėse. Jei visų Europos tautų atstovai Gėtėje mato didžiausią poetą ir žmogų, tai du žydai, ir dar du patys protingiausi žydai, viską stato ant kortos, kad iškreiptų šį žmogaus paveikslą. Vienas, Heinrichas Heine, nusileidžia iki moralinio bailumo priekaištų, kitas, Ludwigas Börne, mirus Goethei, sako "Dabar mes pagaliau turėsime laisvę!". - Ar iš tiesų galima be žodžių liudyti tokius faktus, jei manoma, kad didžiausias iš visų vokiečių yra bailys ir tikrosios laisvės kliūtis? Ar tokie žodžiai neturėtų priversti susimąstyti kiekvieną vokiečių? Ir ar neturėtų dar labiau priversti susimąstyti tai, kad Gėtės gimtasis miestas Frankfurtas prie Naino ne taip seniai pastatė paminklą šiam Ludwig Borne?

Ne, tai yra sąmoningo arba instinktyvaus polinkio simbolis. Tačiau ši tendencija reiškia kovą su bet kokia "jausmų gelme ir švelnumu", kaip Schilleris gyrė Goethę, ir šie žodžiai taip pat gražiai išreiškia europietiškos sielos esmę. Ir čia noriu pridėti Goethe's įspėjamuosius žodžius, skirtus visiems tiems, kurie vis dar vertina mūsų kultūrą: "Mes netoleruojame jokio žydo tarp mūsų, nes kaip turėtume jam suteikti dalį aukščiausios kultūros, kurios kilmę ir tradiciją jis neigia.

Žydų charakteris

Žydų energija

Rašančiam žmogui nemalonu kalbėti apie dalykus, kurie yra vienas po kito ir kartu sudaro visumą. Dvasios kryptis ir pobūdis visada atitinka veikėjo motyvą, yra jo nulemtas. Personažas

neleidžia savęs vaizduoti. "Veltui, - sako Gėtė, - stengiamės pavaizduoti žmogų, bet pateikite jo poelgius, ir prieš mus atsistos charakterio paveikslas". Visame ankstesniame tekste buvo pavaizduoti tokie žydų prigimties poelgiai; čia reikia padaryti išvadas, o paskui pažiūrėti, ar tai, kas pasirodė iš žydo prigimties, įžengė ir į jo savęs pažinimo sritį. Gėtė yra pasakęs: "Žydų prigimtis: energija, visa ko priežastis. Tuo Goethe, kaip visada, nuostabiai aštriai pataiko į galvą. Žydo istorija, kurią stengiausi nupiešti trumpais štrichais, rodo tokį charakterio atkaklumą, kokį vargu ar kada nors turėjome galimybę stebėti liaudyje.

XX^{xx} a. žmonės gyvena taip, kad pokyčiai, išradimai, naujienos ir t. t. tiesiog užplūsta, todėl įvairovė ir pokyčiai yra impulsai, lemiantys mūsų visuomeninį gyvenimą ir suteikiantys kryptį mūsų mąstymui. Mes gana lengvai įtraukiami į šypseną, jei kas nors mums kalba apie ką nors griežto, nekintančio; dabartinis gyvenimas atnešė su savimi tai, kad laisvalaikis buvo matuojamas taip trumpai, kad trūko galimybių įžvelgti įvairiapusiskume vienovę, o gebėjimas peržvelgti ir suprasti didesnius pasaulio įvykių kompleksus darėsi vis mažesnis. Praktiškumo žmogus, kuris pažino tik dabartį ir ją kartu su praeitimi bei ateitimi vertino tik iš atsitiktinės asmeninės patirties perspektyvos, buvo tas, kuris davė toną, ir mums sunku tokį žmogų supažindinti su kitomis perspektyvomis. Ir vis dėlto turime sau pasakyti, kad yra galių, kurios, nekenkdamos mūsų trumpalaikei dabarčiai, iš tiesų keičia savo išvaizdą, bet iš esmės visada išlieka tos pačios. Šioms galioms priklauso semitų-žydų valia.

Negalime paaiškinti žydų energijos fenomeno, veikiau turime jį priimti kaip istoriškai įrodytą faktą. Po visus kraštus išsibarsčiusių žydų noras gyventi tautinį gyvenimą, atmetus visa kita, visuomet išliko toks pat; šiandien žydų yra gerokai daugiau nei senovėje. Tai, ką Šopenhaueris išsifravo kaip aklą, besąlygišką valią, sudaro žydo prigimtį, aplink šį siekį, vienpusiškai orientuotą į visa, kas žemiška, sutelpa visi gebėjimai ir silpnybės. Apdovanotas praktiniu supratimu, šis potraukis sugebėjo pasigaminti visas priemones savo valdymui. Senovinis aukso, kaip pasaulinės galios simbolio, mitas įgavo pavidalą žydų liaudyje; jo tikslas visada buvo nukreiptas į šį auksą kaip į priemonę, tarnaujančią valiai į valdžią patenkinti. Jam teko atsisakyti dieviškosios vaizduotės talento, taip pat aukščiausio meno kūrybos, jis nesugebėjo suvokti kosminės dievo idėjos (žydų dievas ir šiandien yra nacionalinis dievas), jis nesugebėjo kaldinti mokslinių idėjų, nesugebėjo mylėti. "Tik tas, kas atsisako meilės, pasiekia galią", - sako Vagneris. Jis turėjo išsižadėti šios meilės, nes siekė pavergimo. Pagrindinis pamatas [Wesensgrund]: nesuvaldomas vairuotojas, tikslas: pasaulio užvaldymas, priemonės: gudrus praktiškumo jausmas ir energija.

Žydą reikia aiškinti remiantis šiais trimis aspektais. Jo moralės dėsniai, jo nesąžiningumas, vaizduotės stoka, grobuoniškumas, gudrumas, techninis moksliskumas [Wissenschaftlichkeit], politinis veikimas ir t. t. - viską galima atsekti pagal tai.

Istoriškai tai stebėjome Portugalijoje ir Prancūzijoje, bet matėme, kad ši žydo prigimtis pasireiškia visada ir visur, pastebėjome ją Talmude, radome ją užsiimančią machinacijomis masonerijoje, rezgančią sąmokslą Internacionaliuose su savo beprotiška prieglobsčio revoliucija ir visų varomųjų jėgų išlaisvinimu. Šiuo metu žydas iškilo aukštai, visuose žmonėse; ir tai buvo būtina. Jau sakiau anksčiau: laisvasis žmonių moralės principas visuose žmonėse sudaro kliūtį besąlygiškam potraukiui, tačiau žydas per savo moralės doktriną, sankcionuojančią šį potraukį visiems nežydoms, gauna energijos pliūpsnį, neturintį sau lygių. Tais laikais, kai trūksta stabdžių, į viršūnę turi veržtis pats nesąžiningiausias žmogus, ypač jei visi kiti gebėjimai tam pritaikyti. Todėl žydas visada ir visur yra naikinimo idėjos nešėjas.

Taigi žydų energija yra specifinė semitų charakterio savybė. Semitai sugebėjo ugnimi ir kardu, žodžiu ir tekstu primesti pavergtiems ar pavergtiems žmonėms fanatizmą, kylantį iš šio bruožo. Jų nevaisingos, bet milžiniškos valios galia pakeitė liaudies charakterio procesą [Charaktergang].

Šis žemynas semitų kraujo jau ne kartą kaip viesulas perskrodė žemes. Mahometo pakviesta veikti Arabijoje, valia pavergė Persiją ir žiauriu smurtu privertė ją valdyti; nušlavusi viską prieš save, ji pražygiavo per Šiaurės Afriką, peržengė Heraklio stulpus, veržėsi per Ispaniją ir galiausiai pietų Prancūzijoje susidūrė su vieninga priešprieša. Tą dieną, kai Karlas, Martelis laimėjo pergalę

Pietų Prancūzijoje, vis dėlto buvo laimėtas pirmasis mūšis prieš religinį fanatizmą, religinę netoleranciją, tiesa, tik politinėje srityje. Priverstas bėgti, islamas pasuko į pietus. Palei Sacharos pakraščius jis pamažu pavergė vieną liaudies gentį po kitos, susidurdamas su vis stipresniu pasipriešinimu. Ir jei paklaustume savęs, kaip ši semitų valia ėjo į darbą, išgirstume vokiečių Vidinės Afrikos tyrimų ekspedicijos vadovo Leo Frobenijaus (Leo Frobenius) žodžius. Po to, kai islamui buvo suduotas stiprus karinis smūgis, jis nebegalėjo smurtu pulti, "verčiau jis šliaužė į Sudano rūmų užkulisius apsiavęs patogaus pirklių gyvenimo šlepetėmis". Ilgai tikėta arabų autoriais, matančiais Sudano istoriją "pro pilkus islamo akinius" ir laikančiais jį kultūrą puoselėjančiu. Tačiau taip nėra. "Islamą Sudane visur įskiepytas į senesnes kultūras", - sako įvardytas tyrinėtojas.

Islamo atstovai šturmu užkariavo žemes, kuriose politinės galios buvo nedaug, o tos, kuriose buvo stipri gyvenimo valia, kita vertus, pagal laiko patikrintą receptą "taikiu keliu", tai reiškia, kad jie įnešė konfliktų ir nesantaikos tarp dinastijų. Netrukus jie palaikė vieną, netrukus kitą valdovą, kad galiausiai pasodintų savo vėliavą ant svyrančios sienos. Ir kad ir koku būdu: pats neproduktyvus, po to, kai islamas pakorė visus "vadus", jis jėga įtraukė visas jėgas į savo tarnybą, į karščiausią vergiją. Frobenius apie tai sako: "Romėnai pasiekė kolonijinio darbo zenitą tuo, kad pavergtai liaudžiai suteikė priverstinį darbą darbo skatinimo prasme. Romėnas pats mokėjo tik palūkanas, o arabas plėšė kapitalą, visą "aš pats"."

Kartą (apie ^{XIX} a. vidurį) tai buvo fanatizmo rezultatas, o antrasis - ^{XIX} a. pabaigoje, kai arabų banga, ši kartą atėjusi iš rytų, užliejo visą Sudaną, pavergė visus ten gyvenusius žemdirbystę užsiimančius žmones, tiesiog nuniokojo žemę ir, patys gyvendami šilkinėse palapinėse, netrukus virto siaubingais kanibalais.

Ši semitiškos energijos ir semitiško fanatizmo galia, kurios nepastebime visu jos mastu, taip pat glūdi žydų idėjoje, idėjoje apie šventą žydų rasę, palyginti su kuria visi kiti yra nešvarūs, ir apie žydų religiją, palyginti su kuria visi kiti yra pagonys.

Ši nedidelė ekskursija turėtų sukrėsti naivią sąmonę, tarsi žydų idėja būtų nereikšmingas dalykas, taip, tarsi jos apskritai nebūtų. Užkariavimas yra "taikus", tai reiškia, kad esami kivirčiai turi būti išplėsti, susitaikymas sužlugdytas, kad galiausiai ant griūvančių sienų būtų įtvirtinta "istorinė viltis" - žydų karalystės, Mesijo karalystės, viešpatavimas pasaulyje.

Žydų dominavimas pasaulyje

Daugybė žmonių pasirodė užkariautojais, daugybė asmenybių tapo valdovais. Šis valdžios siekis jokių būdu neturi būti besąlygiškai smerkiamas, neretai tai netgi moralinė būtinybė, pavyzdžiui, senoji Roma matė save liaudies mišrainėje; norėdamas apsaugoti savo šeimą, savo valstybę, romėnas turėjo apsupti save tvirtu pylimu. Į užkariautus regionus jis nešė įstatymus, tvarką ir moralę, ir tik tada, kai vis naujos liaudies gentys užplūsdavo Romą, kai viską imdavo valdyti sirai, afrikiečiai, ištvirtę kareiviai-imperatoriai, tada pateisinama valdžios valia virsdavo nežabotu godumu valdžiai, Roma sunykdavo. Didžiulė valdžios valia gyvavo ir Bismarke, Napoleone, bet jei pirmajame ją sutrūkdė ir išaukštino aukšta idėja, tai antrajame valdžios valia nevaržomai veržėsi per visą Europą. Priešingai nei visi pacifistai, nematau jokio nusikaltimo pačioje galios valioje, lemiamą reikšmę turi tik už jos stovinčios liaudies ar asmenybės charakteris. Vienu metu per ją galima įgyvendinti socialinę, civilizacinę, kultūrinę idėją, kitu metu apiplėštos žemės ir liaudis yra galios poveikio rezultatas. Visur, kur tik veikė žydų charakteris, jį matome ir maksimaliai išvystytą visiško nevaisingumo galią. Niekada liaudis nerodė tokio godumo valdžiai, kaip žydų [liaudis], ne beatodairiškai siekdama kokių nors laimėjimų, veikiau tiesiog todėl, kad laikė save "išrinktąja" [liaudimi], tačiau niekada liaudis nesugebėjo taip mažai nuveikti su įgyta valdžia, kaip, vėlgi, žydų [liaudis]. Vergo jausmas, kuris, galų gale, yra tikroji žydų evangelija dievo atžvilgiu (ne vaiko jausmas, kaip indogermanų

žmogui), glūdi giliai žydo kraujyje, todėl, kad ir kaip bebūtų, vergu tapęs riteris jodinėja žirgu į mirtį, yra ir lengvai suprantamas.

Žydų valdžios siekis atitinkamai taip pat formuojasi kitaip nei senųjų romėnų, Aleksandro, Bismarko, Napoleono. Jis nereikalauja pagarbos ir paklusnumo kaip šeimininkas, kaip savaime suprantamo dalyko, žydas nestovi atvirai kaip asmenybė prieš savo darbą, veikiau eina savo keliu per vaidus, melą, apgaulę ir žmogžudystes, jis stovi kaip komunistu jaučiantis slaptas bendražygis destruktivaus darbo užkulisiuose. Tai liudija visa žydų istorija.

Taigi mes visiškai iš naujo perrašytume žydų charakterio prigimtį. Tada juk savaime suprantama, kad šis charakteris reiškiasi ne tik instinktyviai, bet ir sąmoningai randamas rašytinis rezultatas. Apie senųjų laikų literatūrą pasakyta pakankamai, tik norėčiau trumpai užsiminti apie pažadą, kad galės praryti visus žmones, kuriuos dievas atiduos į žydų rankas, kad princesės bus jų šlapios slaugės, kad visas sidabras ir auksas vieną dieną priklausys jiems, kad visi kris jiems po kojomis, kad galėtų laižyti dulkes, kad žydai čiulpia pagonių pieną, o karalių krūtys juos žindys. Nenoriu išsamiau apie visa tai kalbėti. Tačiau šios senosios idėjos niekada nebuvo pamirštos. Vėl ir vėl kaip principinis, "teisėtas" reikalavimas iškyla nevaržomas godumas valdyti šį pasaulį. Šventasis kalbėjo izraelitams: "Jūs mane padarėte vieninteliu pasaulio valdovu, vadinasi, ir aš jus padarysiu vieninteliu šio pasaulio valdovu". Jei žydai įgydavo įtakingų postų bet kuriame krašte, žydų bendruomenės padėtis dėl to visuomet būdavo puiki, tai ši valdžia dažnai būdavo laikoma pirmuoju būsimą pasaulinio viešpatavimo ženklu. Taip, pavyzdžiui, žydai, valdant Leonui X., gyveno tokiam apsvaigime, kad Jeruzalėje teiravosi, ar neišryškėjo artėjančio atpirkimo ženklas. Todėl įvairūs "mesijai", kurie pasirodydavo neretai, turėjo didelį pasisėkimą. Taip Romoje pasirodė kažkoks Dovydas Rubenis su visus jaudinančiu pranešimu, kad jo broliui vadovaujant surinkta didelė kariuomenė, kuriai dar reikėjo tik ginkluotės, kad užkariautų šventąją žemę. Savo kalbomis jis apgavo ne tik žydus, bet ir popiežių, kuris jam teikė rekomendacijas. Dovydas žygiavo per Italiją šlovinamas kaip karalius. Paskui keliavo į Vokietiją, kur buvo įkalintas ir vėliau rado nešlovingą galą. Panašus tipas buvo Sabbatajus Zebis, žadėjęs pasauliui nuversti sultoną, o paskui išlaisvinti Palestiną iš turkų valdžios. Jis keliavo į Konstantinopolį, buvo įkalintas ir tapo - musulmonu. Tokių visiškai patologiškų nuotykių ieškotojų žydijs išleido daugybę.

Soharo knygoje, liūdnei pagarsėjusiame pagrindiniame žydų kabalos veikale, žydų viltis išreiškiama taip: "Jei ^{60-ieji} ir ^{66-ieji} metai peržengs pirmojo pasaulio tūkstantmečio slenkstį (65 060/66, tai reiškia 1300/1306 m.), mesijas pasirodys", tačiau dar praeis šiek tiek laiko, kol visi žmonės bus nugalėti ir Izraelis bus surinktas. Kai vienas Mardechajus Persijoje iškilo iki aukščiausių valstybinių apdovanojimų, liaudis sukūrė tokią eilutę:

Puikus valdovas yra Mardechajus

Galingas valdovas, populiarus tarp karalių ir didikų,

Jo vardas yra didelių ir mažų lūpose,

Jo dienomis Dievas suteikė valdžią šventajai liaudžiai.

Šios mintys grįžta vėl ir vėl. ^{XIX} a. jau girdėjome kalbant keletą žydų masonų, taip pat "vokiečių" poetą Heinrichą Heinę. Jam buvo visiškai aišku, kai rašė žodžius apie vieną ganytoją ir vieną bandą. Ir jo valdose randame savotišką išpažintį, kurią kiekvienas vokiečių turėtų užsirašyti už ausų: "Ar žydų misija baigėsi? Manau: kai ateis pasaulinis gelbėtojas: pramonė, darbas, jūs. Pasaulietinis gelbėtojas atvyksta traukiniu. Mišelis paruošia jam kelią". (Nuo 1933 m. Michelis pagaliau prabudo.)

Nenorėčiau nutraukti savo minties apie žydų praeitį, nepaminėjęs asmenybės, kuri man atrodo visais atžvilgiais įkūnijanti viską, kas leidžia save vadinti žydija: Orobio de Kastro (1616-1687); neabejotinai vienas reikšmingiausių savo laikmečio žydų. Pirmiausia jis išsiskyrė kaip filosofijos profesorius Salamanijoje, vėliau buvo atiduotas inkvizicijos teismui, išėjęs į laisvę keliavo į Prancūziją, kur tapo medicinos profesoriumi. Vėliau keliavo į Amsterdamą, kur ir baigė savo

dienas. Unikalus žydų ribotumas ir negailestinga žydų charakterio valia, veikiantys kartu, kad sukurtų charakteringą sąjungą, mums atsiskleidžia šio žmogaus požiūryje į gyvenimą. Šis požiūris į gyvenimą remiasi dviem tipiškai žydiškais ramsčiais: nekintama dogma (čia - Sinajaus įstatymas), neapykanta krikščionims, žydų dominavimu pasaulyje.

Su tikru instinktu jis atmeta pranašų (kurie veltui bandė pataisyti užsispyrusią žydiją) absoliutumą. "Tikrojo dievo pripažinimas niekaip nepriklauso nuo pranašiško apreiškimo. Got įsakė savo tautai kultą, kuriuo ji turi jam tarnauti, ir šis kultas nepriklauso nuo to, ką pranašai nori jai dar paskelbti". "Pranašai, kurie yra krikščionybės orakulai ir be kurių krikščionys nebūtų galėję turėti Mesijo, sąžiningai laikėsi šventojo įstatymo, jų pranašystės išsipildė tik pamokymais Izraelio vaikų atžvilgiu, kad jie laikytųsi Mozės duoto įstatymo. Kuriuos iš jų matome prieš tuos, kurie jo nepaiso? Jei tai dievas, kuris ir sukūrė įstatymą, jei jis buvo parašytas jo ranka, jei jo lūpomis skelbiama, kad jis yra neliečiamas ir negali nieko jame pakeisti, tai jo tiesiog neturi būti". "Negalima patikėti, kad dievas taip ilgai būtų raginęs vykdyti jo įstatymą, kurį jis davė Sinajaus kalne ir paskui žodis po žodžio pakartojo Horebo kalne, jei jis buvo neišbaigtas." Ši minties kryptis su didžiausiu atkaklumu vėl sugrįžta keliose vietose. Panašus intelektualinis siaurumas plūstelėjo į Romos principą, kur Senojo Testamento valia laimėjo pergalę prieš laisvą mintį. Juk am Origenas vis dėlto galėjo rašyti: "Jei laikytumėmės raidės ir to, kas stovi užrašyta įstatyme, taip, kaip tai daro paprasti žmonės, tuomet turėčiau raudonuoti, tvirtindamas, kad šiuos įstatymus davė Dievas; tada žmonių, pavyzdžiui, romėnų, persų, atėniečių, spartiečių, įstatymai būtų puikesni ir protingesni". Origenas buvo tiesiog laisvas žmogus, tačiau "paprastų žmonių" požiūris triumfavo iki pat šių dienų, kai priešais duris stovi antroji reformacija, siekianti visiškai atsikratyti žydiškos dvasios ir galutinai išlaisvinti Naująjį Testamentą iš Senojo gnaužtų.

De Kastro negali atsigėrėti, ir teisingai, pateikdamas įrodymų, kad Jėzus niekada negalėjo būti žydams pažadėtasis Mesijas. "Ką Jis išpildė iš pranašysčių? Ar jis kada nors turėjo valdžią izraelitams? Jis nesėdėjo Dovydo soste, nelaikė savo tautos tiesoje, jo šeima buvo viena iš pačių paprasčiausių, o jo darbai įrodo, kad jis nebuvo tinkamas Mesijas." Jei parašyta, kad Mesijo atėjimo metu iš visų keturių pasaulio kraštų bus surinkti visi teisūs jo tautos žmonės, visi Izraelio pabėgėliai, tai dvasia, kurią taip priėmė krikščionių religija, vis dėlto turi pripažinti, kad Kristus to nepadarė. "Kas yra pasaulio vargšai, kuriuos jis teisingai įsteigė? Ar jis kada nors turėjo garbingąjį Sanhedriną, kuriam vieninteliam dievas suteikė teisę teisti?"

Kristus suklydo ir dėl nepagarbos tėvų įstatymui privertė šventąjį sinedrioną pasmerkti jį mirti. Jei nuosprendis būtų buvęs neteisingas, būtų buvę kam jį apginti, tačiau, nepaisant prašymo tai padaryti, niekas nepanorėjo.

Tikriausiai vis dėlto reikia pripažinti žydams gebėjimą pažinti savo įstatymą, nes jie patys jį sukūrė iš savo dvasios, taip pat reikia pripažinti jiems teisę prieštarauti naujoms interpretacijoms, nes jos visada buvo populiarios. Jie, remdamiesi savo įstatymu, taigi ir savo jausmais bei mąstymu, netrukus per du tūkstantmečius nedviprasmiškai aiškiai įvardijo dvasinį Kristų kaip svetimą ir priešišką; tai lemia, nepaisant to, ką norime paslėpti į Penkiaknygę ir į pranašus. Dvi sielos čia susiduria kaip ugnis ir vanduo. Todėl De Castro, pritardamas visai žydijai, Kristuje mato "apgaviką"..., "kuris turi lemtinę panašumą į gyvatę, suvedžiojusią Ievą, nes pasauliui pridarė tą pačią nelaimę". Kristus per šabą nuplėšė nendres, valgė uždraustą mėsą; "neįmanoma atleisti nieko, ką pasakė, nes dievas, iš anksto matydamas, kad vieną dieną atsiras žmogus, norintis suvilioti savo tautą, per savo šventuosius raštus įsakė būti sargu ir uždraudė viską, ką Jėzus Kristus norėjo įvesti". "Vos tapęs žinomas, Kristus pateikė įrodymų, liudijančių jo nepagarbą dieviškam įstatymui; ir tik po absoliučiai tikslaus ir nešališko tyrimo, įrodžiusio, kad jo doktrina ir moralė prieštarauja Dievo valiai, jis buvo nuteistas mirties bausme".

Šį teiginį girdime iš visų žydų lūpų, tačiau vis dar dominuoja šūkis apie galimą bedugnės įveikimą. Ir de Kastro iš visos širdies šaukia: "Priklausomybė, kurioje gyveno žydai, kai buvo pradėta diegti krikščionybė, neleido jiems jos sunaikinti iki pat šaknų". "Jei žydai nebūtų stovėję po romėnų jungu, jei jie būtų turėję valdžią kaip Dovydo ir Saliamono laikais, šis stabų garbinimas būtų pasibaigęs iškart po to, kai prasidėjo". Tai pakankamai tiesmuka, ir tą pačią mintį

išsako jau minėtas daktaras Lippė, jei, kalbėdamas apie Abelio ir Kaino istoriją, sako: "Religinės sąmonės raiškos įvairovė išsiplėtė iki brolybės. Kokia gili tiesa!"

Be griežtos dvasios ir priešiško Kristui (kurį, žinoma, gerokai pranoksta priešiškus germaniškam kraujui), dar yra savaime suprantamas reikalavimas valdyti kitus žmones. Jis vėl ir vėl iškyla: jis remiasi ne gebėjimais, pasiekimais, o tik Mozės ir pranašų pažadu. "Dievas pažadėjo savo liaudžiai laimę šiame gyvenime ir visokeriopą palaimą kitame. Jis pasakė jai, kad visi jos persekiojimai iš tautų pusės baigsis visiems laikams, kad ji valdys jas, kad vietoj švino ir geležies turės gausybę sidabro ir aukso..."

Turiu pasitenkinti šiomis nuorodomis, tačiau jau dabar jos nedviprasmiškai parodo savarankišką, nejudrią būties struktūrą [Wesengefüge]. "Kietas galvas" turi žydai, anot Heskelio, iš tiesų; skaitant žydų tekstus galima būti varomam į neviltį dėl kietakaktiškumo ir, esant didesnei erudicijai, užsispyrimo. Bet jei ši įtaka iš tikrųjų pereina į mases, tuomet desperacija yra tikra ir visuotinė. Minėtas pavyzdys: dabartis.

Kaip matyti, ir ji, besąlygiškai dominuojanti žydų prigimtyje, taip pat buvo lėtai nulemta, jau praeityje veikusių jėgų vaisius. Jau minėjau apie mašinos veikimą, kuris paruošė dirvą žydų materializmo jėgoms. Jai vis labiau plečiantis, vis labiau specializuojantis, darbininkas buvo pasmerktas vis beprasmiškesnei veiklai; beprasmiškai jam, nes matė, kaip iš gamyklos išeina produktas, kurio konstrukcija, veikimas jam buvo nesuprantamas. Jei valstietis savo darbu buvo priverstas planuoti ateitį, galvoti apie jos užtikrinimo priemones, tai fabriko darbininkas to neteko, jis ėmėsi grynai mechaninio darbo. Jis, kaip pasakytų Goethe, bankrutavo dėl "besąlygiškos veiklos". Į taip nusiteikusias mases krito nuodinga marksistinės doktrinos sėkla".

Socializmas, tokį, kokį ji kaip sistemą sukūrė Marksas, savaime suprantama, nėra vien tik kova dėl ekonominių klausimų, o veikiau pasaulėžiūra apskritai. Jos doktrinoje orientyrais tapo du impulsai: brutali klasių kova ir internacionalizmas.

Nesileidžiant į "buržuazinį" etnologijos mokslą, visi žmonės buvo paskelbti lygiais su fanatiko galios pilnatve; tai, kas juos akivaizdžiai nelygino, buvo tik socialinė neteisybė, o religinė ir politinė kova atsiskleidė kaip socialinių grupių klasinė kova. Gal ir gana įdomu nors kartą nušviesti istoriją iš šios perspektyvos, ir, savaime suprantama, niekas neturėtų nuvertinti socialinės struktūros veikimo, tačiau būdinga, kad šis minties grūdas galėjo tapti pamatine dogma visam gyvenimui. Viską susieti su abstrakčiu principu ir tai įgyvendinti su fanatizmu - tai vėlgi ta pati dvasia ir charakteris, kurie tik "Dievas yra dievas, o mes esame jo liaudis" priešpriešino visam Indijos ir Europos mąstymui.

Šioje dogmoje privalome įžvelgti pavojų visai mūsų kultūrai, į kiekvieną tautinę bendruomenę mestą deglą: reikia stengtis dirbti ne vieniems su kitais, o vieniems prieš kitus. Tegul interesų konfliktas būna egzistuojantis faktas, vis tiek yra didžiulis skirtumas, ar visur remiamasi brutalumo, ar abipusio bendradarbiavimo principu. Lemiamą reikšmę turi minties kryptis, o ne atsitiktiniai įvykiai; o į darbininkų mases pernešta minties kryptis buvo ta, kuri priklausė tendencijai, griaušančiai bendrą vokiškąją. Jei toks Thomas Moore'as norėjo iš savo "Utopijos" pašalinti nereliginus žmones, jei net prancūzų revoliucionieriai troško priartėti prie simbolio, jei toks Karlas Ernstas v. Baeras net nenorėjo nieko žinoti apie mokslą, galintį nužudyti religinius jausmus, tai Markso dvasia stovėjo ant antireliginės, visiškai ir grynai materialistinės pozicijos. Visa istorija ir mokslas yra materializmas, visa religija - kunigo valdžia, visas darbas - kiekybė. Kokybei ir asmenybei, kaip to paties pagrindo jausmų, mąstymo ir veikimo visumoje, trūksta bet kokio supratimo, tai jau įvardytas techninis požiūris. Marksistinė pasaulėžiūra paprasčiausiai šluote šluoja visko lygiavertę, standžią šluotą per mases. Tegul darbininkai vis dar jungiasi, tegul dar tvirtai atstovauja savo interesams, tegul vokiečiai tarpusavyje sudaro kovos grupes, vienijantis liaudies charakteris galiausiai duos ką nors naudingo, ir atvirkščiai, ten, kur svetima dvasia nori įsitvirtinti pasaulėžiūroje ar socialinėje terpėje ir tai daro su netolerancija, fanatiškai atmetančia visa kita, tada kiekvienas rimtai mąstantis žmogus turi sau užduoti klausimą, ar tai nereikia didelio pavojaus. Be to, skelbiamas internacionalizmas yra antinacionalinis, o tai iš esmės reiškia pilietinį karą visose tautose ir visos Europos kultūros žmonių žlugimą. Pavyzdžiui, Werneris

Sombartas aiškiai sako, kad buržuaziniai tarptautiniai susivienijimai stovi ant nacionalinio pagrindo, proletarinis internacionalizmas būtų ir turi būti pabrėžtinai antinacionalinis. Interesų konfliktas pastaraisiais metais kai kurių vokiečių socialistų apdairaus vadovavimo dėka įgavo tokią formą, kad buvo atsisakyta proletariato diktatūros ir iš pasikeitusio mąstymo būdo tikėtasi socializmo viešpatavimo. Tačiau dabartiniais laikais, kai drausmė ir moralinis pasipriešinimas nusilpsta, visur ją brutaliausiu pavidalu skelbia žydai.

Ir šis dogmos griežtumas, neleidžiantis sau nieko suklaidinti, išugdytas tūkstantmečiais išugdytos energijos gyventojų sluoksniui, gyvenančio sunkiomis sąlygomis, masės, kuri nieko nežinojo apie istoriją, kuri mažai žinojo savo liaudies sielos vertę ir antspaudą, turėjo įsitvirtinti. Doktrina, kuri nepasitenkinimą verslininku grindė požiūriu, kad reikia remtis istorija, kuri klasių kovą pristatė kaip vienintelį pasaulio istorijos veiksnį, turėjo rasti pasekėjų. Doktrina, kuri nesugebėjo įsivaizduoti kito tikslo, tuoj pat užsibrėžė sau, kaip nieko neišmanančiam vaikui, visiškai neįmanomą tikslą - visą žmoniją.

Daugelis sąžiningų žmonių apsisprendė už socializmą, tačiau dauguma europiečių energingai priešinosi internacionalizmui antinacionalizmo ir revoliucijos prasme. Net toks Augustas Bebelis senatvėje sakė, kad dar visai neaišku, kam priklauso tėvynė - turtingiesiems ar vargšams, ir tuos žodžius ištare tas, kuris vis dėlto protestavo prieš Elzaso-Lotaringijos aneksiją, pats norėjo griebtis šautuvo, kad prireikus galėtų ginti tėvynę. Jis ir kiti vyrai juk pripažino nepakeičiamą tautos vertę, jie taip pat suvokė katastrofą, kurią sukėlė revoliucija, ir nenorėjo joje dalyvauti.

Tačiau kiekvienas pirmiausia savęs paklaus: kaip atsitiko, kad internacionalizmo, tiksliau, liaudies chaoso, raginimas su vis didesne energija skamba iš liaudies, kuri tūkstančius tūkstantmečių, laikydama griežčiausio tautinio solidarumo, išsaugojo savo charakterį ir aukštai iškėlė savo palikimą, vidurio? Atsakymas yra toks: *Šaukimas į internacionalizmą antinacionalizmo prasme yra nacionalinio žydšaudžio šauksmas, šauksmas į klasių kovą pilietinio karo prasme yra išnaudotojo, nežinančio klasių, šauksmas!*

Visos žydų suprastos demokratijos, žydų suprasto socializmo, žydų suprastos laisvės prasmė reiškia visų kitų tautų pavergimą, visų kitų teisių, kurių žydų įstatymai reikalavo prieš du tūkstančius metų, turi reikalauti šiandien ir ateityje. Jei stebėdami žydų istoriją galėtume įsitikinti žydų unikalumu, jei turėtume pasitelkti savo dvasinį palikimą kaip atsvarą žydų dvasios įtakai, tada iš tiesų ne žmogiškoji, o tikriausiai valstybinė tolerancija turi liautis, turint galvoje baisią būtinybę, kuria žydiškas charakteris, slapta ar įgijęs valdžią, patvirtina save. Kiekvienas europietis turi suvokti, kad ant kortos pastatyta viskas, ką mūsų dvasia, mūsų charakteris perdavė kaip paveldimą palikimą, kuriuo reikia rūpintis ir administruoti, ir kad humanitarinė tolerancija agresyviai priešišku žmonių atžvilgiu paprasčiausiai reiškia savižudybę. Būtų gerai įsidėmėti J. H. Voho pikantiškus žodžius: "Galima drąsiai reikalauti, kad tikroji tolerancija būtų tolerantiška ir netolerancijos atžvilgiu. Jokiu būdu! Netolerancija visada veikia ir veikia, ją taip pat galima valdyti tik netolerantiškai veikiant ir veikiant".

Pasekmės

Prieinu prie pabaigos. Norėdami įvertinti žydų pavojų, turėjome sekti žydo pėdsakais, turėjome stebėti jo jausmų, mąstymo, veikimo pobūdį ir nušviesti būtinus, visada pasikartojančius dalykus. Tik iš šio suvokimo ir sąmoningo rūpinimosi savo prigimtimi galima susidurti su žydšaudystės [Verjudung] pavojumi. Anksčiau tuo, kad iš žydo buvo atimtos pilietinės teisės, buvo atimtos ir žmogaus teisės. Abi šios sąvokos nuo šiol turėtų likti atskirtos. Fichtė sako: "Jie turi turėti žmogaus teises, net jei ir nesuteikia mums tų pačių... bet suteikti jiems pilietines teises, tam bent jau aš nematau kito būdo, kaip tik vieną naktį nukirsti jiems galvas ir prilipdyti kitas, kuriose taip pat nėra nė vienos žydiškos idėjos. Kad apsisaugotume nuo jų, nematau kitų priemonių, kaip tik užkariauti jiems jų pažadėtąją žemę ir visus juos ten išsiųsti."

Ką Fichtė turėjo omenyje kalbėdamas apie žmogaus teises, galima spręsti iš šių žodžių: "Taigi tu turi duonos tik šiandienai, tad duok jos greta tavęs alkanam žydui". Taip turime mąstyti ir mes. Turime suteikti žydui kaip žmogui gyvybės apsaugą, kaip ir kiekvienam kitam žmogui, tačiau privalome teisėtai saugoti savo tautybę, privalome gebėti puoselėti ir gryninti jos unikalumą, kad svetima, žydiška, būtinai priešiška dvasia neįgytų įtakos. Tikslai aiškūs, dabar trumpai tariant, reikia priemonių. Ekonominio požiūriu žydas įgijo galią per palūkanas, lupikavimą, pinigus. Anksčiau tiesiogiai, šiandien per bankus ir biržos sandorius. Pinigų taisyklės laužymas, priemonė, taip ilgai buvusi nesėkminga, šiandien vėl aidai kaip mūšio šauklis. Jei pavyktų jį bent iš dalies įvykdyti, į Judo medį būtų įkaltas kirvis.

Nacionaliniu-politiniu požiūriu ji bus paskelbta:

Pirma, žydai pripažįstami kaip tauta, gyvenanti Vokietijoje. Išpažinimas ar neišpažinimas neturi jokios reikšmės.

Antra, žydas yra tas, kurio tėvai, tėvas ar motina, yra žydai, nuo šiol žydas yra tas, kurio sutuoktinis yra žydas.

Trečia, žydai neturi teisės žodžiais, tekstais ir darbais dalyvauti Vokietijos politikoje.

Ketvirta, žydai neturi teisės eiti valstybinių pareigų ir tarnauti kariuomenėje nei kareiviais, nei karininkais. Vietoj to, kalbama apie darbo tarnybą.

Penkta, žydai neturi teisės vadovauti valstybinėms ar visuomeninėms kultūros įstaigoms (teatrams, galerijoms ir kt.) ir eiti profesoriaus ar dėstytojo pareigas Vokietijos mokyklose ir koledžuose.

Šešta, žydai neturi teisės dalyvauti valstybinėse ar savivaldybių tyrimo, stebėjimo, cenzūros ir kt. komisijose.

Žydai neturi teisės atstovauti Vokietijos reichui ekonominėse sutartyse; jie taip pat neturi teisės būti atstovaujami valstybinių bankų ir bendruomeninių kredito įstaigų vadovybėje.

Septinta, užsienio žydai neturi teisės nuolat apsigyventi Vokietijoje. Priėmimas į Vokietijos valstybinę federaciją jiems bet kokiomis aplinkybėmis neleidžiamas.

Aštunta, sionizmas turi būti energingai remiamas, kad kasmet būtų galima išvežti nustatytą skaičių Vokietijos žydų į Palestiną arba bent jau per sieną.

Kultūriniu ir politiniu požiūriu tik tada pirmoji tikrai Vokietijos administracija turi pasirūpinti, kad sukviečiant svarbiausius vokiečių menininkus nebebūtų įmanoma į liaudį įleisti nuodų, kaip tai šiandien vyksta per leidejus, teatrų vadovus, kino teatrų savininkus, kad būtų įvežami ypač vokiečių meistrai. Tačiau svarbiausio dalyko galima pasiekti be jokių dekretų: vokiškos kultūros. Įstatymas gali tik panaikinti visus draudimus, tada turi prabilti pati liaudis. Ir kas turi ausis išgirsti, o išgirsti jos troškimą tarp tūkstančių. Daugelis geriausiųjų nebepalaiko ryšių su jokia bažnyčia, jie atsitraukė nuo dogmų, bet dar neatrado fait; kiti savo pasaulį kuria vienu metu. Tačiau religija, jei nori būti kultūrą dovanojanti visai liaudžiai, turi turėti bendrumą. Individui reikia visumos stiprybės, jų nedaug galima gauti be jos nepažeistų. Seniai laikas Abraomo ir Jakobo, Labano, Juozapo, Judo ir kitų archaiškų istorijų pasakotojams vieną kartą liautis užsiiminėti savo machinacijomis bažnyčiose ir mokyklose. Gėda ir gėda, kad šie visiškai apgaulingos ir nesąžiningos dvasios įsikūnijimai vaizduojami kaip religiniai pavyzdžiai, taip, kaip Jėzaus dvasiniai tėvai. Krikščioniškąją dvasią ir "nešvariąją žydų" dvasią reikia atskirti; Biblijoje aštriu pjūviu išpjauti kaip Kristų ir Antikristą. Turi paaiškėti tiesa, kad atskiri Izraelio praeities vyrai veltui kovojo prieš vis stiprėjančią žydų dvasią (Amosas, Ozėjas), kad ši visada buvusi dvasia vis dėlto triumfavo, kad ji laiko krikščioniškąją [dvasią] savo mirtinu priešu ir taip pat jaučiasi jos priešininke.

Vietoj senų žydų istorijų pagaliau reikėtų iškelti indogermaniškosios minties lobius, pavyzdžius, kurie buvo iškreipti žydų veidrodyje. Reikėtų pažadinti indų sukūrimo mitus, Dhirgatomos sąjungos giesmę, nuostabius pasakojimus iš uzanišadų, vėlesnių laikų posakius. Žmogus turėtų susieti persų pasaulinę dramą, šviesos kovą su tamsa ir pasaulio gelbėtojo pergalę. Žmogus taip pat turėtų papasakoti apie graikų ir germanų išmintį, tikėjimą nemirtingumu ir gamtos simbolizmą. Tada ateis didžiojo atgimimo metas; galbūt jis yra arčiau, nei manome.

*"Skambėjimas tampa dvasios ausimis,
jau gimė nauja diena",
germanų idėjos dieną.*

Nemoralumas Talmude

Įvadas

Žydams Talmudas (Mokymas) yra iš kartos į kartą žodžiu perduodamas palikimas nuo Mozės laikų. Jis užėmė vietą šalia užrašyto įstatymo, o vėliau, kai pasiekė didžiulį turinį, taip pat buvo užrašytas (nuo II a.). Jis panardintas į Mišną (pamokymą, mokymą) ir Gemarą (užbaigimą).

Šis žodinis mokymas žydų bendruomenėje įgijo vis didesnę reikšmę, o jį aiškinę ir papildę rabinai netrukus paskelbė jį svarbesniu už pranašus, taip, net už Mozės Įstatymą, todėl galėjo atsitikti taip, kad žymiausi Talmudo mokytojai vargu ar turėjo elementariausių Biblijos žinių.

Kokios yra šio šventojo veikalo (kurį sudaro Babilonijos ir Jeruzalės Talmudas) savybės, kokia jo dvasia?

Talmudas vadinamas religine knyga. Tačiau daugybėje tomų veltui ieškosime, ką turime omenyje, sakydami religija. Lygiai taip pat niekur nerasime pastangų išaiškinti žmogaus asmenybės paslaptį, niekur nerasime tokio žvilgsnio į amžinybę, kokį randame tarp arijų tautos atstovų. Ten yra visai kitokio pobūdžio įstatymai, legendos, nesibaigiančios diskusijos apie pačius nereikšmingiausius dalykus, net tiesiogine prasme nepadorumai, kuriuos randame kartu su gražiais ir žemais posakiais bei sakiniais. Jei žmogus skaito rabinų mokymus, jei įkvepia dvasios, sklindančios iš Talmudo puslapių, jis negali likti neutralus, jei dar turi nors kiek charakterio. Arba jį patvirtina, arba atmeta kaip svetimą. Tik pernelyg didelis moksliskumas, kuris neretai būna lydimas širdies kaltės, gali metų metus sverti pirmyn ir atgal, aiškinti, teisintis, raminti ir t. t..

Kad ir kiek daug kas priklausytų nuo praėjusių amžių, vis tiek lemtinga yra tai, kad du trečdaliai visų žydų net ir šiandien (po 2000 metų!) išpažįsta Talmudą ir juo paremtą dar fanatiškesnį Schulchan-Aruchą.

Rabinas Simonas, kurio sąžiningumas, anot žydų posakio, pasiekė tokį aukštą laipsnį, kad galima drąsiai skolinti pinigų be liudytojų ne tik jam, bet ir jo draugams, - šis sąžiningas rabinas Simonas mokyklą, iš kurios kilęs lemtingasis (Babilono) Talmudas, vadina "geriausiu iš piktadarių", kuris apverčia "aukštą žemam, o žemą aukštam". Nepaisant to, "širdies gilumoje" jis "labiausiai gerbė babiloniečių dialektiką" ir skelbė savo mokiniams: "Jūs tikriausiai manote, kad jūsų mokymai yra jūsų, ne, jie yra jų (babiloniečių)!" Žydas daktaras Bernhardas patikina, kad "niekas nebuvo apsaugotas nuo babiloniečių dialektikos", kad "įžvalgūs vyrai iš Pumbedito buvo laikomi piktais manipulatoriais teise ir smulkmenomis, mokančiais pasinaudoti visomis teisės gudrybėmis savo naudai", o į jų mokinius buvo žiūrima kaip į žmones, galinčius "praleisti kupranugarį pro adatos ausį". [The Talmud, Berlin 1900. Puslapiai 33, 34, 60.] Žydų istorikas Graetzas rašo apie rabiną Meirą, vieną didžiausių Talmudo autoritetų, kurio šlovė buvo pagrįsta jo gebėjimu kiekvienam įstatymui pateikti tiek daug pliusų ir minusų, kad buvo galima labai aiškų įsakymą paversti jo priešingybe. ["Žydų istorija", Leipcigas, 1853-1876 m. (atskiri tomai naujesniuose leidimuose). IV tomas, p. 178].

Tačiau šią talmudistų metodologiją mes taip pat randame kaip intelektualinę šiuolaikinių žydų laikraščių žurnalistų ir teisininkų konstituciją. Jie vadovaujasi te Talmudu, net jei nieko apie jį neišmano, nes *ne Talmudas sukūrė žydą, o žydas Talmudą*. Žydų rasė ir jos dvasia išliko nepakitusi daugiau kaip du tūkstančius metų.

Nors arijų tautos santykis su dievybe labai greitai po jos atsiradimo tapo daugiausia vaikiškas, tai reiškia, kad mes jaučiamės esą *Dievo vaikai*, o žydų *tarnavimas* dominuoja. Tokį požiūrį jau randame psalmėse; Deuterijoje iš "Dievo tarno" beveik padaro evangeliją; Talmudas trumpai: "Dievas sukūrė savo pasaulį tik tam, kad žmogus jo bijotų" (Šabatas F. 31 a b). Šis tarnavimo jausmas ir noras vaidinti tironą, kaip nesunku suprasti, psichologiškai guli vienas šalia kito, todėl nenuostabu, kad šis reikalavimas pasirodo beveik kiekviename puslapyje. Tačiau draugiškas elgesys su kitais žmonėmis randa paaiškinimą pasekmėje: "Kad būtum populiarus viršuje ir malonus apačioje". Tonas taip pat, kaip visuomet, aiškiai nurodo muziką, ir mes turime saugotis, kad krikščioniškojo besąlygiškumo ar moralės neperkeltume į žydų praeitį, kaip savo nelaimei šimtmečiais darėme, susikurdami aureolę aplink tokius niekšų tipus kaip Abraomas, Jakobas, Juozapas, Judas ir t. t. ir suteikdami šioms įsivaizduojamoms figūroms savo susižavėjimą.

Beveik visi Talmudo moraliniai posakiai pasižymi tokiu paviršutiniškumu ir tokia bergždžia širdimi, kad dažnai sukrėstas žmogus staiga nustoja skaityti. Pavyzdžiui, galima būtų manyti, kad traktatas apie šabą, vieną švenčiausių žydams institucijų, bus pristatytas vaizduojant jo gilesnę prasmę. Bet vietoj to, art Mišna traktato Šabas pradžioje teigiama, kad naštos nešiojimas šią dieną turi dvi arba keturias rūšis; kodėl? Tarkime, vargšas stovi priešais namą, o jo viduje - namo savininkas. Jei namo savininkas į vargšo ranką įdeda auką, kurią šis įsidėjo į ranką, tai jis yra kaltas (mirties bausmė), bet kitas ir t. t.. Kad galėtų su savimi nešiotis nosinaitę, įžvalgūs rabinai sugalvojo tokią išeitį: nosinaitę jie apsiriša aplink kūną taip, kad ji įgauna diržo, taigi drabužio, pobūdį ir todėl nėra našta; jų sąžinė rami. [W. Rubeno "Talmudo žydai", Ciurichas, 1893 m.] Nesibaigiančios moralizuojančios Talmudo diskusijos nėra didelio mirtingumo požymis, veikiau liudija apie sielos bejėgiškumą, kuri paprasčiausiai nesugeba pajusti paprastos tiesos ir netiesos. Gražiausi posakiai atsiduria greta grubiausių, dažnai sudarančių *vieną* sakinį. Tai būtų neįmanoma, jei būtų tikro jausmo. Pavyzdžiui, sakoma, kad trys dalykai prailgina gyvenimą: ilga *malda*, ilgas *sėdėjimas prie stalo* ir ilgas buvimas *tualetė*; taigi kūno angų panaudojimas, be kita ko, esą yra geras būsimos palaimos pavyzdys. Daug vietos užima diskusijos apie seksualinius dalykus su neabejotinu raguotų senolių intelekto skrydžiu. Reikėtų pabrėžti, kad šiuos dalykus rašė ir rinko ne įtakingi asmenys, o 200 Mišnos rabinų ir 2000 Gemaros rabinų, taigi intelektualinis žydų tautos elitas, jos *religiniai* lyderiai.

Talmudo autoriai dažniausiai gyveno ne krikščioniškoje aplinkoje, todėl nuolat kartojamam teiginiui, kad krikščionių spauda paaiškina žydų neapykantą krikščionims ir krikščionybei, trūksta bet kokio pagrindo. Tačiau net ir be to ant Kristaus pilami pavadinimai, kurių grubumas pašiepia bet kokią apibūdinimą. Mes, europiečiai, kurie visada paisome maldavimų be galo tolerantiškai elgtis su svetimu, taip, net su priešišku, ir kurie šelstame vis labiau priartėdami prie visų žmonių jausmų, turėtume būti žydo pamokyti, kaip jis visada laikė mūsų religijos įkūrėją didžiausiu savo priešu.

Ir dabar prieiname prie svarbiausio klausimo - žydų moralinio įstatymo esmės klausimo. Dabartiniai rabinai nesiliauja pristatinėti savo moralinę doktriną kaip gražiausią, humaniškiausią ir cituoja daug gražiai skambančių ištraukų. Tačiau jos liečia tik žydus tarpusavyje. Pasak Fichte's, žydai turi du skirtingus moralinius įstatymus; Goethe rašė, kad jie turi "tikėjimą, pateisinantį juos plėsti svetimšalius [Kasmetinė turgaus šventė Plundersweilern (1778). 286-87 eil.]", kad "žydai niekada daug nesiekė"; Herderis žydų tautoje išvelgia liaudį, kuri "supuvusi auklėjime" ir pan. Šios mūsų didžiųjų vyrų, tarp kurių yra Šileris, Kantas, Liuteris, Šopenhaueris, Vagneris, o iš kitų žmonių - Volteras, Balzakas, Šekspyras, Tolstojus, Dostojevskis, pažiūros randa visišką patvirtinimą.

Pirmiausia rabinai remiasi ištrauka "Mylėk kitą kaip save patį" (3 Mozės knyga, 19, 18). Bernhardas Stade, visiškai prožydiškas mokslininkas, nuorodą į šią ištrauką siekiant pagirti žydų humaniškumą vadina tiesiog "įžūlumu" ir priduria: "Vokiečių Biblijoje galima pasikliauti neteisingu vertimu rė'a 'liaudies draugas' su 'šalia' ir gēr su 'svetimas'. Nė akimirkos neabejoju, kad rabinai iš tikrųjų veikia remdamiesi tokiais principais, tačiau jie veikia tik remdamiesi *krikščioniškąja* etika ir *prieštaraudami* Talmudo žydų etikai. Kadangi nepadarė žmogaus

krikščionių, nėra jokios priežasties slėpti faktus, juolab kad faktų, kuriuos kiekvienas gali patikrinti, slėpimas niekada neatnešė naudos ["Izraelio tautos istorija", Berlynas 1887-88. I tomas, p. 510]. Šiam maloniam svarbaus mokslininko pataisymui netrūksta aiškumo. Be to, pats Talmudas pateikia gausybę labai aiškių įrodymų apie dviejų eilučių moralinę doktriną. Šios (vėliau aptartos) ištraukos, taip pat įvairios legendos neleidžia abejoti, kad žydų doktrina yra moralės priedanga su visiškai supuvusia šerdimi. Kai du rabinai prieštarauja vienas kitam, žydas gali rinktis. Istorija mums pateikė neabejotiną vaizdą, kaip jis pasirinko: žydų kelias į valdžią apima melą, apgaulę, išdavystę ir žmogžudystes nuo "tėvo Abraomo" iki pat šių dienų. Taigi Talmudas yra amoraliausias kada nors žmogaus smegenyse atsiradęs kūrinys, nes po veidmainystės kauke siekiama paslėpti nešvarų mąstymą ir teisiškai sankcionuotą apgavystę. Čia pasaulėžiūra skiriasi nuo pasaulėžiūros.

Jei žydai savanoriškai paskelbtų: "Jei taip atsitiktų, niekas neturėtų teisės priekaištauti žydams, o mes turėtume kuo labiau gerbti žydų prigimties atsinaujinimo energiją. Tačiau taip nebuvo, taip neatsitiko, taip neatsitinka šiandien ir taip neatsitiks per amžius. Priešingai, Talmudas įžūliai giriamas ir šiandien, jį gina ir ortodoksai, ir liberalai, net jei pastarieji energingai protestuoja prieš daugelį formalumų. Ir net ateistinių biržos ir revoliucijos spekuliantų sluoksniuose apgaulinga Talmudo dvasia gyvuoja nepaliaujamai; niekada pasaulyje neskambėjo toks melas, tokia įžūli demagogija, kokią skleidžia žydų telegrafo agentūros, laikraščiai ir kalbėtojai. Tai būtinybė, ji kyla iš nekintamo nacionalinio charakterio, išugdyto rasinio kryžminimo ir puoselėto tūkstantmečius.

Kalbant apie mano naudotą vertimą, lemiamą reikšmę turėjo šie dalykai. Rohlingo ir Eisenmengerio vertimus puola visi žydai. Tai nėra niek nekeičia situacijos, tačiau ir krikščionių mokslininkai, taigi, pavyzdžiui, profesorius Strackas, randa juose trūkumų. Tačiau juos atremia daktaro Beero ir kitų tyrinėtojų liudijimai. Ginčijamus vertimus atidėjau į šalį, kad daugiau pagrindą, visų pripažįstamą kaip nepriekaištingą. Bet kad nauduočiau *tik* žydų vertimus, negali reikalauti joks racionaliai mąstantis žmogus. Taigi naudojuosi daktaro Augusto Vunšės vertimais: Babilono Talmudas", Leipziger 1886-1889 m., ir "Jeruzalės Talmudas", Ciurichas 19880 m. Wunsche's darbą perskaitė du rabinai ir pripažino jį teisingu; pažymiu, kad žinau apie priešišumą jų atžvilgiu, taigi čia stovime ant tvirto pagrindo, o kiekvienas suaugęs žmogus turi teisę susidaryti savo nuomonę apie Talmudo dvasią. Pats Wunsche neretai pasinaudoja proga daugiau nei keistus fragmentus pavaizduoti kaip nepavojingus, ir aš tuos fragmentus praleidžiu. Ištraukas iš Jeruzalės Talmudo žymiu raide "J" priešais traktato pavadinimą.

Kad būtų išsamiau, įtraukiu ir kitą literatūros rūšį. - Be Talmudo, atsirado nemažai rašytinių kūrinių, kuriuos daugiausia parašė tie patys rabinai ir kurie surinkti Midraschim pavadinimu. Jie papildo ir paaiškina Talmude nagrinėjamus klausimus ir sustiprina bendrą išpūdį. Aš naudojuosi prozydiškai nusiteikusių profesorius Delitzscho išleistu veikalu - Ferd. Véberį: "Senosios sinagoginės palestiniečių teologijos sistema", Leipziger, 1880. Iš jo, be citatų iš Midraschim, paimtos ir sentencijos iš Talmudo. Identifikavimo tikslais Véberio tekstas pateikiamas su psl.

Žydų požiūriui į Jėzaus asmenybę apibūdinti, be Weberio, naudojami objektyvūs ir neginčijami Laible'io veikalai "Jėzus Kristus Talmude", Berlynas, 1891.

Paskutiniame šios knygelės skyriuje pateikiamos ištraukos iš Schulchan-Aruch (Dengtosios lentelės). Šis veikalas, kuris *iki pat šių dienų yra autoritetingas*, visiškai remiasi Talmudu, pateikia visą sistemiškai susistemintą medžiagą ir yra nuoseklus žydų teisės įtvirtinimas bei nurodymas. Šulchan-Aruch parašė rabinas Juozapas ben Efraimas (Karo), pirmą kartą jis pasirodė 1565 m. Venecijoje, Krakove jį užbaigė rabinas Mozė Israelsas (Isserlesas), jį sudaro keturios dalys: 1. Orach Chajim (Gyvenimo kelias), 2. Jore Dea (Išminties mokymas), 3. Choschen Hamischpat (Istatymo skydas), 4. Eben haezer (Pagalbinis akmuo).

Aš apsieinu be Briman-Justus: Eckerio: "Žydų veidrodis tiesos šviesoje", taip pat J. Eckerio: "Žydų veidrodis tiesos šviesoje" ir iš dalies naudojuosi Johannes v. Pavly: "Schulchan-Aruch", Bazelis, 1887 m., bet daugiausia Heinrich G. Loewe: Schulchan-Aruch", Viena, 1896 m., antrasis

leidimas, išleido pastorius J. Deckertas. Keletas pavyzdžių patvirtins nepriklausomų vertimų atitikimą.

Tegul šis nedidelis rinkinys suteikia daugeliui vokiečių galimybę susidaryti nuomonę apie dvasią, kuri virto tokia destruktivia jėga. Jei tada žmogus vėl sugrįš į save, pagaliau bus galima pradėti energingai atsikratyti svetimo, priešiško tinklo.

Alfredas Rosenbergas

1. Bendra, Žydų dialektika

Neperdedant galima sakyti, kad vokiečiams atrodo, jog, sprendžiant tam tikrą klausimą, tinkamiausia elgtis paprastai, aiškiai, tiesiai ir nedviprasmiškai. Vokiečiai polinkį į smulkmenišką dialektiką ir virtuozinę frazeologiją visada laikė nukrypimu nuo savo tikrosios prigimties. Stebėdami žydų literatūrą, matome visiškai priešingą tendenciją: paprasta visada tapdavo kažkuo sudėtingu ir kartu griežtu, tiesi linija tapdavo vingiu. Aiškus tikro ir netikro jausmas tapo dialektinio smulkmeniškumo ir plaukų skaldymo eksperimentiniu objektu. Būdinga, kad šis ginčas, neretai puslapį po puslapio besitęsiantis dėl pačių nereikšmingiausių dalykų, atskleidžia dvasią žudančią tuštumą. Nė viename iš daugelio ginčų nesusiduriame su tikromis idėjomis, tai visada bevaisis žodžių kratynys arba noras iškraipyti prasmę, kuri galima pavadinti tiesiog liguistu. - Jei sulenkėjęs žydo mąstymo būdas svetimas ir priešiškas vokiečiui, tai ne mažiau aiškumo ir tobulumo požiūriu jis svetimas helenistiniam žmogui ar prancūzui. Žydo dialektika yra vidinio nevaisingumo vaisius, *tai principinis dvasios sugedimas*. Praeities pavyzdžiai seka, dabartyje jų, nepakitusios dvasios, randame žydų spaudoje, žydų autorių kūriniuose, žydų demagogų kalbose.

* * * * *

R. Matja: "Šventasis Raštas nori įskiepyti baime, kad Tora būtų duodama su baime ir siaubu, su drebėjimu ir dvejonėmis, kaip parašyta Ps 2, 10: "Tarnaukite amžinajam su baime ir džiūgaukite jam su drebėjimu". (Joma F. 4 a b).

R. Jehuda: "(Šabatas F. 31 a b).

Abadžis paklausė rabiną Juozapą: "Jei kiekvienam reguliavimui yra priemonė, tai koks atlygis, jau išmokome: "Būkite tokie pat atidūs menkiausiam reguliavimui, kaip ir rimtam, nes nežinote, koks atlygis už jį siūlomas?" (Nedarim F. 39 b).

Rabas sakė: "Jis išskleidė palapinę virš gyvenvietės. Kas ją išskleidė? Mūsų mokytojas Mozė ją išskleidė. Tas pats parašyta ir 26, 11: "Dešimties jardų ilgio palapinė". Rabas Šima bar Chija tarė Rabui: "Taigi jūs pavertėte Mozę netobulą žmogumi, nes mes mokėmės: Jei žmogaus kūnas yra (proporcingai) didesnis už jo galūnes arba mažesnis, tai yra netobulumas". Jis jam atsakė: "Rabas atsakė: "Tai yra labai blogai: "Mes sakome taip matuodami pagal lovos jardus (o ne pagal Mozės jardus" (Bechoroth F. 44 a).

Mose: "Pasaulio valdovas! Kodėl daugeliui teisingų žmonių viskas sekasi gerai, o daugeliui teisingų žmonių - blogai, ir kodėl daugeliui nusikaltėlių viskas sekasi gerai, o daugeliui nusikaltėlių - blogai?" "Mose!" - atsakė Viešpats, - "teisus žmogus, kuriam viskas sekasi gerai, yra teisus žmogus ir teisus žmogaus sūnus, o teisus žmogus, kuriam viskas sekasi blogai, yra teisus žmogus ir nusikaltėlio sūnus; kita vertus, nusikaltėlis, kuriam viskas sekasi gerai, yra teisus žmogaus sūnus, o nusikaltėlis, kuriam viskas sekasi blogai, yra nusikaltėlio sūnus" (Berachoth F. 7 a).

Manoma, kad rabinas Elieseris iš kelių dalių sudarytą krosnį paskelbė švaria, o kiti rabinai - nešvaria, todėl ši krosnis vadinama Chachinų krosnimi. Pasak rabino Jeremjos, ji gavo tokį

pavadinimą, nes tą dieną įvyko kažkas keisto. Būtent, kad ir kur tą dieną pažvelgdavo rabinas Eljezeras, visur aplinkui kildavo liepsnos, net kviečiai ryškiai degė, o susirinkimo rūmų stulpai drebėjo. "Ko tu nori?" - klausė jis. Rabinas Josua kreipėsi į stulpus. Pasigirdo dangiškas balsas su žodžiais: "Halacha yra kaip mano sūnaus Elieserio nuomonė"; tik rabinas Josua tam paprieštaravo žodžiais iš Deut. 30, 12: "Tora nėra danguje".

Vieną dieną rabinas Eljezeras ėjo gatve ir pamatė moterį, šluojančią kambarį, ji išmetė šiukšles į gatvę, ir ti nukrito jam ant galvos. "Atrodo, - tarė jis, - kad šiandien mano bendražygiai prie manęs prieis, nes Ps 113, 7 parašyta: "Jis pakėlė vargšą iš mėšlo". (J. Moed Katon F. 8 b ir 9 a).

Rab Jehuda sakė: Rauda Rabas: "Į senovės Jeruzalės aukščiausiąją teismą galima skirti tik tokį žmogų, kuris moka paskelbti (remdamasis išvada iš Toros), kad roplys yra švarus." Rabas pasakė: "Rabas Rabas sakė: Jis atsakė: "Aš galiu paskelbti švariu, remdamasis išvedžiojimais. Jei net gyvatė, kuri žudo ir taip didina nešvarą, yra švari, tai sprendimas, kad ji švari, tikrai galioja ropliui, kuris nežudo ir nedidina nešvaros!" Tai negalioja, nes ji (gyvatė) tėra panaši į erškėtį, kuris gali mus nužudyti ir vis tiek yra švarus (Sanhedrinas).

Išėjimo knygos 8, 2 skyriuje rašoma: "Atėjo varlė ir uždengė Egiptą." Pasak R. Eleasaro, tai buvo tik viena varlė, bet ji dauginosi ir užpildė visą Egipto žemę. Tannaitenas dėl to laikosi kitos nuomonės. R. Akibaras sako: "Tai buvo tik viena varlė, ir ji užpildė visą Egipto žemę". R. Eleasaras jam atsakė: "Tai yra, kad ji buvo išdygusi: Jis atsakė: "Akiba, ką tu turi bendro su Haggada? Tylėk ir nueik į Negaimą ir Oholotą, ten buvo tik viena varlė, bet ji pašaukė juos (kitus) ir visi atėjo" (Sanhedrin F. 67 a b).

Pr 2, 22: "Ir amžinasis Dievas pastatė rip." Rabas ir Samuelis dėl to yra skirtingų nuomonių. Vieno nuomone, tai buvo veidas (iš kurio susiformavo Ieva), kito - uodega. Teisingas buvo tas, kuris sakė: "Tai buvo veidas", nes Ps 139, 5 parašyta: "Iš priekio ir nugaros tu mane suformavai", bet ką sako ištrauka, anot to, kuris daro prielaidą, kad tai buvo uodega? Ir t. t. (Berachot F. 5-61 a).

Ar mūsų motina Lea buvo prostitutė, nes Pr 34, 1 parašyta: "Ir Dina išėjo"? Jis atsakė: "Tie patys žodžiai reiškia ir Leą, žr. tą patį 30, 16: iš *vieno* išėjimo galima spręsti apie *kitą*" (J. Baba Mezia F. 10 a).

Rabinas Garumas rabio Ačo vardu sakė: "Skaičių knygos 24, 17 parašyta: "Jokūbo žvaigždė žengė į priekį". Iš kur jis žengė į priekį? Tam, kad ateityje iškiltų iš Jokūbo. Pasak rabino Acha rabino Hunos vardu, piktasis Esa, apvilktas Tallit, vieną dieną atsisės tarp pamaldžių rojuje, *kad galėtų pamatyti jos didybę*, ir tada Dievas lieps jam pasitraukti, žr. obad. V. 4, kur žvaigždėmis turimi omenyje pamaldieji, plg. dan. 12, 3 (J. Nedarim F. 10 a).

Iš 19, 17 parašyta: "Ir jie pasistatė po kalnu." R. Abdimi bar Chama bar Chasa pasakė: "R. Abdimi bar Chama bar Chasa pasakė: Iš to galima daryti išvadą, kad šventasis, tebūnie Jis palaimintas!", laikė kalną virš jų kaip kubilą (indą) ir kalbėjo: Jei priimate Torą, viskas gerai, o jei ne, čia yra jūsų kapas" (Šabatas F. 88 a)" (Šabatas F. 88 a).

R. bar Chana: "Vieną dieną Šventasis paruoš teisiesiems valgį iš Leviatano mėsos, kaip parašyta Hiob 40, 30: 'Kolegos pirkliai dėl jo derėjosi'" (Baba Batra F. 75 a).

R. Jochananas sakė: Jokūbas Jochananas atsakė: "Ateik ir pamatysi, kokia didelė yra kunigų galia, nes nėra nieko lengvesnio už paukščių nasrus ir mėšlą. Daug kartų kunigai meta tą patį daugiau nei už 30 jardų" (Sebachim F. 64 a).

R. Samuelis: R. Samuelis: "Kodėl Toros žodžiai lyginami su gazelės žodžiais? Tam, kad jums pasakytų: "Kaip gazelė turi liekną kūną ir savo patinui visada yra tokia pat brangi kaip pirmą valandą, taip ir Toros žodžiai savo globėjui visada yra tokie pat brangūs kaip pirmą valandą" (Erubin F. 54 a b).

R. Jeremja: "Pirmasis žmogus turėjo du veidus, Ps 139, 5: Tu mane suformavai iš priekio ir nugaros" (Erubin F. 18 a).

R. Chanina: "Kas leidžiasi raminamas vyno vakarėlio metu, tas turi kažką iš savo kūrėjo polinkio, kaip parašyta Pr 8, 21: Ir Amžinasis pajuto malonų kvapą" (Erubin F. 65 a).

Rabinas Jehuda sakė: "Jis viską, ką Šventasis sukūrė savo pasaulyje, sukūrė kaip vyrą ir moterį. Jis taip pat sukūrė ir Leviataną, praeinančią gyvatę, ir Leviataną, vėduoklę gyvatę, kaip vyrą ir moterį. Tačiau jei jie būtų susiporavę, būtų sunaikinę visą pasaulį. Tačiau ką padarė Šventasis? Iškastravo patiną, nužudė patelę ir pasūdė ją teisingiems žmonėms būsimajame pasaulyje, kaip parašyta Jesajos 27, 1: "ir nužudė gyvatę jūroje" (Baba Batra F. 74 b).

Kadaise buvo du, iš kurių vienas gyveno viršuje, o kitas apačioje. Viršutinis aukštas tapo nekokybiškas, ir kai vienas išliejo vandenį aukščiau, jis tekėjo žemyn ir padarė žalos. Kas turi jį vėl remontuoti?

Rabino Chija teigimu, aukštesnio lygio gyventojas turi jį remontuoti, o rabino Ilai teigimu, žemesnio lygio gyventojas turi jį remontuoti. Ženklas yra Pr 30, 1: "Ir Josefas buvo nugabentas į Egiptą" (Baba Mezia F. 117 a).

Ula: "Bėgėdė yra sužadėtinė, kuri vargsta po Traubaldachinu." Rabinas Mari: "Kuris autorius to moko?" Kn. 1, 4: "Kol karalius buvo puotoje, mr nardė vėjas". Rabba pasakė: "Kokia yra ta diena?" - "Tokia: Jis: "Dievo meilė vis dar viešpatauja prieš mus, nes parašyta: Ji praėjo..., nėra parašyta: Ji smirdėjo" (Gittin F. 36 b ir 37 a).

Kodėl Jakobas taip vertino tai, kad buvo palaidotas Kanaane? Rabinas Eleasaras, rabinas Chanina ir rabinas Josua tame įžvelgė didelių paslapčių. Rabinas Simeonas ben Lakišas rėmėsi Ps 116, 9, kur gyvenimo žemės reiškia Tyrą arba Kesariją ir jos apylinkes, nes ten viskas labai pigu ir gausu. Tačiau, anot rabi Simeono ben Lakišo, rabio Kaparos vardu tai reiškia tokį kraštą, kurio mirusieji bus prikelti tik Mesijo metu. Tai įrodo Jes, 42, 5. Bet tokiu būdu mūsų rabinai patirtų nuostolį (dėl to, kad negalėtų džiaugtis labdaringu prisikėlimo aktu)? "Vien Dievas padaro nuodėmės duobę žemėje, - sakė rabinas Imi, - kurioje jie kaip kubilai rieda į Šventąją Žemę, o vos tik ją pasiekę, jų sielos sugrįžta į ją (žr. J. Kilaim F. 37, 14" (J. Kilaim F. 32 a).

Vieną dieną rabinas Josua buvo pakeliui ir Ben Soma priėjo prie jo, pasisveikino, bet nesulaukė atsakymo. "Iš kur ir kur, Ben Soma?" "Aš atlikau stebėjimus apie re sukūrimo darbą ir radau, kad tarp viršutinio ir apatinio vandenų yra rankos pločio erdvė, nes Pr 1m 2 parašyta: "Dievo dvasia pakibo ir t. t." ir 5. Mozės knygos 31, 11 taip pat rašoma: "Kaip erelis skrido ir pakibo virš savo jauniklių... Taigi čia, kaip ir ten, reiškė žodis: pakibti neliečiant". Rabinas Josua atsakė savo mokiniams: "Ben Soma nuėjo per toli, ir dar ilgai netruks, kol jis pasitrauks (J. Chagiga F. 7a)".

R. Papa: "Jei žmogus valgė ar gėrė iš suporuotų dubenų ar puodelių, kaip neišvengs blogų pasekmių? Žmogus kaire ranka suima dešinės rankos nykštį, o dešine ranka - kairės rankos nykštį ir taip kalba: Tu ir aš esame trys. Bet jei girdi sakant: Tu ir aš esame keturi, tada sako: "Tu ir aš esame keturi: Tu ir aš esame penki ir t. t." (Pesachim F. 110 a).

R. bar Chana: "Kartą stovėjau ant Ofalos ir mačiau izmaelitų pirklių, kuris jojo ant kupranugario ir rankoje laikė ietį, ir visi jie man atrodė kaip utėlių kiaušiniai" (Thaanit F. 22 a b).

Išėjimo 4, 19 parašyta: "Visi vyrai, kurie norėjo tave nužudyti, mirė." "Argi Datanas ir Abiramas mirė?" "Ne, jie buvo praradę savo turtą" (todėl jie buvo laikomi mirusiais) (J. Nedarim F. 25 b).

Rab Jehuda: "Kai Mozė užkopė į kalną, jis pamatė, kad Šventasis sėdi ir jungia abėcėlės raides. "Pasaulio Viešpatie!" - sušuko jis, - "Kas Tau trukdo duoti raides be karūnų?". Jis atsakė: "Vieną dieną, po labai daug kartų, galų gale atsiras žmogus, kurio vardas Akiba ben Juozapas, kuris vieną dieną išaiškins labai daug kalnų įstatymų iš kiekvienos mažos eilutės". "Pasaulio Viešpats!" Mose pertraukė: "Leiskite man jį pamatyti!" Šventasis prakalbo: "Ženkite žingsnį atgal!" Mose nuėjo ir atsisėdo aštuonių eilių (Akibos mokinių) gale; tačiau jis nesuprato, ką jie kalbėjo. Jo energija mažėjo. Kai jis (Akiba) priėjo prie savo klausimo, jo mokiniai jam pasakė: „Ką tu manai? "Rabi! Iš kur tu tai žinai?" "Tai mokymas (Halacha), - atsakė jis, - Mozės iš Sinajaus". Mozės nusiteikimas tapo ramus. Jis kalbėjo: "Pasaulio Viešpatie! Tu turi tokį žmogų ir nori per mane duoti Torą?" Jis atsakė: "Ne! "Tylėk", - tarė Dievas, - "būtent tai ir turiu omenyje".

Tada jis kalbėjo prieš jį: "Pasaulio Viešpatie! Tu parodei man jo Torą, leisk man pamatyti ir jo sūnų!" "Atsigręžk!" - tarė jam Šventasis. Jis atsigręžė ir pamatė, kad tas svėrė savo kūną mėsininko prekystalyje. Tada jis prakalbo prieš jį: "Žodžio Viešpats! Vadinasi, tai yra Tora, o

šitas yra jos sūnus?" "Tylėk!" - pertraukė jį Šventasis, - "štai ką turiu galvoje" (Menakotas F. 29 b).

R. Jehuda: "Kas tuščiu skrandžiu suvalgys tris svarus benzoino, tam nuo karščio nusilups oda." R. Abahu: "Kartą man atsitiko, kad suvalgiau vieną svarą benzoino, ir mano oda būtų nusilupusi nuo karščio, jei nebūčiau sėdėjęs vandenyje, ir aš patvirtinčiau sau Koh žodžius. 7, 12: "Išmintis atgaivina savo šeimnininką;" (Chullin F. 59 a).

R. Eleasaras: 5: "Kai Įst 6, 5 parašyta: "Mylėk Amžinąjį, savo Dievą, visa siela", kodėl toliau sakoma: "Visa savo gerove"? o kai parašyta: "Visa savo gerove"? "visu savo turtu", kodėl toliau rašoma: "visa savo siela"? Tuo norima pasakyti, kad daugybė žmonių pirmenybę teikia *kūnui*, o ne *pinigams*, todėl ir parašyta: "Kūnas yra svarbesnis už *pinigus*: Taip pat, kad yra daug žmonių, kurie pirmenybę teikia savo pinigams, o ne kūnui, todėl ir parašyta: "Visa savo siela": (Pesachim F. 25 a b).

Rabinas Meiras sakė: "Kaip galima įrodyti, kad net motinos kūne esantys embrionai pradėjo giedoti giesmę?

Jonos knygos 2, 1 skyriuje rašoma: "Amžinasis įsakė didžiulei žuviai praryti Joną". Tačiau 2 ir 3 eilutėse rašoma: "Iš žuvies pilvo Jona meldėsi Amžinajam ir kalbėjo: Aš šaukiausi iš savo gelmių Amžinojo"? "Tai neabejotina, galbūt didžioji žuvis jį išplukdė, o mažoji žuvelė jį prarijo" (Nedarim F. 51 b).

Dėl niežulio žmogus per šabą groja trimitu. Tačiau mes mokėme: Jei bendruomenę ištinka kitos bausmės, pavyzdžiui, niežulys, skėriai, uodai, gyvatės, skorpionai, žmogus nepučia, o šaukia (meldžiasi Dievui). Tai nėra klausimas, čia tik kalbama apie tai, ar niežulys yra drėgnas, ar sausas (Baba Kamma F. 8 a b).

Rabinas Jehuda: "Trys dalykai prailgina žmogaus dienas ir metus: Kas daug laiko praleidžia melsdamasis, prie *stalo* ir *tualeto*" (Berachot F. 54 b ir 55 a).

Trys dalykai yra *būsimojo pasaulio įvaizdis* (tai reiškia, kad jie leidžia pajusti būsimos palaimos skonį): *šabas*, *saulė* ir *tarnystė*. Kurie iš jų? - Norisi pasakyti: Tarnavimas lovoje (lytiniai santykiai), tai susilpnina, taip? Tai reiškia tik *kūno angų* tarnystę (Berachot F. 57 b).

Kai Salomas buvo motinos kūne, jis pradėjo giedoti giesmę, kaip parašyta Ps 103, 1: "Šlovinkite mano sielą Amžinąjį ir visus mano vidurius - Jo šventąjį vardą." Kai jis žindė motinos krūtį, jis pradėjo giedoti giesmę V, 2: "Šlovink mano sielą Amžinąjį ir neužmiršk visų jo labdaringų darbų". Pasak R. Abahu, žodžiai "visi jo labdaringi darbai" reiškia, kad Dievas įdėjo jos krūtį į proto vietą, arba kad jis (Salomo), kaip mano Jehuda, nežiūri į gėdos vietą, arba, pasak R. Mathnos, kad jis nežindo nešvarioje vietoje (Berachoth F. 10 a).

Kaip iš poelgio seka (mokymosi) nuosprendis, taip iš poelgio seka ir atlygis už mokymąsi, nes 105 psalmės 44, 45 eilutėse rašoma: "Jis davė jiems tautų žemes, ir jie laimėjo tautų turtus, nes pakluso jo mokymui ir laikėsi jo mokymų" (Kidduschin F. 40 b).

"Ar žinai, iš kur mes esame kilę, galbūt mes esame iš tų, apie kuriuos parašyta Thren. 5, 11: "Jie privertė moteris Sione, mergeles Jehudos miestuose? Argi sakysite, kad jei Goi paguldo Siono dukterį, kad vaikas yra vertas? O gal mes esame iš tų, apie kuriuos parašyta Am. 6, 4: "Tie, kurie guli ant dramblio kaulo lovų ir smirda ant savo gultų?". R. Josse sakė: "Tai reiškia tuos, kurie nuogi praeina vandenį priešais savo lovas. Dėl to, kad jie nuogi praleidžia vandenį priešais savo lovas, jie turėtų eiti į tremtį tremtinių priekyje?". Tik R. Abahu sakė: "Tai reiškia tuos žmones, kurie kartu valgo ir geria ir kurių lovos yra arti viena kitos, ir jie keičiasi savo moterimis, vienas su kitu. Ir jų lovos smirdi dėl jiems nepriklausančių spermos išskyrių..." (Kidduschin F. 71 b).

"...Prie įėjimo į Amžinojo šventyklą, tarp salės ir aukuro, stovėjo dvidešimt penki vyrai, nugara į Amžinojo šventyklą ir veidu į rytą." "Kai parašyta: 'Ir jų veidai į rytą', argi aš jau nežinau, kad jų nugaros atsuktos į vakarą, tad ką tai reiškia: "Jų nugaros nukreiptos į Amžinojo šventyklą"? Tai moko, kad jie nusirengė ir perėjo vėją priešais Visagalį..." (Kidduschin F. 72 a b).

Rab.: "Tą dieną, kai pučia rytų vėjas, moteris persileidžia." Samuelis pasakė: "Vėjuota diena: "Netgi spermos išskyros kūno viduje dėl to smirdi." Rabas Nachmanas sakė: "Ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne: Hos: "Visi trys aiškina tai iš eilutės Hos. 13, 15: "Jis pasirodys vaisingas tarp

brolių, ateis rytų vėjas, Amžinojo vėjas, jis kyla iš dykumos, ištuština jo šulinius ir išdžiovina jo šaltinį". 'Jis išdžiovina jo šaltinį' reiškia moters šaltinį; 'ir jis išsemia jo šulinį' reiškia spermos išskyras, esančias moters kūne..." (Gittin F. 31 b).

Rašoma Jud. 21m 22: "Ir jie rado tarp Baješo Gileado gyventojų keturis šimtus mergaičių, kurios dar nebuvo pažinę vyro per lytinius santykius..." Iš kur jie galėjo tai žinoti? R: "Vienas iš jų sėdėjo ant vyno indo angos, kuri sukelia kvapą ne mergelei, o mergelei nesukelia jokio kvapo" (Jebamoth F. 60 b).

E. Eleasaras sakė: "23: "Tai yra kaulas iš mano kaulų ir kūnas iš mano kūno"? Iš to išplaukia, kad Adomo juslės, kai jis sugyveno su visais prijaikintais ir laukiniais gyvūnais, nebuvo patenkintos, kol jis nesugyveno su Ieva (Jebamoth F. 63 a).

Kartą R. Ebjataras susitiko pranašą Eliją ir paklausė jo: Elijas paklausė: "Ką daro Šventasis, tebūnie palaimintas jo vardas?" Jis jam atsakė: "Jis užsiima su sugulove Gibe'a". "O ką jis sako?" - "O ką jis sako? Elijas jam atsakė: "Ką jis sako? "Ebjataras, mano sūnus, sako tai, o Džonatanas, mano sūnus, sako aną". Ebjataras paklausė: "Ar danguje egzistuoja abejonės?" Ebjataras paklausė: "Ar danguje egzistuoja abejonės? Elijas jam atsakė: "Elijas atsakė: Ebjataras atsakė: "Ir tai, ir tai yra gyvojo Dievo žodžiai" (Gittin F. 6 b).

R. Jochananas sakė: Jochanas R. R.: "Tas nusikaltėlis tą dieną (su Jaeliu) atliko septynis lytinius santykius", nes yra parašyta Judo: "Tas nusikaltėlis tą dieną (su Jaeliu) atliko septynis lytinius santykius. 5. 27: "Jis klūpėjo tarp jos kojų, jis krito, jis gulėjo". Ji (Jael) patyrė malonumą iš nuodėmės? R. Jochananas sakė R. Simeono ben Jochajo vardu: "Visas nusikaltėlio gėris yra kažkoks blogis tarp teisiųjų." Bet kokį blogį Jael gavo iš lytinių santykių? Dėl to, kad jis į ją suleido nešvarumų (savo nekenčiamos spermos); nes R. Jochananas pasakė: "Tai, ką jis suleido į ją, buvo nešvarumas: "Tą valandą, kai gyvatė priėjo prie Ievos, ji į ją įmetė nešvarumo, bet kai izraelitai atsistojo ant Sinajaus kalno, jų nešvarumas liovėsi, o tarp žmonių, kurie nestovėjo ant Sinajaus kalno, jų nešvarumas nesibaigė" (Jebamoth F. 103 a b).

Rabinas Janajus taip bijojo vabalų, kad po savo lovos kojomis pastatė keturis indus su vandeniu. Kartą jis ištisė ranką ir lovoje rado vabalų; tada jis kalbėjo remdamasis 66 psalmės 6 dalimi: "Pakelk lovą nuo talpyklų, atsakau dieviška apsauga" (J. Terumoth F. 30 a).

Rabinas Ismaelis mokė: "Septintąją dieną jis turi nusikirpti visus plaukus, galvą, barzdą ir antakius, nusikirpti visus *plaukus*. Su bendruoju, specifiniu ir bendruoju galioja norma, kad galima įrodyti tik tai, kas panašu į specifinį, tai reiškia, kad kaip specifinis yra vieta, kur yra plaukų rinkinys, taip ir bendrasis turi būti vieta, kur yra toks plaukų rinkinys" (Kidduschin F. 9 a). [Antrasis į praeities vietą reiškia Dievo visagalybę, o paskutinis - biblinę egzegezę].

2. Santuoka ir meilė

Meilė ir religija visada buvo susijusios su visais žmonėmis, o santuoka ir palikuonių auginimas visada priklausė prie pareigų, kurias žmogus turi atlikti šiame pasaulyje. Nors atitinkamai erotika susimaišė su religiniais papročiais, kartais, būtent tarp vakariečių liaudies, ji įgaudavo formas, kurios mums atrodo keistos, tačiau žydų šventuosiuose raštuose rabinas pasirodo apsiaustu, kuris kiekvienam vokiečiui turi daryti atstumiantį poveikį. Išryškėja ne atviras, natūralus jausmingumas, nepaprastai retai išgirsi moralinio higienisto balsą, bet juo labiau, kartais paslėptas, kartais atviras, pasibjaurėtinas prierašumas. Yra senolių, kurie diskutuoja aukščiau "meilės" ir kurie nesigėdija ši senolių fantazijos produktą nustatyti kaip teisinę normą. Tai, kas iškyla, yra *pašventintas raguotumas*.

Neįmanoma atgaminti visų nepadorumų, bet leiskite pacituoti keletą Talmudo traktatų apie santuokos ir meilės objektus, kurių pakanka atskleisti *tonui*. "Juoką" vėl randame mūsų šiuolaikinių žydų "poetų" dramose ir romanuose.

* * * * *

Raba sakė: "Gerbk savo moteris, *kad taptum turtingas*" (Baba Mezia F. 59 a).

R. Eleazaras sakė: Jebamoth F. 63 a): "Kiekvienas žydas, kuris neturi žmonos, *nėra žmogus*".

Baras Kapara: F. 5 a): "Mergelė turėtų būti ištekinga ketvirtą savaitės dieną, o penktą - paguldyta į lovą, nes šią dieną žuvims suteikiamas palaiminimas" (Ketuboth F. 5 a).

R. Elieseris: (Jebamoth F. 63 b): "Į kiekvieną žydą, kuris neužsiima prokreacija, reikia žiūrėti taip, tarsi jis būtų praliejęs kraują".

Jesaja: "Kas mirs šiame pasaulyje ir negyvens šiame pasaulyje", - kalbėjo jam Chiskia: "Kas visa tai?" Džesaja atsakė: "Džesaja: (Berachot F. 10 a b): "Todėl, kad tu neužsiėmėi prokreacija" (Berachot F. 10 a b).

R. Jochananas: "Kiekviena moteris, kuri prašo vyro lytinių santykių, susilaukia vaikų, kokių nebuvo net Mozės laikais" (Erubin F. 100 b).

R. Simeonas ben Jochajus dažnai sakydavo: "A proselyte female who is less than three years and one day old is suitable for the priesthood (that means the priest may marry her), for it is written Num. 31, 18: "And all children among the women who have not known intercourse with a man, *you shall allow to live for you*" (Jebamoth F. 60 b).

Elia: "Jūs sakote: "Kodėl Mesijas neateina? Žiūrėk, dar ne susitaikymo diena, galiu gultis į lovą tiek ir tiek mergelių." Rabas Jehuda jo paklausė: Jis paklausė: "Ką apie tai pasakytų Šventasis (jei tu taip pasielgtum)?" Jehuda paklausė: "Ką apie tai pasakytų Šventasis? Jis jam atsakė: "Jis atsakė: "Jis sako su Pr 4., 6: "Nuodėmė ilsisi prieš duris". "O ką sako šėtonas?" Jis jam atsakė: "Šėtonas: "Ką jis sako? "Šėtonas neturi galios susitaikymo dieną" (Joma F. 19 b ir 20 a).

Vyresnieji sakė: (Moed Katon F. 15a).

Ben Somai buvo užduotas klausimas: "Ar gali vyriausiasis kunigas vesti mergelę, kuri yra apvaisinta, ar negalima atsižvelgti į tai, ką sakė Samuelis: "Aš galiu paguldyti daug mergelių be kraujo", o gal tai, ką pasakė Samuelis, nepasitaiko?" Jis jiems atsakė: "Ne: "Tačiau tai, ką Samuelis pasakė, nepasitaiko, bet reikia nerimauti, kad ji galėjo pastoti vonioje". Bet Samuelis pasakė: "Ką jūs sakote? "Bet kuris ištvirtėlis, kurio sperma nešauda kaip strėlė, neapvaisina?" Bet jis galėjo būti kaip šaudanti strėlė anksčiau (Chagiga F. 14 b).

Moteris mieliau renkasi vieną colį su išpuikimu nei dešimt su skaistumu (Kethuboth F. 62 b).

Moteris gerai valdo vieną taurę, dvi prastai, su trimis reikalauja amoraliai burna, su keturiomis ima asilą turguje (savo pasitenkinimui) ir nieko apie tai negalvoja (Kethuboth F. 65 a).

R. Chama R. Jizchako vardu sakė: "Kas pastato lovą iš šiaurės į pietus, susilaukia vyriškos lyties vaikų, nes Ps 17, 14 parašyta: 'Ir savo lobiu pripildysi jos skrandį, ji turės daug vaikų'" (Berachot F. 5 b).

R. Jochananas: "Vargšai vaikai gimsta, nes tėvai apverčia savo lovą (lytinio akto metu); nebylūs vaikai gimsta, nes jie bučiuoja lytinius organus; kurtieji ir nebyliai vaikai gimsta, nes jie kalba lytinio akto metu, galiausiai akli vaikai gimsta, nes jie žiūri į lytinius organus"" (Nedarim F. 20 a).

Buvo mokoma: "Moteris yra nešvarumų pilnas vamzdis, kurio burna pilna kraujo, bet visi ją vejasi" (Schabbath F. 152 a).

Moteris negali pastoti nuo dviejų vyrų vienu metu. Tai nesutampa su Hagados rabinų teiginiais, kurie remiasi 1 Sam. 17, 4, kur parašyta: "Tai yra, kad, kaip sakoma, žmogus turi būti išrinktas: "Iš filistinų stovyklos atėjo dvikojis", t. y. eh atėjo iš 100 filistinų apyvarpių. Tačiau, anot rabino Mathnos, nėra jokio nuomonių skirtumo, veikiau tai priklauso nuo spermos būklės (J. Jebamoth F. 18 b).

Rabinas Jehuda ben Pasi sakė: "18 skyrius apie ekscesus remiasi skyriumi das. 19, 1: "Turite būti šventi"? Tam, kad jus pamokytų: Kas susilaiko nuo ekscesų, nusipelno šventojo vardo, nes taip kalbėjo Sunamitin savo vyrui, 2 Reg. 4, 9: "Matau, kad tai šventas Dievo vyras", tai reiškia, kaip aiškina rabinas Jona, kad jis iš tiesų yra šventas, bet ne jo mokinys. Rabino Abino teigimu, jis (Elisa) visai į ją nežiūrėjo, rabinų teigimu, ji nematė jo rankoje nė lašelio spermos išsiliejimo,

rabinų teigimu, rabinas Samielis bar rabinas Jizchakas niekada nematė nieko kenksmingo ant savo mokytojo drabužių. Parašyta das. 4, 27: "Gehasi įsikišo, kad ją atstumtų", tas mans, kaip aiškina rabinas Chosė ben Chaina, uždėjo rankas jai ant krūtinės: (J. Jebamoth F. 9a).

Tas, kurio lytinis organas yra išorinis, nešioja, o tas, kurio lytinis organas yra vidinis, deda kiaušinius; kas santykiauja tik dieną, nešioja dieną, kas santykiauja naktį, nešioja naktį, o kas santykiauja ir dieną, ir naktį, kartais nešioja dieną, o kartais naktį. Kas santykiauja tik dieną, tas yra gaidys, o kas santykiauja kartais dieną, o kartais naktį, tas yra žmogus ir visa, kas į jį panašu. Visi, kurie poruojasi tokiu pat būdu, gimdo vienas iš kito... Visi poruojasi veidu į nugarą, išskyrus žmogų, žuvį ir gyvatę. Kodėl tik šie trys? Atėjęs rabinas Dimi prabilo: "Žmonės užjūriuose (Palestinoje) sako, kad taip yra, nes dieviškasis spinduliavimas kalbėjosi su jais" (Bechoroth F. 7 b ir 8 a).

R. Elieseris Didysis: "Kas per dieną miega su savo motina, gali tikėtis proto. Kas miega su sužadėtine mergina, gali tikėtis tiros. Kas miega su savo seserimi sapne, gali tikėtis išminties (žr. Pr 7, 4), kur išmintis vadinama seserimi. Kas sapne miega su vyro žmona, gali būti tikras, kad jis yra būsimojio pasaulio sūnus... Kas sapne mato žąsį, gali tikėtis išminties (Pat 1, 20). Kas ją guldo, taps mokyklos direktoriumi". R. Aše: "Aš mačiau tokią, paguldžiau ją į lovą ir įgijau prestižą". - Kas palengvėja sapne, tam tai geras ženklas (žr. Jes 51, 14). Bet taip yra tik tuo atveju, jei jis nenusiprausė... Kas mato psalmių knygą, gali tikėtis pamaldumo; kas posakius, gali tikėtis išminties... Kas sapne mato dramblių, patiria stebuklą? - Tai nėra klausimas, klausama, ar jis balnuotas, ar nebalnuotas (Berachoth F. 56 b).

Tą dieną tas prasižengėlis (Simri) miegojo (midjaniečiui) 424 kartus, o Pinchas jo laukė taip ilgai, kol jo energija išseko. Jis (Pinchas) nežinojo, kad stiprusis karalius (Dievas) buvo su juo. - Vienoje Boraitoje buvo mokoma: (Sanhedrin F. 82 b).

3. Įstatymas

Visi svarbūs žydų autoritetai pabrėžia, kad žydiškumo esmė glūdi ne mituose ir simboliuose, o yra išreikšta įstatyme, kurį (tariamai) nustatė Mozė (iš tikrųjų jis kilęs iš epochos po pranašo), ir lemia tradiciją, kurią toliau plėtojo rabinai ir kuri surinkta Talmude ir Šulachan-Aruch. Žydai metafizikos nebuvimą vertina ne kaip neadekvatumą, o veikiau kaip savo religinį pranašumą. Nuomonės čia išsiskiria. Iš vienos pusės, visas arijų pasaulis su savo turtinga simbolika ir į begalybę besiskverbiančiomis religijomis, o iš kitos - įstatymų paragrafai! Vadinasi, veltui ieškosime visoje sumaištyje ko nors, kas rodytų tik apytikrą panašumą į idėją. Vyrauja baisus dvasios siaurumas, kurį, savaime suprantama, galima išmatuoti, jei tik pasistengsime perversti storas knygas. Šalia to - be galo bergždžia širdis, kuriai nėra lygių. Ir net gražūs posakiai, kurių Talmude tikrai esama, stovi nuošalyje kaip svetimžemiai augalai dykumos smėlyje. Tačiau teisybės dėlei keletą jų vis dėlto įtraukiu.

Burtas net ir iš pažiūros nepriekaištinguose posakiuose atstumia nuolat pasikartojantis atlygio ar bausmės pažadas, amžinas rūpestis, ar sutartis su Dievu įvykdyta, ar reikia padaryti dar vieną gerą darbą, kad būtume visiškai tikri dėl būsimojio atlygio ir t. t. Šis rūpestis dėl atlygio ir bausmės baimė net ir geriausioms ištartims suteikia svieto skonį, nes net jei ne visada rašoma, reikia mintyse ištarti "kad tau gerai sektųsi žemėje". Mūsų nelaimei, ši Senojo Testamento dvasia ir šiandien trukdo mums leisti, kad *nesuinteresuota moralė* būtų vienintelis principas. Kol Penkiaknygės dvasia tebeveikia bažnyčiose ir mokyklose, to taip pat negalima tikėtis.

Be šių bruožų, Talmudui būdingas griežtumas ir principinis nepakantumas. Talmude ir Šulchan-Aruch išdėstytas mąstymas išlieka nepakitęs kaip vientisa struktūra jau 2500 metų; o kalbant apie netoleranciją, deja, turime pernelyg akivaizdžių pavyzdžių mūsų "pažangiuose" žyduose, apie kuriuos netenka švaistytis nė vienu žodžiu.

Tačiau rabinams Talmudo teisė yra giliausia išmintis. Jie yra tikri dievai, ir net Jehova privalo studijuoti Talmudą, kad išliktų būtinoje intelekto viršūnėje. Štai keletas žvilgsnių, tikslesni pavyzdžiai bus pateikti vėlesniuose skyriuose.

* * * * *

Rabinas Ismaelis sako: Tarp įstatymų žodžių yra įsakymų ir draudimų, kurie iš dalies yra lengvi, iš dalies sunkūs, tačiau visi Raštų žinovų žodžiai yra sunkūs ir svarbūs." Rabinas Chananja bar Ada rabi Tanchum bar Rabi Chija vardu taip pat sako: "Vyresniųjų žodžiai yra svarbesni už pranašų žodžius" ir kaip įrodymą pateikia Micha 2, 6 ir 11 (J. Berachoth F. 8b).

Bereschith rabba c. 19 sako apie Sanhedrino giesmes: Jie sėdi ir tvarko Toros žodžius, kol leidžia jiems iškilti tyriems kaip pienas. Vėliau išminčiai, kaip balsuojantys teisės akademijos nariai, nustatė Halachą, ir iš tiesų pagal balsų daugumą, kartais dalyvaujant dieviškajam apreiškimo balsui.

Re Tora - tai begalinė žinių jūra, tačiau *išminčių žodžiai yra vertingesni, nes per juos žmogus pasiekia Toros išsipildymą.*

Tačiau aukščiausias dalykas, pasakytas apie pagarbą rabinams, yra sakinyje, kad *rabinų reikia bijoti kaip Dievo*. Pagal Kidduschin 31 žodžius: "Reikia bijoti" apima pagarbą išminčiams, plg. 22 b, Tankuma, Beschallach 26, Mechilta 61 a, Schemoth rabba c. 3 sako: "Jei jūs norite, kad jums būtų suteikta pagarba, tai ir jūs turite ją suteikti: Kas maištauja prieš rabiną, maištauja prieš šechiną, palyginkite Bammidar raba c. 18. Tanchuma, Korach 10.

Yra pavyzdžių, kai už nepagarbų elgesį su išminčiumi buvo baudžiama mirtimi (Sanhedrin 46).

Labiau klausykite Rašto žinovų žodžių negu įstatymo,... *kas elgiasi prieš Rašto žinovų žodžius, nusipelno mirties* (Erubin F. 21 b).

Kas save pažemina, išaukština Dievą, o kas save išaukština, tas pažemina (Erubin F. 13 b).

R. Čiga: "Bet kuris išminčių mokinyš, ant kurio drabužių per šabą randama dėmė, nusipelno mirties: (Šabatas F. 114 a).

Jei neišmanėlis yra pamaldus, negyvenkite jo kaimynystėje. (Šis posakis turi omenyje Aboto II, 5: joks neišmanėlis nėra pamaldus, nes tai neįmanoma, *nes pamaldumas reikalauja laikytis nuostatų, kurių neišmanėlis nežino*) (Šabatas F. 63 a).

Kas nesusitinka su mokslininkais, nusipelno mirties (J. Nasir F. 35 b).

Parašyta: Rašoma: "Aš, išmintis, turiu gudrumą". *Kai tik išmintis įžengia į žmogų, įžengia ir gudrumas* (Sota F. 21 a).

R. Eleazaras taip pat sakė: (Sanhedrin F. 92 a): "Kiekvienas žmogus, turintis žinių (išminties), taps turtingas, jei pabaigoje, kaip parašyta Pr 24, 40: "Ir per žinias rūmai prisipildė visokiais daiktais, brangiais ir brangiais".

Yra trys stipriųjų klasės: Izraelis tarp žmonių, šuo tarp gyvulių ir gaidys tarp paukščių.

Manoma, kad žmogus visada *protingas baimėje*. Jis atsako švelniai ir sušvelnina pyktį; jis skatina taiką su broliais, giminaičiais ir visais, net su nepažįstamuoju gatvėje, *todėl yra populiarius viršuje ir malonus apačioje* (Berachoth F. 17a).

R. Jehuda Šventasis: Juda Ruda Ruda: "Nepraleisk maitinės, nes gali būti, kad tavo pagaus." Rabinai mokė: "Kas santykiauja prie lovos, kurioje miega vaikas, susilaukia vaikų epilepsijos. Bet tai tiesa tik vaikui, kuriam dar nėra šešerių metų" (Pesachim F. 112 b).

R. Jizchakas: "Jei pamatysi nusikaltėlį, kuriam šypsosi valanda, nepradėk su juo ginčytis, nes parašyta Ps 10, 5: "Jo keliai visais laikais klestės", ir ne tik tai, jis netgi yra palankus teisme, nes parašyta: Tavo teismai lieka toli nuo jo aukštybės", ir ne tik tai, jis taip pat žvelgia iš aukšto į savo priešus, nes parašyta: "Tavo teismai lieka toli nuo jo aukštybės": Jis puola ant visų savo priešų" (Berachot F. 7 b).

R. Jochananas Jeruzalės žmonių vardu sakė: "Jei eini į karą, eik ne priekyje, o iš paskos, kad grįžtum pirmas. 3. Susivienyk su tuo, kuriam šypsosi valanda" (Pesachim F. 113 a).

Rab Asi: Net jei žmogus ką tik planavo atlikti pareigą, bet jam buvo sutrukdyta ir jis jos neatliko, Šventasis Raštas jam tai įskaityto, tarsi jis būtų ją atlikęs; tačiau, kita vertus, Šventasis neįskaityto blogos minties, nes Ps 66, 18: "Kai savo širdyje mačiau neteisybę, Amžinasis jos negirdėjo". Bet kaip man palaikyti Jerem. 6, 19: "Žiūrėk, atnešu šiai liaudžiai nelaimę, jos minčių vaisių"? Šventasis laiko už poelgį mintį, kuri duoda vaisių, bet Šventasis nelaiko už poelgį minties, kuri neduoda vaisių. Bet juk tik parašyta (Ez 14, 4): Taigi kas nors iš Izraelio namų ima į širdį? Rabas Acha bar Jokūbas sakė: "Taip yra tik stabų garbinimo atveju, nes autorius pasakė: Kas neigia stabų garbinimo nuodėmę, tas yra toks pat, kaip ir tas, kuris tvirtina visą Torą". Ula tarė: "Tai panašu į rabo Huno nuomonę, nes jis sakė: "Tai panašu į Rab Huna nuomonę: Jei žmogus vieną kartą padarė nuodėmę, o paskui ją padaro antrą kartą, ar tai jam leidžiama?" - "Kaip tu gali sugalvoti, kad tai jam leidžiama? Bet juk tik atrodo, kad tai jam leidžiama. R Abahu R. Chaninos vardu sakė: "Geriau, kad žmogus padarytų nuodėmę slapta, negu kad dangaus vardas būtų viešai išniekintas" ir t. t." (Kidduschin F. 40 a)

Rabinas Chaggi sakė: "Kadangi tai gali būti žalinga burnai, rabinai leido šiomis dienomis užsiimti ir mokslu. Kita vertus, rabinas Berachja rabio Chija bar Ba vardu tvirtina, kad šabas ir šventės dienos skirtos tik užsiimti mokymosi dalykais. Abu požiūriai subalansuojami sakant: Vieni skiria vieną dalį valgymui ir gėrimui, o kitą - mokymuisi. Rabinas Abuhu pasakė: "Tai, ką mes sakome, yra tikra tiesa: Lv 23, 3 parašyta: šabas skirtas Amžinajam, tai reiškia, kad kaip Kūrėjas ilsisi nuo savo kūrybos darbo, *kurį sudarė kalbėjimas*, taip ir jūs turėtumėte ilsėtis nuo įprasto kalbėjimo (J. Schabbath F. 45 a).

Kas šabą paverčia savo pramoga, už tai gauna neribotą palikimą 118b: Dievas duos jam laisvę nuo svetimo jungo ir išpildys visus jo širdies troškimus. Tam, be abejo, reikia aukos: Tačiau - "kas ką nors paaukos šabui, tam šabas už tai atsilygins" 119 a.

R. Eleasaras taip pat sakė: Elasaras: "Kiekvienam žmogui, kuris neturi žinių (išminties), draudžiama ant jo imti duobę, nes parašyta Jes. 27, 11: "Nes tai yra neišmanėlis, todėl nesigailėk jo, kūrėjas ir jo skulptorius jam neatleidžia" (Sanhedrin F. 92 a)" (Sanhedrin F. 92 a).

Rabinas Simeonas: "*Iš to išplaukia, kad šiame pasaulyje tai leidžiama*" (Sota F. 41 b).

Rabinas Chija Didysis taip aiškina Įst 2, 6: "Jei negali arogancijos palaužti maistu, *tai palenk ją pinigais*".

Pamatęs ateinantį miesto burmistrą, rabinas Jonatanas pasiuntė jam dovanų, nes manė, kad jei jis atneš jam teisinę bylą dėl našlaičio ar našlės, *jis leis įtikinamas* (J. Sabat F. 6 a).

Rabinas Jona rabio Jose ben Nesuros vardu sakė: "Berachot F. 60 b).

Rabinas Nechunja ben Hakana sukalbėjo trumpą maldą, kai įžengė į namus ir kai vėl išėjome. Vienas iš jų paklausė, koks buvo jo maldos turinys, ir jis atsakė: "Kai įeinu, meldžiuosi, kad nepadaryčiau jokios skriaudos, o kai išeinu, dėkoju už savo dalį" (Gemara). Įeidamas jis kalbėjo: "Tebūnie Tavo valia, Amžinasis, mano Dieve ir mano tėvų Dieve, kad aš nekurstyčiau savo bendražygių prieš save ir kad jie taip pat nekurstytų manęs, kad mes neskelbtume tyro pur ir netyro pur, nedraustume leistino ir neleistino leistume, kad nepadarytume žalos šiame ir aname pasaulyje! Išvykdamas jis kalbėjo: "*Aš dėkoju tau, Amžinasis, mano Dieve ir mano tėvų Dieve, kad skyrei man savo dalį konferencijose mokyklose ir susirinkimų rūmuose, o ne teatruose ir cirkuose*. 16, 10 (J. Berachot F. 29 b).

Nesituok su neišsilavinusio vyro dukterimi, nes jie yra kančia, jų moterys - mėšlas, o apie jų dukteris parašyta Įst 27, 21: "Prakeiktas tas, kuris gulasi su gyvuliais" (Pesachim F. 49 b). R. Chija: "Į tą, kuris užsiima torą neišauklėto vyro akivaizdoje, žiūrima taip, tarsi jo akivaizdoje gultųsi su savo sužadėtine" (ibidem).

Šventasis kalbėjo izraelitams: "Jūs mane padarėte vieninteliu pasaulio valdovu, todėl ir aš jus padarysiu vieninteliu pasaulio valdovu" (Chagiga 3 a b).

Kas vykdo teisinį reguliavimą, tam bus parodyta, kad jis yra geras. Tačiau kaip bus su tuo, kuris sėdi ir nieko nusikalstamo nedaro? Jis gauna atlygį kaip ir tas, kuris vykdo teisinį reguliavimą, *Bet, kita vertus, kas vykdo teisinį reguliavimą, gaus gero, ilgą gyvenimą ir turtą, o kas daro ką nors nusikalstamo, tas nieko iš to negaus* (J. Kidduschin F. 19 a).

Rabba bar Šila susitiko su Elia ir pasikalbėjo su juo: "Ką daro Šventasis, tebūnie jis palaimintas!?" Jis atsakė: "Jis sako paaiškinimą iš rabinų lūpų... *Jis išmoko paaiškinimą iš Ašerio lūpų* (Šagiga F. 15 a).

R. Josua ben Levi sakė: "Šie žodžiai yra užrašyti Toro knygoje ir pakartoti pranašų knygoje, o trečia, jie randami hagiografijose: Kas užsiima Tora, *jo verslai bus sėkmingi*. Toroje parašyta Įst 29, 9: "Turėtumėte laikytis šios federacijos žodžių ir elgtis taip, kad jums sektųsi viskas, ką darote" (Aboda Sara F. 19 b).

Mes išmokome: jei kas nors muša savo kaimyną, jis duoda jam kompensaciją. Chanan Bischa trenkė žmogui, tada jis atsidūrė Rab Huno teisme. Jis jam tarė: "Tuomet jis kreipėsi į Choną: "Eik, duok jam pusę Sus". Chananas turėjo nudėvėtą Sus ir pareikalavo, kad kiekvienas jam gražintų pusę Sus. Bet kai niekas nenorėjo imti, jis vėl trenkė ir atidavė visą (Baba Kamma F. 36 ir 37 a).

R. Jehuda: "Kas paniekina mokslininką, tam nėra vaistų nuo ligos". (Šabatas F. 119 b).

Bet (Šventajame Rašte) sakoma: Raštuose sakoma: "Liudytojai, kurie pavaizdavo teisųjį kaip nusikaltėlį, bet paskui atėjo kiti liudytojai ir iš pradžių teisųjį išteisino, o (kitus liudytojus) pavertė nusikaltėliais, todėl kartais sūnus tampa nusikaltėlių smogiku. Tačiau galite tai perimti iš Iš 20, 17: "Neliudyk melagingai". Bet tai yra draudimas ten, kur nėra veiksmo, o su kiekvienu draudimu, kur nėra veiksmo, nėra ir pasmerkimo (Maccoth F. 2 b).

Ir tas, kuris daro daug, ir tas, kuris daro mažai, yra tas pats, jei tik nukreipia savo širdį į dangų (Berachot F. 5 b).

Dievas nuodėmingų minčių nelaiko darbais (Kidduschin F. 39 a).

Ką sakoma išeinant iš mokyklos? - "Dėkoju Tau, Amžinasis, kad skyrei man dalį tarp sėdinčiųjų mokykloje, o ne tarp sėdinčiųjų kampuose" (Berachot F. 28 b).

"Thora" įspėja: Tora įspėja: "Neimk ne žydės, vergės, kad sperma nebūtų jos įpėdinė (pagal įstatymą žydo ir ne žydės vaikas yra kaip motina)" (Jebamoth F. 100 b).

Deginimo statutas: Vienas įkiša nusikaltėlį į mėšlą iki kelių; tada įkiša kietą audeklą į minkštą ir užriša jam ant kaklo; vienas liudytojas traukia vieną galą į save, kitas - kitą, kol nusikaltėlis atidaro burną. Tuo tarpu vienas įkaitina šviną ir pila jam į burną, kad jis patektų į vidurius ir juos sudegintų. R. Jehuda pasakė: "Jei jis tuo tarpu miršta nuo jų rankos, jie negali tinkamai įvykdyti sudeginimo statuto, verčiau: vienas atidaro jo burną su žnyplėmis prieš jo valią, įkaitina šviną ir pila jį į burną, kad jis patektų į jo vidurius ir juos sudegintų."

Kur įrodytas toks deginimo būdas? Iš Rotte Korahs. *Kaip ten sudeginama siela, o kūnas lieka nesužeistas, taip ir čia sudeginama siela, o kūnas lieka nesužeistas*. (Sanhedrin F. 52 a).

Mokoma, kad rabinas Akiba sakė: "Kartą nuėjau į slaptą rabio Josua kambarį ir iš jo sužinojau tris dalykus: Aš sužinojau, kad reikia nusilengvinti ne auštant ir temstant, o vidurdienį ir vidurnaktį. Ir sužinojau, kad nusirengiama ne stovint, o sėdint. Taip pat sužinojau, kad šluostomasi ne dešine, o kaire ranka". Kai Asai sūnus jam pasakė: Kaip tu gali būti toks įžūlus ir šviežias savo mokytojo atžvilgiu?", jis jam atsakė: "Kaip tu gali būti toks įžūlus ir šviežias savo mokytojo atžvilgiu? *"Tai įstatymas, ir man būtina jo mokytis."* [Ši viena ištrauka paimta iš J. A. Eisenmengerio knygos "Atrasti žydai", kurią išleido Dr. Schiefferl, Dresden, 1893 m. Šios ištraukos visiškai nėra Wünsche's knygoje.] (Berachoth F. 62).

Mūsų rabinai mokė: "Nevogsi", *šie žodžiai, pasak Šventojo Rašto, reiškia pagrobimą*, tačiau, kita vertus, Lev 19, 11: "Nevogsi", pasak Šventojo Rašto, reiškia žmogų, kuris vagia pinigų ir turtą (Sanhedrin 86 a).

4. Apie darbą

Požiūris, kad darbą reikia laikyti praeiksmu, yra toks pat senas kaip ir žydų tautos. Jis pasirodo Senajame Testamente, pasireiškia tuo, kad nuo seniausių laikų nenugalimas polinkis vertė žydus į

visus kraštus prekiauti, ir iš tiesų dar prieš diasporą; tai tik sustiprino ryškų polinkį. Prekyba ir lupikavimas iki šių dienų išliko nekintamu žydų veiklos bruožu, ir iš tiesų ne tik materialinėje, bet ir intelektualinėje srityje. *Niekur* žydas nebuvo išradėjas, vidujai nekūrybingas, jis tik prekiaavo svetimais produktais, įsigydavo svetimą intelektualinę nuosavybę ir ją apdorodavo dažnai moksliskai, bet nevaisingai.

Darbo paniekia ir polinkis į prekybą Talmude taip pat išreiškiami taip trokštamu aiškumu, todėl reikėtų paneigti seną pasaką, kad tariamas kitų profesijų neturėjimas privertė žydus užsiimti lupikavimu ir prekyba. [Plačiau apie tai ir apie kitų skyrių turinį skaitykite mano publikacijoje "Žydų pėdsakais laikų kaitoje"].

Keletas pavyzdžių turėtų nušviesti mąstyseną, tačiau nepamirštu pateikti ir akivaizdų priešingą pavyzdį.

* * * * *

Rabinas Simeonas buvo užsiėmęs linų pluoštu (norėdamas ką nors užsidirbti), ir jo mokiniai jam pasakė: "Rabi, liaukis, noriu nupirkti tau asilą, kad tau nereikėtų taip sunkiai dirbti". Jie nuėjo ir nupirko jam asilą iš vieno izraelito, ant kurio kabojo brangakmenis. Jie kalbėjosi su juo: "Nuo šiol tau nebereikės taip sunkiai dirbti". Jis atsakė: "Kodėl taip sakote? Ar asilo savininkas tai žino?" "Ne!" Tada jis prakalbo į jį: "Eik ir grąžink jam brangakmenį". Pasak rabino Huno, mokiniai paprieštaravo savo mokytojui: "Net pagal požiūrį to, kuris draudžia pagoniui neteisėtą nuosavybę, visi žmonės pripažins, kad kažką prarasti yra leistina". "Ką jūs manote? Tuomet manote, kad Simeonas ben Šetach buvo barbaras ir norėjo praturtėti jėga?" "Ne, jis norėjo, kad Dievo vardas per jį taptų šventas ir būtų kalbama: "Garbė žydų Dievui!" Jie jam reiškė daugiau nei bet koks kitas pelnas pasaulyje." "Kur ir iš kokio įvykio rabinas Simeonas ben Šetachas išmoko tokio elgesio?" "Iš rabino Chaninos: "Senieji rabinai kartą iš kareivių nusipirko krūvą kviečių, kurioje rado ritinį dinarų, kuriuos grąžino pardavėjams. Jie gyrė žydų Dievą, kuris liepė jiems taip elgtis. Viena karalienė atėjo pas abą Hosąją fon Tirją, norėdama nusiprausti, ir prausdamasi pametė kelias brangenys iš savo papuošalų, kuriuos jis rado. Todėl jie buvo paskelbę visame krašte, kad tas, kuris per trisdešimt dienų grąžins jai tai, kas buvo pamesta, gaus didelį atlygį; jei tai atsitiktų po trisdešimties dienų, radėjas netektų galvos. Rabinas negrąžino norų, kuriuos rado per trisdešimt dienų, greičiau tik po to. Ji paklausė jo, ar jis buvo krašte, jis atsakė: "Taip!" - "Ar negirdėjai skelbimo?" "Taip!" - "Kodėl per trisdešimt dienų negrąžinote to, kas buvo pamesta?" - "Taip! Kad žmonės nemanytų, jog tai padariau iš bausmės baimės, o ne iš pagarbos Dievui". Ji kalbėjo: "Garbė man, žydų Dievui!" - "Garbė man, žydų Dievui! (J. Baba Mezia F. 7 a).

R. Hamuna: "Kiek daug darbo turėjo pirmasis žmogus, kol gavo mažą gabalėlį duonos valgyti! Jis turėjo ardyti, sėti, pjauti, rišti syvus, kulti ir sukti, kastuvus, sijoti, malti, kratyti, minkyti ir atgal, ir tik tada galėjo valgyti; *o aš atsikeliu anksti ir randu visa tai paruošta prieš mane*" (Berachot F. 58 a).

Pagal Simeono ben Jochajo užrašytą mintį, *užsieniečiai turėtų atlikti darbą*, ir tai būtų tik nuodėmės pasekmė, jei pats Izraelis turėtų jį atlikti; šis teiginys taip pat randamas Mechilta 110 b:

R. Meiras sako: "*Reikia mokyti sūnų tyro ir lengvo amato ir šauktis Dievo, kuriam priklauso turtas ir gėrybės!*" R. Nahori sako: "Aš atsisakau visų pasaulio verslų ir mokau savo sūnų tik Toros, nes žmogus gauna atlygį šiame pasaulyje, o kapitalas lieka būsimam pasauliui".

"Ar kada nors matėte, - sako rabinas Simeonas ben Eleasaras rabio Meiro vardu, - kad liūtas nešė naštą, gazelė pjovė, lapė vertėsi amatu, vilkas pardavinėjo puodus, tačiau jie visi maitinosi be rūpesčių. O kodėl jie buvo sukurti? Tam, kad tarnautų man. O kodėl aš buvau sukurtas? Tam, kad tarnaučiau savo kūrėjui. Kai net tie, kurie buvo sukurti tarnauti man, kad nereikėtų dirbti, kad išsimaitintų, *tai kuo mažiau aš*, sukurtas tarnauti savo Kūrėjui, turiu *dirbti, kad išsimaitinčiau?*" (Kidduschin 40 b).

Vieną dieną Izraelio žemė duos pyragą ir puikius drabužius... javų gausa išaugs kaip palmė. Galbūt jūs sakysite: "Galbūt jūs sakysite: "Tai paruoš kelią mirties marui?" Šventasis atneša vėją iš savo lobynų, kuris pučia skersai ir verčia miltus kristi, ir žmogus išeina į lauką, pasiima saują ad aprūpina save ir žmones.

Ateities pasaulis nėra panašus į šį. Šiame pasaulyje žmogus turi dirbti, kad nuskintų vynuoges ir dirbtų vyno spaustuvėje, o ateities pasaulyje žmogus atveža vynuogę vežime, ji pastatoma namo kampe ir iš jos geria tiek žmonių, kiek iš didelės statinės... (Kethuboth F. 111 b).

Jei kitaip, pasak Schekalim VI, 2, grūdams subręsti reikia šešių, o vaisiams - dvylikos mėnesių. Mesijo laikais grūdai subręs per du, o vaisiai - per vieną mėnesį. Gyvenimo trukmė taip pat labai pailgės; taip, Dievo liaudžiai net mirtis bus panaikinta. Pesachim 68 a teigiama, kad Raštai, viena vertus, Jes. 25, pranašauja, kad mirtis bus praryta amžiams, o iš kitos pusės, kad tas, kas sulaukęs 100 metų, būtų sulaukęs tik berniuko amžiaus: taigi vieną kartą mirties viešpatavimas tiesiog paneigiamas, o paskui vis dar kalbama apie mirtį. Šis prieštaravimas išsprendžiamas tuo, kad moralė, ilgėjant gyvenimo trukmei, galioja pagonims, kurie tarnauja Dievo tautai kaip buržujai ir lauko darbininkai, o Dievo tautos nariams apskritai nebereikia paragauti mirties.

Kas mato didelę minią, turėtų ištarti tokią palaiminimą: "Tebūnie pagirtas paslapčių būdas! Kaip jų veidai nepanašūs vienas į kitą, taip nepanašios ir jų mintys." Ben Soma, pamatęs minią Jeruzalėje, kalbėjo: "Tebūnie pagirtas tas, kuris visa tai sukūrė mano tarnystei! Kaip pirmajam žmogui reikėjo dirbti, kad galėtų suvalgyti duonos kąsnį; jam reikėjo ardyti, sėti, ravėti, užkasti vandens talpyklas, pjauti, rišti, kulti, kastuvuoti, sijoti, malti, rišti sijas, minkyti, grįžti atgal, o aš atsikeliu ryte ir visa tai randu priešais save. Žiūrėkite, kiek dar darbo turėjo pirmasis žmogus, kol įsigijo marškinius, kad galėtų apsirengti, jis turėjo taip kirpti avis, balinti, ištempti, dažyti, verpti, austi, skalbti, sėti, bet aš atsikeliu ryte ir randu visa tai paruošta prieš save. Kiek daug amatininkų dirba nuo ankstyvo ryto iki vakaro, bet aš atsikeliu ryte ir randu visa tai man paruoštą" (J. Berachoth F. 57 a).

Tas pats asmuo toliau sako: "Jei rabis Simeonas ben Jochajas sušuko: "Slėnis, slėnis, pripildyk save aukso dinarų!", taip ir atsitiko. Pasak to paties rabino, rabinas Simeonas ben Jochajus turėjo pasakyti: "Aš sakiau: "Ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne: Jokūbas Simeonas Berašė: "Aš mačiau būsimąjo pasaulio vaikus, ir jų buvo nedaug. Jei jų bus trys, tai aš ir mano sūnus priklausysime jiems, o jei tik du, tai aš ir mano sūnus" (J. Berachoth F. 58 a).

Dievas taip pat rūpinasi savo tautos fiziniu išsaugojimu svetimuose kraštuose. Pesikta 114 b: Dievo įsakymu, jau keturiasdešimt metų Izraeliui atvykus į Babiloną, ten buvo pasodintos datulės, nes liaudis jas pamėgo. Panašiai ekstravagantiškoje Haggadoje randame, kad su Izraeliu į Babiloną keliavo 700 grynų žuvų veislių, 700 grynų skėrių veislių ir nesuskaičiuojama daugybė paukščių. Koks gausus rūpestis tremties dienomis!

R. Gamlielas: "Vieną dieną kiekviena moteris kasdien gimdys po vaiką, nes Jer 31, 8 parašyta: 'Nėščia ir gimdanti kartu'. Vieną dieną medžiai kasdien duos vaisių, nes parašyta Ezech. 17, 23: 'Jis išleis šakas ir duos vaisių'. Vieną dieną Izraelio žemė duos paremtos duonos ir gatavų drabužių, nes parašyta Ps 72, 16: 'Žemėje yra grūdų perteklius'" (Šabas F. 30 a b).

R. Simeonas: "Ar kada nors matėte laukinį gyvūną ar paukštį, užsiimančią amatu? Ir vis dėlto jie maitinasi be darbo. Ir vis dėlto jie buvo tik sukurti, o aš, vis dėlto, buvau sukurtas tam, kad tarnaučiau savo kūrėjui, ir turėčiau maitintis be darbo?" (Kidduschin F. 82a).

R. Eleasaras pamatė lauką, kuriame ant lysvių pagal plotį buvo pasodinti kopūstai, ir prabilo: "Net jei kas nors norėtų piktžolės sodinti pagal ilgį, komercija būtų geresnė už jus. Kai kartą Rabas ėjo tarp nendrių ir pamatė, kad jos banguoja pirmyn ir atgal, jis kalbėjo: „Kai Rabas vaikščiojo tarp nendrių, jis kalbėjo: „Kai Rabas vaikščiojo tarp nendrių ir pamatė, kad jos banguoja pirmyn ir atgal, jis kalbėjo "Tik bangavimo dar daugiau, komercija yra geriau už jus".

Raba sakė: "Kas naudoja 100 Sus prekybai, gali kasdien mėgautis žuvimi ir vynu, o kas naudoja 100 Sus lauke, turi kęsti druską ir šieną.... ir patiria konfliktus." (Jebamoth F. 63 a).

Adoba Sara 9 b: Čananka sako: "Jei kas nors po 400 metų nuo šventyklos sugriovimo jums pasakytų: 'Pirkite šį lauką už 1 dinarą, nors jis vertas 1000 dinarų - nepirkite jo, nes tuo metu ateis

Mesijas, ir mes būsime išgelbėti; kodėl turėtumėte prarasti dinarą?" [Wünsche praleido sakinį: "Kodėl turėtumėte prarasti dinarą?"].

Rabinas Ismaelis: Baba Batra F. 173 b).

5. Apie Kristų ir nežydus

Neapykanta Jėzaus asmeniui, susijusi su absoliučiu nesupratimu, kuri sunkiai slepiama šiuolaikinių žydų publikacijose ir pasiekė aukščiausią tašką žydų bolševikų sistemingai persekiojant krikščionis Rusijoje, - ši neapykanta nesikeičia jau 2000 metų. Asmenybė Kristus yra didžiausias išpuolis prieš žydų esmę; žydas tai visada jautė ir žinojo, tik pernelyg didelė krikščioniška tolerancija galėjo tikėti, kad čia galima nutiesti tiltą. Tarp Kristaus ir antikristo negali būti taikos; triumfuoja arba vienas, arba kitas.

Pasak Šopenhauerio, "be metafizinio polinkio" yra žydai. "Nėra nė vieno, net mažiausio, mažiausiai reikšmingo žydo, kuris neišduotų ryžtingų pastangų, ir iš tiesų ankstyvų, ribotų laiku, momentinių", - sako Gėtė. Taip iš tiesų yra, ir žydų teisė gimė iš šio vienpusiškai nukreipto polinkio, *egoizmo* teisės, *patvirtintos religiniu ir moraliniu principu*. Daugiau tolerancijos pažiūrų neprasimušė, žydų idėja glūdi negailestingoje kovoje su viskuo, kas nežydiška. Žydas už savo laimėjimus skolingas šiam moraliniam nepaisymui, suporuotam su atkaklia rasine energija; kiti žmonės nuo pat pradžių buvo pranašesni, ir mes visada tokie liksime, jei žydų nepasotinamumas nebus tvirtai sulaukylas.

* * * * *

Mūsų tėvo Abraomo apaštalai džiaugiasi šiuo pasauliu ir užkariauja būsimąjį, kaip parašyta Spr. 8, 21: "Kaip palikimą duodu mylintiems mane tikrus turtus, o jų lobių kambarius išpuošu", o Bileamo [Kristaus] bedieviai apaštalai paveldi Gavėnią ir eina į duobę, kaip parašyta Ps. 55, 29: "Ir tu, Dieve, įmesi juos į duobės gerklę; kraujo ir apgaulės žmonės neišgyvens nė pusės gyvenimo: (Aboto 5).

Rabinas Tarphon pažymi apie Mischna posakį, kad Epikūriečių knygos negali būti išgelbėti nuo sudeginti juos visus, ir jei aš buvau persekiojamas, aš greičiau išgelbėti save, įeinant į stabų garbintojų namus, o ne Epikūriečių, nes stabų garbintojai nepažįsta Dievo ir neigia jį, bet Epikūriečiai žino jį ir neigia jį. Jiems galioja tai, ką Dovydas Ps 139, 21 yra pasakęs. Juk jei jau dabar, sudarant taiką tarp vyro ir jo moters, šventai užrašytas dieviškasis vardas gali būti užgesintas vandenyje, tai juo labiau turi būti *visiškai sudegintos eretikų knygos*, kurstančios priešišumą, ginčus ir nesantaiką tarp Izraelio ir jo dangiškojo tėvo!" (J. Šabatas F. 46 a).

Nereikėtų gelbėti nelaimės ratų (evangelijų) nuo sudeginimo, verčiau leisti jiems sudegti kartu su Dievo vardais... R. Tarfonas: "Jei šventraščiai (krikščionių) patektų į mano rankas, sudeginčiau juos kartu su juose esančiais Dievo vardais. Taip, net jei mane kas nors persekiotų, norėdamas nužudyti, ar gyvatė persekiotų, norėdama man įkasti, aš mieliau įečiau į dangaus šventyklą nei į šių žmonių namus." R. Izraelis: "Jie kelia pavydą, priešišumą ir nesantaiką tarp izraelitų ir jų tėvo danguje. Dovydas apie juos kalbėjo Ps 139, 21, 22: 'Argi neturėčiau nekęsti tų, kurie tavęs nekenčia, ir niekinti tų, kurie tavimi piktinasi? Kupinas visiškos neapykantos, nekenčiu tų, kurie tavęs nekenčia, jie yra mano priešai'" (Šabatas F. 116 a).

Vieną dieną R. Josua ben Parachja perskaitė K'riath Schema (Klausykis Izraelio), ten priešais jį pasirodė Jėzus ir norėjo jį vėl priimti, mojavo jam rankomis. Tačiau jis (Jėzus) tikino, kad nori jį atmesti, nuėjo prie jo, pakėlė plytą ir nusilenkė jam. Jis kalbėjo jam: "Įeik į save". Bet jis atsakė: "Įeik! "Kas nusideda ir vilioja nusidėti, tam neduoda vietos atgailauti". Bet autorius tarė: "Aš esu tas, kuris atliko atgailą: "Jėzus praktikuoja magiją, gundo ir klaidina izraelitus" (Sanhedrin F. 107 a).

Žmogus neturėtų turėti nieko bendra su eretikais ir neleisti, kad jie jį gydytų, net jei tai tik vienos valandos gyvenimo klausimas. Buvo nutikę taip, kad Ben Damai, rabio Izmaelio sesers sūnui, įkando gyvatę; Jakobas iš Kefaro Sekhanjos [Kristaus mokinyš] atėjo jam padėti. Tačiau R. Ismaelis jam neleido. [Laible tai komentuoja: "Kad ir kaip ramiai skambėtų šie žodžiai, lygiai taip pat mažai įsivaizduojame ramią sceną, jei prisiminsime pyktį ir neapykantą, besiribojančią su beprotybe, kuri visada apimdavo žydus artėjant krikščionybei"]. Jis (Ben Dama) kalbėjo: "Jis (Ben Dama) kalbėjo jam: "Ismaeli, mano broli! Leisk man būti jo pagydytam, jis nori tau įrodyti iš Toros, kad tai leidžiama". Bet jis dar nebuvo baigęs šių žodžių, kai jo siela jį paliko ir jis mirė. R. Ismaelis sušuko virš jo: "Garbė tau, Ben Dama, kad tavo kūnas švarus ir kad tavo siela paliko tavo švarų, neperžengdama mokslininkų žodžių" (Aboda Sara F. 27 b).

Rabino Josua ben Levi anūkui užsikimšo gerklė, atėjo žmogus, panaudojo magiją ir išlaisvino jį nuo jos. Kai magas išėjo, vienas jo paklausė, kokią formulę (žodžius) jis naudojo, ir jis įvardijo tą patį. Susirinkusieji atsakė: "Tai yra formulė (formulė): Jie atsakė: "Būtų buvę geriau, jei kenčiantysis būtų miręs", kas ir įvyko.

Rabinui Elieserui ben Damui įkando gyvatę, kažkas atėjo norėdamas jam padėti nešvariu vardu, tačiau rabinas Josua neleido. "Noriu tau įrodyti, - kalbėjo Ben Dama, - kad toks gydymas yra leidžiamas". Bet vos tik jis atnešė tai įrodantį dokumentą, kai mirė. "Geros jums savijautos, Ben Dama!" - kalbėjo rabinas Josua, - "kad palikote pasaulį ramybėje ir neperlipote per mokslininkų tvorą, kaip parašyta Koh. 10, 8: "Kas išardo tvorą, tam įkando gyvatę" (J. Šabatas F. 44 a).

Rabinas Elieseris: "Krikščionys taip pat vadino Jėzų žvaigždžių sūnumi - Ben Stara, nuo persų čtara, iš kurio R. padarė Akiba Den Stada - paleistuvės sūnus. Taip pat vadino jį "bastūnu", "menstruacinės moters sūnumi", "ištvirkusių gyvulių sūnumi" - Ben Pandera. Žr. Laible]. - per įbrėžimus jo odoje atnešė magija iš Egipto?" Išminčiai atsakė: "Jis buvo kvailys, o iš kvailių [Ši žinia, jei trūksta Wünsche. Cituoju Laible.] ?" (Šabas 104 b).

R. Elieseris sutiko vieną iš Jėzaus mokinių, vardu Jacob von Kephars Sekhanja, kuris jam pasakė: Jis paklausė: "Jūsų įstatyme (5 Moz 53. 19) parašyta: 'Nevesk paleistuvės sūnaus į savo Dievo namus'. Ar galima iš tokios aludės padaryti latriną aukštiesiems kunigams?" - Jis neturėjo atsakymo. Kalbėjo Jokūbas fon Kefaras Sekanja: Jėzus iš Nazareto mane mokė: "Taigi Jėzus iš Nazareto mane mokė: R. Elieseris: "Ji surinko iš paleistuvės užmokesčio, ir ji vėl turi tapti paleistuvės užmokesčiu" (Mch 1, 7); i9tai, kas atėjo iš šiukšlių, turi keliauti į šiukšlyną." [Dėl to, kad R. Elieseris klausėsi net tik tariamų Jėzaus žodžių, jis buvo apkaltintas erezija ir vėliau skaudžiausiai sau priekaištavo. "Žydų fanatizmas neklausė tada ir neklausia šiandien: Ar tai, kas pasakyta, yra tiesa, ar netiesa?", bet klausia: "Kas tai pasakė?" Laible].

Jėzus buvo pakartas n vakare prieš Pesachą, o skelbėjas jį lydėjo 40 dienų ir šaukė: "Kas žino ką nors jo naudai, ateikite ir pateikite. Kadangi jie nieko nerado jo naudai, pakorė jį Pesacho išvakarėse. Ula tarė: "Aš esu ištikimas šetonui, bet aš esu ištikimas šetonui: Ar manote, kad jam palankus nuosprendis būtų buvęs įmanomas, juk jis yra suvedžiotojas, o Gailestingasis (Dievas) Įst 13, 8 sako: "Negalima pasigailėti jo rūšies, gailėtis jo rūšies ir slėpti jį? Tik su Jėzumi viskas klostosi kitaip, nes jis stovėjo arti valdžios" (Sanhedrin F. 43 a).

Mesijo ženklais laikytini šie dalykai: Valdžia virsta erezija, nėra pataisos, susirinkimo namai tarnauja ištvirkavimui, mokslininkų išmintis ima smirdėti, tie, kurie vengia nuodėmės, yra niekinami, o tiesos pasigendama, jauni berniukai gėdina senelius, senukai stoja prieš vaikus, sūnus žiūri iš aukšto į tėvą, duktė maištauja prieš motiną, marti prieš uošvę. Vyro priešai yra jo sugyventiniai, eros reputacija tokia bloga, kad sūnus nesigėdija prieš tėvą (Sota F. 49 a b).

Rabas. Jehuda: "Dovydo sūnaus laikais susirinkimo namai taps viešnamiu. Mokslininkų išmintis smirdės. O tie, kurie bijo nuodėmės, bus paniekinti, ir *epochos veidas bus šuns veidas* (Sanhedrin F. 96 b ir 97 a).

Daugėjant laisvamanių, nuosprendžiai bus pakeisti, veiksmai sugadinti, ir Dievas neturės džiaugsmo iš pasaulio... Kadangi spjaudūnai [terminą spjaudūnai rabinas Nacht 1897 m. pritaikė būtent krikščionims, kurie neva iš Jėzaus išmoko gydyti spjaudalais. Dr. Lippė: Rabinų mokslinės paskaitos. Drohobyč 1897. 71 p.] taip pat padaugėjo išdidžiųjų, o mokslininkų sumažėjo, ir Tora

ieško tų, kurie jos mokosi. Kadangi išdidžijų padaugėjo, Izraelio dukterys pradėjo už jų tekėti (Sota F. 47 b).

Onkelas nekromantija iškviatė *Jėzų*. Jis jo paklausė: "Kas gerbiamas tame pasaulyje? Jis jam atsakė: "Izraelitai". "Ar reikia jų laikytis?" Jis jam atsakė: "Izraelitai": "Ieškok jų geriausio, o ne blogiausio. Kas juos paliečia, tas panašus į tą, kuris paliečia savo akies obuolį". "Kokiu būdu tau buvo įvykdyta mirties bausmė?" Jis jam atsakė: "Kaip jūs tai padarėte? "*Verdančiu mėšlu*, nes parašyta: Kiekvienas, kuris tyčiojasi iš išminčių žodžių, bus nubaustas verdančiu mėšlu [Ši neapykanta išreiškiama daugelyje vietų, pavyzdžiui, Toldoth (Jėzaus gyvenimas), žydų liaudies knygoje, Sohar des Mose de Leon, kuri buvo perleista 1880 m. ir kurioje *Jėzus vadinamas negyvu šunimi, palaidotu mėšlo krūvoje*, ir daugelyje kitų žydų kūrinių iki šių dienų]" (Gittin F. 56 b ir 57 a)" (Gittin F. 56 b ir 57 a).

Įst 22, 3 parašyta: "Su visais tavo brolio pamestais daiktais", o tai reiškia: Baba Kamma F. 113 b).

Rabinas Chanina sakė: 25, 17: "Negalima naudotis savo artimu?" Atsakymas: "*Tas, su kuriuo tave sieja Tora ir Raštai, neturi peikti*" (Baba Mazia F. 59 a).

Žodžiai: Žodžiai "nevogsi", pasak Šventojo Rašto, *reiškia tik pagrobimą!* (Sanhedrin F. 86 a).

Jakobas kreipėsi į Rachelę: "Ar nori už manęs ištekti?" Ji atsakė: "Taip, bet mano tėvas yra apgavikas, ir kas jam neprilygsta?" Jakobas atsakė: "*Aš esu jo brolis sukčius*". Ji paklausė jo: "Ar teisingam žmogui leidžiama būti dideliu sukčiumi?" Jis atsakė: "Aš esu tikrasis sukčius." Jis atsakė: "Aš esu tikrasis sukčius: "Švarių atžvilgiu tu pasirodai švarus, o netikrų, neištikimų atžvilgiu, žr. 18, 27 psalmę" (Megila F. 12 a).

Hamanas kalbėjo: "Argi tarp jūsų nėra parašyta: Jei tavo priešas kris, nesidžiauk!" Madrochajus atsakė: "Apie *jus* parašyta Įst 33, 29: "Tu juos sutrypsi jų aukštumose" (ibidem F. 15 a d).

Simeonas ben Jochajas mokė: "J. Kidduschin 40 b).

Žmogus neturėtų turėti nieko bendra su eretikais (Minim) ir neturėtų leisti, kad jie jį gydytų, net jei tai būtų tik vienos valandos (trumpo gyvenimo laikotarpio) klausimas (Aboda Sara F. 27).

Kaizeris kreipėsi į rabiną Tanchumą: "Ateikite, mes visi norime būti liaudimi!" "Teisingai, - atsakė jis, - mes, apipjaustytieji, negalime tapti tokie patys kaip jūs, tad leiskite sau apsipjaustyti ir tapkite tokie patys kaip mes" (Sanhedrin F. 39 a).

Rabinas Josua: "(Beza F. 21 b).

Germanas, rabio Jehudos ben Nasi vergas, išėjo iš namų, kad palydėtų rabiną Hilą. Priėjo pasiutęs šuo ir įkando rabinui Hilai. Germanas šunį atmušė ir dėl to jį nusivijo. Rabinas Hila kreipėsi į Jes. 43, 4 jam: "Kadangi esi brangus, vertingas mano akyse, Izraeli, ir esi brangus man, aš paaukosiu žmones vietoj tavęs ir žmones vietoj tavo gyvybės" (J. Sabbath F. 23a).

Pasak R. Jehudos, Rabas sakė: Apie tą, kuris išleidžia savo dukterį už senelio, o nepilnametį sūnų už moters ir *grąžina prarastą turtą goi (ne žydui)*, Raudoje sakoma: "Jei aš ištroškusius girtuoklius ištroškinsiu, *Amžinasis jiems neatleis*" (Sanhedrin 776 a b).

Rabinas Jehuda sakė: "Kas juos perima, tas juos įsigyja" (Baba Batra F. 54 b).

Rabinas Meiras sako: "*Žmogus* kasdien turi ištarti *tris palaiminimus*, būtent: kad Dievas *manęs nepadarė Goi*, kad jis manęs nepadarė moterimi ir kad jis manęs nepadarė neišmanėliu" (Menachoth F. 43 b ir 44 a).

Samuelio tėvas sako: "*Žmogui (izraelitui)* draudžiama sudaryti sandorį su goi (ne žydu), kad goi negalėtų jam prisiekti, o jis tada prisiektų stabo vardu" (Becharoth F. 2 b).

Pasak Bammidar rabba c. 2, Dievo rūstybė ant pagonių ilsisi kaip nuolatinė, plg. mechilta 32 b: "*Aš žudau net geriausius tarp pagonių*". Atsižvelgiant į atvejį, kad pagonis norėtų laikytis įstatymo ir, pavyzdžiui, atlikti šabo maldą, kol dar nebuvo apipjaustytas, jis nusipelno mirties (Sanhedrin 82). Net jei pagonis laikytųsi visos Toros, be apipjaustymo tai jam visiškai nepadėtų (Debarim rabba c. 1). Tora, kuri Izraeliui atneša gyvybę, pagoniui atneša mirtį (Wajjikra rabba c. 1). Pagonis neturėtų net studijuoti Toros, kitaip jis nusipelno mirties. *Jei nelaimės ištiktas pagonis meldžiasi Jehovai, jo malda nebus išklausyta* (Debarim rabba c. 1). Ir jis atlieka atgailą padaręs nuodėmę, tai jam visiškai nepadeda (Pesikta 156 a). Net jo išmaldos jam nebus įskaitytos (Pesikta

12 b). Pagonis, kaip toks, iki apipjaustymo neturi jokios dalies Dievuje, tai Jo gailestingumas ir apreiškimas.

Šir raba 86 r; taip pat 89 d: "Pasaulio žmonėms nėra nuosavybės, nes parašyta Koh. 8, 13: "Nusikaltėliui neatsiranda nuosavybė. Pagonių pasaulį sudaro vien tik prasižengėliai. Izraelitas visada užsiima įsakymų vykdymu, o pagonis visada užsiima nusižengimais. Kiekvienas pagonis yra įtariamas visomis nuodėmėmis, įskaitant kūno nuodėmes. Mechilta 17 b - visi egiptiečiai apibendrintai kaltinami tuo, kad buvo pradėti svetimaujant. Kadangi pagonis dėl to įtariamas sunkiausiomis kūno nuodėmėmis, Aboda sara II, 1 įsako, kad žydas neturėtų dėti galvijų į pagonių tvartus, nes reikia manyti apie juos, kad jie piktnaudžiaus galvijais nenatūraliems lytiniais santykiams. *'Pagonys pirmenybę teikia žydų galvijams, o ne savo moterims'*".

Rabinas Josua pasakoja: "Kartą važiauvau ir pamačiau vaiką, sėdintį kryžkelėje. Aš jį pakalbinau: "Kuris kelias veda į miestą? Jis atsakė: "Šitas kelias yra trumpas ir ilgas, o anas - ilgas ir trumpas!". Aš pasirinkau tą, kuris buvo trumpas ir ilgas. Artėdamas prie miesto pastebėjau, kad mane supa sodai ir parkai, ir vėl apsisukau. "Mano sūnau, - tariau, - argi nesakei, kad šis kelias yra trumpesnis?" Jis atsakė: "Rabi, argi nesakiau, kad jis taip pat ilgas? Pabučiavau jį į galvą ir prakalbau į jį: "Sveikas tu, Izraeli! Jūs visi esate labai išmintingi, pradedant didžiaisiais ir baigiant mažaisiais!" (Erubinas F. 53 b).

Senas posakis sako, kad visi Izraelio sūnūs, šventosios tautos protėviai, yra teisūs žmonės, juose nėra nieko niekingo (Sifre 72 b, plg. Beresch. Rabba c. 54. Tanchuma, Bammidbar, Balak 8). Atsižvelgiant į pasikėsinimą nužudyti Juozapą, tai, tiesa, atrodo neįmanoma. Tačiau, pasak Beresch. rabba 54, nužudymo sąmokslas buvo pateisinamas, nes Juozapas turėjo suvesti Izraelio gentis į Baalo tarnystę; be to, Jakobo sūnūs išvyko į Egiptą ketindami vėl sugrąžinti Juozapą (ibidem 91).

Žinoma, aukso veršis "šventųjų" žmonių kaltės svarstyklių svoris yra didelis. Tačiau Pesikta 77 b sako, kad Šventasis ištyrė šią nuodėmę, bet nerado nieko nusikalstamo, kas galėtų būti prikišama Izraeliui. Anot 78 b, Izraelis nedalyvavo šioje nuodėmėje: ją padarė iš Egipto atvykę prozelitai. Lygiai taip pat ir Wajjikra rabba c. 27. *Anot Sanhedrino 102 a, pats Dievas sukėlė šią aukso veršio nuodėmę, nes davė Izraeliui tiek daug aukso*. Tačiau ši nuomonė neišsivyravo grįžimas atgal kitaip vertinamas kaip antrasis kritimas į nuodėmę. Tačiau vyriausiasis kunigas Aaronas, kaip sako Wajjikra rabba 10, darydamas veršį siekė tik gėrio; jo kaltinti negalima. Dykumoje murmantys tėvai, kurie reikalavo mėsos, tai darė tik todėl, kad norėjo pamatyti stebuklą (Sifri 23 b, plg. 26 a).

Deividas, - sako Šabas. 50 a, nenusidėjo; kaip Mechina būtų galėjusi su juo gyventi, jei jis būtų įpuolęs į tokią nuodėmę? Dievas negyvena su nusidėjėliu. Tačiau Dovydo imperija buvo padalinta kaip bausmė už jo nuodėmes. Tai buvo padaryta, nes jis priėmė piktus gandus apie Mefibosetą (Šab. 56 a b). Taigi tada Izraelyje atsirado stabų garbinimas, taigi ir tremtis; pats Izraelis dėl to kaltės neprisiima. Salomo taip pat nepadarė nuodėmės.

Rabinas Šila nuplakė vyrą, kuris permiegojo su egiptiete. Tas vyras išėjo ir apšmeižė jį pas karalių žodžiais: "Tarp žydų yra žmogus, kuris teisia be karaliaus leidimo". Karalius tuoj pat pasiuntė pas jį pasiuntinį. Atvykęs rabinas Šila prakalbo apie teisėjus: "Kodėl jūs nuplakėte šį žmogų?" - "Todėl, kad jis miegojo su asilu", - toks buvo atsakymas. ""Ar turite liudytojų?", - paklausė jie. - "Taip!" - atsakė jis. *Tuomet Elijas atėjo žmogaus pavidalu ir tai patvirtino*. "Jei taip, - tęsė teisėjai, - jis nusipelnė mirties". Rabinas atsakė: "Nuo tos dienos, kai buvome išvaryti iš savo žemės, mes neturime leidimo mirti, bet jūs galite daryti su juo, ką norite". Kol teisėjai svarstė šį klausimą, rabinas Šila ėmė kalbėti posakį: 1. Kr. 29, 11: "Tu, Amžinasis, esi didybė ir galia". Teisėjai jo paklausė: Jis paklausė: "Ką tu pasakei?" Jis atsakė: "Aš taip kalbėjau: Palaimintas Gailestingasis, kuris padarė karalystę žemėje ir dangaus karalystę, ir kuris suteikė tau galią ir gailestingumą teisme". Teisėjai kalbėjo: "Jie padavė jam lazda ir kalbėjo: "Šiam labai brangi imperijos garbė: "Tu paskelbk nuosprendį".

Rabinui Šilai išėjus, tas vyras (kurį jis buvo nuplakdinęs) su juo pasikalbėjo: "Ar Gailestingasis daro tokį stebuklą melagiams? Rabinas: "Gėdingasis! Nevadink jų asilais! Kaip stovi parašyta

Ezechielio knygos 23, 20: „Kurių kūnas panašus į asilo kūną“. - Pamatęs, kad vyras nuėjo pasakyti teisėjams, jog jis juos pavadino asilais, rabinas pagalvojo: *"Šis žmogus yra persekiotojas, o Tora sako: 'Kas nori tave nužudyti, tą sumušk'". Jis paėmė savo lazdą ir jį užmušė* (Berachot F. 58 a).

Visiems kūriniams, išskyrus Izraelį, skirta teismo diena ir sunaikinimas (Debarim rabba c.2). Visi jie bus įmesti į pragarą, kur kentės amžiną prakeikimą, o neištikimieji Izraeliui po kurio laiko dėl atgailos ir savo gerų darbų vėl išeis iš pragaro. *Pagonys atlieka atgailą pragare ir už Izraelio nuodėmės* (Schemoth raba c. 11). Juos apims sumaištis, o Izraelis pasikeis šviesoje (Wajjikra rabba c. 6).

Gerosios dovanos buvo duotos Izraeliui, ir pasaulio žmonės jų geidžia, bet jie jų neįgys: Tora, Izraelio žemė ir būsimasis pasaulis (Mechilta 79 b, plg. Schemoth rabba c. 1).

Dėl neteisėtų ketinimų pagonys nuo Toros apreiškimo tapo Jehovos priešais, *kuriems lemta sunaikinti* (Bammidbar rabba c. 1, plg. Tanchuma zu Debarim, Berachoth). Kaip Izraelis nuo Sinajaus neša savo prigimtį indelebilis kaip Dievo liaudis, taip pagonys nuo to laiko neša savo prigimtį indelebilis kaip Dievo priešai.

Izraelio teisiniai veiksmai neturėtų būti vykdomi pagonių teismuose, o tik jo teisėjų teismuose pagal jo įstatymus, net jei pagonių įstatymai sutampa su jo įstatymais (žr. Nasir 38, Tanchuma zu Schemoth, We'elle 6). *Be to, pamaldus izraelitas negali tarnauti valdžiai, jei ji apmokestina Izraelį.*

Kas atiduoda prarastą turtą ne žydui, apie jį sako Raštai: *"Šventasis jam neatleis"* (Sanhedrin F. 76 a b).

Izraelitą užpuolęs pagonis nusipelno mirties, kaip parašyta Išm 2, 12: "Jis pasisuko šen bei ten ir, pamatęs, kad ten niekas negyvena, užmušė egiptietį." R. Chanina pasakė: "Egiptiečiai, kurie buvo Egipto gyventojai, buvo išžudyti: *"Kas trenkia izraelitui į skruostą, padaro tą patį, tarsi būtų trenkęs Schechinai* (dieviškajai šlovei)", nes parašyta Pr 20, 25: "Kas trenkia žmogui, trenkia Šventajam" (Sanhedrin F. 58 b).

Žmogus (t. y. žydas) negali bendrauti su goi (ne žydu) (Bechoroth F. 26).

Kalbant apie komercinį gyvenimą, griežčiausiai aiškinamas principas, kad žmogus neturi turėti bendrų reikalų su pagonimis, nes priešingu atveju jis gali patekti į situaciją, kai teks prisiekti savo Dievui (Sanhedrin 75). Bereschitch rabba 80 bent jau reikalaujama, kad prekiaujant niekada nereikėtų pagoniui ko nors siūlyti pirmam. Kita vertus, Aboda Sara 13 a b randame principą, kad *verslas su pagonimi leidžiamas, per jį jam neatsiranda jokios naudos, veikiau žalos.*

Tiek etiniu, tiek fiziniu požiūriu pagonis yra visiškai nešvarus. Schemoth Rabba c. 20 faraoną vadina kiaulių ganytoju. Tai nėra tik pavienis pasisakymas: visi pagonys laikomi nešvariais.

Izraelis vadinamas kviečiais, kuriais Dievas mėgaujasi, o pagonys vadinami šiaudais ir pelenais, iš kurių Dievas negauna jokių vaisių. Todėl jie taip pat vadinami *šiukšlėmis* (Tanchuma zu Bammidbar 19), o Izraelį sudaro tik žmonės. Dievas skaičiuoja tik Izraelį, o ne pagonis, kurie prieš Jį *neegzistuoja*, plg. pirmiau 20: Kaip jie nesukuria jokių vaisių laike ir neturi jokios vertės ar reikšmės Dievui, taip ir amžinybėje.

Pagoniškojo pasaulio likimas yra tiesiog būti teisiamam. Tanchuma zu Bereschith, Wajjisheb 1: "Nuo pat pasaulio sukūrimo pradžios Šventasis užsiėmė pagonių kilme, kad jie neturėtų jokio pasiteisinimo, kad kūriniai žinotų savo gėdingą kilmę. Kas kaip Ezavo palikuonys, Pr 36, išvardyti? Kad parodytų, jog visi jie kilę iš kraujomaišos sąjungų.

Kalbėjo rabinas Dimi: "Tai reiškia, kad žydas negali svetimauti su nežyde moterimi, nes svetima santuoka negalioja kaip tokia. Taip pat žydas negali lupikauti prieš nežydę, nes ši sąvoka galioja tik tarp pačių žydų]. (Sanhedrin F. 81 ir 82 a b).

Kalbant apie santuoką, konkubinas su pagonimis tiesiog draudžiamas. Dangaus dukterys nuo pat gimimo laikomos nešvariomis, todėl *mirties bausmė* negalima prie jų artintis; draudžiama net būti su jomis vienam (Aboda Sara, Gemara zu II, 5). Draudžiami pažintiniai santykiai: *Žydu vaikai gali išmokyti ištvirkavimo iš pagonių* (ibidem). Jei vis dėlto įvyksta pagonio ir žydės sąjunga ir iš jos gimsta vaikas, jis vadinamas Mamser, bastardas (Jebamoth 45 a).

Jei pagonis klausia žydo apie Torą ir jei jis atsako į jo klausimus bei abejones, jis to nedaro nepradėdamas kalbos slapto prakeiksmu pagoniui (Bereschith rabba c. 11). Iš pagonių nepriimama jokia labdara, nes jie Izraeliui kenkia kaip gyvatės nuodai (Pesikta 13 b). Žmogus taip pat nedalija jokios labdaros pagoniui, net neduoda jam patarimo (Baba Batra 2); nekviečia jo prie stalo ir neaptarnauja; nes kas to nedaro, sukelia savo vaikams tremties bausmę (Sanhedrin 63). *Jeį izraelitas vis dėlto duoda išmaldą pagonių vargšams arba palaidoja pagonių mirusiųosius, jis tai daro, kad jie jį paliktų ramybėje ir pasiektų taikius santykius su jais* (Nasir 30).

Žmonių masė iš tiesų lieka Toros įtakoje tol, kol Dievas juos toleruoja. Ištraukos, kuriose kalbama apie *politinį* liaudies santykį su Mesiju, yra vienodos. Akivaizdu, kad liaudis įsivaizduojama kaip *duoklinė valstybė*, plg. targum zu Jes. 16, 1: liaudis atneš Mesijui duoklę; Schemoth rabba c. 35: visos pasaulio imperijos galiausiai turi atnešti Mesijui dovanų. Tanchuma, Schophetim 19: kiekviena liaudis bus duoklininkė Izraeliui, tarnaus jam tuo, kad atneš jam dovaną, Ps 68, 32. *Netgi sakoma, kad visi lobiai, kuriuos Izraelis kadaise turėjo ir prarado dėl pasaulio tautų, galiausiai turi būti jam grąžinti*. Apie Juozapą sakoma, kad jis į Egiptą atnešė visus aplinkinių kraštų pinigus. Tuomet Izraelis, išvykdamas, pasiėmė juos su savimi, tačiau vėliau jo turtai pateko į pasaulio galybės rankas, Vieną dieną visi šie lobiai sugriš į Izraelį ir pasiliks jame.

Tuo taip pat įrodoma liaudies priklausomybė nuo Mesijo ir Izraelio, *kad jie turi pakęsti įstatymo įtaką, nešti duoklę ar dideles dovanas į Jeruzalę ir leisti bet kokią plėšikavimą; o pagonys, gyvenantys Izraelio valdžioje, yra jo tarnai ir darbininkai*.

Todėl pasaulio žmonės Dievo nuosprendžiu ir pragaro ugnimi bus sunaikinti. Kai pasaulis taps Izraelio vienintele nuosavybe ir bus išlaisvintas nuo Dievui priešiško pasaulio žmonių, jis gali būti atnaujintas ir tapti amžinojo gyvenimo vieta.

6. Schulchan-Aruch

Jeį dar gali kilti abejonių dėl žydų dvasios struktūros, yra baigiamasis žydų įstatymų sąvadas - Schulchan-Aruch, galutinis aiškumas.

Jį, kaip nurodyta, sudaro keturios dalys. Pirmoje dalyje visas ritualas yra išskirtas ir išdėstytas. - Mes neturime nė menkiausios teisės kovoti su religinėmis apeigomis kaip tokiomis vien dėl to, kad jos mums svetimos ir kilusios iš kitos tautos; kad ir kokie keistoki būtų žydai, aš pašalinau viską, kas su tuo susiję. Tačiau galime atmesti diskusijas, kurios daro atgrasų poveikį bet kokiam tyram jausmui. Apie tai jau buvo kalbėta kalbant apie meilę ir santuoką. Šulchan-Aruche skatikai dar ryškesni; apsiribosiu tik keliais pavyzdžiais.

Svarbesnės yra antroji ir trečioji knyga, kur šalia grynai žydiškų reikalų santykiai su nežydais išdėstyti taip begėdiškai ir visiškai amoraliai, kad negalima pakankamai garsiai pakelti balso, norint apjuodinti dvasią, kuri čia randa savo rezultatą. *Melas ir apgavystė, šantažas ir vagystės prieš žydus teisėtai patvirtintos - toks yra žydų "įstatymas". Akla neapykanta, nevaržomas kerštingumas ir neapykanta viskam, kas nežydiška, - štai žydų "religija" giliausioje jos gelmėje*. Ir visa tai tampa ypač atgrasu, nes nėra atvirai pateikiama, veikiau auginama kuo slapčiau ir įžūliau neigiama iki pat šių dienų. Izoliuoti žydai, sukilę prieš savo liaudies dvasią, buvo persekiojami visame pasaulyje. Žydas, kovojantis su savo žydšaudyste, pateikia tragišką vaizdą, bet nieko nekeičia visų didžiųjų europiečių suvokimo tiesos, kad žydas, o kartu su juo ir jo žydšaudystė nuo pat pradžių yra aršiausias mūsų priešas ir toks turėjo būti. Vokietis turėjo tai suvokti, nes prieš tai mūsų sergančios vokiečių liaudies atsigavimas buvo neįmanomas.

* * * * *

Orach Chajim (Gyvenimo kelias)

3,1. Kai įeinama į tualetą, sakoma formulė: "Būk pagerbtas, Garbingiausiasis ir t. t."...

3, 2. Tualete elgiamasi gėdingai ir nusirengiama tik atsisėdus.

3, 4. Žmogus nusirengia ne daugiau kaip delninuką iš užpakalio ir du delninukus iš priekio, o moteris nusirengia delninuką iš užpakalio, bet visai ne iš priekio...

3, 14. Šlapinantis reikia stengtis nelaikyti varpos rankoje, išskyrus po tą vietą, kur prasideda varpa, nes priešingu atveju beprasmiškai teka sperma. Tačiau galima laikyti lytinį organą rankoje šlapinantis, jei yra susituokęs; tačiau *pamaldumas* reikalauja, kad to būtų vengiama ir santuokoje ir t. t.

14, 1: Parodykite, kad siūlai, kuriuos pagonis pririšo prie palto, yra negaliojantys, nes taip parašyta: "Tai netaikoma pagoniui. [Loewe: "Kas turi maldos dirželį ant galvos, mesusą ant durų ir zizitą ant drabužių, gali būti tikras, kad nenusideda. Talmude Tr. Šabas F. 30 R. Lakišas sako: "Kas teisingai laikosi Zizito įsakymo, tam tarnaus 2800 vergų!"]. Įrodymas iš Zach. (Sacharja) 8, 23: Taip kalbėjo Dievas Viešpats: Tomis dienomis dešimt įvairiausių kalbų liaudies vyrų griebis žydo luomą ir sakys: "Mes norime eiti su tavimi, nes girdėjome, kad Dievas yra su tavimi. 70 kalbų (liaudies) 10 kartų sudaro 700, ant keturių kalbų 4 kartus sudaro 2800!"]

32, 9. Jei odą (maldos diržams) išdirbo pagonis, tai, pasak Maimonido, ji yra netinkama naudoti, net jei žydas paprašė pagonio paruošti odą specialiai maldai; pagal R. Asero nuomonę. Tačiau jis iš tiesų gali būti naudojamas, jei žydas stovėjo šalia pagonio ir padėjo jam...

32, 20. Reikia žiūrėti, kad nebūtų parašyta nei per mažai, nei per daug raidžių, nei reikia, nes vos tik parašyta per mažai ar per daug raidžių, pastraipos tampa netinkamos naudoti, todėl tie, kurie užsideda tokius minties diržus, kasdien kalba nenaudingus palaiminimus.

55. Sinagogoje negalima melstis, jei joje nesusirenka dešimt vyrų. Prireikus galima leisti padėti vergui, moteriai ar nepilnamečiui..., jei susirenka tik devyni vyrai, tačiau susirinkusieji neturi būti atskirti vieni nuo kitų *mėšlu* ar *ne žydu*.

74 1. Jei kas nors miega nuogas po paltu, jis turi pasidaryti pertvarą su paltu po širdies sritimi ir tada deklamuoti Klausymo paskaitą [Höre-Lektion], nes kol širdis mato ir lytinių organų sritį, deklamuoti draudžiama.

75, 5. Jei lytinis organas yra po stiklu ir jį galima matyti pro stiklines sienas, tada draudžiama skaityti klausomąją paskaitą.

76, 1. Jei šiukšlės guli po stiklu, leidžiama skaityti Klausymo paskaitą, nors šiukšlės matomos pro stiklines sienas, nes Šventajame Rašte viskas priklauso tik nuo uždengimo, kaip parašyta: "Ir jūs turite uždengti savo šiukšles", o mūsų atveju jos vis dėlto yra uždengtos.

76, 4. Jei ant žmogaus kūno yra šiukšlių, tačiau jos uždengtos drabužiais, arba jei žmogus įkiša ranką į tualetą pro skylę ir nejaučia blogo kvapo, daugelis leidžia skaityti "Klausykis-paskaita"...

87, 1. Jei kas nors deklamuoja klausymo paskaitą, o šlapimas pradeda bėgti ant jo kelio, jis turėtų nutraukti deklamavimą, kol vanduo nubėgs, ir grįžti prie deklamavimo; taip pat jis gali daryti, jei šlapimas pateko ant jo drabužių ir juos sušlapino taip, kad ranka, kuria liečia drabužius, sušlapo taip, kad gali sušlapinti kitą daiktą... Bet jei šlapimas nukrito ant žemės, jis turėtų atsitraukti nuo jo keturiais metrais.

82, 1. Šalia mėšlo, kuris yra toks sausas, kad, jį metant, jis sutrupa, galima skaityti Klausykis-paskaitą. [Aš atlaužiu šiuos bjaurius dalykus. Rabinai jiems sugeba skirti 30 puslapių].

113, 8. Jei maldininkas pasiekia tą maldos vietą, kur reikia nusilenkti, ir prie jo prieina *ne žydas* su kryžiumi rankoje, tada jis neturėtų nusilenkti, net jei tai, kaip manoma, yra jo intencija į dangų, nes gali susidaryti įspūdis, kad jis nusilenkia kryžiui. [Loewe verčia pritardamas: "Jei kas nors meldžiasi ir ne žydas ateina nusidėti jam ant kelio, o jis yra prie pat tos vietos, kur turi nusilenkti, jis vis dėlto neturėtų nusilenkti"]].

126, 1...Bet maldos vadovas palaiminime praleido kažką apie eretikus, tada nedelsdamas pašalinkite jį iš pareigų.

Pasak Pavly, dalis apie eretikus skamba taip: Tegul išnyksta bet kokia viltis neigėjams, tegul visi eretikai būna tuoj pat sunaikinti, tegul visi tavo liaudies priešai greitai žūsta, *tegul netrukus, mūsų dienomis, išnaikina, sutriuškina, sunaikina, išnaikina, sunaikina, pažemina ir pažemina nusikaltėlius*. Pagirtas būk tu, Amžinasis, kuris sutriuškini priešus ir pažemini nusikaltėlius (taip pat Loewe).

156, 01 Reikėtų saugotis, kad nesusidėtų su pagonimi, nes galbūt pastarasis bus įpareigotas prisiekti žydui, o žydas galėtų pažeisti draudimą: "Jie neturėtų būti girdimi iš tavo burnos" (Iš 23, 13). Tačiau daugelis leidžia, kad šiais laikais žmogus susisiektų su pagonimi, nes pagonys šiandien neprisiekia stabams, nes, *nors jie taip pat mini stabą*, jų pagrindinė intencija vis dėlto *nukreipta į dangaus ir žemės Kūrėją, tik Dievo vardą jie sieja su savo vardu...* [Kaip Loewe. Nuo šiol laikausi tik jo vertimo].

128-135. Sinagoga turi būti pastatyta aukščiausioje miesto vietoje.

137-24. Jei kas nors mato, kad nežydų namai užimti, taip ir parašyta: "Jis išstums arogantiškus namus". Jei jie neužimti, tai taip ir parašyta: "Viešpats yra keršto Dievas". Jei kas nors mato kapus, jei izraelitai, tai parašyta: "Jei izraelitai yra izraelitų kapai, tai yra parašyta: "Jis sukūrė jus teisingai, vėl tai padarys". Bet jei tai ne izraelitų kapai, parašyta: "Izraelis": "Jūsų motinos gėdijasi savęs, kad jus pagimdė".

Per šabą negalima valgyti duonos, kurią paruošė ne žydai.

Jei žydas pasamdė nežydą metams ar keleriems metams..., nežydas gali dirbti ir per šabą... Tačiau negalima nuomoti *galvijų* nežydui per šabą ar apskritai, nes mums įsakyta, kad ir mūsų galvijai turi ilsėtis; net jei nežydas patikina, kad nori leisti jiems ilsėtis per šabą, nes *nežydas nėra patikimas* dėl tokio patikrinimo.

Vykdamas įsakymą, vakare prieš šabą leidžiama vykti į laivą, tačiau *dėl išvaizdos* reikia kelti siuntėjui sąlygą, kad jis nevažiųotų šabo dienomis.

Jei kas nors keliauja ir prasideda šabas, o su savimi turi pinigų, *asilą arba nežydą*, jis neturėtų krauti pinigų ant asilo. Verčiau atiduokite juos ne žydui šabo laikotarpiui, nes asilo poilsui taip pat įsakyta skirti šabą.

290. Per šabą reikia valgyti daug vaisių, gero maisto ir prieskonių. Jei žmogus įpratęs valgyti pietų naują, jis taip pat neturėtų leisti, kad tai jam trukdytų, nes tai yra malonumas, o per šabą reikia daryti viską, kad pasimėgautų.

Šabo atskyrimas švenčiamas palaiminimu: Garbė tiems, kurie atskyrė šventą ir žemą, Izraelį ir kitus žmones".

298. Negalima naudoti šviesos, kurią per šabą uždegė ne žydas.

316. Per šabą negalima gaudyti musių ar blusų; pastarųjų galima gaudyti, jei jos yra ant nuogo kūno ir gelia. Galvinę utelę galima užmušti, bet ne kūno utelę, verčiau ją reikia patrinti arba įmesti į vandenį...

325. Per šabą negalima versti valgyti nežydą, duoti jam valgyti ir duoti gėrybių *kieme*, kad jis ten jas suvalgytų; jei jis jas palieka, žmogus tuo nesirūpina.

328. Gydytojas negali atlikti ne žydas, moteris ar nepilnamečiai.

329. Jei name buvo devyni nežydai ir vienas žydas, vienas iš jų nuėjo į kitą pastatą ir ant jo užgriuvo apgriuvęs pastatas, ir tuo metu nežinoma, ar tai žydas, ar nežydas, reikia tuoj pat pašalinti griuvėsius, kad galbūt būtų galima jį išgelbėti; bet jei visi dešimt išėjo iš pastato, vienas iš jų nuėjo į pastatą ir ten užgriuvo griuvėsiai, tada galima šabo dieną išvalyti griuvėsius, nes jo teiginys galioja: Kas išsikrausto, priklauso daugumai, *o šie juk yra ne žydai*.

330. Per šabą nežydė moteris negali padėti gimdyti; net ir tuo atveju, kai šabas visai nesuteptas.

419. *Dievui* malonu Naujojo mėnesio dieną valgyti geriau nei įprastai.

433. Jei kas nors *pavogė* neraugintus pyragus, jis neįvykdė pareigos valgyti neraugintus pyragus; bet jei pavogė kviečius ar miltus ir iš jų pagamino pyragus, jis juos *įsigijo iškeitęs* ir liko skolingas pinigų tik apiplėštajam.

Tešlą minkyti gali *tik žydai*, o kepti - ne žydai.

Pasninko dienomis draudžiama praustis muilu, ir jokia žydė tuo metu negali praustis ne žydams dėl įtarimo, kad ji gali praustis sau, nebent kiekvieną reikia įtikinti, kad yra priešingai, arba tai turi būti daroma *slapta*.

Tebeto mėnesį, 8^{ąją} dieną (reikia pasninkauti), nes tą dieną, karaliaus Talmejaus (Ptolemėjo) laikais, Biblija, Senasis Testamentas, turėjo būti *priverstinai* išverstas į graikų kalbą; todėl buvo manoma, kad saulė užtemo trims dienoms.

(Apie Naujųjų metų festivalį). Valgant česnaką, sultenę ir datules, sakydavo specialų posakį, pavyzdžiui, *Izraelio priešai turi būti išnaikinti* ir pan.

Vakare prieš Jom-Kipur (Susitaikymo šventę) prasideda Kol-Nidre maldos pagrindinis giedotojas: "Visų pažadų ir ryšių, draudimų, pasižadėjimų ir bausmių, pavardžių (pasižadėjimų) ir *priesaikų, kurias mes - nuo šios susitaikymo dienos iki būsimos susitaikymo dienos* (tegu ją laimingai išgyvename) - pasižadame, *prisiekiame, sutinkame* ir taip susaistome save, *mes visi jau dabar jų gailimės ir jie turėtų būti ištirpdyti*, paskelbti, panaikinti ir sunaikinti, išgryninti, negaliojantys ir niekiniai. *Mūsų pažadai neturėtų būti jokie pažadai, o priesaikos - jokios priesaikos*".

II. Jore Dea (Išminties mokymas)

16, 11. Nežydas yra patvirtintas kaip liudytojas, kuris nieko neliudija.

87. Kai kurie rabinai draudžia kurti ugnį po puodu, kuris priklauso ne žydui.

112. Išminčiai draudė valgyti ne žydų iškeptą duoną, nes bijojo, kad žmogus gali su jais pernelyg suartėti ir tapti su jais susijęs santuokos ryšiais.

113. Žydas negali valgyti nieko, ką galima valgyti žalio, jei tai paruošė ne žydas.

114. Draudžiami visi ne žydų pagaminti gėrimai.

115. Pienas, kurį melžė ne žydas, yra draudžiamas.

123. Žydai, ypač katalikai, ne žydus laiko stabais.

Žydas prozelitas laikomas tokiu pat, kaip ir nežydas.

139-158. Rabinas draudžia skolinti pinigų ne žydui, kad šis padėtų statyti bažnyčią.

Kryžiaus, prieš kurį lenkiasi nežydai, atvaizdas yra tarsi stabo atvaizdas. [Tokios nuomonės laikosi ir žydų istorikas profesorius H. Graetzas, todėl kryžių prilygina pagonybės stabams; žr. jo "Žydų istoriją". II tomas, p. 218.]

Negalima sėdėti *liepų šešėlyje*, jei joms buvo meldžiamasi arba jei po jomis padėtas stabo atvaizdas; jei galima rasti trumpesnę kelią, *negalima po jomis vaikščioti, jei ne, reikia bėgti. Negalima pasilikti stabų namų šešėlyje.*

Leidžiama tyčiotis iš stabų atvaizdų ir sakyti nežydui: "*Tavo Dievas gali tau padėti arba būti palankus tavo verslui*".

Reikia vengti visko, kas galėtų sukelti priešišumą, nes žmogus gyvena tarp nežydų ir turi su jais prekiauti ištisus metus; matydamas, kad jie džiaugiasi savo šventėmis, turi džiaugtis kartu su jais - *tai juos paglosto*.

Negalima duoti išmaldos nežydui, kurio nepažįsta. Tačiau, jei gyveni tarp jų, gali maitinti jų vargšus, lankyti jų ligonius - *dėl taikos. Negalima (tarp savęs) sakyti nieko jų pagyrimo, net nesakyti: "Koks patrauklus šis nežydas"*.

Negalima sėdėti prie stalo su ne žydu, net jei žydas valgo iš savo, negalima laikyti galvijų ne žydo tvarte, kad nežydai būtų įtariami santykiavę su galvijais. Nežydė akušerė negali gimdyti žydės vaiko, jokia žydė negali būti su vienu ar keliais nežydaus.

Žydas *negali* sakyti, kad jis yra ne žydas, bet gali kalbėti dviprasmiškai.

Negalima žudyti nežydų, kurie garbina stabus (su sąlyga, kad tarp jų ir mūsų nevyksta karas), bet taip pat negalima jų gelbėti, jei jiems gresia mirtinas pavojus, pavyzdžiui, jei vienas iš jų

įkrito į vandenį, negalima jo gelbėti - net už užmokestį. Negalima jų gydyti nuo mirtinos ligos - net už užmokestį, nebent tai turi įvykti, kad būtų išvengta priešiško tarp mūsų ir jų.

Reikia žudyti, net ir viešai, apikorsimus, kurie tarnauja stabų įvaizdžiui, kad suerzintų savo bičiulius žydus... net ir viešai, jei tai įmanoma, jei ne, reikia stengtis skatinti jų mirtį.

178. Nereikėtų rengtis kaip nežydai, mėgdžioti jų papročius, reikėtų visais atžvilgiais nuo jų skirtis.

201. Jei moteris po maudynių eina namo ir susiduria su *nešvariu gyvūnu ar nežydu*, ji vėl tampa nešvari, kaip teigia rabinai.

236.240. Jei žydas apiplėšė ne žydą ir priverstė jį kitų žydų akivaizdoje prisiekti, kad jo neapiplėšė, o kiti žydai žino, kad jis prisiekė melagingai, jie turi priversti jį susitarti su ne žydu ir neprisiekti melagingai, net jei jis būtų priverstas duoti priesaiką, nes melaginga priesaika jis išniekintų Dievo vardą; tačiau jei taip nėra ir jis prisiekia, nes kitaip jam gresia mirtinas pavojus, *tada jis gali savo širdyje paskelbti, kad priesaika jam negalioja*.

240. *Kiekvienas vaikas ne žydės vergės moters kūne yra ne geresnis už galviją.*

III. Choschem Hamischpat (teisė)

22,2. Žydas iš tiesų susitaiko su tuo, kad nežydas liudija prieš jį, bet ne tam, kad būtų teisiamas nežydo.

34, 18. Nežydas ir vergas negali liudyti (teisme).

46, 34. Jei kas nors atsivertė į kitą religiją, tai tas pats, lyg jis būtų tapęs plėšiku.

66, 25. Jei nežydas pardavė skolos raštelį žydui, vadovaujamasi nežydų įstatymais, todėl skolos negalima atiduoti; tas pats ir su nežydo dovanojimu; bet jei žydas pardavė prievolę nežydui, vadovaujamasi žydų įstatymais.

86, 1. Skolos raštelis gali būti surašytas bet kuria kalba, jei jis surašytas pagal žydų taisykles, o *liudytojai yra žydai* ir moka skaityti tekstą; tačiau visi skolos rašteliai, surašyti su nežydų liudytojais, negalioja.

121, 1. Jei kas nors turi savo mokėjimą per pasiuntinį ir kreditorius jam liepė jį išsiųsti, o jis buvo prarastas, tada jis yra laisvas, net jei pasiuntinys buvo *ne žydas, kurčėnylys, idiotas ar nepilnametis*.

135, 2. *Suaugęs nežydų vergas yra tarsi galviją be piemens.*

154, 18. Mes nematome, kad žydas turėtų ne žydo teisę, išskyrus atvejus, kai tai jam nenaudinga, pavyzdžiui, žydas nusiperka lauką iš ne žydo ir daugelį metų jį valdo, dabar ateina žydas ir paduoda ieškinį dėl lauko ir atsiveda liudytojus, kad jis yra jo, ten teisę turi pareiškėjas, nes ne žydas neturi nuosavybės teisės į žydo turtą, todėl žydas, kuris jį iš jo nusipirko, taip pat neturi nuosavybės teisės į jį.

156, 5. Jei kas nors atsivedė ne žydą, kai kuriuose miestuose draudžiama su juo turėti reikalų, kad nepakenktų savo artimui (žydui). Kituose leidžiama ne tik tai, veikiau galima jam paskolinti pinigų, jį papirkti, iš jo paimti: *juk nežydo turtas yra tarsi atiduotas daiktas, ir teisę į jį turi tas, kas ateina pirmas*.

163, 1. *Kiekvienas turi prisidėti prie išlaidų, kurias bendruomenė turi, kad pašalintų išdaviką iš savo tarpo.*

176, 12. (Apie partnerius.) *Jei vienas iš partnerių pavogė ar apiplėšė grybų, jis turi pasidalyti su partneriais.* Žalą jis turi prisiimti vienas; bet jei žala atsirado po pavogto turto pasidalijimo, tai ją turi prisiimti abu; tas pats galioja, jei partneris pardavė pavogtą turtą. - Jei pasiuntinys savo šeiminkui surinko skolą iš nežydo, kuri jau buvo sumokėta, pinigai priklauso pasiuntiniui. Nes tai laikytina kažkuo *rastu*; jei kas nors tokius pinigus vėl grąžina ne žydui, jis neprivalo jų pakeisti kaimynui, už kurį turėjo juos gauti, ir tai *netgi leidžiama* (grąžinti pinigus ne žydui).

176, 28. Jei du žmonės turi reikalauti bendros skolos iš *ne žydo*, o vienas surinko savo dalį ir nori ją pasilikti sau, ir sako kitam, kad jis turėtų surinkti savo dalį, jis nebus išklausytas; ir jei teisėjas susiginčijo su vienu ir sako jo kaimynui: aš noriu padėti tau su tavo puse, bet ne tavo kaimynui, o jis sako: aš pasirūpinsiu savo dalimi, tada jis teisus; taip pat jei du turi išieškoti *blogą skolą* ir *todėl turi griebtis kyšių* ir pan.

182, 5. Jei pasiuntinys *apgavo pirkėją pardavimo metu*, tai yra kaip ir su bet kuriuo kitu pardavimu, būtent, jei skirtumas neviršija šeštadalio vertės, pardavimas galioja ir pranašumas atitenka siuntėjui.

183, 6. Jei perkamos prekės kaina buvo nustatyta, bet vienas iš jų pasiuntiniui nurodė per didelį skaičių, masę ar svorį, jie (siuntėjas ir pasiuntinys) *pasidalijo permoką*.

183, 7. Jei kas nors išsiunčia pasiuntinį priimti pinigų iš *nežydo*, o *šis suklysta ir duoda jam per daug, viskas priklauso pasiuntiniui*; bet jei pasiuntinys nežinojo apie šią klaidą, kol pinigai jau buvo siuntėjo rankose, tuomet jie priklauso *jam*; jei kas nors tvarkė reikalus su *nežydu*, o kitas žydas atėjo ir *jam padėjo, ir apgavo nežydą* matu, skaičiumi ir svoriu, *permoka dalijama, net jei padėjęs gauna pinigus už savo pastangas*.

183. 8. A. išsiunčia B, jis turi nupirkti jam drabužių iš *nežydo* į kreditą, o kai ateina mokėjimo laikas ir A atiduoda B pinigus, paaiškėja, kad *pardavėjas visiškai pamiršo šį reikalą*, tada A turi grąžinti pinigus, B taip pat negali sakyti, kad nori sulaikyti pinigus, nes pardavėjas galbūt dar prisimena, be to, jis *negali* sakyti, kad *nori atiduoti pinigus nežydui ir taip pašventinti Dievo vardą*.

Jei kas nors duoda du šimtus guldenų asmeniui, kad šis juos sumokėtų ne žydui, o *pasiuntinys apgavo ne žydą* ir davė jam tik 100 guldenų, kad šis manytų gavęs 200, tai *100 guldenų priklauso pasiuntiniui, nes tai yra taip pat gerai, tarsi ne žydas būtų praradęs pusę skolos*.

188, 1. *Pasiuntinio įstatymai negalioja ne žydui*, taip pat joks žydas negali būti teisėtas pasiuntinys ne žydui.

255, 6. Jei kas nors parduoda vyno rūšį kitam asmeniui ir jie tarpusavyje susitarė, kad pardavėjas neatsako už jokią žalą, išskyrus tai, kad statinė sudužo ar buvo išpilta, o pirkėjas nori pakeisti tik tuo atveju, jei vynas taptų rūgštus ir t. t., ir statinės liko pilnos, o vynas geras, bet *jis tapo nešvarus dėl sąlyčio su nežydu (pardavėjo namuose)*, tada jis turi padengti žalą. [Paminėsiu, kad XVIII^{III} a. pabaigoje Hamburgo žydams pavyko turėti savo kapines, kad net ir po mirties nereikėtų gulėti kartu su Goi. Šiandien ortodoksų laikraščiai skelbia, kad reikia panaikinti sėkmaidenį ir perkelti jį į šabą, nes neva vokiečiams tai nėra religinė institucija!]

227, 26. Galima apgaudinėti nežydą, nes Šventajame Rašte parašyta, 3. Mozės knyga 25, 14, kad niekas neturi apgaudinėti savo *brolio*.

232, 19. Jei kas nors parduoda kiaušinius, o jie buvo supuvę, prekyba negalioja, bet *dabar* toks paprotys *nėra* įprastas, o paprotys panaikina įstatymą.

249, 2. Negalima nieko dovanoti ne žydui, kuris nėra laikomas net bendrapiliečiu ar gyventoju, nebent žmogus jį gerai pažįsta arba tai turėjo įvykti, kad galėtų su juo taikiai gyventi.

256, 3. Jei sergantis žmogus, *net ir prozelitas*, kad jis turi rankoje įvardytą pinigų sumą iš sūnaus ar iš nežydo, ir po jo mirties reikėtų jam ją atiduoti, tai reikia padaryti. *Bet jei jis prašo, kad po jo mirties norima padovanoti įvardytam nežydui, to nepaisoma*; nes tai tas pats, tarsi jis būtų pasakęs, kad reikia *nusidėti* su jo turtu.

259, 2. Pamestas daiktas turi būti tokioje vietoje, kad jį radęs asmuo privalo jį grąžinti ir kad jis jo nepametė tyčia, kad jis yra vertas bent vieno cento ir turi žymėjimą arba kad toje vietoje, kur jis buvo rastas, toks žymėjimas yra, ir kad jis taip pat būtų stengęsis, jei tai būtų jo nuosavybė, ir kad jis priklauso kam nors, kam jis privalo jį grąžinti; *jei nėra tik vienos iš šių sąlygų, jis neprivalo grąžinti to, kas buvo rasta...*

259, 3. Jei daiktas gulėjo ten, kur paprastai būna žydai, jis turi viešai pareikalauti...; *bet jei daiktas gulėjo ten, kur paprastai būna ne žydai, jis neprivalo jo atiduoti...*

261, 2. Jei kas nors randa karvę tarp vynuogynų, jis privalo ją iškviešti, nes *priešingu atveju vynuogyno šeimininkas patiria žalą*; bet jei vynuogynas priklauso ne žydui, jam tai nebūtina.

262, 5. Kai tik radėjas *tikrai žino*, kad praradėjas *turėjo* atsisakyti daikto, jis priklauso radėjui".

266, 1. *Radėjas negali tik pasilikti daiktą, kurį ne žydas turi paskutinį, bet jam taip pat draudžiama jį grąžinti*, nes Šventajame Rašte parašyta: prarastas tavo brolio daiktas, 5. Mozės knyga, 22, 1.; bet radėjas grąžina daiktą žydui, kad pašventintų Dievo; vardą, *kad būtų aukštinami izraelitai...*, todėl jis turi būti grąžintas.

272, 9. Jei gyvulys priklauso žydui, o krovins - nežydui, reikia padėti pakrauti ir iškrauti, bet jei abu priklauso *ne žydui*, tai nebūtina, *išskyrus tai, kad būtų išvengta priešiškojo*.

275, 1. Jei *prozelitas miršta neturėdamas vaikų*, kurių pradėjimas ir gimimas įvyko šventai (tai yra po atsivertimo į judaizmą), *jo turtas atiduodamas, ir kas pirmas jį užvaldo, tas jį gauna*.

275, 2. Tas, kuris perėmė jo turto valdymą, *nėra labiau įpareigotas jį palaidoti negu bet kurį kitą mirusįjį*.

283, 1. *Nežydas negali paveldėti iš savo tėvo, kuris yra prozelitas, o prozelitas negali paveldėti iš kito*. 275, 1, 2. *Jei ne žydas, kuriam žydas skolingas pinigų, mirė ir jo įpėdiniai nieko nežino apie skolą, žydui nebūtina jos sumokėti*.

348. Negalima vogti, net jei tai būtų labai nedaug, net juokais ar tam, kad vėl grąžintum tai, kas buvo pavogta, ar kad pakeistum tai dvigubai, ar kad paprasčiausiai įskaudintum savininką; visa tai draudžiama, kad žmogus neįprastų vogti. Kai kas nors ką nors pavagia, kad ir tik cento vertės daiktą, jis pažeidė įsakymą "nevogsi" ir turi sumokėti, nesvarbu, ar jis ką nors pavogė iš žydo, ar ne žydo, suaugusio ar nepilnamečio. [Rabinai labai didžiuojasi šia ištrauka ir tiki, kad jie gali atsikratyti visų pabaisų. Pavyzdžiui, daktaras Hoffmannas pateikia ją kaip žydų moralės citatą, bet po post scriptum nutyli. Žr. knygą "Schulchan-Aruch", Berlin 1894, p. 94. Netgi prožydiškas mokslininkas profesorius F. Delitzschas matė, kad yra priverstas užimti poziciją prieš žydų neapykantą. Jis rašė knygoje "Naujausia antisemitinio pranašo vizija" (Erlangenas, 1883), p. 18: "Šie teisinės nelygybės teiginiai, tam tikrais atvejais atleidžiantys žydus nuo bendruomeninės moralės pareigų nežydų atžvilgiu, kaip *atgrasiausios* rabiniškojo auklėjimo *ataugos* ir tolesnis Mozės teisės plėtojimas. Žydijai teks susitaikyti, jei - kuo didžiuodamasi religija ji didžiuojasi - susidursime su ja kaip su dar labiau gėdinga šia rabiniškosios teisės amoralumu"]. (*Galima tiesiogiai apiplėšti nežydą, t. y. apgauti jį skaičiuojant ir t. t.*, bet jis neturi to žinoti, kad nebūtų išniekintas Dievo vardas. Kai kurie rabinai dabar tai leidžia, jei nežydas suklydo jo nenaudai, negalima jo apgaudinėti). Jei kas nors ką nors pavogė, o kitas ateina ir padeda jam pasiimti tai, kas buvo pavogta, jis yra laisvas nuo atlyginimo.

369. Jei karalius išleido įstatymą, skirtą tik vienai subjektų klasei, pavyzdžiui, tiems, kurie skolina pinigus už palūkanas, *nereikėtų sakyti, kad karaliaus įstatymas galioja žydams...* Kai kurie tam prieštarauja ir teigia, kad viskas, ką įsako karalius, turėtų būti privaloma ir žydams... Nesakoma, kad visur reikia vadovautis ne žydų įstatymų knygomis, *nes priešingu atveju visa žydų teisė vis dėlto būtų nuversta*.

386. Jei kas nors ką nors parduoda ne žydui, o žydas jam pasako, kad jis sumokėjo per daug, jis yra išdavikas ir *turi atlyginti dėl to atsiradusią žalą*.

388. Draudžiama atiduoti žydą, save ar savo turtą, į nežydo rankas, išduoti jį..."; bet jei informatorius buvo jo išduotas, jis gali jį išduoti dar kartą, taip, net nužudyti, jei negali išsigelbėti kitu būdu. Išdaviką leidžiama nužudyti nepriklausomai nuo to, ar jį suras, net ir šiais laikais. Išgirdus apie žmogų, kuris nori išduoti savo artimą, pirmiausia reikia jį įspėti, jei manoma, kad taip galima užkirsti tam kelią ir dar yra pakankamai laiko; bet jei jis šviežias ir nenori priimti įspėjimo, *reikia jį nužudyti pasitaikius pirmai geriausiai progai*. (Kai kurie rabinai sako, kad jei nuo jo gelbstimasi kitu būdu, pavyzdžiui, išpjaunant jam liežuvį arba padarant jį aklą, tuomet jo žudyti negalima.)

Jei kas nors gamina padirbtus pinigus ir jei kyla nerimas, *kad per šį žmogų gali būti sugėdinti ir kiti žydai*, šis žmogus pirmiausia bus įspėtas (žydų teismo), jei nepaklus, leidžiama jį išduoti ir pasakyti nežydų valdžiai, kad šiuo verslu užsiima tik šis vienas žydas, o kiti žydai tame nedalyvauja.

Jei kas nors nori pabėgti ir *negražinti skolos ne žydui, o žydas tai išdavė*, jis iš tiesų nevydintinas išdaviku, tačiau tokiu būdu padarė *labai didelį blogą poelgį*.

Žmogus visomis priemonėmis siekia pašalinti žydą, kuris jau tris kartus išdavė žydą arba jo turtą. Visas išlaidas, kurias žydų bendruomenė turi, kad pašalintų išdaviką, bendrai padengs visi jos nariai.

405. Jei asmuo, kurį stumia jautis, yra *nėščia vergė, šiuo atveju elgiamasi taip pat, kaip ir su galvijais*; vergė bus vertinama pagal tai, kiek ji bus mažiau vertinga po šio įvykio - vaiko netekties.

406. *Jeį žydo jautis pastūmė nežydo jautį, žalos atlyginti nereikia*, nes 2 Mozės knygos 21, 35 parašyta: tavo artimo jautis; tačiau priešingu atveju žalą reikia atlyginti.

425. *Dievui malonus darbas yra viešai nužudyti, jei įmanoma*, žydą, kuris praktikuoja stabų garbinimą arba daro nuodėmes ne iš noro, o norėdamas tuo pabloginti savo bendrapiliečių padėtį, arba *apykojį, kuris nepripažįsta Įstatymo ir pranašų*; jei tai nepraktiška, reikia stengtis *jį pašalinti netiesioginėmis priemonėmis*.

Su nežyda, su kuriais negyvename konflikte, elgiamės taip, kad nei sukeliame jų mirtį, nei gelbstime juos nuo jos.

IV. Eben haezar (su karine padėtimi)

6, 8. Kas yra paleistuvė? *Visos nežydų dukterys* arba žydų dukterys, kurios turi ką nors bendro su kuo nors, kas negali jos vesti... Jei moteris turi ką nors bendro su galvijais, nors bausmė yra užmėtymas akmenimis, ji vis tiek nėra paleistuvė ir kunigas gali ją vesti, nes ji neturėjo jokių draudžiamų santykių su žmonėmis.

7, 2 Hagos. *Nežydo liudijimas*, net jei tai atsitinka netyčia, *nieko nereiškia*. Kai kurie rabinai nori leisti, kad šis atvejis galėtų.

20l 1. Haga. Bendras gyvenimas su jaunesne nei trejų metų mergaite nėra nusikalstamas.

26. 1. Jei du *ne žydų kilmės santuokos partneriai* atsivertė į judaizmą, jie gali išsiskirti be skyrybų dokumentų, *nes ankstesnis gyvenimo būdas laikomas paleistuvyste*

28. Draudžiama patikėti moteriai daiktą, kurį apiplėšė...; *bet jei ką nors pavogė iš nežydo, gali tai panaudoti sužadėtuviems*.

37. 1. Jei mergei yra treji metai ir viena diena, tėvas gali ją susituokti per bendrą gyvenimą.

74, 11.. Jei žmogus apsimeta, kad nori išsikraustyti iš ankstesnės gyvenamosios vietos, nes ji buvo bloga arba kaimynystėje gyveno *švieži žmonės ar nežydai*, jis bus išklausytas (teisme).

141, 35. Jei kas nors siunčia nežydą su skyrybų laišku, jis turėtų paskirti jam žydą ir parašyti, kad jis paskirtas pasiuntiniu, kuris turi įteikti žmonai skyrybų laišką, tai galioja, nes šiuo veiksmu nežydas *nepadarė nieko kito, kaip - beždžionė taip pat daro!*

Talmudo dvasia

PIRMOJI DALIS

Ivadas į Talmudą

I. Talmudo istorija

1. Mozės įstatymai

Talmudas remiasi Mozės įstatymais, išdėstytais Senojo Testamento Toroje. Mozės įstatymai yra išdėstyti Senojo Testamento Toroje. Tora (= mokymas, įstatymas) reiškia penkias Mozės knygas, t. y. penkias pirmąsias Senojo Testamento knygas, kurias, pagal žydų tikėjimą, XII a. pr. m. e. parašė pats Možė, atsiliepdamas į antgamtinį Jahvės diktatą.

Ši Tora yra pirmasis ir švenčiausias žydų religijos pagrindas, ypač vadinamieji Mozės įstatymai, esantys antrojoje-ketvirtojoje Mozės knygose ir apimantys įvairiausių teisinius, moralinius ir ritualinius nuostatus. Tačiau ne mažiau svarbūs yra Toroje užrašyti istoriniai įvykiai. tolesnei žydų religijos raidai ir atskiro žydo elgesiui. Kitos žydų Senojo Testamento dalys buvo pridėtos kaip antriniai priedai prie tikrojo Toros apreiškimo. apreiškimo Toroje ir atitinkamai joms buvo suteikta vėlesnė reikšmė, nors ir ne taip aukštai vertinama.

Šių paaiškinimų kontekste būtų per daug toli eiti, jei imtume nagrinėti žydų Toros nuostatus. Pakaks paminėti žydų "Aukštojo Testamento" aiškinimą, atsiradusį apie 1000 m. po Kristaus, "Giesmių giesmę" (Midrašas Šir ha-la), kuri priklauso Senajam Testamentui; šiame Midraše žydų Torai priskiriama 70 epitetų, iš kurių kai kurie yra tipiški. Tora pristatoma kaip: išmintinga, pažįstanti, nepriekaištinga, patikrinta, daranti vartus išmintingus, atgaivinanti sielą, tyra, amžina, apšviečianti akis, džiuginanti širdį, skani, auksinė, brangi, medaus, gili, neišsenkanti, žavinga, gyvybės medis, malonumas, džiaugsmas ir kt. Šie žydų Toros pavadinimai kartu yra indėlis į žydų, kurie, būdami Jahvės išrinktoji tauta, pakilo iki tokio savo Jahvės duoto įstatymo vertinimo, megalomaniją.

Išsamumo dėlei taip pat reikėtų paminėti, kad žodis "Tora" plačiąja prasme reiškia visą žydų teisę, t. y. rašytinę Senojo Testamento teisę ir Žodinį Testamentą bei žodinį teisės mokymą, kuris savo ruožtu vėliau buvo užrašytas Talmude ir jo religinių-teisinių pirmtakų bei tęsinių tekstuose. ir jo religinių-teisinių pirmtakų bei tęsinių tekstuose, t. y. visą žydų religinę-teisinę literatūrą iki pat šių dienų.

Toros, t. y. Mozės įstatymų ir visos žydų teisinės literatūros, reikšmę rodo šie žydų Talmudo teiginiai: "Reikšminga yra Tora, nes be jos negalėtų egzistuoti dangus ir žemė" (Talmud Nedarim 52a); "Tora yra šviesa" (Talmud Taanit 7b ir Megila 16b); "Kodėl Toros žodžiai lyginami su figmedžiu? Kaip figmedyje, kiek kartų žmogus jo ieško, visada randa figų, taip ir Toros žodžiuose, kiek kartų žmogus jų ieško, visada randa figų" (Talmudo traktatas Erubin 54b); "Žmogus (žydas) mokosi Toroje tik to, ką jo širdis nori daryti" (Talmudo traktatas Aboda zara 19a); "Tas, kuris studijuoja Torą dėl jos pačios, Tora dėl jos pačios tampa gyvenimo vaistu" (Talmudo traktatas Taanit 7a); "Eik, užsiimk Tora, ir tu gyvensi" (Talmudo traktatas Roš Hašana 18a).

2. Mišna

Senovės izraelitų įstatymai ir pasakojimai daugiausia buvo susieti su laiku, o pirmaisiais amžiais po laiko pasikeitimo juos šiuolaikiškai paaiškino, papildė ir pakeitė to meto žydų mokytojai Mišna ir Gemara, kurios kartu sudarė Talmudą.

Žodis "Mišna" reiškia: kartojimas, mokymasis; mokymų rinkinys; doktrinų rinkinys. Pradžioje judaizmas neleido užrašyti išminčių, aiškinusių Torą, mokymų. Todėl iš pradžių šis žodinis mokymas buvo perduodamas iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą; Įstatymas buvo tiesiog pažodžiui įsimenamas, būtent patys mokymai ir jų santykis su Senojo Testamento žodžiu. Tačiau netrukus dėl gausybės doktrinų, kurias atstovavo Įstatymo mokymas ir Įstatymo mokytojai, prireikė sudaryti šių doktrinų rinkinius. Postbibliniame judaizme netrukus atsirado keletas tokių rinkinių. Siekdamas išvengti doktrinų įvairovės, žydų Įstatymo mokytojas Judas han-nasi (Judas Kunigaikštis) parašė savo Mišną (II a. po Kr.), naudodamasis visais esamais rinkiniais.

Mišną sudaro šeši "įsakymai" (sedarim). Kiekviena "tvarka" (sedarimas) yra suskirstyta į tam tikrą skaičių (7-12) traktatų, pagal kuriuos Mišna cituojama pagal pavadinimą. Šešių Mišnajaus potvarkių pavadinimai yra šie: 1. seraim ("sėklos"; kaimo aukos kunigams ir t. t.); 2. kunigai ir t. t.); 2. moed ("šventės"; šabas ir t. t.); 3. nashim ("moterys"; santuokos ir šeimos teisė); 4. nesikin ("žala"; civilinė ir baudžiamoji teisė); 5. baudžiamoji teisė); 5. kodashim ("šventi dalykai"; aukos); 6. toharot ("švarūs dalykai"; švaros įstatymai).

Iš viso mišrių traktatų yra 63.

Tai, kaip aukštai Mišna vertinama pačiame Talmude, iliustruoja keli Talmudo posakiai: "Mišna yra (žydų teisės) karalienė" (Ketubot1b; Makkot21a; Nidda52a); "Šventės dieną reikia tik valgyti ir gerti arba sėdėti ir studijuoti Mišną" (Pesachim68b; Beza15b); "Tinkamai kariauti žydų teisės ginklu gali tik tie, kurie turi po ranka daug Mišnos mokymų" (Sanhedrin42a); "Kas pamiršta nors vieną Mišnos žodį, to Raštai (Senojo Testamento) laiko jį testamentu, todėl jis prarado savo gyvybę" (Abot 3:10).

3. Gemara

Tačiau uoliems žydų Įstatymo mokytojams neužteko net Mišnos. Žydų teisės mokyklos buvo įkurtos pačioje Palestinoje (Jeruzalėje, Jamnijoje, Tiberiadoje, Cezarėjoje, Sepforyje) ir dar ryškesne forma Babilonijoje (Nehardea, Sura, Pumbedita). Šiose mokyklose Mišna buvo papildyta dar vienu rašytiniu papildymu, vadinamąja Gemara (= papildymas).

Mišnos diskusijos Gemaroje pateikiamos kaip diskusija, kuri vyksta grynai formaliai. Rabinai (taip buvo vadinami žydų Įstatymo mokytojai) diskutuoja nuo šimtojo iki tūkstantojo punkto dėl grynai išorinių ir grynai atsitiktinių priežasčių, todėl šioje sumišusių rabinų diskusijų salėje labai dažnai iškeliama dalykai, neturintys nieko bendra su pagrindine Mišnos mintimi, kurią jie nori paaiškinti. Tai taip pat paaiškina, kodėl pirmiau pateiktos atskirų Mišnos dalių antraštės neatitinka tikrojo Gemaros, einančios po kiekvienos Mišnos dalies, turinio.

Pagal du žydų teisės doktrinos centrus (Palestiną ir Babiloniją) atskirų žydų teisės mokslininkų nuomonės dėl Mišnos sakinių buvo apibendrintos dvejopoje Gemara: Palestinos arba Jeruzalės Talmude (V a. = Mišna + Palestinos Gemara) ir Babilono Gemara) bei Babilono Talmude (VI a. = Mišna + Babilono Gemara).

Palestinos Talmudas turi Gemarą tik 39 iš 63 Mišnos traktatų. Palestinos Talmudo ypatybė yra ta, kad jame, kaip ir Babilonijos Talmude, labiau pabrėžiami pamokantys pasakojimai (Hagada), o ne teisinė Talmudo medžiaga (Halakha).

Babilono Talmude, priešingai nei Palestinos Talmude, daugiausia kalbama apie teises nuostatas, kurios skaitytojui pateikiamos kaip iki kraštutinumų privesta dialektika. Tai, kad tik šis Babilono Talmudas sulaukė visuotinio pripažinimo visame judaizme, lėmė daugybė jo teisiųjų nuostatų. Todėl, kalbant apie Talmudą apskritai, turimas omenyje Babilono Talmudas. Nors Babilonijos Talmude Gemara pateikiama tik 37 iš 63 Mišnato traktatų, dėl Babilonijos teisės mokytojų proliksiškumo jis tapo vieninteliu tokio pobūdžio Talmudu. dėl Babilonijos teisės mokytojų proliksiškumo Babilonijos Talmudas yra maždaug tris kartus didesnis už Palestinos Talmudą, kuriame Gemara pateikiama 39 Mišnato traktatams. Babiloniškojo Talmudo smulkmeniškumo mastą rodo ne tik pačiame Babilonijos Talmude aprašyta istorija, kurioje pasakojama, kad žydų įstatymo mokytojas Zera norėjo keliauti iš Babilonijos į Palestiną ir kad šis Rab Zera Zera prieš išvykdamas šimtą dienų pasninkavo, kad pamirštų babilonietiškąjį, Babilonijos Talmudą, ir nesusipainiotų jame (Baba mezia 85a).

Babilono Talmudo išvaizda išliko tokia pati nuo pirmojo spausdinto leidimo iki šių dienų. Po kiekvieno Mišnajaus traktato pateikiama atitinkama Gemara. Talmudo tekstas puslapio centre Talmudo tekstas puslapio centre atskirtas nuo Raši komentaro vidinėje paraštėje ir nuo Tosafot išorinėje paraštėje.

Talmudo žodžiais tariant, Talmudo privalomoji galia yra didesnė nei Mozės įstatymų: "Jei žmogus užsiima Raštais (Senojo Testamento), tai yra kažkas, bet Mišna, tai jau yra kažkas, ir už tai jis gauna atlygį. Bet kai žmogus užsiima Talmudu, nieko svarbesnio už tai nėra" (Baba Mezija 33a); "Talmudo išminčių žodžiai yra svarbesni už Senojo Testamento žodžius" (Sanhedrin 88b); "Halacha (Talmudo įstatyminė dalis) yra žydų teisinės doktrinos vainikas" (Megila 28b).

Aiškumo dėlei dabar pateiksime tikslią Talmudo klasifikaciją, nurodydami, kurie Mišne traktatai gavo Gemarą.

Talmudo taisyklių ir traktatų pavadinimai ir turinys:

I. Seraim = sėklos

1. Berakot 1) = palaiminimai, 127 lapų, jame pateikiami nuostatai dėl žydų maldų, maldų laiko, laikysenos meldžiantis, elgesio sosto namuose (prieškambaryje) ir kt.

2. Žirnis 2) = Kampas, 8 skyriai, jame pateikiami nuostatai dėl biblinio įsakymo dirbant lauką palikti kampą vargšams, taip pat kiti su vargšų teise susiję nuostatai.

3. Demai 2) = Abejotinas, 7 skyriai, jame yra nuostatos dėl tų vaisių, dėl kurių abejojama, ar jie turi būti atiduodami kunigams, ir dėl vadinamosios antrosios dešimtinės, taip pat nuostatos dėl tų, kurie privalo mokėti dešimtinę, ir t. t.

4. Kilaim 2) = Dvigubas, 9 skyriai, yra nuostatos dėl neleistino daiktų, kurie priklauso tam pačiam dalykui, bet yra skirtingų rūšių, maišymo.

5. Šebit 2) = septintieji metai, 10 skyrių, jame pateikiamos nuostatos dėl laukų sėjos šabo metais ir tais metais nustatytų skolų atleidimo.

6. Terumot 2) = pareigos, 11 skyrių, juose pateikiamos nuostatos, susijusios su palapinės statyba ir įvairiais šventyklos įrenginiais.

7. Maasroi 2) = dešimtinė, 5 skyriai, juose pateikiamos nuostatos dėl dešimtinės, mokamos levitams, kurie dirbo tarnais žydų šventykloje.

8. Maaser scheni 2) = antroji dešimtinė, 5 skyriai, juose pateikiami nuostatai dėl vadinamosios antrosios dešimtinės, kurią žydai turėjo mokėti iš savo pasėlių derliaus ir iš pajamų už galvijų bei avių pirmagimius.

9. Challa 2) = Tešlos mokestis, 4 skyriai, juose pateikiami nuostatai dėl tešlos, kuri turėjo būti atiduodama šventyklos kunigui, mokesčio už kepimą.

10. Orla 2) = pirmagimis, 3 skyriai, juose pateikiami nuostatai dėl medžių pirmagimio, t. y. medžio vaisių per pirmuosius trejus metus nuo jo pasodinimo; šie vaisiai turėjo būti pristatyti į Jeruzalę kaip pirmieji vaisiai.

11. Bikkurim 2) = pirmieji vaisiai, 3 skyriai, juose pateikiami nuostatai dėl visų vaisių pirmųjų vaisių, kurie turi būti aukojami Jahvei.

1) *Palestinos ir Babilono Gemara.*

2) *tik Palestinos Gemara.*

II. Moed = šventė

1. Šabatas 1) = šabas, 314 lapų, jame pateikiami šabo šventimo nuostatai, ypač apie leidžiamus ir draudžiamus darbus per šabą.

2. Erubin 1) = mišiniai, 209 lapų, jame pateikiamos įvairios Talmudo rekomenduojamos priemonės, kaip apeiti apsunkinančius šabo įstatymus (pvz., žemės sklypų sumaišymas ir sujungimas, siekiant padidinti leistino šabo kelio ilgį).

3. Pesachim 1) = du Pesachai, 242 lapai, juose pateikiami Pesacho šventimo nuostatai. .

4. Šekalim 2) = šekelis (žydų moneta), 8 skyriai, juose pateikiami nuostatai dėl šventyklos mokesčio ir įvairių Jeruzalės šventyklų.

5. Yoma 1) = diena, 175 lapų, joje pateikiami sutaukinimo dienos nuostatai. Sutaikinimo diena.

6. Sukka 1) = tabernakulis, 112 lapų, joje pateikiami Tabernakulio šventės šventimo nuostatai.

7. Beza 1) = Kiaušinis, 80 folianto puslapių, jame pateikiamos nuostatos dėl papročių, kurių reikia laikytis žydų švenčių dienomis; jo pavadinime yra "traktato pavadinimas kilęs iš pradžioje aptariamo klausimo, ar galima valgyti kiaušinį, {padėtą švenčių dieną, ar ne. Palestinos Talmude traktatas pagal savo turinį vadinamas Yom tob = Šventės diena.

8. Roš Hašana 1) = metų pradžia, 69 lapai, pateikiami žydų Naujųjų metų šventimo nuostatai.

9. Taanit 1) = pasninkas, 61 folianto lapas, jame pateikiamos nuostatos dėl viešo pasninko.

10. Megila 1) = ritinys, 63 lapai, jame pateiktos Megilos, t. y. biblinės Esteros knygos, skaitymo per žydų Purimo šventę taisyklės.

11. Moed qatan 1) = Pusė atostogų, 59 lapai, jame pateikiamos taisyklės dėl darbų, leidžiamų per pusę atostogų.

12. Chagiga 1) = Šventė, 53 lapai, joje pateikiami trijų žydų piligriminių švenčių (Palapinių šventės, Paschos ir Savaitės šventės) nuostatai.

1) *Palestinos ir Babilono Gemara.*

2) *tik Palestinos Gemara.*

III. Našim = Moterys

1. Jebamot 1) = seserys-seserys, 244 folianto lapai, pateikiama žydų taisyklė, kad sesuo-seserys (bevaikio mirusiojo žmona (bevaikio mirusio brolio žmona), apie giminystės laipsnius giminystės laipsnius, draudžiamas santuokas, bastardus ir t. t.).

2. ketubot 1) = rašytinis tekstas, 224 lapai, jame pateikiamos taisyklės apie ketubą (santuokos liudijimą), apie mergvakario ir našlės vestuvių dieną, apie nekaltybės patikimumą ir t. t. ir t. t.

3. Nedarim 1) = Įžadai, 182 lapai, joje pateikiamos nuostatos apie įžadus ir jų įsipareigojimus.

4. Nasir 1) = Naziritas, 132 folianto puslapiai, jame pateikiamos nuostatos dėl Nazirito įžado, pagal kurį reikėjo susilaikyti nuo svaigiųjų gėrimų, galvos plaukų kirpimo ir mirusiojo išniekinimo.

5. Sofa 1) = moteris, įtariama svetimavimu, 98 lapų, joje pateikiamos nuostatos dėl žydų žmonos, įtariamą svetimavimu.

6. Giftin 1) = Skyrybų raštai, 178 lapai, jame pateikiamos skyrybų rašto, kurį žydas gali išduoti savo žmonai, nuostatos.

7. Qiddushin 1) = Pašventinimai, 164 lapai, jame yra nuostatos dėl santuokos ir kitų santuokos klausimų.

1) *Palestinos ir Babilono Gemara.*

IV. Nesikinas = žala

1. Baba qamma 1) = Pirmieji vartai (civilinės teisės), 238 lapai, juose pateikiamos nuostatos dėl prievolės atlyginti žalą visuomenei.

2. Baba mezia 1) = viduriniai vartai (civilinės teisės), 238 lapų, jame yra nuostatos dėl radimo, turto saugojimo, pirkimo ir pardavimo ir kt.

3. baba batra 1) = paskutiniai (civilinės teisės) vartai, 352 lapų, jame pateikiamos nuostatos dėl bendrosios nuosavybės, nuosavybės, kilnojamojo ir nekilnojamojo turto pardavimo, paveldėjimo teisės ir kt.

4. Sanhedrinas 1) = teisingumo teismas, 226 folianto lapai, jame yra žydų teismų sudėties, žydų teisinių procedūrų, žydų teisinių procedūrų ir, svarbiausia, žydų baudžiamosios teisės nuostatai.

5. Makkot 1) = nuplakimas, 48 lapai, jame yra nurodymai dėl nusikaltimų, už kuriuos baudžiama nuplakimu, nuplakimo būdo ir kt.

6. Šebuot 1) = Priesaikos, 98 lapai, jame pateikiamos nuostatos dėl priesaikos pobūdžio.

7. Eduyyot 2) = Liudijimai, 8 skyriai, juose pateikiami senesnių Mišnos autoritetų liudijimai.

8. Aboda zara 1) = Stabmeldystė, 152 lapų, jame yra taisyklės dėl stabmeldžių švenčių, stabų ir pačių stabų, draudimas artimai bendrauti su stabmeldžiais ir kt.

9. Abot 2) = Tėvų posakiai, 6 skyriai, pateikiami žydų Įstatymo mokytojų posakiai iš laikotarpio nuo 300 m. pr. m. e. iki 200 m. po Kr.

10. Horayot 1) = nutarimai, 27 lapai, juose pateikiamos nuostatos dėl ypatingų aukų už nuodėmes. dėl ypatingų aukų už nuodėmes.

1) *Palestinos ir Babilono Gemara.*

2) *Nėra Gemara.*

V. Kodashim = šventyklos

1. Zzebachims 1) = aukos, 240 folianto puslapių, jame rašoma apie įvairias aukas, kurios turėjo būti aukojamos Jeruzalės šventykloje. kurios turėjo būti aukojamos Jeruzalės šventykloje.

2. Menachot 1) = grūdų aukos, 219 lapų, jame pateikiami nuostatai dėl maisto aukų aukojimo Jahvei.

3. Chullin 1) = nešvarus, 283 lapai, jame pateikiamos taisyklės dėl gyvūnų, neskirtų aukoti, skerdimo be narkozės.

4. Bekorot 1) = pirmagimis, 122 lapų, jame pateikiami nuostatai dėl žmonių ir gyvūnų, kurie priklauso tik Jahvei.

5. Arakinas 1) = Sąmatos, 69 lapai, jame pateikiamos nuostatos dėl įžadų pagrindu mokėtinų sumų, priklausomai nuo įžadus davusio asmens ar daikto vertės.

6. Temura 1) = Pakeitimas, 67 folianto puslapiai, jame pateikiamos nuostatos dėl aukos gyvulio, kuris pakeičiamas kitu gyvuliu, pakeitimo.

7. Keritot 1) = išnaikinimas, 56 folianto lapai, yra nuostatos dėl bausmės už išnaikinimą, t. y. natūralią mirtį sulaukus 20-50 (kitų nuomone, 60) metų.

8. Meila 1) = nusižengimas, 43 lapai, jame yra nuostatos dėl nusižengimo Jahvei skirtiems šventiems dalykams.

9. Tamid 1) = amžinosios, 66 lapai, jame yra nurodymai apie amžinąsias rytines ir vakarines deginamąsias aukas Jeruzalės šventykloje ir kt.

10. Middot 2) = priemonės, 73 folianto puslapiai, juose pateikiami Jeruzalės šventyklos valgymo ir apstatymo nuostatai.

11. Kinnim 2) = Paukščių lizdai, 3 skyriai, juose pateikiami nuostatai dėl balandžių aukos, kurią kaip auką už nuodėmę ar deginamąją auką turi aukoti gimdančios moterys ir kiti aukomis įpareigoti asmenys.

1) *tik Babilono Gemara.*

2) *Palestinos ir Babilono Gemara.*

VI. Toharot = Apsivalymai (eufemizmas: priemaišos)

1. Keli 1) = indai, 30 skyrių, jame pateikiamos nuostatos dėl įvairių nešvarumo rūšių, kurias gali įgyti indai, drabužiai ir kt.

2. Ohalot 1) = palapinės, 18 skyrių, jame yra nuostatos dėl mirusio žmogaus išniekinimo.

3. Negaim 1) = raupsai, 14 skyrių, yra nuostatos apie žmonių raupsus raupsai ant žmonių, drabužių ir namų.

4. 1 dalis = Raudonoji karvė, 12 skyrių, yra nuostatos apie raudonąją karvę, kurios pelenai, sumaišyti su vandeniu, turi būti naudojami ritualiniam apšlakstymui nešvarumo atvejais.

5. Toharot 1) = apsivalymai (eufemizmas: nešvarumai), 10 skyrių, juose pateikiamos nuostatos dėl ritualinių nešvarumų, kurie trunka tik iki saulėlydžio.

6. Mikvaot 1) = panardinimo maudynės, 10 skyrių, jame pateikiami nuostatai dėl tam tikromis aplinkybėmis žydams privalomų panardinimo maudynių.

7. Nidda 2) = netyra moteris, 146 lapų, jame pateikiamos nuostatos dėl menstruacijų ir gimdančios moters tyrumo reikalavimų.

8. Machshirin 1) = tapti nešvariu, 6 skyriai, juose pateikiamos taisyklės apie dalykus, dėl kurių žmogus gali tapti nešvarus.

9. Zabim 1) = tie, kurie kenčia nuo nešvarios spermos tekėjimo, 5 skyriai, yra nuostatos apie nešvarią spermos tekėjimą.

10. Tebul jom 1) = tas, kuris tą pačią dieną pasinėrė į vonią 4 skyriuje pateikiamos nuostatos dėl to, kuris pasinėrė į vonią dėl tyrumo ir dabar lieka nešvarus iki saulėlydžio. lieka nešvarus iki saulėlydžio.

11. Yadayim 1) = rankos, 4 skyriai, juose pateikiamos nuostatos dėl ritualinio nešvarumo ir rankų apvalymo.

12. Ukzin 1) = stiebai, 3 skyriai, jame pateikiamos nuostatos dėl atvejų, kai nešvaraus vaisiaus stiebai, žievelė, sėklos ir jį gaubiantys lapai yra nešvarūs.

1) *Nėra Gemara.*

2) *Palestinos ir Babilono Gemara.*

Babiloniškojo Talmudo 4-osios eilės leidimų pabaigoje yra septyni traktatai, kurie visada įtraukiami, bet nėra taip vertinami kaip kiti 63 Talmudo traktatai. Šie septyni nekanoniniai Talmudo traktatai datuojami tuo metu, kai Mišna jau buvo užbaigta. Bet kuriuo atveju jie taip pat tam tikru būdu priklauso Babilonijos Talmudui.

Tai šie traktatai:

1. Abot Rabbi Natan (Tėvų posakiai),
2. Soferim (Rašto aiškintojų traktatas),
3. Ebel rabati (gedulo taisyklės),
4. Kalla (nuotaka; santuokiniai santykiai),
5. Derek erez Rabba (didysis traktatas "Gyvenimo būdas"),
6. Derek erez suta (mažasis traktatas "Gyvenimo būdas"),
7. Perek hash-shalom (Traktatas apie taiką).

4. Talmudo kalba

Mišnos kalba yra hebrajų kalba, kuri visiškai skiriasi nuo Senojo Testamento hebrajų kalbos. Į Mišnos hebrajų kalbą, be kita ko, įsiterpia daugybė svetimžodžių iš aramėjų, graikų ir lotynų kalbų. - Palestinos Talmudo kalba, be didelio grynai hebrajiško žodyno ir sakinių struktūros, yra žydų ir palestiniečių palestiniečių aramėjų kalba. - Babiloniškojo Talmudo kalba yra įvairių aramėjų dialektų kalba. - Vienas iš sunkumų suprasti Mišnos ir Talmudo kalbą, be nevokalizauto, grynai konsonantinio teksto, yra daugybė, daugybė hebrajiškų santrumpų.

5. Talmudo citavimas

Mišna cituojama pagal atitinkamo traktato skyriaus numerį (pvz., Aboda zara 1). - Palestinos Talmudas paprastai cituojamas Talmudas paprastai cituojamas nurodant Mišnos traktato, kuriam priklauso atitinkama Palestinos Gemara, skyriaus ir paragrafo numerį (pvz. pal. priklauso (pvz. pal. Aboda zara 1, 1). Išimties tvarka Palestinos Talmudas nurodomas puslapio numeriu; čia turimas omenyje Krokuvos 1609 m. leidimas (= Krotoschin 1866); Palestinos Talmudo puslapių numeracija nėra vienoda (kaip Babilonijos Talmude). Talmudas) yra vienodas. - Kadangi Babilonijos Talmudas beveik be išimties spausdinamas su vienu puslapių skaičiumi, cituojama taip: traktato pavadinimas, lapų skaičius ir jų priekinė bei užpakalinė pusė, pavyzdžiui, Baba mezia 114b (= Babilonijos Talmudo traktatas "Babamezia", 114 puslapis, užpakalinė pusė).

6. Talmudo komentarai

Baigus rašyti Talmudą, žydų Toros komentarai toli gražu nebuvo baigti. Buvo ir yra parašyta nesuskaičiuojama daugybė Talmudo komentarų, kuriuose išsamiai aiškinamas Talmudas. Du iš šių Talmudo komentarų pelnė labai aukštą reputaciją judaizme ir, kaip minėta, nuolat papildomi Babiloniškojo Talmudo leidimais. Tai Raši ir Tosafot Talmudo komentarai.

1) XI-XII a. gyvenęs rabinas Šelomo Yishaqi (sutrumpintai vadinamas Raši) parašė daugumos Babilonijos Talmudo Gemara traktatų komentarą, kuris pridedamas prie dabartinių Talmudo leidimų Talmudo teksto vidinėje parašėje (pvz., Jebamet 22a Raši).

2. Tosafot, kurie spausdinami Talmudo teksto išorinėje paraštėje ir yra kartais labai išsamų atskirų Talmudo teisės ištraukų paaiškinimų rinkinys. Tosafot yra kilę iš žydų teisės mokyklų, vadinamųjų tosafistų, kurie XII ir XIII a. gyveno Šiaurės Prancūzijoje ir Vakarų Vokietijoje. Citatos: pavyzdžiui, Jebamot 22a Tosafot.

7. Talmudo kodeksai

Siekiant sutvarkyti beprotiškai painų 3 000 Talmude kalbėjusių rabinų žodžių srautą ir ypač suteikti atskiriems žydams praktiniam gyvenimui reikalingų Talmudo posakių, judaizme netrukus kilo noras sukurti vadinamuosius Talmudo kodeksus, kurie Talmudo religiniams įstatymams suteiktą apčiuopiamą formą.

Maimonidas (1135-1204) pirmasis pabandė tai padaryti savo Mišne Tora ("Įstatymo pakartojimas"), vėliau dar vadinta Jad chasaka ("Stipri ranka"), nes čia 14-oje (= hebrajiškų raidžių j ir d skaitinė reikšmė) knygų faktografinė tvarka pateikiami talmudiniai Įstatymo mokymai. Šį veikalą Maimonidas cituoja pagal atskirus skyrius ir skyrių bei pastraipų skaičių (pavyzdžiui, Maimonidas, Hilchot aboda zara 10, 5. 6).

Dėl savo kazuistinio požiūrio Maimonidas nebuvo palankiai vertinamas to meto žydų.

Kur kas sėkmingiau tai padarė žydas Josefas Karo (1488-1575) su savo "Šulchan aruch" ("išdėstytas stalas"), kuris pirmą kartą pasirodė Venecijoje 1564/65 m. ir dabar yra išleistas leidimais, kuriuose yra iki keturiasdešimties Šulchan aruch komentarų. Šulchan aruchas cituojamas pagal keturias jo dalis (Orach chajjim = gyvenimo kelias; Yore dea = pažinimo mokymas; Choschen hammischat = teisingumo skydas; Eben ha-ezer = pagalbos akmuo); nurodomos pastraipos ir poskyriai (pvz., Yore dea 147.5).

Galiausiai, kad būtų visiškai praktiška, praėjusio amžiaus pabaigoje rabinų vertintojas Salomo Ganzfiedas išleido Kizzur (ištrauką iš Shulchan Aruch), kuri iki šių dienų sulaukia vis naujų leidimų. Šis kizzur cituojamas pagal skyrius ir poskyrius (pvz., kizzur 150, 11).

II. Talmudo teksto istorija

1. Talmudo rankraščiai

Labai nedaug senųjų Talmudo rankraščių išliko iš laikotarpio iki spausdinimo mašinos išradimo (XV a. vidurio). Šio reiškinių priežastis - dažnas Talmudo rankraščių konfiskavimas ir deginimas Romos Bažnyčioje (pavyzdžiui, Talmudo rankraščių deginimas popiežiaus Inocento IV 1244 m. gegužės 9 d. bule "Impia Judaeorum perfidia", kuris įsakė sudeginti Talmudą Prancūzijoje). Tačiau Romos Bažnyčia buvo nusistačiusi prieš Talmudą tik todėl, kad antikrikščioniškas Talmudo ištraukas laikė grėsme savo valdžiai. grėsme savo valdžiai, šis Romos Bažnyčios Talmudo deginimas buvo išoriškai šis Romos Bažnyčios Talmudo deginimas buvo išoriškai šis Romos Bažnyčios Talmudo deginimas buvo pateisinamas grynai religiniais motyvais, tačiau iš tikrųjų tai buvo ne kas kita, kaip grynai valdžios ir politikos klausimas.

Vienintelis pilnas Babilono Talmudo rankraštis yra Miuncheno valstybinėje bibliotekoje (Cod. Hebr. 95) ir buvo parašytas 1343 m.

2. Spausdinti Talmudo leidimai

Nepaisant greito ir plataus knygų paplitimo, kurį leido užtikrinti spausdinimo mašinos išradimas, žydai iš pradžių nepasinaudojo šia galimybe Talmudo atžvilgiu. Tik palaipsniui, 1483 m., jie pradėjo spausdinti atskirus Talmudo traktatus, natūraliai pasirinkdami tuos, kurie mažiausiai galėjo sukelti neįvydų tautų pasipiktinimą. Iki XV a. pabaigos žydai išspausdino tik 12 iš 63 Talmudo traktatų.

Nuo pat pradžių žydai žinojo, kaip pasitelkti žydų savicenzūrą ir pakeisti krikščionybę įžeidžiančias Talmudo ištraukas baltomis, tuščiomis spausdinimo vietomis. Be to, jie labai slaptai laikė ankstyvuosius Talmudo spaudinius, todėl net žydų draugai krikščionys, kurie palaikė Talmudą, niekada nematė paties Talmudo.

Tačiau XVI a. pirmoje pusėje žydai pasiekė savo tikslą. Ne mažiau kaip keturis kartus jiems pavyko išleisti pilną spausdintą Babilono Talmudo leidimą, gavus Romos popiežiaus leidimą. Pažymėtina, kad visus šiuos Talmudo leidimus spausdino krikščionys, kurie jokių būdu Talmudo nespausdino antisemitine prasme, bet buvo visiškai žydų apmokami; ne mažiau svarbu ir tai, kad patys žydai visuomet turėjo spausdinimo verslą savo rankose, palikdami pagonims tik patį spausdinimo darbą.

XVI a. antrojoje pusėje kilo tam tikra reakcija, kuri paskatino Romos popiežių atviriau draugauti su žydais, atsargiau elgtis su jais. Tačiau dėl to Talmudas nebuvo uždraustas, bet buvo pasiektas kompromisas: krikščionybei priešišką Talmudą patikrins popiežiaus cenzoriai, krikščionybei priešiškos ištraukos bus pakeistos arba išbrauktos, o išgrynintas Talmudas bus spausdinamas su popiežiaus leidimu.

Galima būtų daug kalbėti apie Talmudo cenzūros prasmę ir beprasmiškumą. Visų pirma akivaizdu, kad žydų pinigai visame šiame reikale suvaidino svarbų vaidmenį, kurio nereikėtų nuvertinti. Popiežiaus Talmudo cenzoriams mokėjo žydai, o kai kurie iš jų buvo pakrikštyti žydai; XVI a. pabaigoje pati Roma suprato, kad šie cenzoriai, kuriems mokėjo žydai, nėra patikimi. Be to, popiežiaus išgrynintą Talmudą žydai suprato ir skaitė necenzūriniu prasme; žydai žinojo, ką iš tikrųjų reiškia pakeisti išsireiškimai; jie taip pat žinojo Talmudo ištraukas, kurios buvo visiškai išbrauktos (tai liudija per šimtmečius išleistos žydų brošiūros ir lapeliai). Žydai žinojo, ką iš tikrųjų reiškia pakeisti išsireiškimai; jie taip pat žinojo Talmudo ištraukas, kurios buvo visiškai išbrauktos (tai liudija per šimtmečius išleistos žydų brošiūros ir lankstinukai).

Pasak popiežiaus cenzoriaus Marcus Marini, 1578-1981 m. Bazelyje krikščionis Ambrosius Froben parengė naują pilną spausdintą Babilonijos Talmudo leidimą, kuris, su labai retomis išimtimis, tapo pavyzdžiu visiems vėlesniems Talmudo leidimams iki šių dienų.

Šimtmečiais po 1578/81 m. Bazelio Talmudo leidimo išleidimo žydai daugiau ar mažiau užpildė Talmudo cenzūros paliktas spragas, todėl popiežius kelis kartus buvo priverstas įsikišti prieš šį Talmudą, vėlgi dėl grynai religinių priežasčių, t. y. iš tikrųjų dėl galios politikos.

Šiandien platinamas Talmudo tekstas - išleista 70 pilnų Talmudo leidimų - yra kanonizuotas dabartiniu pavidalu, t. y. tai yra visų žydų pripažintas Talmudo tekstas, kuris remiasi visų žydų pripažintu Bazelio cenzūruotu Talmudo tekstu, kuris remiasi visų žydų pripažintu Bazelio cenzūruotu Talmudo tekstu, kuris remiasi visų žydų pripažintu Bazelio cenzūruotu Talmudo tekstu, kuris remiasi visų žydų pripažintu Bazelio cenzūruotu Talmudo tekstu, kuris remiasi visų žydų pripažintu Bazelio cenzūruotu Talmudo tekstu, kuris remiasi 1578/81 m. Bazelio cenzūruotu Talmudo leidimu, į kurį įtraukti to meto popiežiaus cenzorių padaryti pakeitimai ir išbraukimai. to meto popiežiaus cenzorių padarytus pakeitimus ir išbraukimus.

III. Talmudo bruožai

Tiesiog neįmanoma keliais sakiniais pateikti išsamios Talmudo įdomybių apžvalgos. Yra dvi Talmudo posakių grupės, kurios mums, ne žydams, ypač rūpi: 1. Žydo ir 2. Visos tos Talmudo ištraukos, kuriose žydas mums parodomas toks, koks jis yra, be jokios kaukės.

Čia pateiktos Talmudo medžiagos beveik neįmanoma ignoruoti:

Tie teiginiai, kuriuose kalbama apie žydo, žydų įstatymo svarbą, o čia ypač apie Talmudą ir Talmude kalbančius išminčius,

Talmudo posakiai apie išrinktąją žydų tautą, Talmudo teiginiai, perpildyti įkalinimo ir paniekos pagonims:

neprilygstamas pagonių moters pažeminimas,

Talmudo žudikiškus nurodymus pulti pagonis,

karo kurstymas Talmude, talmudinis moters kaip seksualinės būtybės pasmerkimas,

Talmude leidžiamas rasinis išniekinimas, kuris virtuiziškai suderintas su žydų rasiniais įstatymais,

Talmude pašventintas slapta padarytas ištvirkavimas,

talmudinė panieka darbui,

įvairūs Talmudo sankcionuoti nusikaltimai prieš nežydus, tokie kaip lupikavimas, sukčiavimas, apgaulė, pernelyg didelė vagystė, apiplėšimas, gražios moters pagrobimas, vogtų daiktų gavimas, kontrabanda, mokesčių ir darbo užmokesčio vengimas, prarasto turto vagystė,

Talmude ne žydų nuosavybė paskelbta šeimininkio turtu,

apgaudinėti nežydus, o tai leidžiama "dėl taikos",

Talmudo nuostatos dėl kyšininkavimo, melo ir melagingų parodymų davimo,

Talmudo požiūrį į teisminius procesus ir žydų išdaviką,

visuotinė Talmudo "gyvenimo išmintis",

nesibaigiantys Talmudo aiškinimai apie "erškėčių namus" (abortą), apie utėles, vabalus,

"gudrybės", kurias pats Talmudas leidžia žydams naudoti kaip "išeitį", kaip "išeitį" ir pan.

Per daugybę tūkstančių Talmudo puslapių tarsi gija driekiasi žydų neapykanta nežydams (plg. 2 ir 3 dalių citatas, paimtas iš necenzūruoto Talmudo [Venecijos leidimas 1520/23] arba iš originalaus hebrajiško teksto kitoje žydų literatūroje).

Mes nesikišame į žydų vidaus reikalus, bet kai skaitome Talmudo nuostatus dėl šalikų, maldaknygių, durų staktų, įvairių maldų ir jų skaitymo, mitybos įstatymų, šabo, šabato ir įvairių kitų švenčių ir minėjimų dienų, gedulo papročių, tikrai žinome, kad judaizmas yra kilęs iš pasaulio, iš pasaulio, kuris europiečio jausmams kelia pasibjaurėjimą. Tai religija, įšaldyta įstatyme, žinanti ir besilaikanti tik įstatymo raidės ir besilaikanti Remiamės žydo Jakobo Klatzkinio žodžiais ("Der Jude" 1916/17, p. 614): "Įstatymas yra judaizmo įsikūnijimas.... Už įstatymo ribų judaizmas lieka be formos, jis lieka, kalbant kabalos kalba, "nuoga siela". Įstatymo ugdymas yra visos Talmudo literatūros tikslas. Įstatymas yra visos religijos forma ir, pagal žydų tikėjimą, yra duotas tik šiai išrinktajai tautai.

Pagal šį požiūrį tik žydai gali tapti šventais žmonėmis, priimdami įstatymą; tik žydai gali daryti gera; pagonys, t. y. visi ne žydai, gyvena nuodėmėje. Todėl žiaurumai prieš nežydus yra žydų religijos dalis. Taigi arijų religijos, Talmude ir Talmudo literatūroje siūlančios ieškančiam žmogui išspręsti daugybę gyvenimo paslapčių, žydų religija - įstatymo religija, visas gyvenimo problemas atmetanti įstatymo paragrafais.

Galima tik nubrėžti paralelę su Romos Bažnyčios sistema, kuri tikra Talmudo dvasia siekia reguliuoti Romai ištikimų žmonių gyvenimą nuolatiniu skaičiavimu, skaičiavimu ir svėrimu. Kaip ir Talmudas, Romos Bažnyčios moralinis mokymas ištirpdo visą moralę į begalę moralinių klausimų, kuriuose vidutinis katalikas nebegali rasti savo kelio ir dėl kiekvieno iškilusio sunkumo turi ieškoti savo išpažinėjo sprendimo - panašiai kaip žydas vadovaujasi vieno iš 3000 Talmudo rabinų ar šiandien gyvenančio rabino sprendimu: Talmude sakoma: "Jei talmudistas dvelkia nuodėme, negalima jo viešai gėdinti" (Menachot 99b), o Romos Bažnyčia sako: "Sunki nuodėmė yra sakyti apie kunigą, kad jam patinka žiūrėti į jaunas mergaites. ... Sunki nuodėmė yra blogai gyventi tame pačiame (vienuolyne)", 1858, p. 251).

Žydų Talmudui taip pat būdinga tai, kad jame labai išsamiai aptariamos naktinės ir tamsiosios žmogaus gyvenimo pusės ir, panašiai kaip Romos Bažnyčios doktrina apie nuodėmes, jis gali būti vadinamas doktrina apie moralę. Galiausiai Talmude daug vietos užima erotiniai ir su jais susiję dalykai. Šie Talmudo kliedesiai apie moteris ir mergaites gali kilti tik iš žydų rytietiško smegenų. Neatsitiktinai, kaip ir Talmude, jėzuitų kazuistai taip pat plačiai nagrinėja intymiausio lytinio gyvenimo priešistorę: ir tai darydami šie procesai bjauriai išpjaustomi ir iš tikrųjų "išpjaunami" bei iš tikrųjų "išrengiami" žingsnis po žingsnio vyrų akyse - procesas procedūra, kuri nebenturi nieko bendra su moraliniais sumetimais.

IV. Talmudo privalomumas

"Antikrikščioniški" ir amoralūs Talmudo mokymai yra tikri. Taip pat istorijos faktas, kad žydai per šimtmečius iki pat šių dienų vykdė Talmude aprašytus veiksmus. Tačiau ar šiandien gyvenantis žydas vis dar saistomas Talmudo? Labai svarbus klausimas! Juk yra skirtumas, ar

žydų tauta eina savo gėdingais keliais tik dėl žydų rasės instinkto, ar už šių žydų machinacijų stovi Talmudas, kuris su visu savo religiniu autoritetu yra viso blogio priežastis.

Mes pripažįstame, kad Mišnoje ir po jos einančioje Gemaroje kartais, bet ne taip dažnai, yra įstatymų, kurie yra taip apriboti laike, kad jie nebegalioja šiuolaikiniam judaizmui (pavyzdžiui, nuostatos dėl žydų šventyklos Jeruzalėje, kurios nebėra), tačiau - mes pripažįstame, kad kartais, bet ne taip dažnai, yra įstatymų, kurie yra taip apriboti laike, kad jie nebegalioja šiuolaikiniam judaizmui (pvz, pavyzdžiui, nuostatos, susijusios su žydų šventykla Jeruzalėje, kurios nebėra), Bet - ir tai svarbu skaitant šias Talmudo dalis, - kad ir kokios ilgos jos būtų, - būtent šiose Gemaros dalyse yra sakinių, turinčių bendrąjį galiojimą, sakinių, kurie iš tikrųjų mums parodo žydą be kaukės, sakinių, kurie visiškai galioja ir šiandien. Tik vienas pavyzdys iš gausybės tokių paslėptų Talmudo sakinių: "Kaip ranka gali nužudyti, taip ir liežuvis" (Arakinas 15b).

Kai žydai kartais dėl tam-tam priežasčių tvirtina, kad Talmude yra tik "doktrininų nuomonių rinkinys, kurio privalomumas nėra griežtai privalomas", reikia atsakyti taip: Tiesa, kad Talmude yra atskirų Talmudo rabinų nuomonių, kurios Talmude gali būti aptinkamos beprotiškoje painiavoje, todėl dažnai būna gana sunku nustatyti galutinį paties Talmudo sprendimą tam tikru klausimu; tačiau tai kaip tik ir yra sąmoningas Talmudo ypatumas: žydas iš įvairių Talmudo posakių gali pasirinkti tuos, kurie jam tuo metu labiausiai tinka; tačiau jokiais aplinkybėmis žydas negali pasirinkti jam privalomų Talmudo įstatymų.

Bet ar šiuo požiūriu Rytų ir Vakarų Europos žydai nesiskiria? Gerai žinoma, kad Rytų Europos žydas, išsilavinimą įgijęs vienoje iš daugelio Rytų Europos Talmudo mokyklų, tiki savo Talmudo mokytoju, kuris jį patikina, kad nuo Talmudo užbaigimo pasaulis nepatyrė jokie žinių praturtėjimo. Pasak šių Rytų Europos žydų, viską, ko reikia, žydas randa Talmude, o tai, ko nėra Talmude, jam nebūtina žinoti. Rytų Europos Talmudo mokyklose iš kartos į kartą buvo perduodamas griežčiausios formos judaizmas.

O kaip yra su šiuolaikiniais Vakarų Europos žydais ir jų santykiu su Talmudu? Šis klausimas mus ypač domina, nes daugiausia - bet ne vien tik - susiduriame su šiais emancipuotais ir asimiliuotais dabartiniais žydais. swindle žydai taip pat susiję su Talmudu?

Žydas Samsonas Rafaelis Hiršas savo veikalė "Apie Talmudo santykius su judaizmu ir jo pasekėjų socialinė padėtimi" (Frankfurtas prie M., 1884) teigia, kad "Talmudas yra vienintelis šaltinis, iš kurio plaukia judaizmas, pagrindas, ant kurio egzistuoja judaizmas, ir gyvenimo siela, kuri formuoja ir palaiko judaizmą. Iš tiesų judaizmas [...] yra Talmudo mokymo ir juo vadovaujamo bei puoselėjamo švietimo ir auklėjimo produktas.

Valstybės rabinas Dr. Mannheimeris Talmudą vadino "judaizmo gyvybine jėga, judaizmo ir namų gyvybine jėga, judaizmo vėliava ir mokykla, jo intelektualinės žydų spaudos ugdymu" ("Jüdische Presse", 1913 m. sausio 31 d.).

"Tik žydų kodeksas (Talmudas) dominuoja ir formuoja mūsų gyvenimą visomis jo apraiškomis" (Jakobas Klatzkinas žurnale "Der Jude", 1916/17, p. 613).

"Taigi Talmudas ilgas amžius buvo žydų tautos auklėtojas, drausmintojas ir mokytojas" ("Jüdisches Lexikon", t. 4, 2-asis leidimas, 1930 m., p. 855).

Apie Talmude esančią medžiagą sakoma: ("Philo-Lexikon", 4-asis leidimas, 1937, col. 739).

Italijos rabinų kolegijos direktorius Elia S. Artomas savo veikale "La vita di Israele" ("Žydo gyvenimas") pabrėžia didžiulę Mozės įstatymų svarbą ir kalba apie pagrindinį Talmudo autoritetą, kuriam savo veikloje paklūsta visi žydai.

Žydų liudijimai apie Šulchan Aruchą, kilusį iš Šulchan Arucho, kilusio iš Talmudo:

"Šulchan Aruch", pažodžiui "padėtas stalas", pirmą kartą paskelbtas 1565 m. ir šiandien yra galutinis žydų teisės kodeksas, pripažįstamas visų žydų" (Emil Bernhard- Cohn, "The Jewish ABC", 1935 m., p. 259).

XVII a. Šulchan Aruchas ir jo komentarai tapo autoritetingu ortodoksinio judaizmo kodeksu" ("Philo-Lexikon", 4-asis leidimas, 1937 m., 677 skiltis).

Tiek daug apie žydų liudijimą! Taip pat pripažįstame, kad daugelis šiuolaikinių žydų nesupranta nė vienos hebrajų ar aramėjų kalbos raidės, kad galėtų skaityti Talmudą originalo kalba. originalo kalba. Vis dėlto nereikėtų pervertinti šių "ne hebrajų kalbos" Vakarų Europos žydų procento. Iki 1933 m. Vokietijos viešosiose bibliotekose buvo labai dažnas vaizdas, kai šabo dieną skaityklose susirinkdavo daugybė žydų Šabo dieną skaityklose susirinkdavo žydų, kurie turėjo hebrajiško Talmudo egzempliorius ir dabar, ištikimi Talmudo taisyklei (Pesachim 68b;) Beza 15b), Talmudą studijavo per savo šventę.

O kaip dėl "ne hebrajų" žydų? Dar visai neseniai žydų švietimo įstaigos Vokietijoje rengė daugybę Talmudo paskaitų; tiesą sakant, nuo 1933 m. iki 1938 m. pabaigos Talmudo paskaitų skaičius patrigubėjo. Šiose paskaitose rengiami Vakarų Europos žydų dvasiniai lyderiai; vėliau šie vyrai eina pas savo žmones ir skelbia Talmudo dvasią ir nieko kito. Bet ką daryti, jei šiuolaikinis žydas nebežino šabo kelio į sinagogą ir šie dalykai jam nebesvarbūs? Net ir tada jis iš savo bičiulių žydų mokosi Talmudo mokymų ir sužino, kaip elgtis su pagonimis. Šių pastabų autoriui Vakarų Europos žydai ne kartą yra sakę, kad mes, ne žydai, neturėtume taip jaudintis dėl žydų "poelgių", nes tai Jahvei malonus darbas, kai turtingi žydai apgaudinėja ne žydus ir t. t., nes tai jų religija!

Taigi žinome, kad Talmudas yra autoritetingas. Šiandieninis pasaulio žydas taip pat yra Talmudo žydas.

Kas dabar perskaitys čia pateiktas Talmudo citatas ir apmąstys jose siūlomą Talmudo dvasią iki galutinių išvadų, pripažins, kad Vokietijos valstybės santykis su žydų mažuma, nustatytas 1935 m. rugsėjo 15 d. Niurnbergo įstatymais, remiasi faktais, kurie aiškiai apibrėžia ir asmeninį atskiro tautos nario santykį su paskutiniu žydu, net su vadinamuoju "išsilavinusiu" ar "padoriu" žydu Vokietijoje ir užsienyje. "Reikia dar kartą pabrėžti, kad čia aptariamas Talmudas yra religinė knyga, kurioje kalba ne neįtakingi asmenys, bet dvasinis judaizmo elitas, o religiniai lyderiai iškelia savo įsakmų balsą; kiekvienas mąstantis skaitytojas giliai suvoks, kad visame pasaulyje stiprėjantis antisemitizmas yra pernelyg pagrįstas.

DVIRA DALIS

Iš Talmudo turinio

I. Žydai ir pagonys

1. Žydų megalomanija

Daugybė Talmudo posakių išreiškia žydų, tikinčių, kad jie yra žemės žmonės, požiūrį ir tvirtą įsitikinimą.

Visata egzistuoja tik dėl žydų

"Kaip pasaulis negali egzistuoti be vėjo, taip jis negali egzistuoti be žydų" (Taanit 3b; Aboda zara 10b).

"Kiekvienas žmogus (žydas) turi sau pasakyti: Dėl manęs sukurtas pasaulis" (Sanhedrin 37a).

"Pirmiausia buvo sukurtas Izraelio kraštas, o tik paskui - visas likęs pasaulis... Izraelio žemė drėkinama lietaus vandeniu, o likęs pasaulis - likusiu" (Taanit 10a).

"Kiekvienas, kuris išsaugo žydų sielą, yra panašus į tą, kuris išsaugo visą pasaulį, kuris išsaugo visą pasaulį" (Baba batra 1 la; Sanhedrin 37a).

"Tas, kuris sunaikina žydų sielą, panašus į tą, kuris sunaikina visą pasaulį" (Sanhedrin 37a).

Senovės Artimuosiuose Rytuose paplitusį apipjaustymą žydai priėmė dėl to, kad Jahvės nurodymas Abraomui, žydų protėviui, būti apipjaustytam buvo Jahvės ir žydų tautos sandoros prokreacinis ženklas. Vien tik apipjaustymas tapo priėmimo į sandoros bendruomenę simboliu, išgelbėjimo iš pragaro garantija; iš tiesų, pats Talmudas tai teigia:

"Apipjaustymas yra svarbus; be jo nebūtų dangaus ir žemės" (Šabat 137b; Nedarim 32a).

Žydai - pasaulio kunigaikščiai

"Kad ir kur jie (žydai) eitų, jie tampa savo valdovų kunigaikščiais" (Sanhedrin 104a).

"Visi žydai yra kunigaikščių vaikai" (Šabat 67a, Ila, 128a; Baba Mezia 113b).

Visais laikais, visais amžiais judaizmas laukė Mesijo, Atpirkėjo. Todėl šiuolaikinis judaizmas, atsidūręs didelėje Europos nelaimėje, labiau nei bet kada anksčiau laukia Mesijo, kuris pašalins visas nelaimes. Visą žydų Mesijo šauksmo mastą galima atpažinti kalbant apie Talmudo pranašystę:

"Kai tik ateis Mesijas, visi taps žydų vergais" (Erubin 43b).

Išrinktoji tauta

"Aš (Jahvė) padarysiu jus (žydus) tautų protėviais, padarysiu jus išrinktaisiais tarp tautų, padarysiu jus mylimais tarp tautų, padarysiu jus tautų karaliumi, padarysiu jus geriausiais tarp tautų, padarysiu jus patikimiausiais tarp tautų" (Šabatas 105a).

"Šventasis, tebūnie Jis palaimintas, tarė žydams: ...Aš jus atpažinsiu, atpažinsiu jus kaip vienintelę brangenybę pasaulyje" (Berakot 6a).

"Kas yra žemės drebėjimas? Kai Šventasis, tebūnie Jis palaimintas, prisimena savo vaikus, gyvenančius varge tarp pasaulio tautų (tarp pagonių), kai Jis priverčia dvi ašaras įbristi į didžiąją jūrą, kad pasigirstų garsas, girdimas nuo vieno pasaulio galo iki kito: tai yra žemės drebėjimas" (Berakot 59a).

"Jis (Mozė) prašė jo (Jahvės), kad Dievybė apsigyventų su žydais. apsigyventų su žydais. Jis jam leido" (Berakot 7a; Baba batra 15b).

"Kai Šventasis, tebūnie Jis palaimintas, leidžia savo dieviškumui apsigyventi, Jis leidžia jam apsigyventi tik per žydų kartas" (Qiddushin 70b).

"Visos žemės giminės... visos žemės pagonys... bus palaiminti tik dėl žydų" (Yebamot 63 a).

Žydų "šventoji bendruomenė"

Žydai, kaip Dievo tauta, skirtingai nei visos žemės tautos, yra šventoji tauta arba šventųjų bendruomenė. Jahvė visiems laikams suteikė žydams šventumą, kad net patys nedoriausi žydai būtų kupini gerų nuopelnų ir nebūtų profaniški kaip pagonys, t. y. kaip nežydai. Visoje žydų literatūroje vyrauja mintis, kad Izraelyje niekada nebuvo blogo žmogaus; net senovės izraelitų "didžiųjų" klaidos "Testamente" esą yra teisingos. talmude, kuris yra vienintelis teisingas Senojo Testamento aiškinimas; Abraomas, Izaokas, Jokūbas ir kt. yra šventieji, o iš šių šventųjų ir vėl iš šių šventųjų esą kilę tik šventieji, t. y. šio amžiaus žydai.

"Meilė išaukština tautą, kuri yra žydai, nes pasakyta (11 Samuelio 7,23): Kas panašus į tavo tautą Izraelį, tautą, kuri yra vienintelė žemėje.... (Baba batra 10b).

"Nėra tokios tautos kaip jie (žydai), kuri būtų verta būti tarp jų" (Jebamot 79a).

"Gerieji - tai žydai" (Menachot 53a/b).

"Šiai tautai (žydams) būdingos trys savybės: gailestingumas, kuklumas ir geranoriškumas... ir kiekvienas, kuris turi šias tris savybes, yra vertas prisijungti prie šios tautos" (Yebamot 79a).

"Tegul kiekvienas žmogus (žydai) laiko save mokslininku" (Berakot 17b).

"Pasaulyje buvo sukurta penkiasdešimt pažinimo vartų; visi, išskyrus vieną, buvo patikėti Mozei" (Nedarim 38a).

"Garbė jums, žydai! Jūs visi esate labai išmintingi, nuo didžiausio iki mažiausio" (Erubin 53b).

"Iš žydų buvo atimtas pasididžiavimas ir paliktas pagonims" (Chagiga 5b).

"Teisieji (žydai) yra svarbesni už tarnaujančius angelus (danguje)" (Sanhedrinas 93a).

"Žydai Šventajam, tebūnie Jis palaimintas, yra mielesni už angelus tarnus, nes žydai gieda šlovinimo giesmę kiekvieną valandą, o angelai tarnai - tik kartą per dieną" (Chullin 91b).

Kalbant apie šiuos du pastaruosius Talmudo posakius, ypač svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad, anot žydų, dangaus angelai kalba tik hebrajiškai, kad hebrajų kalba yra dangiškojo, žemiškojo pasaulio kalba, kad, pagaliau, angelų tarnystė danguje priklauso tik hebrajams hebrajams, tačiau šio pasaulio žydai, kurie vis dar yra tarp pasaulio žmonių, pasaulio tautų, gali atlikti Jahvei patinkantį darbą, šio Jahvės akyse stovi aukščiau už žydų dangaus angelus.

Mirtis žydų priešams!

"Jei pagonis muša žydą, jis nusipelno mirties..., o jei kas nors muša žydą, tai tarsi būtų mušęs Dievybę" (Sanhedrinas 58b). mušęs Dievybę" (Sanhedrinas 58b).

Jeruzalės grožis

"Dešimt kab (žydų tuščiaviduris matas = apie 20 litrų) grožio nusileido ant pasaulio; Jeruzalė gavo devynias kab, o visas likęs pasaulis - vieną kab" (Qiddushin 49b).

"Iš jos (Jeruzalės) pasaulio grožis buvo išstobulintas, tapo tobulas" (Joma 54b).

"Nėra tokio grožio kaip Jeruzalė" (Rabino Natano Abot, 28 skyrius).

Šventyklos reikšmė pagonims

Pagal žydų tikėjimą, pagonys yra visiškai apleisti Dievo ir Jo Dvasios ir vergauja nuodėmei. Tiek etiniu, tiek fiziniu požiūriu pagonys, visi ne žydai, yra visiškai nešvarūs. Tik per žydų šventyklą Jeruzalėje pagonims buvo galima kaip nors padėti.

"Vargas ką nors praradusiems (nusidėjusiems) pagonims! Jie nežinojo, ką darė. Kol egzistavo Šventykla (Jeruzalėje), ji teikė jiems atpirkimą. O dabar? Kas dabar už juos atliks sutaikinimą?" (Sukka 55b).

"Nuo tos dienos, kai buvo sugriauta Šventykla, pasaulyje sumažėjo lietaus" (Taanit 19b).

Abraomas

Žydai tiki, kad Dievas sukūrė pasaulį tik dėl Abraomo nuopelnų. Todėl šis Dievo kunigaikštis, kaip Senajame Testamente vadinamas žydų protėvis, anot žydų, yra ir viso pasaulio vadovas.

"Kai mūsų tėvas Abraomas buvo paimtas iš šio pasaulio, visi didieji tautų vyrai atsistojo ir tarė: Vargas pasauliui, kuris dabar neteko savo vadovo!..." (Baba batra 91a).

Žydų šlovė būsimajame pasaulyje

Pasak žydų, būsimasis pasaulis priklauso tik hebrajams. Žydai. Į jį turi būti surinktas visas Izraelis, net ir tie senovės žydai, kurie kadaise dykumoje atkrito nuo Jahvės; tačiau pagonys, t. y. visi žydai, yra pašalinti iš būsimąjo pasaulio palaiminimų. world to come.

"Ateinančiame pasaulyje... teisieji (žydai) sėdės su karūnomis ant galvų ir mėgausis Dievo šlove" (Berakot 17a).

"Visi žydai turi dalį būsimajame pasaulyje" (Sanhedrin 90a).

"Vieną dieną teisieji (žydai) bus vadinami Šventaisiais. Šventasis, tebūnie Jis palaimintas" (Baba batra 75b).

Galiausiai tautos prisijungs prie žydų

Pagal žydų požiūrį, pagonių pasaulis, t. y. visi nežydai, turi galimybę toliau egzistuoti žemėje tik todėl, kad hebrajai veikia kaip dieviškojo palaiminimo tarpininkai, ir ypač todėl, kad kai kurie nežydai pakartotinai leidžia save sieti su žydais. Taigi asmenys iš pagonių pasaulio išgelbėjami savanoriškai prisijungdami prie Izraelio.

"Palaukite (taip sako Jahvė), aš turiu daugybę ir daugybę pagonių, kuriuos duosiu jums (judaizmą)" (Šabatas 104a).

"Pagal tavo žodį, taip vieną dieną pasakys pagonys (žydams)" (Berakot 32 a). **2. Žydų požiūris į pagonis**

Neapykanta pagonims

Pagonis, t. y. ne žydas, yra svetimas Jahvei ir jo tautai; žydas yra svetimas, uždaras Dievui; pagonių pasaulį sudaro tik nedorėliai, prieš kuriuos nukreipta Jahvės, t. y. Judo, kova.

"Mes spaudžiame juos (gojus), mušame juos mintimis: tai visada bus mūsų užsiėmimas" (Pesachim 87b Raš i).

"Kelkis ir griauk, Siono dukra, nes aš (Jahvė) padarysiu tavo širdį geležinę, o tavo nagai bus sukietėję, kad sunaikintum daugybę tautų." (Erubin 101a).

"Kaip kalkėms nėra kito paruošimo, kaip deginimas, taip ir pagonims nėra kitos priemonės, kaip tik deginimas" (Sota 35b).

"Pagonys gėdysis, o žydai džiaugsis" (Baba Mezija 33b).

"Pagonys drebės, bet žydai nedrebės" (Sukka 29a).

"Pagonys drebės prieš juos (žydus), pagonys drebės, žydai drebės, bet žydai nedrebės" (Šabat 156a).

"Pagonys vadinami nedorybės vykdytojais..., nedorybės vykdytojai eina į pragarą, visi Dievo apleisti pagonys" (Sanhedrin 110b Rašis).

"Pasaulio Viešpatie....Tu paruošei pragarą nedorėliams (pagonims), o teisiesiems (žydams) paruošei rojų" (Erubin 19a).

Nepagarba pagoniui

Moraliniu ir religiniu požiūriu nereikšmingas pagonių pasaulis, t. y. visi nežydai, pagal žydų požiūrį, kuria Jahvei ir jo patikėtai žydų tautai, todėl neturi nei laikinų, nei amžinų vaisių Dievui ir jo karalystei. jokios vertės ar reikšmės Dievui ir jo karalystei. Dievas skaičiuoja tik hebrajus; pagonys Dievui neegzistuoja. Dievo Bažnyčiai, tai yra žydams, pagonių pasaulis taip pat neturi jokios vertės. Todėl žydams visi pagonys yra tik panieka. .

"Vyras (žydas) privalo kasdien ištarti tris palaiminimus, kad jis manęs nepadarė pagonimi, kad jis manęs nepadarė moterimi, kad jis manęs nepadarė moterimi, kad jis manęs nepadarė neišmanėliu" (Menachot 43b).

"Kas nesigėdija, to tėvai tikrai nestovėjo prie Sinajaus kalno" (Nedarim 20a).

"Kas mato gojų gausą, tas sako (Jeremijo 50,12): Gėda tavo motinai, sugėdink tą, kuri tave pagimdė" (Berakot 58a).

"Kas mato tautų kapus, tegul sako (Jeremijo 50,12): Gėda tavo motinai, gėda tai, kuri tave pagimdė. tave" (Berakot 58b).

Pasibjaurėjimas būti neapipjaustytam

Žydams terminas "apyvarpė" reiškia "pagonis", o žodis "apipjaustymas" reiškia žydą. Abraomas apipjaustytas Jahvės įsakymu, kad jame nebūtų nieko nešventa; žydų protėvis per apipjaustymą tapo šventos tautos tėvu, kuri su begaline panieka žvelgė į visus apipjaustytuosius.

"Koks bjaurus yra neapipjaustymas! Tik nedorėliai (pagonys) jo gėdijasi, kaip sakoma: Visi pagonys yra neapipjaustyti" (Nedarim 21b).

Pagonių nešvarumas

Dievo ir visų gerų dvasių, t. y. žydų, apleistas pagonis iškeliamas tik tam, kad būtų nešvarus ir lengvabūdiškas. lengvabūdiškas. Žydų akimis, pagonis yra kūniška žmogiška materija, neturinti nieko dieviško. Pagonys, t. y. visi nežydai, laikomi nešvariais per se. nešvariais. nešvariais.

"Pagonis ir pagonė yra nešvarūs" (Šabat 83a).

"Jošua ben Joezeris iš Ceredos ir Jošua ben Jochananas padarė pagonių žemę nešvarią" (Šabat 14b, 15a).

"Pagonių būstai laikomi nešvariais" (Pesachim 9a; Ohalot 18:7).

"Pagonių namai nelaikomi gyvenamąja vieta" (Erubin 62a, 75a).

"Nežemiečio kiemas yra kaip tvartas" (Erubin 62a, 62b).

Ilgą sąrašą dalykų, kurie draudžiami žydams, nes yra iš nešvarių pagonių rankų, galima rasti Aboda Zara 29b-39b.

"Prozelitas (į judaizmą atsivertęs pagonis) nėra kilęs iš grynų (košerinės) sėklos" (Sanhedrin 36b).

"Prozelitas gimė šventai (judaizme), o pradėtas buvo nešventai (ne judaizme)" (Yebamot 98a; Sanhedrin 58a).

Žiaurumų prieš pagonis kurstymas

Kaip pagonių pasaulis, žydų nuomone, yra visiškai svetimas Dievui ir neįtrauktas į Jo išganymo planą, taip ir šios pasaulio tautos nepajėgios padaryti nieko gero. Jos visos yra pavergtos nuodėmės ir ypač kūniško garbinimo. "Neteisingumo karalystė", tai yra visi nežydai, priešinasi "šventajai Jahvės Bažnyčiai".

"Pagonių išmintis pasidarė bergždžia" (Chagiga 5b).

"Pagonis įtariamasis kraujo praliejimu" (Erubin 62a; Aboda Zara 22a).

"Jei žydas nusikerpa plaukus nuo pagonio, jis turėtų pasižiūrėti į veidrodį" (Aboda Zara 29a).

"Jei nori apakti, tegul tau akis padaro pagonis. Jei nori numirti, leisk, kad tau akis sutvarkytų pagonis" (žydas Nidda) (Nidda 55b).

"Joks pagonis negali apipjaustyti žydo, nes jie (pagonys) įtariamasis kraujo praliejimu" (Aboda zara 26b).

"Nežydas paprastai smurtauja" (Baba batra 45a, 45a Raši, 54b Raši).

"Paprastai pagonys apiplėšia žemę" (Sukka 30a).

"Dauguma pagonių ištvirkauja" (Ketubot 13b).

"Pagonis neturi tėvo. Nereikia to pateisinti, nes jie (pagonys) yra panirę į ištvirkavimą" (Yebamot 98a).

"Sugulovės populiarios tarp pagonių" (Roš Hašana 4a).

"Pagonys miega su savo draugų žmonomis. Jei jis ateina pas ją ir neranda, miega su tuo gyvūnu, kurį randa..."

"Žydo gyvūnas jiems (pagonims) brangesnis už jų pačių mylimąjį... Rabinas Jehuda pasakoja, kad matė, kaip vienas pagonis turguje nusipirko žąsį, užmigdė ją, uždusino, iškepė ir suvalgė" (Aboda Zara 22b).

"Todėl nežydų vaikas skelbiamas nešvariu, kad neįpratintų žydų vaiko prie vyriškų lytinių santykių" (Šabat 17b). prie vyriškų lytinių santykių" (Šabat 17b).

"Nežmonių tarnas yra nesuvaržytas" (Baba Mezia 71a).

"Draudžiama laikyti gyvulius pagonių užėigoje, nes jie (pagonys) įtariami zoofilija, jokių gyvulių patinų vyrams, jokių gyvulių patelių moterims, ir visų gyvulių patelių vyrams, o patinų moterims" (Aboda Zara). patelių" (Aboda Zara 15b).

"Moteriai (žydei) nevalia būti su jais (pagonimis) vienai, nes jie įtariami ištvirkavimu" (Aboda Zara 22a).

"Prieš pasirašydami nuosprendį, jie (pagonių teisėjai) priima kyšius" (Gittin Z8b).

"Kai žydai valgo ir geria, jiems rūpi Įstatymo žodžiai ir šlovinimo giesmės, o kai valgo ir geria pagonys, jiems rūpi tik linksmybės" (Megila 12b).

Nepagarba pagoniui

Pasak žydų, nė vienas pagonis nežino, kas yra jo tėvas. Žydams pagonė moteris yra ištvirkimo įsikūnijimas, nes santuoka tarp nežydų apskritai negalima ir skirta tik šio pasaulio "šventiesiems" ir "teisiesiems", t. y. žydams.

"Moterys pagonės turi būti laikomos nešvariomis nuo pat gimimo" (šabatas nuo gimimo) (šabatas 16b, 17a; Aboda Zara 36b Nidda 31 b).

"Kiekvienas, kuris miegojo su pagone, yra kaltas, nes miegojo su paleistuve" (Sanhedrin 82a; Aboda zara 36b).

"Pagonė tarnaitė yra paleistuvė" (Aboda Zara 36b Rašis).

"Žydų moteriai nevalia gimdyti pagonio, nes taip jai padedama pagimdyti vaiką stabmeldystei. Taip pat pagonis negali pagimdyti žydės moters, nes jie (pagonys) įtariami kraujomaiša... nes jie (pagonys) gali prispausti savo ranką prie (vaiko) šventyklos ir nužudyti jį niekam nepastebėjus... Žydų moteris negali gimdyti pagonių vaiko, nes ji augina vaiką stabmeldystei. stabmeldystei. stabmeldystei. Taip pat pagonė moteris negali žindyti žydės moters vaiko, nes ji įtariama praliejusi kraują..., nes ji (pagonė) gali iš išorės patepti spenelį nuodais ir nužudyti vaiką" (Aboda Zara 26a/b).

Pagonys yra kaip galvijai

Žydų nuomone, pagonis, t. y. nežydas, dėl savo moralinio ir religinio amoralumo pats prarado savo pirminę žmogiškąją prigimtį ir tapo gyvulišku, todėl nenusipelno būti vadinamas žmogumi. Talmude labai dažnai kalbama apie "žmogų žmogų", kuris visada reiškia tik žydą.

"Jūs (žydai) esate mano avys, mano ganyklos avys, žmonės. 'Jūs' reiškia žmonės, bet pagonys nėra vadinami žmonėmis. žmonėmis" (Yebamot 61 a).

"Pagonys nevadinami žmonėmis" (Yebamot 61 a Tosafot).

"Argi pagonys gali būti vadinami žmonėmis? Ne! Juk parašyta (Ezechielio 34,31): Jūs esate mano avys, mano ganyklos avys; jūs esate žmonės, jūs vadinami žmonėmis, o pagonys nevadinami žmonėmis" (Keritot 6b).

"Jūs (žydai) esate žmonės, todėl vadinami žmonėmis, o pagonys nevadinami žmonėmis, jie vadinami gyvuliais" (Baba Mezia 114b).

"Jų (pagonių) kūnas panašus į asilo kūną" (Berakot 25b; Šabat 150a; Yebamot 98a; Nidda 45a).

"Rabas Šila liepė nuplakti vyrą už tai, kad jis permiegojo su pagonimi. pagonimi. Taigi vyras nuėjo ir pasiskundė karaliui. Karalius pasiuntė paskui jį pareigūną, o kai šis atėjo, jo paklausė: Karalius paklausė: "Kodėl tu liepei nuplakti šį vyrą? Jis atsakė: "Jis miegojo su asilu: Ar turite liudytojų? Jis: Jūs turite liudytojų: Taip! Tada atėjo Elijas, kuris pasirodė jiems kaip žmogus ir paliudijo apie tai. Tas kitas: "Ir jis pasakė, kad Elijas buvo jo sūnus, ir jis buvo jo sūnus: Jis nusipelnė mirties. Jam (Rab Šilai) išeinant, vienas vyras jam tarė: "Visagalis daro stebuklus melagiams? Jis (rabinas): Jis (Šilahila): Atkeršykite! Argi jie (pagonys) nėra vadinami asilais? vadinami asilais? Pasakyta (Ezechielio 23,20): Jų kūnas panašus į asilo kūną. Kai jis (Rabas) pamatė jį (tą vyrą) išeinantį pasakyti jiems (pagonims), kad jis juos pavadino asilais, tarė: "Šis žmogus yra persekiotojas, o įstatymas sako: 'Jei kas nori tave nužudyti, eik ir nužudyk jį. Taigi jis smogė jam savo lazda ir jį nužudė" (Berakot 58a).

"Jų (pagonių) sėkla yra arklių sėkla" (Yebamot 29a Raši, 22a Tosafot, 98a; Ketubot 3b Tosafot).

"Jų (pagonių) sėkla panaši į gyvulių sėklą" (Ketubot 3b, Tosafot).

"Santuoka (su pagonimis) panaši į santykiavimą su gyvuliais" (Sanhedrin 74b Tosafot).

"Lytiniai santykiai su pagonimi laikomi santykiais su gyvūnu" (Ketubot gyvūnas) (Ketubot 3b Tosafot; Sanhedrin 74b Tosafot).

"Tie, kurie gyvena tik ištvirkaudami, kaip mūsų asilai ir gyvuliai, yra pagonys" (Sanhedrin 57a Rašis).

II. Iš Talmudo moralės mokymo

Žmogžudystė

Tarp sunkių žydu nuodėmių, už kurias galima atpirkti mirtimi, yra stabmeldystė (atkritimas nuo Jahvės), kraujo išniekinimas (žydu rasės išniekinimas) ir žmogžudystė. Tačiau kadangi žydo požiūris į pagonis yra ypatingas, pagonio nužudymas apibrėžiamas tiksliau:

"Kraujo praliejimas skirtas pagoniui prieš kitą pagonį ir pagoniui prieš žydą. Žydui ir nežydui prieš žydą yra baudžiamas žydas prieš žydą, bet nebaudžiamas žydas prieš nežydą" (Sanhedrin 57a).

"Nužudykite geriausią iš pagonių!" (Aboda zara 26 b Tosafot).

Karas

Karo kurstymas

Pastaraisiais dešimtmečiais taip dažnai demonstruojamas žydų karingumas aiškinamas religiškai sankcionuotu žydų ir talmudistų religinio kodekso tvirtinimu:

"Leidžiama kurstyti šio pasaulio nedorėlius (pagonis) kariauti" (Berakot 7b; Megila 6b).

Baimė asmeniškai dalyvauti kare

"Jei eini į karą, eik ne pirmas, o paskutinis, kad pirmas grįžtum namo" (Pesachim 113a).

Yra įvairių priežasčių, dėl kurių žydai dalyvavo vadinamuosiuose savanoriškuose karuose (žydų karaliaus užkariavimo karuose, žydų karaliaus Dovydo užkariavimo karuose): ("...), ...jei vyras vedė žmoną, nesvarbu, ar ji būtų mergelė, ar našlė....jei kas nors bijo ar nedrąsios širdies, jei negali stovėti mūšio linijose, jei nemato ištraukto kardo... jei kas nors bijo savo nuodėmių, su kuriomis Įstatymo mokymas nurodo, kaip bet kokiomis aplinkybėmis gali atgailauti". (Sota 43a/44a).

Vadinamuosiuose privalomuosiuose karuose visi žydai privalo kariauti; Talmudas palieka atvirą klausimą, ar karai prieš nežydus laikytini privalomaisiais, ar savanoriškais (Sota 44b).

Žydų religijos ypatybė - daugybė priemonių, leidžiančių žydui pasiekti teisumą (Mozės įstatymuose ir Talmude pateiktų įsakymų vykdymas, specialūs "geri darbai", atliekami judaizmo viduje ir nekenčiamų nežydų atžvilgiu, ir t. t.); tačiau, nepaisant šios išganymo priemonių gausos, nepaisant daugybės pompastiškų žydų religinės literatūros žodžių, žydas lieka labai abejingas dėl savo santykio su Dievu. Žydas gyvena nuolat bijodamas mirties ir Dievo teismo. Žydų požiūriu, mirties baimė yra esminė žmogaus, t. y. žydo, savybė.

Bailumas

"Jei kas nors (žydas) verčiamas garbinti stabą grasinant mirtimi, jis turi jį garbinti ir neleisti, kad jį nužudytų" (Aboda zara 27b).

"Rabinui Jochananui Ben Zakai susirgus, jo mokiniai atėjo jo aplankyti; pamatęs juos, jis verkė... Kodėl verkiate? Argi dabar, kai mane atveda pas karalių karalių..., kurio negaliu apgauti žodžiais..., kurio negaliu papirkti..., neturėčiau verkėti?" (Berakot 28b).

Moteris

Nepagarba moterims

Žydų nuomone, dėl nuodėmės moterį slegia devyni prakeikimai. Devyni prakeikimai, tokie kaip menstruacijų bausmė, kraujo netekimas per pirmuosius lytinius santykius, nėštumo kraujas per pirmuosius lytinius santykius, nėštumas, gimdymas, vaikų auginimas ir pan. Visiems šiems natūraliems dalykams taikomas nuodėmės prakeikimas, o pati moteris laikoma labai menkaverčiu dalyku.

"Moteris - tai nešvarumų pilna žarna, bet visi bėga paskui ją" (Šabatas 152a).

"Vargas tiems, kurių vaikai yra moterys!" (Qiddušin 82b; Baba batra 16b; Sanhedrin 100b).

"Vyras (žydas) privalo kasdien sukalbėti tris palaiminimus, kad jis manęs nepadarė pagonimi, kad jis manęs nepadarė moterimi, kad jis manęs nepadarė neišmanėliu" (Menachot 43b).

"Per dviejų žmonių vidurį neleidžiama praeiti trimis daiktams, ir nė vienas iš jų neina per vidurį: šuniui, datulei ir moteriai; kai kas sako, kad kiaulei; kai kas sako, kad gyvatei" (Pesachim 11a).

"Kas elgiasi pagal žmonos patarimus, pateks į pragarą" (Baba Mezia 59a).

"Moteris kartesnė už mirtį!" (Yebamot 63a).

Moteris kaip seksualinė būtybė

Kaip Talmude pateikiamos tikslios žydo kasdienio gyvenimo taisyklės, taip Talmude, t. y. religiniame kodekse, taip pat yra itin daug ir išsamių elgesio taisyklių, skirtų moters gyvenimui, ypač žydės ištekęsios moters gyvenimui. elgesio taisyklių, skirtų moters gyvenimui, ypač žydės ištekęsios moters gyvenimui, kuri yra saistoma Jahvės ir jo potvarkių net pačiose natūraliausiose žmogaus kūno funkcijose. Mūsų prigimtinis jausmas draudžia šiuo klausimu pasakyti daugiau nei užuominas.

"Kiekvienas vyras (žydas), kuris neturi žmonos, gyvena be džiaugsmo....Jis nėra vyras" (Yebamot 62 b-63a).

"Tu atiminėji iš mano sielos ramybę (Raudų 3, 17)... Ką tai reiškia? ...Tai graži lova su gražia patalyne ant jos... ...Tai lova su patalyne ant jos ir moteris, kuri ją išvalė" (Šabat 25b).

"Kai mūsų meilė (tarp vyro ir žmonos) buvo stipri, mes miegodavome ant kalavijo pločio; dabar, kai mūsų meilė ne tokia stipri, ne tokia stipri, 60 uolekčių (apie 30 metrų) lova mums nepakankama, nepakankamai didelė" (Sanhedrin 7a).

"Šventasis pastatė Ievą kaip sandėlį; kaip sandėlis yra siauras viršuje ir platus apačioje vaisiams laikyti, taip ir moteris yra siaura viršuje ir plati apačioje vaikui laikyti" (Berakot 61a).

"Moteris sukurta tik tam, kad būtų graži" (Ketubot 59b).

"Kreipkite akis tik į grožį, nes grožis yra svarbiausias dalykas moteriai. grožis yra svarbiausias dalykas" (Taanit 3 la).

"Pasaulyje buvo keturios gražios moterys: Sara, Abigailė, Rachaba ir Estera... Rachabą sužavėjo jos vardas, Jaelį - balsas, Abigailę - vardas, o Sauliaus dukterį Michol - išvaizda... Kas ištaria Rachabo vardą, iškart sulaukia ejakuliacijos" (Megila 15a).

"Moteris (žydė) mieliau renkasi vieną kab (žydiškas matas = 2,05 litro) ištvirtavimo nei devynis kab litrus) ištvirtavimo nei devynis kab susilaikymo" (Sota 20a, 21b; Keiubot 62b).

"Nėra nieko, ko moteris (žydė) pavydėtų labiau už savo draugo šlaunį" (Megila 13a).

"Menstruacijų kraujo negalima laikyti katinui" (Šabat 75b).

"Menstruacijų kraujas ir negyvas sutrūnijęs kūnas yra švarus" (Temura 34a).

Moteris vedybiniam gyvenime

"Moteris yra beformė būtybė ir sudaro sąjungą tik su Tuo, kuris ją paverčia galutiniu produktu, nes sakoma, kad tas, kuris ją užmigdo, yra jos Kūrėjas" (Sanhedrin 22b).

"Ji (žydė) tarnauja savo vyrui kaip pagalvė" (Erubin 100b).

"Moters (žydės) įsčias laimina tik moters vyro įsčios" (Berakot 51b).

"Kas veda mergelę, yra laisvas (nuo kasdienės maldos), o kas veda našlę, yra įpareigotas... Nes pirmoji yra išsisklaidžiusi, o antroji - ne (Berakot 1 la, 16a/b; Sukka 25a).

"Jei (moteris) maištauja prieš savo vyrą, jis privalo iš jos kraičio išskaičiuoti 7 denarus (apie 7 reichsmarkes)... Kokia prasme maištinga? Rab Hona mokė: "Santuokos atžvilgiu" (Ketubot).

"Žydai yra šventi, nes jie neturi lytinių santykių dienos metu. dienos metu. Raba moko: Tačiau tamsiame kambaryje tai leidžiama. Be to, Raba mokė: "Jei tai yra tamsaus paros meto šviesa, tai gali būti ir tamsoje: (Talmudo) išminčiui leidžiama, jei jis savo drabužiu užtemdo (kambarį)" (Šabat 86a; Ketubot 65b; Nidda 17a).

"Draudžiama lytiškai santykiauti dieną. Juk parašyta (Kunigų 19,18): Mylėk savo artimą kaip save patį. Kodėl tai išplaukia? Abidvi atsakė: "Argi ne? Jis gali pamatyti joje ką nors negražaus, įžvelgti ką nors negražaus, ir ji gali tapti jam atgrasi" (Nidda 17a).

"Kiekvienas (žydas) gali daryti su savo žmona, ką nori. Tai panašu į tai, kai žmogus perka mėsą iš mėsininko: jei nori valgyti ją su druska (žalią), valgo; jei keptą, valgo; jei virtą, valgo; jei virta, valgo; jei virta, valgo; jei virta, valgo; panašiai ir su žuvimi, kurią perka iš žvejo" (Nedarim 20a/b).

"Jei vyras pirmas išnešioja sėklą, gimsta mergaitės; jei moteris pirma išnešioja sėklą, gimsta berniukai" (Berakot 60a; Niddah 25b, 28a, 31a).

"Jei moteris (žydė) paprašys savo vyro su ja santykiauti, ji susilauks tokių vaikų, kokių nebuvo Mozės laikais" (Erubin Mozės amžius" 100b; Nedarim 20b).

Santuoka

Santuokos sudarymo galimybės

Pagonių pasaulis, t. y. visi nežydai, yra už Dievo karalystės ribų; pagal žydų požiūrį, jie negali padaryti nieko gero, todėl negali gyventi kartu Dievo nustatytoje santuokoje, tačiau ir šiuo atžvilgiu jie yra tik nuodėmės, t. y. ištvirkavimo, svetimavimo, vergai.

"Nėra santuokos tarp pagonių" (Sanhedrin 52b, Tosafot).

"Santuoka (su pagonimis) panaši į gyvulių lytinius santykius" (Sanhedrin 74b Tosafot).

Santuokos įstatymai

Išsaugoti žydų rasės grynumą yra vienas iš pagrindinių žydų religijos, kuri gerai supranta rasės vertę, tikslų. Tačiau pastebėtina, kad dėl religinių priežasčių priduriama, jog lytiniai santykiai tarp

žydų ir pagonių, kurie patys savaime yra draudžiami, yra neatleistini tik tuo atveju, jei susilaukiama palikuonių.

"Neduok savo palikuonių, kad apvaisintum pagonę moterį" (Megila 25a).

"Santuoka su ja (pagone) negalioja" (Qiddušin 68b).

"Jei (vis dėlto) pagonis lydi žydę, vaikas yra nesantuokinis" (Yebamot 16b, 45a, 46a, 70a, 99a; Qiddushin 70a, 75b; Aboda zara 59a).

"Tavo sūnus, kurį pagonė pagimdė, vadinamas ne tavo sūnumi, o jos sūnaus sūnumi" (Yebamot 17a, 23a; Qiddushin 68b).

"Kas yra kreiva, ko negalima ištiesinti? Jei kas nors (žydas) susigėdęs (permiega su jam uždrausta moterimi) ir susilaukia palikuonio. Taip tik tada, jei jis pagimdo, bet ne kitaip" (Chagiga 9b).

Santuoka

"Moteris įgyjama trimis skirtingais būdais (vyrui kaip žmona): pinigais, laišku arba miegu (qiddushin 1a).

"Trejų metų ir vienos dienos mergaitė gali būti ištekinta lytiniu aktu" (Yebamot 57b; Qiddushin 10a; Sanhedrin 55b, 69a; Nidda 44b).

"Jei mergina (žydė) išteka nesulaukusi menstruacijų amžiaus, jai leidžiama praleisti keturias naktis, kaip moko Šaminajaus mokykla, arba, kaip sako Hilelio mokykla, kol užgis žaizda" (Ketubot 6a; Nidda 11b, 64b).

"Kartą kažkas (žydas) atėjo pas Rabą Gamalielį ir tarė: 'Rabai, aš ant jos miegojau, aš ant jos miegojau ir neradau kraujo. Bet ji (moteris) pasakė Rabui: 'Aš buvau mergelė. Jis (rabinas) jai atsakė: 'Tuomet ji (rabinas) pasakė: 'Aš esu moteris: Atnešk man paklodę! Kai jam ją atnešė, jis ją pamirkė vandenyje ir išskalbė; tada rado daug kraujo lašų, kraujo lašų (paklodė prieš skalbimą buvo tokia purvina, kad šių dėmių nebuvo matyti). Tada jis (Rabas) pasakė jam (žydui): 'Eik ir džiaukis savo pirkiniu" (Ketubot 10a).

Sutuoktinių pareigos ir teisės

"Visi tie (žydai), kurie nesistengia 'augti ir daugintis', yra panašūs į tuos, kurie lieja kraują... Toks žmogus nusipelno mirties" (Yebamot 63b/64a).

"Jei kas nors (žydas) vedė žmoną ir gyveno su ja dešimt metų nesusilaukęs vaikų, jis nebegali jos išlaikyti" (Yebamot 64a).

"Jei kas nors (žydas) neturi vaikų, jis panašus į mirusį žmogų" (Nedarim 64b).

"Jūs turite mirti šiame pasaulyje ir negyvensite būsimajame pasaulyje, nes neužsiimate 'augimu ir dauginimusi'" (Berakot 1 Oa).

"Pagal (žydų) Įstatymo mokymą nederbantys žmonės (žydai) privalo mylėtis kasdien, darbininkai - kartą per savaitę, asilų vairuotojai - kartą per savaitę, kupranugarių vairuotojai - kartą per mėnesį, laivavedžiai - kartą per šešis mėnesius" (Ketubot 61b).

Sutuoktinių turto teisė

Minėtas moterų ignoravimas taip pat išreikštas Talmudo nuostatose, reglamentuojančiose sutuoktinių turtą.

"Tai, ką moteris randa ir uždirba savo darbu, priklauso vyrui" (Ketubot 65b).

"Jis (vyras) paveldi ją (žmoną), bet ji nepaveldi jo" (Baba batra 111b).

Skyrybos

Žydas gali savo nuožiūra išduoti skyrybų raštą vedusiai žmonai dėl toliau išvardytų priežasčių. Pati žmona neturi jokių teisinių priemonių gauti skyrybų raštą. Pasak žydų, nėra skyrybų, o tik vyro santuokos nutraukimas.

"Šamajo mokykla moko: Jis sako: "Tu gali atleisti savo žmoną, jei joje randi ką nors gėdingo, nes ten parašyta (Pakartoto Įstatymo 24:1): Jis rado joje ką nors gėdingo. Hilelio mokykla moko: "Jei kas nors yra gėdinga, tai gali būti gėdinga: Net jei ji sudegino jo maistą. Rab Akiba moko: net jei jis (vyras) rado kitą moterį, gražesnę, nes sakoma: "Jei ji nerado malonės jo akyse" (Gittin 90a).

Žydas gali atleisti savo žmoną be kompensacijos, "jei ji rėkauja". Kas yra rėkianti?... jei ji garsiai kalba apie lytinius santykius... jei lytinių santykių metu šiame kieme jos rėkimas girdimas kitame kieme" (Ketubot 72b).

Dėl moters fizinių trūkumų gali būti nutraukta santuoka, jei vyras susituokė su moterimi su sąlyga, kad ji neturės fizinių trūkumų; tokie trūkumai yra: "Plaukuota karpa yra fizinis defektas, beplaukė karpa yra fizinis defektas tik tada, jei ji didelė, jei ji didelė; jei beplaukė karpa maža, ji nėra fizinis kūno defektas" (Ketubot 75a); kitas kūno defektas: "Jei krūtys viena nuo kitos nutolusios kaip plaštakos plotis. Normalus atstumas, pasak Abadžie, yra trys pirštai" (Ketubot 75a).

Ištvirkavimas

Talmude gana dažnai kalbama apie ištvirkavimą, o žydų religinis kodeksas nenagrinėja šių dalykų smerktinumo.

Pasak žydų, seksualinį potraukį sunku nugalėti. Todėl Talmude sakoma:

"Jei kas nors (žydas) mato, kad jį užvaldo blogas instinktas, jis turėtų nueiti į nepažįstamą vietą, apsirengti juodai ir sekti savo širdies impulsu, tik nevalia viešai išniekinti (Dievo) vardo" (Moed qatan 17a; Chagiga 16a; Qiddushin 4 Oa).

Ižadai

Ižadų, t. y. savanoriškai priimto įsipareigojimo pašvęsti save ar savo turimą daiktą Dievui arba susilaikyti nuo leistino malonumo Dievo garbei, panaikinimui rabinų kazuistika rado įvairiausių

būdų. Todėl iškilmingas įžado pažadas neturi didelės Iškilmingas įžado pažadas neturi didelės teisinės galios žydui.

"(Jei kas nors davė įžadą,) tada galima jam atverti išeitį Išeitį (kad įžadas taptų negaliojantis) su tėvo ir motinos garbe (kurie nebūtų pritarę įžadui). galima jam atverti išeitį, paminint Dievo garbę: todėl įžado apskritai nėra" (Nedarim 64a).

Jei kas nors (žydas) nori, kad visi jo įžadai per visus metus būtų negaliojantys, metų pradžioje jis turi pasakyti: "Visi įžadai, kuriuos duosiu, yra negaliojantys" (Nedarim 23b).

Melo

"Taikos labai leidžiama sušvelninti jo žodžius" (Yebamot 65b).

"Didelė yra taika, nes dėl jos net Dievas pakeitė savo žodžius" (Yebamot 65b; Baba mezia 87a).

"Kas skleidžia piktus gandus apie nepilnametį, yra atleidžiamas nuo bausmės" (Ketubot 40b, 44b).

Apgaulė

"Pasveikinkite juos (pagonis) dėl taikos" (Šebit 4:3; 5:9; Gittin 61a).

"Tegul žmogus (žydas) visada būna išmintingas baimėje. Švelnus atsakymas nuramina pyktį. Jis didina taiką su broliais, giminaičiais ir visais žmonėmis, net su baudžiauninkais žydais pagonimis, kad jis (žydas) būtų mylimas aukščiau ir priimtas žemiau" (Berakot 17a).

"Maitinkite pagonių vargšus kartu su žydų vargšais, lankykite pagonių ligonius kartu su žydų ligoniais ir laidokite pagonių mirusiuosius kartu su žydų mirusiais dėl taikos" (Gittin 61a).

"Viena (žydė) dėl priešiško gali mokėti už (pagonės) vaikus" (Aboda Zara 26a).

"Dėl priešiško (žydė moteris) gali gimdyti ir pagonių moterį per šabą" (Aboda Zara 26a).

"Elkitės su pagonio gyvuliais taip, kaip elgtumėtės su žydo gyvuliais, kad išvengtumėte priešiško" (Baba mezia 32b). (Kad išvengtumėte priešiško" (Baba mezia 32b).

"Šiame pasaulyje leistina liaupsinti nedorėlius (pagonis) kaip liaupsinimą" (Sofa 41b).

Klastingas

"Ar gali teisieji (žydai) naudotis gudrumu? Taip, jie gali! Jie elgiasi su tyraisiais tyrai, o su iškrypėliais iškrypėliškai" (Megila 13b; Baba batra 123a).

Paaiškinama, kaip Jahvės nurodytą pirmagimio pašventinimą "galima atlikti gudriai" (Temura 10bm24b).

"Jei kas nors (žydas) sako savo žmonai (kaip įžadą): Ji man yra šiukšlė kaip mano motina (t. y. draudžiama turėti lytinių santykių), tuomet atverk jam kelią iš kitos pusės (kad jis galėtų miegoti su savo žmona)" (Nedarim 13b).

Siekiant apeiti Talmude nustatytą reikalavimą dėl paskolos grąžinimo septintaisiais metais, pats Talmudas siūlo tokią paskolos suteikimo formą: "Aš, N. N., duodu jums, jūs, vietos teisėjai, vietos teisėjai, kad bet kada (net ir septintaisiais metais) grąžinsiu bet kokią negrąžintą skolą" (Šebit 10, 4).

Darbas

Darbas žydų akyse yra praeiksmas. Kaip Senasis Testamentas užtikrina žydus, kad svetimšaliai dirbs žydų darbus (Izaijo 61, 5), taip Talmudas dažnai patvirtina žydų pasibjaurėjimą bet kokių darbu.

"Darbas yra kankinimas!" (Taanit 12b).

Šventasis, tebūnie Jis palaimintas, tarė žydams: "Vaikai, skolinkitės mano sąskaita, švęskite šventą dieną (šventę), pasitiekite manimi, aš sumokėsiu" (Beza 15b).

"Jums (žydams) nereikia anksti keltis ir vėlai gulėti bei valgyti darbo duonos, atsigulti ir valgyti darbo duonos, nes Jis (Jahvė) ją duoda savo mylimiesiems (žydams) net tada, kai jie miega" (Joma 77a).

"Atsikėlęs ryte randu viską, kas man paruošta. Visi pagonys veržiasi prie mano namų durų; kai ryte atsikeliu, randu juos visus priešais save" (Berakot 58a).

"Tegul vyras (žydas) visada moko savo sūnų tyro ir lengvo užsiėmimo. Kas tai yra? Rab Chisda sakė: Siuvinėjimas. (Berakot 63a; Qiddushin 82a).

"Žmogus (žydas) gimė dirbti. Juk pasakyta: 'Žmogus gimė dirbti. Bet iš pradžių nežinojau, ar dirbti burna, ar kūnu. Bet kadangi sakoma: 'Jo burna privertė jį daryti', turime sakyti: Jis buvo sukurtas darbui burna. Bet aš nežinojau, ar darbui su (žydų) įstatymu, ar darbui su kalbėjimu. Bet kadangi sakoma: 'Neleisk šiai Įstatymo knygai atsitraukti nuo tavo burnos', reikia sakyti: Jis gimė Įstatymo studijoms'. (Sanhedrin 99b).

Darbo užmokesčio moralė

Bendruomeniniai Jahvės ir žydų santykiai grindžiami fraze "do, ut des" ("Aš duodu, kad tu galėtum duoti"). Hebrajus vykdo jo įsakymus, kurie apima visą žydų tautą, ir dabar tikisi atitinkamo atlygio iš Jahvės.

"Įstatymo mokyme (žydų) nėra net lengviausio įsakymo, už kurį nebūtų atlyginta šiame pasaulyje" (Menachot 44a).

III. Iš Talmudo teisinio gyvenimo

Per Talmudo teisinį gyvenimą kaip raudona gija driekiasi dvi mintys. I. Pagonis neturi jokių teisių; 2. Sukčiavimas prieš pagonis yra leidžiamas.

Teisingumo ministerija

"Kai žydas ir pagonis ateis į teismą, jei gali jam (žydui) įvykdyti teisingumą pagal žydų įstatymus, įvykdyk jam (pagoniui) teisingumą ir pasakyk jam (pagoniui): Jei gali jam (žydui) suteikti teisingumą pagal pagonių įstatymą, suteik jam (žydui) teisingumą ir sakyk jam (pagoniui): "Taip yra pagal mūsų įstatymą: Bet jei nei viena, nei kita neįmanoma, tuomet ateikite pas jį (pagonį) su apgaule" (Baba qamma 113a).

"Tokie (dovanojimo aktai), išduoti ne žydų įstaigose, negalioja" (Gittin 9b).

"Jei iš žydų teismo išgirsite, kad jis mirė arba jam buvo įvykdyta mirties bausmė, tuomet leiskite jo žmonai dar kartą ištekti; bet jei iš nežydų pareigūno išgirsite, kad jis mirė arba jam buvo įvykdyta mirties bausmė, tuomet neleiskite jo žmonai dar kartą ištekti" (Gittin 28b).

"Bet koks skyrybų liudijimas, pasirašytas liudininko pagonio, negalioja" (Gittin 10a).

"Priverstinis ištuokos liudijimas galioja, jei prievartą naudojo žydas; jei prie to prisidėjo ne žydas, jis negalioja... Pagal Įstatymo mokymą, ne žydo prievarta išduotas skyrybų raštas taip pat galioja; tačiau jis buvo paskelbtas negaliojančiu, kad kiekviena (žydė) moteris nebėgtų pas ne žydą skirtis su vyru" (Gittin 88b; Baba batra48 a).

"Nežydų teismas vykdo bausmę be kruopštaus tyrimo" (Yebamot 25b). be kruopštaus tyrimo" (Yebamot 25b).

"Tie, kuriems mirties bausmę įvykdė (pagonių) valdžia, gauna atgailą, nes jiems buvo įvykdyta bausmė be teisingumo, o tie, kuriems mirties bausmę įvykdė (žydų) teismas, negauna atgailos, nes jiems buvo įvykdyta teisingai. įvykdyta teisingai" (Sanhedrinas 47b).

"Jei kas nors (žydas) nužudo pagonį, norėdamas nužudyti žydą, norėdamas nužudyti pagonį, ... jis turi būti išteisintas" (Sanhedrin 78b).

"Jei žydo jautis sutrypė nežydo jautį, jis (žydas) atleidžiamas nuo kompensacijos, bet jei nežydo jautis sutrypė žydo jautį, jis (nežydas) turi atlyginti visą žalą" (Baba qamma 37b; Sanhedrin 85b Tosafot).

"Jei jautis nusitaiko į pagonį ir užmuša žydą, jis (žydas) turi būti išteisintas" (Baba qamma 44a).

"Tas, kuris sužeidžia savo tarną nežydą, atleidžiamas nuo visko" (Baba qamma 87a).

"Už mažesnę nei peruta (maža varinė moneta, centas) sumą baudžiama pagoniui... už tai, kad jis nuliūdino žydą" (Aboda zara 71 b). žydą" (Aboda zara 71 b).

"Pagonis negali būti liudytojas" (Yebamot 47a).

Kyšininkavimas

"Nepriimsi kyšio! Bet tai galioja tik tuo atveju, jei tu jį paėmei kaip kyšį, o Qama paėmė kaip atlygį" (Ketubot 105a).

Prarasto turto vagystė

"Tai, ką (pagonis) prarado, leistina (pasilikti), nes Rab Chama Ben Gorya moko Rab vardu: Iš kur leidžiama pagoniui prarasti? Sakoma (Pakartoto Įstatymo 22:2): "Viską, ką tavo brolis prarado, privalai grąžinti savo broliui, privalai grąžinti savo broliui, bet ne pagoniui" (Baba Qamma 113b).

"Žydui, kuris grąžina radinį nežydui....Jahvė jam neatleis" (Sanhedrin 76b).

"Jei kas nors (žydas) ką nors randa, jis privalo apie tai pranešti, jei dauguma yra žydai, bet jei dauguma yra ne žydai, jam nereikia apie tai pranešti" (Baba Mezia 24a).

"Jei (namas) išnuomojamas ne žydui, tai (tai, kas randama) priklauso radėjui (žydui), net jei jis rado tai viduryje namo" (Baba mezia 26a).

"Jei kas nors (žydas) rado statinę vyno mieste, kuriame dauguma gyventojų yra pagonys, tai toks radinys yra leistinas" (Baba Mezia 24b).

"Kada taip gali būti? Kai, pavyzdžiui, žmogus padarė radinį, nors tai gali būti ir nenaudinga, nors tai taip pat gali tapti nenaudinga, nes kai (nežydu) valdžia apie tai sužino, ji jį iš jo (žydo) atima, bet kol kas tai jam naudinga" (Berakot 60a).

"Pagonio tarno ir pagonės tarnaitės radinys priklauso jam (žydų šeiminkui)" (Baba Mezia 12a).

"Jei kas nors (žydas) ką nors randa bakalėjos parduotuvėje, tai priklauso jam" (Baba mezia 26b).

"Jei kas nors (žydas) randa pinigus vietoje, kur yra daug žmonių, jie priklauso jam, nes savininkas jų atsisakė; jis nežinojo, kad kažkas juos turėjo; jis nežinojo, kad kažkas juos pametė" (Baba mezia 21b).

"Jei kas nors (žydas) ką nors randa viešose gatvėse, didelėse aikštėse ar bet kurioje kitoje vietoje, kur yra daug žmonių, tai priklauso jam, nes savininkas to atsisakė" (Baba mezia 24a).

"Jei kas nors sako: Vargas man! Aš praradau savo pinigus. Tuomet jis jų atsisakė (ir radinys priklauso radusiam žydui)" (Baba mezia 23a).

Vagystė

"Vagystė, apiplėšimas, gražios moters pagrobimas ir panašūs dalykai yra draudžiami pagoniui prieš pagonį ir pagoniui prieš žydą prieš žydą, bet leidžiama žydui prieš pagonį" (Sanhedrin 57a).

Apiplėšimas

Jo (žydo) siela geidžia plėšikauti ir ištvirtauti" (Chagiga 11b).

"Apiplėšti pagonį leidžiama" (Baba mezia 48b Tosafot, 61a Tosafot, 87b, 111b; Bekorot 13b, 13b Raši, 13b Tosafot).

"Todėl nereikėtų nerimauti, jei jis (pagonis) bus apiplėštas; tik neturi būti išniekintas (Dievo) vardas ir apgaulė neturi iškilti į viešumą" (Baba qamma (Baba qamma 113a Rašis).

Klaidinantis

"Tai, dėl ko jis (pagonis) suklydo, yra leistina" (Baba qamma 113b).

Nepriteista nuosavybė

"Jis (Jahvė) paliko pagonių pinigus kaip negautus" (Baba qamma 38 a Rašis).

"Jis (Jahvė) išskleidė jų (pagonių) turtą tarp žydų" (Baba qamma 38a ir 38a Tosafot).

"Pagonių gėrybės panašios į dykumą, ir kas pirmas jas užvaldo, tas pirmas jas užvaldo" (Baba batra 54b).

"Nedorėlių (pagonių) turtą pasiima teisieji (žydai)" (Pesachim 68a).

Kontrabanda

"Tai (kad reikia meluoti mokesčių rinkėjui ir apgaudinėti muitinę) taikoma ir pagonių mokesčių rinkėjui" (Baba qamma 113a).

"Galima visiškai apgauti ir suklaidinti papročius" (Baba qamma 113a).

Vengimas mokėti darbo užmokestį

"Kita vertus, leidžiama ne žydui vengti mokėti atlyginimą kitam ne žydui ir ne žydui - žydui, o žydui apgauti pagonį. leidžiama" (Sanhedrin 57a).

"Leidžiama apiplėšti pagonį. Jei toks apiplėšimas leidžiamas, tai juo labiau leidžiama apiplėšti samdomą darbininką!" (Baba Mezia 87 b).

"Šeimininkas (žydas) gali pasakyti savo tarnui: 'Dirbk man, o aš tau neduosiu pragyvenimo! Žinoma, tai taikoma tik tarnui pagoniui. Tokiam jis gali pasakyti: 'Dirbk visą dieną, o vakare eik elgetauti ir valgyti! Bet tai netaikoma tarnui žydui. Juk apie jį pasakyta: 'Jis su jumis gerai valgys ir gers! (Baba Qamma 87b).

"Kai kas nors (žydas) samdo darbininkus...., jis moka jiems mažiausią iš visų atlyginimų" (Baba mezia 87a).

Vagystė

"Neužkraukite permokos pagoniui... Neužkraukite permokos savo broliui! " (Baba Mezia 70b).

"Iš jų (pagonių) galima skolintis ir skolinti už lupikavimą" (Baba Mezia 70b).

Kartą kažkas (žydas) norėjo atgailauti (ir grąžinti lupikiškas palūkanas bei apiplėšimą). Bet jo žmona jam pasakė: Žmona pasakė: "Tuščia galva! Jei atgailausi (ir viską grąžinsi), tavo diržas neliks už nugaros. Taigi jis susilaikė ir to nepadarė" (Baba Qamma 94b).

"Visagalis pasakė: ...vieną dieną nubausiu tą, kuris skolina savo pinigus žydai už lupikavimą ne žydo vardu" (Baba mezia 61b).

"(Talmudo) išminčiai gali skolinti vienas kitam už lupikavimą, nes jie žino, kad lupikavimas (žydams) yra draudžiamas; jie tik dovanoja vienas kitam dovanas" (Baba mezia 75a).

IV. Talmudinis plaukų skaldymas

Toliau pateikiame plaukus raunančius puslapius, kuriuose susiduriame su pasauliu, visiškai svetimu mūsų mąstymui ir paprastai žydišku. Virtuozinis frazavimas ir aštriai išstobulinta dialektika - tai žydų "proto" bruožai, tačiau jame nebėra jokio proto, o tik dvasią žudanti tuštuma. Būtent žydiškas proto sugedimas gali juodą paversti baltu.

"Šabo dieną galite pastatyti ąsotį vandens prie ugnies ne tam, kad jį (vandenį) pašildytumėte, o tam, kad šaltis išnyktų" (Šabat 40b).

"Šiaudus lovoje reikia kratyti ne ranka, o kūnu" (Šabat 50a, 141a).

"Kas išejo iš šabo teritorijos nors per uolektį (apie pusę metro), negali grįžti atgal. Rabinas Eliezeris mokė: Jei tai yra dvi (uolektys), jis gali sugrįžti, bet jei trys - ne" (Erubin 52b).

"Moterims draudžiama žaisti su riešutais (per šabą), nes jie gali skleisti (per šabą) draudžiamus garsus, bet dar labiau dėl to, kad dėl jų gali atsirasti įtrūkimų (garsų skleidimas ir dar labiau įtrūkimų, atsirandančių žaidžiant su riešutais, užglaiستymas. Įtrūkimai riešuto kevale yra draudžiamas darbas per šabą)" (Erubin 104).

"Kiaušinį, padėtą šventės dieną, galima valgyti pagal Šammajaus mokyklą (šventės dieną), bet draudžiama pagal Hilelio mokyklą" (Beza 6b; Eduyot 4, 1).

Mokoma, kad šventės dieną malkas galima kapoti tik vyriškąja kirvio puse, bet ne moteriškąja kirvio puse (vyriškoji kirvio pusė - siaura ir smaili, moteriškoji - plati) (Beza 31 b).

"Jei ji (palapinė per Palapinių šventę) yra padengta strėlėmis, ji (palapinė) yra tinkama naudoti, jei yra vyriška (užaštrinti strėlių antgaliai strėlėms įsmeigti); bet ji nenaudinga, jei yra moteriška (strėlių antgaliai strėlėms įsmeigti)" (Sukka 12b).

"Kas miega nuogas lovoje su baldakimu, gali iškišti galvą iš lovos su baldakimu ir kalbėti Šemą... kas stovi nuogas kambarėje, negali iškišti galvos iš kambario ir kalbėti Šemą" (Sukka 10b).

"Varlėms nėra įsakyta šventinti (Dievo) vardo" (Pesachim 53b).

Yra penki dalykai, dėl kurių neteks gyvybės tas, kuris juos daro, ir jo kraujas kris ant jo galvos: ...kai nusikerpa nagus ir išmeta juos į gatvę. Nes moteris gali per jas eiti ir patirti persileidimą" (Nidda 17a).

"Jei kas nors (su susijaudinusia galūne) nukrito nuo stogo (ant ant žemės gulinės moters) ir įstrigo ant žemės bei įsirėžė (į ją), jis privalo sumokėti keturias išmokas (už kūno sužalojimą)" (Jebamot 54a; Baba qamma 27a).

"Ką daryti, jei jis (gyvūnas) vizgina uodegą (ir padaro žalos)? (Ar turi būti mokama kompensacija?)... O kas, jei jis (gyvūnas) kilsteli vidurinį pirštą (galūnę) (ir padaro žalos)? (ir taip padarė žalos): Klausimas lieka atviras" (Baba Qamma 19b).

"Ar šioje vietoje (moters gaktos srityje) laikoma, kad kažkas yra nuryjama arba "paslapčių namai"? Kuo tai reikšminga? Jei moteris į savo sugyventinio vietą įdėjo alyvuogės dydžio skerdienos gabalėlį, jei sakysite, kad jis laikomas prarytu, tai bus prarytas nešvarumas; bet jei sakysite, kad jis laikomas paslaptimi, jis taps nešvarus ne jį palietus, bet jį nešiojant" (Nidda 42b).

"Jei (moteris) pastebi kraujo dėmę ant savo kūno, ji yra nešvari, jei kraujo dėmė yra priešais vulvą; jei ji nėra priešais vulvą, ji yra švari. Jei ji yra ant kulno arba didžiojo kojos piršto galo, ji yra nešvari. Jei ji yra ant blauzdos arba vidinėje pėdos pusėje, pasukta į vidų, ji nešvari; jei ji pasukta į išorę, ji švari. Jei ji yra ant šono, nesvarbu, ar ten, ar anapus, ji yra švari. Jei ant marškinių randa kraujo dėmę, ji nešvari; jei ji yra žemiau diržo, ji nešvari; jei virš diržo, ji švari. Jei ant marškinių rankovės pamatys kraujo dėmę, ji bus nešvari, jei ta rankovė sieks gaktos sritį; jei ne, ji bus švari. Jei ji naktį nusivilko marškinius ir jais prisidengė, ji nešvari, kad ir kur būtų kraujo dėmė, nes marškiniai juda pirmyn ir atgal" (Nidda 57b).

"Jei aukšta moteris dėvi žemos moters marškinius arba žema moteris dėvi aukštos moters marškinius, jei kraujo dėmė pasiekia aukštos moters gėdos vietą, abi yra nešvarios, bet jei ne, tuomet aukšta moteris yra švari, o žema - nešvari" (Nida 58a).

"Žmogus gali palikti vandens prie kaimyno sienos tik trijų delnų atstumu, tačiau tai taikoma tik mūrinei sienai. mūrinei sienai. Akmeninės sienos atveju reikia laikytis rankos ilgio (atstumo), kad nepadarytų žalos. Ant akmeninės sienos tai leidžiama daryti visai" (Baba batra 19b).

"Reikia atskirti bendruomeninę ir privačią mėšlo krūvą" (Eru, bin 8 a).

"Šventasis, tebūnie Jis palaimintas, davė Mozei (religinį įstatymą), kad daiktas gali būti paskelbtas nešvariu 49 būdais ir švariu 49 būdais" (Soferim 16). gali būti paskelbtas švariu" (Soferim 16).

IV. Talmudo posakiai

Talmudo redaktorių laikais jau buvo susiformavusios tam tikros žydų gyvenimo taisyklės, kurios atspindėjo žydų religiniame kodekse ir kurios iki šiol lemia žydų mąstymą ir veiksmus iš religinės žydų minties ir veiksmų dėl religinių priežasčių.

"Būkite akylai! Ištieskite ranką ir valgykite! Imkite ir gerkite! Nes pasaulis, kurį paliekame, yra tarsi vestuvių puota... Mano sūnau, jei ką turi, tegul tau gerai sekasi, nes požeminiame pasaulyje nebėra jokių malonumų, ir net mirtis nesiliauja" (Erubinas 54).

"Kas nori mėgautis, tegul mėgaujasi!" (Berakot 10b).

"Nebijokite didybės!" (Pesachim 55a).

"Tegul žmogus (žydas) visada vartoja kalbą, kuri jį pristato kaip nekaltą!" (Pesachim 3 a).

"Pirmenybę teikite išmintingųjų kalbai!" (Pesachim 3a).

"Tegul žmogus (žydas) visada atsargiai atsako! atsako!" (Megila 25b).

"Tegul žmogus (žydas) visada būna lankstus kaip nendrė, bet ne kietas kaip kedras" (Taanit 20a, 20b).

"Ką turi daryti žmogus (žydas), kad būtų mylimas savo tautos? ... Jis turi mylėti, kad būtų karalius ir vaidintų valdovą, ir būti dosnus, būti dosnus žmonėms!" (Tamid 32a).

"Žmogus (žydas) visada turi prisitaikyti prie žmonių mentaliteto! prie žmonių būdo!" (Ketubot 17a).

"Kaip ranka gali nužudyti, taip ir liežuvis!" (Arakinas 15b).

"Koks yra žmogaus (žydo) užsiėmimas žemėje? Jis stovi nebylys!" (Chullin 89a).

"Kai tik žmogui (žydui) ateina išmintis, ateina ir gudrumas!" (Sota 21 b).

TREČIOJI DALIS

Iš "Šulchan aruch" turinio ir kitos žydų literatūros

Talmudo idėjos gilinamos ir plėtojamos Šulchan Aruch ir kitoje žydų literatūroje.

I. Žydai ir pagonys

Žydų didybės manija

"Pasaulyje svarbūs tik žydai; jie yra kviečiai, o pagonys - šiaudai" (Izaokas Abrabanelis, Izaijo, Jeremijo, Ezechielio ir dvylikos mažųjų pranašų komentaras, Izaijo 41, 63 puslapis, galinis puslapis, kairysis stulpelis, Amsterdamo leidimas, 1642 m.).

"Pirmiau už bet kurią kitą tautą ji (dieviškoji apvaizda) apima Abraomo palikuonis" (Aaronas Ben, Juozapas, Penkiaknygės komentaras, Išėjimo 3, 15).

"Jis (Jahvė) laimina žydus per jų pergalę" (Aaron Ben Elihu, Keret Tora, Pakartoto Įstatymo 33:26).

"Štai tu esi graži... Jis (Jahvė) sako žydams: Kas yra į jus panašus? Žydai, kas toks kaip jūs?..."

"Žydų teisumas išaukština žydus virš visų žemės tautų" (Midrašas Šir ha-širim suta 1, 15).

"Jo (Jahvės) akyse aš (judaizmas) esu kaip taikos įkūrėjas" (Midrašas Šir haš-širim suta 8, 10).

"Jei žydai, stovėdami ant Sinajaus kalno, nebūtų pasakę. 'Viską, ką Amžinasis pasakė, mes vykdysime ir paklusime', pasaulis būtų ištirpęs nevaisingume ir tuštumoje" (Midrašas Šir Rabba, 1 par. 1 į 1 sk., 9).

"Izraelis yra tarp tautų kaip širdis tarp narių" (Jehuda Halevi, Kusari 2:56).

"Izraelis yra tauta, dėl kurios egzistuoja visa, kas pasaulyje gera" (Berešit Rabbah, 66 dalis 27:28).

"Savo esme ji (hebrajų kalba) yra pati kilniausia" (Jehuda Halevi, Kusari 2:68).

"Visų mokslų šaknys ir principai eina tik nuo mūsų (žydų) iki chaldėjų, paskui iki persų ir medų, paskui iki graikų ir galiausiai iki romėnų" (Jehuda Halevi, Kusari 2:66).

"Tu esi gražus, mano mylimasis, ir tavyje nėra jokios ydos" (Midrašas Šir ha-širim suta 4, 7).

"Tavo palikuonys yra tarsi granatmedžių sodas; kaip gražus granatmedžių sodas, taip gražūs yra žydai, o jų darbai plačiai paplitę" (Midrašas Šir Haširim suta 4:13).

"Kas stoja prieš žydus, tas tarsi stovėtų prieš Šventąjį, palaimintąjį" (Mechilta, par. Hašira [Beschallach] 6 į 15:7).

"Saliamonas (žydų karalius) santykiavo su svetimšalėmis moterimis ne iš meilės, bet norėdamas pamilti jas (Jahvei) ir atversti į judaizmą" (Midrašas Šir Rabba, 1 dalis prie 1 skyriaus, 1 dalis).

"Galingieji iš pagonių sako žydams: Mes eisime su jumis" (Midrašas Šir Haširim Suta 5:9).

Jie (pagonys) sako žydams: "Mes eisime su jumis, nes parašyta (Giesmių giesmės 6, 1): Kur dingo jūsų draugas, kad mes jo ieškotume su jumis? Bet žydai jiems atsako: "Ką jūs manote apie šį draugą? (Giesmių giesmės 2, 16): Mano draugas yra mano, o aš esu jo..." (Mechilia, par. Hašira [Beschallach] 3 į 15, 2 sk.)

"Kas iš pagonių prisijungia prie mūsų (žydų), tas naudojasi tik mums tekusia laime, tačiau nėra mums lygus" (Jehuda Halevi, Kusari 1:27).

"Abraomas, tikrųjų tikinčiųjų kunigaikštis ir tėvas" (Aaron Ben Eiihu, Kerei tora, apie Pakartoto Įstatymo 33:4).

"Kai mūsų tėvas Abraomas apipjaustė save, savo sūnus ir namiškius, jų apyvarpės sudarė tikrą krūvą, ją apšvietė saulė, atsirado kirminų ir kilo kvapas, panašus į miros kvapą Dievo akivaizdoje, į miros ir aukuro kvapą... Abraomas ištvėrė apipjaustymo skausmą, kad Dievas padvigubintų jo atlygį" (Midrašas Šir rab jo atlygį" (Midrašas Šir Rabba, 2 par. prie 4, 6 sk.).

"Abraomas sėdi prie pragaro vartų ir neišleidžia nė vieno, kuris yra apipjaustytas. Bet ką jis daro su tais (žydais), kurie sunkiai nusidėjo (ir todėl turi eiti į pragarą)? Jis paima apyvarpę iš vaikų, kurie mirė prieš apipjaustymą, prideda ją prie (žydų) nusidėjėlių ir tada leidžia jiems leisti į pragarą" (Bereshit rabba, par. 48 prie 18 sk. 1).

Žydų pozicija pagonių atžvilgiu

"Mylėkite visus (žydus) ir nekenčiate gojų, apgavikų ir išdavikų! išdavikų!" (Kizur 29:13).

"Prakeikti visi pagonys! Palaiminti visi žydai!" (Šulchan Aruch, Orach diaijim 690, 16).

"Apyvarpė yra blogiausia iš visų dėmių" (Pirke Rabbi Eliezer, 29 skyrius; 1544 m. Venecijos leidime: 23 lapas, verso, dešinysis stulpelis; Amsterdamo puslapyje, dešinysis stulpelis; 1707 m. Amsterdamo leidime, 28 lapas, verso, pakeista į: Lvovo 1867 m. leidime, lapelis, viršuje, trūksta viso sakinio: "Tavo apyvarpė yra blogiausia iš visų dėmių").

"Visi neapipjaustytieji (pažodžiui: neapipjaustytieji) patenka į pragarą" (Bechaj Ben Ascher, Kad hakemach; 1515 m. Konstantinopolio leidime: 46 lapas, verso, kairysis stulpelis; 1545 m. Venecijos leidime: 43 lapas, verso, kairysis stulpelis; 1596 m. Liublino leidime: 43 lapas, verso, kairysis stulpelis; 1880-1892 m. Lvovo leidime: t. 2, 4 lapas, verso).

"Apipjaustymas mums (žydams) liudija, kad esame švarūs" (Šemot Rabbah, 23 dalis 15 skyriaus 1 dalyje).

"Jei jie (žydai) iš karto po apsivalymo ritualo susiduria su nešvariu daiktu ar nežydu, apsivalymas turi būti pakartotas" (Shulchan Aruch. Yore dea 198, 48). Komentare Be'er heieb prie šios ištraukos pateikiamas nešvarių daiktų sąrašas: "šuo, asilas, kvailys, gentainis, kumelė, kupranugaris, kiaulė, raupsuotasis".

"Gyvūnas, kurį paskerdė pagonis, laikomas lavonu, net jei tas pagonis yra jaunas ir dar nėra stabmeldys, ir net jei kiti (žydai) jį stebėjo" (Šulchan Aruch, Yore dea 2, 1).

"Duona, kurios išorė patepta kiaušiniais, yra draudžiama dėl tų kiaušinių, nes jie yra pagonių kepti" (Kizzur 38, 4).

"Negalima melžti pieno, kurį melžė pagonis, jei to nematė žydas" (Šulchan Aruch, Yore dea 115, 1; Kizzur 38:13).

"Sūris ir kiti daiktai, esantys ne žydų rankose, yra draudžiami, net jei jie užantspauduoti ir ant jų yra antspaudas, kad jie yra košeriniai (švarūs), nes mes negalime žinoti, kas juos užantspaudavo" (Kizzur 46:19). žinoti, kas juos užantspaudavo" (Kizzur 46:19).

"Viskas, ką gamina ne žydas, net jei tai buvo padaryta žydiškuose induose ir žydų namuose, yra draudžiama" (Shulchan Aruch, Yore e dea 113).

"Jei kas nors nusipirko iš žydo pagonio valgiui skirtus indus, draudžiama jais naudotis, net jei tai nauji... indai, draudžiama jais naudotis... kol jie nebus panardinti, kad iš pagonių nešvarumo pereitų į žydų šventumą" (Kizzur 37, 1).

"Visos pagonių moterys yra paleistuvės" (Šulchan Aruch, Eben ha-ezer 6:8).

"Visi žydai turi dalį būsimajame pasaulyje, o visos kitos tautos yra kaip asilai" (Izaokas Abrabanelis, Komentaras apie Izaiją, Jeremiją, Ezechielį ir dvylika mažųjų pranašų, apie Ozęją4, 230 puslapis, galinis puslapis, kairysis stulpelis, Amsterdamo leidimas, 1642 m.).

"Pagonys, kurių sielos yra nešvarios dvasios, vadinami kiaulėmis" (jalkut Rubeni al hat-tora, 10 lapas, galinis viršelis, 1690 m. Amsterdamo leidimas).

"Šuniui duokite (mėsą, atplėstą nuo gyvo gyvūno), ir galite duoti tiek pagoniui, tiek apvaliajam... Kodėl sakoma: šuniui? Kad pamokytumėte, jog šuo turi pirmenybę. Juk pasakyta: "Nė vienas šuo negali pakelti liežuvio prieš žydą" (Rašis apie Iš 22, 30).

"Kiekvienas (žydas), kuris valgo su neapipjaustytu žmogumi, daro tą patį, tarsi valgytų su šuniu, nes kaip šuo yra neapipjaustytas, taip ir tas, kuris turi neapipjaustytą apyvarpę. Kas prisijungia prie žmogaus, turinčio neapipjaustytą apyvarpę, tas yra taip, tarsi imtų mirusį žmogų. Kas su juo maudosi, tas lyg maudytųsi su raupsuotu juo. Gyvenime jie panašūs į numirėlius, o mirtyje - į lauko lavonus." (Pirke Rabbi Eliezer, sk. 29, Venecijos leidimas 1544 m., 24 lapas, pirmas puslapis, kairysis stulpelis, 2-7 eilutės). Lembergo leidime 1:867 visa ištrauka skamba taip: "Kas valgo su tais, kurie prieštariau Jahvei, tas tarsi valgytų nešvarią duoną, o kas maudosi su persu, tas tarsi maudytųsi su raupsuotu juo".

II. Moralės mokymas

Žmogžudystė

"Dievas leido pagonių kraują ir gėrybes; kraują (Pakartoto Įstatymo 20, 16): nepalikite gyvos sielos; gėrybes (Pakartoto Įstatymo 20, 14): Jūs valgysite savo priešų grobį. (Wajjiqra rabba, par. 13 prie 11 sk., 1).

"Kiekvienas, kuris pralieja nedorėlių (pagonių) kraują, aukoja (Jahvei) auką" (Simon Darshan, Jalqui Shimoni, 245 lapas, verso, dešinysis stulpelis, tiek 1566 m. Venecijos, t. 1, tiek 1687 m. Frankfurto a. M. leidimuose; 431 lapas, verso, 1650-1657 m. Livorno, t. 1, leidime).

"Tik tas, kuris nužudo žydą, nusižengia draudimui; tu nežudyk" (Maimonidas, Hilchot Rozeach 1:1).

"Nužudykite geriausius iš pagonių, sutraiškykite smegenis geriausiems iš vergų!" (Mechilija, Beschallach, par. 1 į 14 sk., 7).

"Jei žydai turi pranašumą prieš pagonis..., mums draudžiama toleruoti net vieną iš mūsų" (Maimonidas, Hilchot Abodu zara 10, 5.6).

"Pagal visus įstatymus tokį žmogų (stabmeldį, krikščionį, pagonį) leidžiama nužudyti. Mūsų filosofai taip pat tai leidžia ir skelbia: Žudykite tą, kuris nepripažįsta jokio (žydų) įstatymo! Taip pat ir (žydų) įstatymo mokymas apie stabmeldžius (krikščionis, pagonis) sako: Nepalikite gyvos sielos! Jei tokį žmogų galima nužudyti, tai juo labiau jo turtą! Stabmeldys (krikščionis, pagonis) nusipelnė mirties be gailesčio" (Sefer Ikkarim III, 25 skyrius).

Moteris

"Žmona (žydė) turi plauti savo vyro veidą, rankas ir kojas; ji turi išpilti jam taurę; ji turi pakloti jam lovą; ji turi atsistoti prieš savo vyrą ir pakloti jam lovą; ji turi atsistoti prieš savo vyrą ir jam patarnauti; ji turi duoti jam indą su vandeniu" (Šulchan Aruch, Eben ha-ezer 80:4).

Santuoka

Jie (pagonys) negali tuoktis" (Šulchan Aruch, Eben ha-ezer 44:8).

"Jei pagonis ir pagonė moteris arba žydas, tapęs pagoniu, susituokia pagal savo naująją religiją ir vėliau tampa žydais, į ankstesnę santuoką neatsižvelgiama; moteris gali palikti jį (vyrą) be skyrybų liudijimo, net jei jis gyveno su ja daug metų, nes tai buvo tik ištvirkavimas" (Šulchan Aruch, Eben ha-ezer 26, 1).

"Tie, kurie atsivertė į judaizmą, kartu su savo vaikais nepažįsta vienas kito gedulo, nes atsivertęs į judaizmą yra tarsi naujagimis, ir giminytė iš to laiko, kai jie dar nebuvo žydai, nebėra giminytė" (Kizur 203:5).

"Bendravimas yra vienas iš šabo malonumų, todėl (Talmudo) išminčiai privalo praktikuoti lytinį aktą šabas po šabo" (Šulchan Aruch, Orach chajim 280, 1.2).

"Mylėtis reikia ne nakties pradžioje ar pabaigoje, o vidurnaktį... ne viešose vietose, ne soduose ir parkuose, o savo namuose... ne prie šviesos... net dieną... net keliaujant... Negalima miegoti su moterimi, jei ji lytinio akto metu yra bjauri... jei jis arba jo žmona yra girti" (Šulchan Aruch, Eben ha-ezer 25, 3- 9).

Apgaulė

"Draudžiama aplankyti ar pasveikinti pagonį jo šventės dieną. Jei gatvėje sutinkate pagonį, pasisveikinkite su juo tyliai ir sunkiai. Draudžiama pasisveikinti su pagonimi, kad šis atsakytų į pasisveikinimą; tačiau šiame pasaulyje gera pirmiausia pasisveikinti su pagonimi, kad šis nesilinksminėtų; būtina pasisveikinti su juo pirmam" (Šulchan Aruch, Yore dea 148, 1).

Solidarumas

"Aukščiausias teisingumo lygis, už kurį nėra nieko aukščiau, yra tada, kai žmogus (žydas) padeda nuskurdusiam žydai, kol tas žydas dar nėra visiškai nuskurdęs, garbingai įteikdamas jam atitinkamą dovaną, paskolindamas pinigų, skolindamas jam pinigų, sudarydamas su juo verslą arba suteikdamas jam kokį nors amatą, verslą ar darbą, kad jis vėl taptų stiprus" (Kizzur 34:13).

Darbas

"Dievas sukūrė pagonis, nors jie ir panašūs į gyvulius, bet žmogaus pavidalu... Tačiau Jis sukūrė juos tik tam, kad jie dieną ir naktį tarnautų žydams ir niekada nenutrauktų šios tarnystės. Šios tarnystės. Žydams netinka, kad jiems tarnautų ne gyvuliai gyvūnų pavidalu, o gyvūnai žmonių pavidalu. (Midrašas Talpilot, p. 255, Varšuvos leidimas 1875 m.).

Darbo užmokesčio moralė

"Žmogus (žydas), kuris nesiekia regimai gero, nesiekia regimai gero atlygio" (Jehuda Halevi, Kusari 5:27).

III. Teisinis gyvenimas

Teisminė valdžia

"Žydams draudžiama siekti teisingumo tarpininkaujant pagoniui" (Šulchan Aruch, Ishpat, 4:2).

"Teisėjų kolegija, sudaryta iš trijų asmenų, iš kurių vienas yra prozelitas (nežydas, atsivertęs į judaizmą), negali teisti žydo, nebent prozelito motina ar tėvas buvo žydai" (Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpa 7, 1).

"Draudžiama būti teisiamam pagal jį (ne žydą) (Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpat 22:2).

Prarasto turto vagystė

"Pasilikti "pamestą daiktą" pagoniui leidžiama (jį radusiam žydui), nes sakoma (Pakartoto Įstatymo 22, 1): "Prarastas tavo brolis. Bet jei žydas radėjas vis dėlto grąžina radinį praradusiam nežydui, jis nusižengia Įstatymui, nes sustiprina prasižengėlių galią. prasižengėlių galią. prasižengėlių galią. Tačiau jei jis grąžina radinį ketindamas pašventinti (Dievo) vardą, tuomet jo veiksmas yra pagirtinas. pagirtinas" (Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpat 266, 1).

Pavogtos prekės

"Jei kas nors (žydas) ką nors pavogė, o kitas (žydas) ateina ir padeda jam pasiimti pavogtus daiktus, tai (užvaras) yra nemokamas (Šulchan Aruch. Choshen Habimishpat

"Jei žydas ką nors nusipirko iš vagies ir perpardavė kitam žydui, o atėjęs pagonis tvirtina, kad tai buvo pavogta iš jo, ir galiausiai pagal savo įstatymą atsiima pinigus iš antrojo pirkėjo, tai pirmasis žydas privalo grąžinti pinigus antrajam, jei vagis yra žinomas; bet jei vagis nėra žinomas, pirmajam žydui nereikia grąžinti pinigų antrajam, nes jis gali sakyti: "Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpat 356, 10).

Klaidinantys pagonys

"Leidžiama pasinaudoti pagonio klaida. Leidžiama jį apgauti skaičiuojant. Leidžiama nemokėti jo skolų" (Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpat 348:2).

"Jei kas nors (žydas) sudaro sandorį su pagonimi, o kitas (žydas) ateina ir apgauna pagonį matu, svoriu ar skaičiumi, pelnas turi būti dalijamas, nesvarbu, ar jis padėjo už užmokestį, ar nemokamai" (Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpat 183:7).

"Jei kas nors (žydas) siunčia gojų pas pagonį rinkti pinigų, o jis (pagonis) suklysta ir duoda per daug, viskas priklauso pasiuntiniui" (Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpat 183:7).

Skolos

"Jei kas nors (žydas) nesumoka savo skolų (pagonims), tai leidžiama" (Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpat 369, 6).

"Leidžiama nemokėti jam (pagoniui) skolos" (Šulchan aruch, Choshen ham-mishpat len) (Šulchan aruch, Choshen ham-mishpat 348:2).

"Žydas, kuris yra ką nors skolingas pagoniui, neprivalo nieko mokėti jo įpėdiniams, jei pagonis miršta, o joks žydas nemiršta ir joks pagonis apie tai nežino" (Šulchan Aruch, Choshen ham-mishpat 283, 1).

Vagystė

"(Dievas) mums įsakė skolinti pagonims už palūkanas. Mes galime skolinti jiems tik su šia sąlyga (palūkanų) ne tam, kad gautume naudos ar jiems padėtume, bet tam, kad pakenktume jiems reikalaudami palūkanų. pakenktume jiems reikalaudami palūkanų. Taip elgtis žydo atžvilgiu draudžiama" (Maimonidas, Sef er Mitzvot, 198-asis įsakymas).

"Pusiaužiemio dienomis galima skolinti pinigus pagoniui už lupikiškas palūkanas, nes kitaip sandoris būtų pralaimėtas (pusiaužiemio dienos yra dalinio žydų poilsio diena). (Šulchan Aruch, Orach Chaiyim 539:13).

"Gedulo dienomis leidžiama skolinti jiems (pagonims) už lupikavimą tarpininkaujant nepažįstamiems žmonėms, nes priešingu atveju verslas būtų prarastas" (Šulchan Aruch, Yore dea 380, 7).

"Su kuo galima palyginti lupikavimą? Tam, kuriam įkanda gyvatė, ir jis nežino, kas jam įkando, ir nežino, kol ji pasirodo (ir prasideda skausmas). Tokie pat yra ir lupikavimo padariniai, kol jis nepastoja ant jo" (Šemot raba). (Šemot raba, 31 par. prie 22 skyriaus 25 eilutės).

**Hundreds of books
Translated from the
Third Reich originals!**

**RJG Enterprises Inc.
PO Box 6424
Lincoln NE 68506 USA
www.third-reich-books.com**

